ประสบการณ์การตั้งครรภ์ไม่พร้อมของแม่วัยรุ่น : แนวคิดสตรีนิยม

เพชรัตน์ เนตรมุ่ย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2556

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ประสบการณ์การตั้งครรภ์ไม่พร้อมของแม่วัยรุ่น : แนวคิดสตรีนิยม

.....

นางสาวเพชรัตน์ เนตรมุ่ย

ผู้วิจัย

.....

รองศาสตราจารย์สุพจน์ เด่นดวง,Ph.D.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....

รองศาสตราจารย์นาถฤดี เด่นดวง, M.A.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....

รองศาสตราจารย์วรรณวิภา ปสันธนาท,Ph.D.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....

ศาสตราจารย์บรรจง มไหสวริยะ,

พ.บ., ว.ว. ออร์โธปิดิคส์

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

.....

รองศาสตราจารย์พิมพวัลย์ บุญมงคล, Ph.D.

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ประสบการณ์การตั้งครรภ์ไม่พร้อมของแม่วัยรุ่น : แนวคิดสตรีนิยม

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข)
วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556

.....
นางสาวเพชรัตน์ เนตรมุ่ย
ผู้วิจัย

.....	.....
รองศาสตราจารย์วรรณวิภา ปสันธนาทร,Ph.D.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีณา ศิริสุข, Dr.P.H.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
.....	.....
รองศาสตราจารย์นาถฤดี เด่นดวง, M.A.	รองศาสตราจารย์สุพจน์ เด่นดวง, Ph.D.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์	กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
.....	.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวีวัฒน์ ปุณฑริกวิวัฒน์, Ph.D.	รองศาสตราจารย์มัลลิกา มัติโก, Ph.D.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์	กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
.....	.....
ศาสตราจารย์บรรจง มไหสวริยะ, พ.บ., ว.ว. ออร์โธปิดิคส์	รองศาสตราจารย์วริยา ชินวรรโณ, Ph.D.
คณบดี	คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล	คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงไม่มีวันสำเร็จลุลวงไปด้วยดีหากปราศจากความเมตตาจาก รศ. ดร. สุพจน์ เด่นดวง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและรศ.นาถฤดี เด่นดวง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้ความเอาใจใส่แก่ผู้วิจัยเสมอมา อีกทั้งยังช่วยสละเวลาให้คำชี้แนะและแก้ไขข้อบกพร่อง ต่างๆ ทำให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเรียนรู้งานวิจัยเชิงคุณภาพครั้งแรกในชีวิต ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รศ. ดร.วรรณวิภา ปสันธนาทร ที่กรุณาให้คำปรึกษาในช่วงเวลาก่อนการสอบโครงร่างฯและสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ กราบขอบพระคุณ รศ. ดร. มัลลิกา มัติโก ,ผศ. ดร. ทวีวัฒน์ ปุณฑริกวิวัฒน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์และ ดร. วีณา สิริสุข ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เพื่อให้งานมีความสมบูรณ์มากขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์อันมีค่าแก่ผู้วิจัยตลอดเวลาที่ศึกษาอยู่ในสาขาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลแห่งนี้

ผู้วิจัยรู้สึกทราบซึ้งในน้ำใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับความอนุเคราะห์รวมทั้งความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกจากพี่น้องชาวหอผู้ป่วยอานันทมหิดล 4 ทุกท่านในการแลกเวรมาเรียน ขอขอบพระคุณคุณวินัย ด้วงโท้ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการเดินทางไปเก็บข้อมูลที่ยากลำบาก และขอขอบพระคุณทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามที่มีส่วนช่วยให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ที่สำคัญผู้วิจัยขอขอบคุณ “แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม” ผู้ซึ่งเสียสละอย่างยิ่งในการเปิดเผยประสบการณ์ชีวิตส่วนตัว เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้และได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้

และที่จะขาดเสียมิได้คือ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัวที่คอยอยู่เคียงข้าง โดยเฉพาะคุณแม่พิกุล-คุณพ่อวีระ เนตรมุ่ย ผู้ที่คอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

เพชรัตน์ เนตรมุ่ย

ประสบการณ์การตั้งครรภ์ไม่พร้อมของแม่วัยรุ่น : แนวคิดสตรีนิยม

THE EXPERIENCE OF UNWANTED PREGNANCY IN TEEN MOMS: A FEMINIST PERSPECTIVE

เพชรัตน์ เนตรมุ่ย 5036101 SHMS/M

ศศ.ม.(สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : สุพจน์ เด่นดวง Ph.D. ,นาถฤดี เด่นดวง M.A. ,วรรณวิภา ปสันธนาทร Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์การตั้งครรภ์ไม่พร้อมของแม่วัยรุ่น ผ่านความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชายภายใต้ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ โดยใช้แนวคิดสตรีนิยมสายสังคมนิยม ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ทำการศึกษาในแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่เลี้ยงดูลูกในช่วงแรกเกิดถึง 2 ขวบปีแรกทั้งหมด 10 ราย พบว่า ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1.เพศสัมพันธ์ที่นำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พร้อม เป็นเพศสัมพันธ์ที่เกิดจากการชักจูงโน้มน้าวล่อลวงและใช้กำลังบังคับให้วัยรุ่นหญิงมีเพศสัมพันธ์ในครั้งแรกโดยชายคู่เพศสัมพันธ์ที่เป็นแฟน/คนรัก/ลูกค้าในร้านอาหาร จากนั้นจึงมีเพศสัมพันธ์นอกสมรสในครั้งต่อๆมาโดยที่ไม่มีความแน่นอนในการไปมาหาสู่เพื่อมีเพศสัมพันธ์ ทำให้ไม่ได้มีการคุมกำเนิดหรือมีการคุมกำเนิดแต่มีความผิดพลาดเกิดขึ้นจึงนำมาสู่การตั้งครรภ์ไม่พร้อม โดยภาระหน้าที่ในการคุมกำเนิดนั้นจะถูกมองว่าเป็นหน้าที่ของฝ่ายหญิงเป็นหลัก

ระยะที่ 2.การตัดสินใจที่นำไปสู่การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม เป็นช่วงที่วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมได้รับแรงกดดันมากเป็นพิเศษ โดยเมื่อรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์ก็ต้องตัดสินใจเลือกระหว่างการยุติการตั้งครรภ์กับการดำรงครรภ์ ซึ่งวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมส่วนใหญ่เลือกการยุติการตั้งครรภ์โดยการกินยาขับเลือดและหาสถานที่ทำแท้งแต่ไม่สามารถทำได้สำเร็จจึงต้องดำรงครรภ์ด้วยความจำยอม ผลที่ตามมาคือ การถูกให้ออกจากโรงเรียน ไม่มีงานทำ ถูกเพื่อนบ้านนินทาให้เสียหาย ทำให้วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดความทุกข์ใจ รู้สึกไม่ดี เช่น อับอาย เสียใจ รู้สึกผิด อยากตาย เป็นต้น

ระยะที่ 3.การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกในช่วงวัย 2 ขวบปีแรกนั้นชีวิตส่วนใหญ่ของแม่วัยรุ่นผูกติดอยู่กับการเลี้ยงดูลูกเพราะลูกยังเล็กและต้องพึ่งพาทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องยากลำบาก กลายเป็นผู้รับภาระหลักในการเลี้ยงดูลูก และนอกจากนี้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมยังต้องรับภาระทำงานบ้านด้วย ทำให้ขาดอิสระไม่สามารถกลับไปเรียนต่อตามที่มุ่งหวังและไม่สามารถออกไปทำงานนอกบ้านได้จึงไม่มีเงิน ต้องพึ่งพาด้านเศรษฐกิจจากสามีและครอบครัวเดิมทั้งของตนเองและสามี ไม่มีอำนาจต่อรองภายในบ้านเพราะสามีเป็นผู้กุมอำนาจทางเศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะ ควรปลูกฝังให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมและสามีตระหนักถึงบทบาทการเลี้ยงดูลูกและงานบ้านเป็นหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบดูแลร่วมกันไม่ใช่หน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง ในสังคมควรขจัดอคติเกี่ยวกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม เปิดโอกาสให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมมีอิสระในการเลือกที่จะเป็นแม่ด้วยตนเอง ภาครัฐควรยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือด้านสวัสดิการเกี่ยวกับแม่วัยรุ่น เช่น การเปิดสถานรับเลี้ยงเด็กช่วงกลางวันเพื่อให้แม่วัยรุ่นสามารถปลีกตัวจากการเลี้ยงดูลูกออกไปทำงานนอกบ้านที่มีรายได้ การให้ความช่วยเหลือในแม่วัยรุ่นที่ขัดสนและขาดแคลนทุนทรัพย์ในการดูแลลูกในเรื่องของนมผสม อาหารเสริมสำหรับเด็กและเงินช่วยเหลือ

คำสำคัญ : แม่วัยรุ่น/ตั้งครรภ์ไม่พร้อม/ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่/สตรีนิยม/ประสบการณ์

129 หน้า

THE EXPERIENCE OF UNWANTED PREGNANCY IN TEEN MOMS: A FEMINIST PERSPECTIVE

PHETCHARAT NETMUY 5036101 SHMS/M

M.A. (MEDICAL AND HEALTH SOCIAL SCIENCES)

THESIS ADVISORY COMMITTEE : SUPHOT DENDOUNG, Ph.D.; NARTRUEDEE DENDOUNG, M.A.; VANAWIPHA PASANDHANATORN, Ph.D.

ABSTRACT

The objective of this study was to examine the experiences of teenage mothers with unwanted pregnancies, in the context of gender-power relations within the patriarchal capitalist system, using a socialist feminist perspective. Qualitative research methods were used with 10 teenage mothers who cared for their own child. The findings were

1. The unwanted pregnancy was caused by sexual intercourse with a boyfriend or restaurant customer who deceived or co-erced the teenager into having sex. The man gave a promise and used romance to get sexual benefits. And if the girl did not allow sex, the man used his strength to subdue and rape her. Then, the girl became pregnant because they did not use birth control or the birth control failed. Both the man and woman believed that birth control is the responsibility of the women.

2. The decision stage led to the unwanted pregnancy. The young women felt pressure to choose between abortion or continued pregnancy and finally to giving birth. Most of all pregnant teens choose to abort by themselves by traditional oral medicines, and some search for an illegal abortion service but could not find one or were to late in their pregnancy. So they must continue with their unwanted pregnancy and be unemployed, kicked out of school, and be socially stigmatized by teachers and others. They suffered and felt bad, such as feeling shy, sad, guilty, and wanted to die, etc.

3. After giving birth and caring for their children, they had no freedom in life because they were mainly responsible for care of the child. They suffered and felt tired from caring for their child and doing all the housework, and they could not go to school or work. So, the teen moms lacked power to negotiate anything in the household and had to depend on their husband because they had no a paid work, and did not have money or economic power.

It is recommended that teenage mothers with unwanted pregnancies and husbands must be educated to realize about caring for their child and housework. Those jobs are the responsibility of both the man and woman. Society may change its prejudice towards teenage mothers with unwanted pregnancies, and allow them their reproductive right to freely choose for themselves to have an abortion or to continue their pregnancy. The state policies should also provide welfare and support for them such as daycare for working mothers and formula milk or monetary support in the case of poor.

KEY WORDS: TEEN MOTHER / UNWANTED PREGNANCY / PATRIARCHAL CAPITALISM / FEMINIST PERSPECTIVE / EXPERIENCE

129 pages.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	**ค**
บทคัดย่อภาษาไทย	**ง**
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	**จ**
สารบัญตาราง	**ฑ**
สารบัญภาพ	**ฒ**
บทที่ 1 บทนำ	**1**
1.1 ความเป็นมาและสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามในการวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์ในการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการศึกษา	4
1.5 นิยามคำศัพท์/คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดในการวิจัย	**7**
ส่วนที่ 1 การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม	8
1.1นโยบายและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม	8
-อนามัยเจริญพันธุ์กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม	8
-สิทธิการเจริญพันธุ์กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม	11
-ความเป็นแม่ (Motherhood)	14
-ความหมายและแนวคิดการตีตราบาป	16
1.2 การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม	17
- หนึ่ง ประสบการณ์การตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นเป็นความทุกข์	18
- สอง ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นทั้งความสุขและความทุกข์	20

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ส่วนที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย 28

2.1 แนวคิดสตรีนิยมและระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ 29

-แนวคิดสตรีนิยม 29

-แนวคิดระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ 29

2.2 ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับโครงสร้างชีวิตของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม 31

2.2.1การสร้างอุดมการณ์กับการตัดสินใจเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม31

-อุดมการณ์แม่ 32

-อุดมการณ์หญิงดี 33

-อุดมการณ์ลูกกตัญญู 34

-อุดมการณ์ภรรยา 34

2.2.2 การเจริญพันธุ์กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม 35

2.2.3 งานกับการตัดสินใจเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม 35

2.2.4 ความรุนแรงกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม 36

2.2.5 เพศสัมพันธ์กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม 37

2.2.6 รัฐกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม 38

2.3 มิติอำนาจทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม 40

2.3.1ประสบการณ์:เมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมรู้ตัวว่าตั้งครรภ์ 40

2.3.2ประสบการณ์:การทำแท้งกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม 43

2.3.3ประสบการณ์:การดำรงครรภ์กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม45

2.3.4ประสบการณ์:การเลี้ยงดูลูกของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมช่วงแรกเกิดถึง 2ปี 47

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย 50

3.1 พื้นที่และตัวอย่างในการศึกษา 50

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
	3.2 ระเบียบวิธีการวิจัย	51
	3.2.1 ข้อมูลที่ได้รับจากบุคคลใกล้ชิดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	51
	3.2.2 ข้อมูลที่ได้รับจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	52
	3.3 ระยะเวลาที่ทำการศึกษา	52
	3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	52
	3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
	3.5.1 การขออนุมัติอย่างเป็นทางการและการพิทักษ์สิทธิ์	53
	3.5.2 ประเด็นจริยธรรมในการวิจัย	54
	3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	54
บทที่ 4	**ผลการศึกษา**	**55**
	ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	55
	ส่วนที่ 2 ข้อมูลประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม	66
	ระยะที่ 1 การมีเพศสัมพันธ์ที่นำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พร้อม	68
	1.เพศสัมพันธ์ครั้งแรก: ความไว้เนื้อเชื่อใจและการฉกฉวยโอกาส	68
	1.1 คำมั่นสัญญา	68
	1.2 ความรัก ความหลง	69
	1.3 ใครๆเขาก็มีอะไรกันเป็นเรื่องปกติ	70
	1.4 โดนมอมเหล้าจนเมา	70
	1.5 หนูไม่เต็มใจ แต่สู้แรงผู้ชายไม่ได้	71
	1.6 เขากลัวคนอื่นมาแย่งหนูไป	71
	1.7 กลัวเขาไปมีคนอื่น	72
	2. เพศสัมพันธ์ที่นำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พร้อม: ความต้องการของฝ่ายชายแต่กลายเป็นความผิดพลาดของฝ่ายหญิง	72
	2.1 เพศสัมพันธ์ถูกกำหนดโดยฝ่ายชาย	72

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ก.เขาเป็นฝ่ายรุก หนูไม่รู้ว่าจะมีอะไรกัน	72
ข.เขามาหาช่วงที่หนู้หยุดยาคุม	73
ค.บางครั้งเขาก็ไม่ใช้ถุงยางอนามัย	73
2.2ไม่คิดจะมีลูก แต่พลาดไม่ได้คุม	74
2.3เขาบอกยังไม่พร้อม ทำไม่หนูไม่คุม	74
2.4หนูไม่อยากท้อง ใช้ยาคุมแล้วแต่พลาด	74
ระยะที่ 2 การตัดสินใจที่นำไปสู่การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม	75
1.เริ่มรู้ตัวว่าตั้งครรภ์ไม่พร้อม: รู้ว่าท้องไม่พร้อม รู้สึกแย่ ต้องการที่ปรึกษา	75
1.1 เมื่อสงสัยว่าตั้งครรภ์วัยรุ่นหญิงทำอย่างไร	75
1.1.1ซื้อที่ตรวจปัสสาวะมาตรวจเอง	75
1.1.2ให้หมอช่วยตรวจยืนยันการตั้งครรภ์	75
ก.เราไม่ใช่หมอ ไปให้หมอตรวจฉี่ซ้ำดีกว่า	76
ข.หมอใช้หูฟังตรวจแล้วบอกว่าท้อง	77
1.1.3 ไม่ตรวจเพราะหนูรู้ว่าท้องแน่นอน ไม่ได้คุม	77
1.2 ความรู้สึกเมื่อรู้ว่าตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นอย่างไร	78
1.2.1 ตกใจ ไม่คิดว่าจะมีลูก	78
1.2.2 เศร้า/เสียใจ เรียนไม่จบ ไม่อยากหยุดอนาคตไว้แค่นี้	78
1.2.3 ไม่รู้จะทำอย่างไรดี อะไรก็ยังไม่มี	79
1.2.4 รู้สึกไม่ดี ยังเป็นเด็กอยู่เลย	79
1.2.5 อยากตาย คนเขาว่าท้องไม่มีพ่อ	80
1.2.6 รู้สึกผิด กลัวคนทางบ้านเสียใจ	80
1.2.7 เครียด มืดไปหมด	80

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
1.2.9 โทษตัวเอง ไม่รู้จักคุม	81
1.3 การบอกหรือปรึกษาเรื่องการตั้งครรภ์ไม่พร้อมกับคนอื่น	81
1.3.1บอกแฟน	81
1.3.2ปรึกษาเพื่อนที่เคยท้องมาก่อน	82
1.3.3ปรึกษาพี่สาวที่สนิทกัน	83
1.3.4บอกพ่อแม่/ญาติผู้ใหญ่	83
2. เหตุผลของการดำรงครรภ์: ทางเลือกที่ถูกขีดไว้ให้เดิน	85
2.1ทำแท้งไม่สำเร็จ	85
2.1.1 กินยาขับเลือดด้วยแล้วเด็กไม่ออก	85
2.1.2 ไม่มีใครบอกว่าทำแท้งที่ไหน หนูเลยไม่ได้ทำ	86
2.1.3 เด็กตัวโตเกินไป ทำแท้งไม่ได้	86
2.2 ดำรงครรภ์ต่อเพราะความกลัว	87
2.2.1 กลัวบาป	87
2.2.2 กลัวตาย	87
2.2.3 กลัวเจ็บ	88
2.3 ถูกชักจูงโน้มน้าวให้ดำรงครรภ์	88
2.3.1 แฟนบอกให้เก็บเด็กไว้	88
2.3.2 พ่อแม่ / ญาติผู้ใหญ่ให้เก็บเด็กไว้ มีแล้วก็ต้องเลี้ยง	89
3. หลังตัดสินใจดำรงครรภ์เป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม: ตกเป็นจำเลยของสังคม	89
3.1ไม่ได้ไปโรงเรียน	89
3.1.1 อายเพื่อน ไม่อยากไปเรียน	89

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.1.2 ครูให้ออกจากโรงเรียนกลัวรุ่นน้องทำตาม	90
3.1.3 พ่อโกรธที่ตั้งท้องจึงไม่ส่งเสียให้เรียน	90
3.2 อุ้มท้องไปเรียนตามปกติ	91
3.3 ท้องแล้วสินสอดราคาถูก มีเพียงพิธีผูกข้อมือ	91
3.4 ญาติผู้ใหญ่ฝ่ายชายไม่ชอบวัยรุ่นหญิง	92
3.4.1 แม่เขาไม่ชอบหนู กลัวชีวิตลูกชายล่ม	92
3.4.2 น้าสะใภ้เขาไม่ชอบหนู	92
3.5 เพื่อนบ้านซุบซิบนินทา สมน้ำหน้า ท้องไม่มีพ่อ	93
3.6 เก็บตัวอยู่ในบ้าน อายคนเขา	94
3.7 ตกงาน ท้องใหญ่แล้วไม่รับเข้าทำงาน	94
ระยะที่ 3 การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกในช่วงวัย 2 ขวบปีแรก	95
1.ชีวิต ถูกผูกติดไว้กับการเลี้ยงลูก	95
1.1 ไม่ได้เรียนเพราะต้องเลี้ยงลูกเอง	95
1.2 ไม่ได้ทำงานเพราะไม่มีคนเลี้ยงลูกให้	95
1.3 ต้องเลี้ยงลูกไม่ได้เที่ยวเหมือนเพื่อนวัยเดียวกัน	96
1.4 สามีอุ้มแต่ไม่ช่วยเลี้ยงลูก	97
1.5ไปทำงานก็ต้องเลี้ยงลูกด้วย	97
2.ไม่ได้ทำงาน ต้องพึ่งเงินจากสามี ไม่มีปากมีเสียงในบ้าน	98
2.1 สามีเป็นคนกำหนดว่าจะมีลูกเมื่อไร กี่คน เพราะเขาเป็นคนหาเลี้ยงครอบครัว	98
2.2หนูต้องเป็นคนคุมกำเนิดเอง แฟนไม่ได้คุมอะไร	99
2.3 รับภาระทำงานบ้าน	99
2.3.1สามีเป็นคนหาเงินจึงต้องทำงานบ้านแทนสามีเพื่อแบ่งเบาภาระ	99

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3.2งานบ้านเป็นหน้าที่เราเพราะสามีเหนื่อยกับงานนอกบ้านพอแล้ว	99
2.4ไม่ได้ทำงาน ต้องใช้เงินที่เขาให้ ไม่พอใช้	100
2.5 คิดว่าจะออกไปช่วยทำงานหาเงินตามที่สามีบอกให้ทำ	100
3.มีลูกไม่พร้อมต้องพึ่งพาพ่อแม่ตนเองและพ่อแม่สามี	101
3.1อาศัยพ่อแม่ช่วยเลี้ยงลูก ถูกว่ากล่าว รู้สึกอึดอัด	101
3.2 พึ่งพาพ่อแม่เรื่องค่าใช้จ่ายในบ้าน	101
4.เหนื่อยยากจากพยายามทำหน้าที่แม่	102
4.1 ปรับตัว เรียนรู้ที่จะเป็นแม่	102
4.2 ยอมเสียสละ ทำได้ทุกอย่างเพื่อลูก	103
4.3 เอาใจใส่ลูกทุกเรื่อง ดูแลทุกด้าน	103
4.4 ยากลำบากกับการเลี้ยงดูลูก	104
4.5 เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวยิ่งต้องเหนื่อยและยากลำบาก	105
4.5.1 ทำงานหาเงินเลี้ยงตัวเองและลูกตามลำพัง	105
4.5.2 เหนื่อย รับผิดชอบดูแลลูกคนเดียวไม่มีสามีช่วย	105
4.5.3 ถูกนินทา สมน้ำหน้า เลี้ยงลูกคนเดียว	106
5.ชีวิตครอบครัว: แยกทางกัน มีปากเสียง ทะเลาะ ต่อสู้ทำร้ายกัน	106
5.1 แยกทางกันพ่อเขาไม่ชอบหนู	106
5.2 เขาแอบนอกใจหนูไปมีเมียน้อย	107
5.3 การมีปากเสียง ทะเลาะ ต่อสู้ทำร้ายร่างกาย	107
5.4 ทนอยู่เพราะลูก	108

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
6.ความในใจของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่อยากบอกให้โลกรู้	109
6.1 ท้องไม่พร้อมเรื่องส่วนตัว ไม่อยากให้คนอื่นมาซ้ำเติม	109
6.2 จะเป็นแม่หรือไม่ขอเลือกเองดีกว่า	109
6.3 อยากให้รัฐช่วยค่านมและสอนเลี้ยงลูก	110
6.4 อยากกลับไปเรียนต่อ จะได้ทำงานหาเงินมาเลี้ยงลูก	111
บทที่ 5 สรุป อภิปราย ข้อเสนอแนะ	**113**
5.1 บทสรุป	113
5.2 อภิปรายผล	122
5.3 ข้อเสนอแนะงานวิจัย	127
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาไทย	**130**
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาอังกฤษ	**152**
บรรณานุกรม	**174**
ภาคผนวก	**177**
ประวัติผู้วิจัย	**193**

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นความทุกข์	26
2.2 การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นทั้งความสุขและความทุกข์	26
3.1 แสดงสถานการณ์การคลอดบุตรของมารดาวัยรุ่นใน 5 จังหวัดที่มีสถานการณ์รุนแรงที่สุดในปัจจุบัน	50

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
4.1 ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม	67

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การคลอดในวัยรุ่นไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น พบว่าในปี พ.ศ.2552 มีเด็กและวัยรุ่นคลอดจำนวน 122,736 คน นั่นคือประมาณ 336 คนต่อวัน โดยที่เด็กและวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 15 ปี คลอดเพิ่มขึ้นสองเท่าจากร้อยละ 0.2 ในปีพ.ศ.2543 เป็นร้อยละ 0.4 ในปีพ.ศ.2552 และวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี คลอดเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 11.2 ในปี พ.ศ.2543 เป็นร้อยละ 15.7 ในปี พ.ศ.2552 และพบว่าอัตราการเจริญพันธุ์ของวัยรุ่นหญิงเพิ่มขึ้นจาก 31.1 ในปี พ.ศ.2543 เป็น 50.1 รายต่อประชากรหญิง 1,000 คน ในปี พ.ศ.2552 ซึ่งวัยรุ่นอายุ 15-17 ปี มีการคลอดเพิ่มขึ้นกว่าช่วงอายุอื่น โดยเด็กหญิงที่ตั้งครรภ์อายุน้อยสุด คือ อายุต่ำกว่า 10 ปี และการคลอดในเด็กต่ำกว่า 15 ปี มีประมาณ 3,000 คนต่อปี (เบญจพร ปัญญายง,2553.น.12) โดยในปี พ.ศ.2553 มีอัตราการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นหญิงอายุ 15-19 ปีสูงถึง 132,147 ราย (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข,2552) ในสังคมไทยมีแม่วัยรุ่นที่อายุน้อยลงจนกลายเป็นแม่วัยเด็ก(Phupong,2005 อ้างในศิรินันท์และคณะ สืบค้นจาก http://www2.ipsr.mahidol.ac.th/ ConferenceVII/Download/2011-Article-10.pdf.)

ในปี พ.ศ. 2551 จากรายงานผลการศึกษาเรื่อง สิทธิและการละเมิดสิทธิการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นหญิงของโครงการจัดทำฐานข้อมูลสถานการณ์สิทธิการเจริญพันธุ์ของเยาวชนหญิงทั่วประเทศ พบว่าในกลุ่มวัยรุ่นหญิงที่เคยตั้งครรภ์ทั้งส่วนใหญ่เป็นการตั้งครรภ์ไม่พร้อมประมาณร้อยละ 69.7 (นาถฤดี,2551)

การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในสังคมไทยนั้นไม่เป็นที่ยอมรับ ถูกสังคมทำให้กลายเป็นสิ่งที่เป็นปัญหาเพราะสังคมไทยมีการกำหนดช่วงวัยที่เหมาะสมของคนที่จะเป็นแม่ ซึ่งมักจะต้องเป็นวัยผู้ใหญ่ ต้องไม่อยู่ในรอบรั้วการศึกษาคือไม่ใช่เด็กในวัยเรียนนั้นเอง แต่หากถ้าเรามองย้อยกลับไปในอดีตสมัยก่อนปี พ.ศ.2500 จะพบว่าคนในสังคมแต่งงานและมีครอบครัวกันตั้งแต่อายุยังน้อยไม่ใช่เรื่องแปลกอะไร ไม่มีการต่อต้านคัดค้าน เพราะลูกสาวในอดีตไม่ได้เรียนหนังสือ เรียนรู้กันแต่เฉพาะเรื่องการบ้านการเรือน เพื่อออกเรือนไปปรนนิบัติรับใช้สามีและดูแลครอบครัวเท่านั้น แต่ในปัจจุบันรัฐเข้ามากำหนดบทบาทให้ชีวิตลูกสาวต้องอยู่ในรั้วโรงเรียนมากขึ้นอย่างน้อยต้องผ่านการศึกษาภาคบังคับถึงม.3เทียบอายุเฉลี่ยราว 15 ปี แต่เพียงเท่านั้นยังไม่เพียงพอสำหรับความคาดหวังของพ่อแม่ยุคใหม่ที่หวังให้ลูกเรียนสูงๆจนจบ ม.6 หรือถ้าจบปริญญาตรีได้ก็

จะเป็นที่เชิดหน้าชูตาของครอบครัว สังคมจึงมองความเหมาะสมของการเป็นแม่ในด้านเกณฑ์อายุหลัง 18 ปีหรือ 22 ปีไปแล้วนั่นเอง

ผลจากนโยบายการควบคุมจำนวนประชากรเมื่อ 50 ปีก่อน ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ.2500 ที่มีอัตราการเกิดของประชากรมากถึงร้อยละ 3 รัฐบาลมองว่าการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็วจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศตามนโยบายเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจ ยากที่จะพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆทางเศรษฐกิจได้ทัน รัฐบาลจึงประกาศนโยบายชะลอการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2513 ส่งผลให้มีอัตราการเกิดของประชากรลดลงอย่างรวดเร็วเหลือเพียงร้อยละ 0.5 ต่อปี ในปัจจุบันแม้ว่าประเทศไทยจะประสบความสำเร็จในการควบคุมจำนวนประชากรแต่ผลที่ตามมาคือ “ เด็กเกิดน้อย แต่ด้อยคุณภาพ” เพราะสภาพครอบครัวและสังคมเสื่อมลง สภาพครอบครัวแตกแยก เด็กและสตรีถูกเอาเปรียบ ถูกกระทำความรุนแรงทางร่างกายและจิตใจ แต่รัฐบาลเองได้มุ่งหวังให้ “การเกิดทุกรายในประเทศไทยมีคุณภาพและประชาชนทุกเพศทุกวัยมีอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ดี” (สืบค้นจาก http://rh.anamai.moph.go.th/all_file/index/rh_policy.pdf เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2555)

รัฐบาลบอกว่าการเกิดที่มีคุณภาพต้องมาจากสตรีที่มีความพร้อมและตั้งใจเท่านั้น ผลจากนโยบายลดจำนวนประชากรเพื่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งทำให้เกิดภาวะ“เด็กเกิดน้อย แต่ด้อยคุณภาพ” รัฐบาลได้กล่าวอ้างว่าเป็นผลมาจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมและไม่ตั้งใจ โดยกลุ่มผู้หญิงที่ถูกเพ่งเล็งว่าเป็นสาเหตุของ“เด็กเกิดน้อย แต่ด้อยคุณภาพ” มากที่สุดคือกลุ่มแม่วัยรุ่นนั่นเอง รัฐบาลมองการเกิดจากผู้หญิงกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 15 ปี ว่าอยู่ในวัยที่ไม่พร้อมจะเป็นแม่ และมองการเกิดในผู้หญิงที่อายุน้อยกว่า 18 ปีว่าไม่ถือเป็นผู้ใหญ่ตามกฎหมาย

จากข้อมูลข้างต้นได้สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองของรัฐบาลผู้บริหารประเทศต่อการมองการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมอย่างอคติจากฐานคิดที่ปราศจากความเห็นอกเห็นใจต่อลูกผู้หญิง รัฐบาลเป็นฝ่ายเข้าไปก้าวก่ายตัดสินแทนผู้หญิงทุกคนว่า “ควรเป็นแม่เมื่ออายุเท่าไร?” แท้ที่จริงแล้วตัวของผู้หญิงเองควรเป็นผู้ตัดสินใจในเนื้อตัวร่างกายของตนเองและควรมีสิทธิตัดสินใจเลือกที่จะเป็นแม่โดยอิสระด้วยตนเอง

เมื่อวัยรุ่นต้องมารับบทบาทการเป็นแม่ก็ยังขาดความพร้อมหลายๆอย่างที่ทำให้ไม่สามารถทำหน้าที่แม่ได้อย่างสมบูรณ์ ด้วยวุฒิภาวะทางด้านวัยวุฒิและคุณวุฒิซึ่งตัววัยรุ่นเองอายุยังน้อยและขาดประสบการณ์ในการเป็นแม่ ตลอดจนสถานภาพทางเศรษฐกิจที่วัยรุ่นส่วนใหญ่ยังไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ทำให้แม่วัยรุ่นนั้นต้องเผชิญกับความทุกข์ยากต่างๆนาๆในการดำรงบทบาทการเป็นแม่จากการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการปรับตัวต่อการเป็นแม่ที่มีความขัดแย้งกันกับวุฒิภาวะของวัยรุ่นระหว่างความเป็นแม่และความเป็นเด็กวัยรุ่น ด้านสังคมที่มี

การสร้างอุดมการณ์ความเป็นหญิงว่า ผู้หญิงต้องรักนวลสงวนตัว ต้องอยู่กับเย้าเฝ้ากับเรือน ทำให้แม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อม(ท้องก่อนแต่ง ท้องในวัยเรียน) ถูกการตีตราจากสังคมไทยว่าเป็นผู้หญิงที่ไม่ดี เป็นแม่ใจง่าย ไม่เป็นที่ยอมรับจากสังคม ทำให้สังคมและครอบครัวมองแม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมอย่างตำหนิตลอดเวลา

ที่ผ่านมามีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการเป็นวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมส่วนใหญ่เป็นการศึกษาทางการแพทย์ การพยาบาลและทางด้านจิตวิทยา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมในการส่งเสริมสุขภาพเป็นส่วนใหญ่ โดยการศึกษาจะเน้นที่การเปรียบเทียบผลของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นกับวัยผู้ใหญ่ มักเรียกแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมว่า“เป็นการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์หรือตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร” ฐานคิดของงานวิจัยเหล่านั้นยังคงมองการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมว่าเป็นสิ่งผิด เป็นสิ่งที่เป็นปัญหาของสังคม ทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมไม่มีพื้นที่ยืนอย่างอิสระในสังคม

ผลการวิจัยทางด้านอื่นๆเกี่ยวกับแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมพบว่าประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นมีทั้งประสบการณ์ที่เป็นความสุขและประสบการณ์ที่เป็นความทุกข์ ในมุมของความสุขพบว่าแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจะดีใจที่ตนเองสามารถมีลูกเป็นของตนเองได้ มีความสุขที่ได้เห็นหน้าลูก รู้สึกว่าตัวเองเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น และแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจะพยายามเรียนรู้และปรับตัวสู่บทบาทการเป็นแม่จนสำเร็จได้ในที่สุด (จรัฐภรณ์ อินทะวงค์ ,2552 และสมใจ พุทธาพิทักษ์ผล ,2547)

แต่ผลวิจัยส่วนใหญ่มักจะชี้ว่าการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องพบกับความทุกข์ยากมากมายทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทุกข์ทั้งกายทุกข์ทั้งใจ ทางด้านเศรษฐกิจพบว่านั้นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้และไม่มีเงิน ในด้านสังคมแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจะรู้สึกกดดัน สับสน เครียด ไม่พร้อม กังวล กลัว ถูกให้ออกจากโรงเรียน เสียอนาคต เสียโอกาสสังคมรอบข้างรุมประณาม ถูกตีตรา ครอบครัวไม่ยอมรับ รู้สึกอ้างว้าง เหนื่อยหน่าย ขาดความรักและความอบอุ่นจากครอบครัว (สมใจ พุทธาพิทักษ์ผล ,2547,กรวิณ์ วรสุข,2551 และจรัฐภรณ์ อินทะวงค์,2552)

แม้ว่าผลวิจัยส่วนใหญ่จะชี้ชัดว่าแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมส่วนใหญ่ต้องเผชิญกับความทุกข์ยากจากการที่ต้องทำหน้าที่แม่ผู้ซึ่งต้องเลี้ยงดูลูก สังคมและภาครัฐในปัจจุบันยังคงมองว่าการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นเป็นปัญหา แต่ก็ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือดูแลเท่าที่ควร เช่น ทราบข้อมูลว่าแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมลำบาก ต้องเลี้ยงลูก ไม่สามารถไปทำงานได้ จึงไม่มีรายได้ แต่ก็ไม่มีสวัสดิการช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่าย ไม่มีศูนย์รับเลี้ยงเด็กของภาครัฐบริการ

ผู้วิจัยเชื่อว่าสาเหตุที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมถูกมองว่าเป็นปัญหาแต่ถูกละเลย เป็นเพราะการเป็นแม่ที่ไม่ได้รับการยอมรับทางสังคมอันเนื่องมาจากฐานคิดกล่าวโทษแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมว่าผิดเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจากมุมมองของตัวผู้หญิงเอง ซึ่งจะเป็นการเปิดแง่มุมของชีวิตของลูกผู้หญิงโดยปราศจากอคติ โดยใช้ทฤษฎีสตรีนิยมมาช่วยตีแผ่ความจริงที่ถูกซ่อนอยู่ข้างในลึกๆนั้นให้ปรากฏต่อสายตาของสาธารณชนมากขึ้น และเพื่อให้สังคมได้มีความเข้าใจถึงปัญหาความทุกข์ยากที่แม่วัยรุ่นต้องเผชิญตลอดจนเพื่อให้มีการยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือแม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมเหล่านั้นได้อย่างตรงจุด

1.2 คำถามการวิจัย

ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่มีบุตรอายุไม่เกิน 2 ปีเป็นอย่างไรและทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

1.3 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1.3.1เพื่อศึกษาประสบการณ์ของวัยรุ่นหญิงกับการดำรงบทบาทการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

1.3.2เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม เริ่มตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์เมื่อตัดสินใจที่จะเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ต่อเนื่องไปจนถึงหลังคลอดบุตรและเลี้ยงดูบุตรในช่วงวัย 2 ปีแรก โดยจะศึกษาในกลุ่มแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในจังหวัดพิจิตร ข้อมูลจากรายงานสภาวะการมีบุตรของวัยรุ่น โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในปี พ.ศ. 2552 พบว่าจังหวัดพิจิตรเป็นจังหวัดที่มีอัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุน้อยกว่า 20 ปี สูงถึงร้อยละ18.87 ซึ่งองค์การอนามัยโลกกำหนดเกณฑ์การเฝ้าระวังการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นอยู่ที่ร้อยละ10 (สืบค้นจากhttp://childpregnancy.m-society.go.th เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2555)

1.5 นิยามคำศัพท์ / คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม หมายถึง การเป็นแม่ของผู้หญิงวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 13-21 ปี ซึ่งเป็นผู้ที่มีบุตรอายุไม่เกิน 2 ขวบปีแรก และการตั้งครรภ์บุตรคนดังกล่าวเป็นการตั้งครรภ์โดยที่ตัวของผู้หญิงวัยรุ่นนั้นไม่ต้องการมีลูกไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดๆก็ตาม

การที่ผู้วิจัยเลือกใช้กลุ่มอายุตั้งแต่ 13-21 ปี เป็นเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นอ้างอิงมาจากเกณฑ์ของ WHO ที่กำหนดช่วงอายุของวัยรุ่นไว้ที่ 13-19 ปี (สืบค้น จาก http://www.who.int/topics/adolescent_health/en/ เมื่อ 10 มกราคม 2555) และในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่เลี้ยงดูบุตรในช่วง 2 ขวบปีแรก นักวิจัยจึงระบุอายุเริ่มต้นของแม่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมไว้ที่ 13 ปีบริบูรณ์และสิ้นสุดที่ 21 ปีบริบูรณ์

ในส่วนของการเลือกเกณฑ์อายุของบุตรที่ช่วง 2 ปีแรก เป็นเพราะนักวิจัยเชื่อว่าเป็นช่วงที่แม่วัยรุ่นจะยังคงจดจำประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมได้ดี หากนานกว่า 2 ปี ภาพประสบการณ์อาจจะเริ่มเลือนรางลงไป และในช่วง 2 ขวบปีแรกนั้นยังเป็นช่วงที่แม่กับลูกมีความใกล้ชิดกันมากที่สุด เพราะเป็นวัยที่ลูกเป็นเด็กเล็กต้องพึ่งพาแม่ตลอดเวลายังช่วยเหลือตนเองไม่ได้ในการดำรงชีวิตทุกๆด้าน ทั้งการกินอยู่ หลับนอน ขับถ่าย จนแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมไม่สามารถปลีกตัวไปไหนได้ หลังช่วง 2 ขวบปีแรกไปแล้วเด็กจะเริ่มเดินไปไหนมาไหนเองได้ ตักอาหารกินเองได้ บอกความต้องการต่างๆได้ สามารถช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น

ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม หมายถึง อารมณ์ ความรู้สึก และการแสดงออกของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต่อการกดทับของระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ผ่านโครงสร้างชีวิตของผู้หญิงทั้ง 6 โครงสร้างอันได้แก่ การสร้างอุดมการณ์ การเจริญพันธุ์ การทำงาน ระบบเพศสัมพันธ์ ความรุนแรงและรัฐ ตั้งแต่ระยะที่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมมีเพศสัมพันธ์ ตั้งครรภ์และตัดสินใจมี่จะเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจนถึงช่วง 2 ปีแรกของการเลี้ยงดูบุตร

การตีตรา หมายถึง การทำให้บุคคลถูกลดคุณค่า โดยการทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและอับอาย

ความรุนแรง หมายถึง การใช้วาจาทำร้ายให้ผู้อื่นรู้สึกเจ็บใจ เสียใจ หรือกำลังร่างกายหรืออาวุธในการทำร้ายผู้อื่น

แม่เลี้ยงเดี่ยว(Single Mom) หมายถึง แม่วัยรุ่นที่แยกทางกับสามี ต้องเลี้ยงลูกคนเดียวตามลำพังโดยไม่มีสามีช่วยส่งเสียเลี้ยงดู

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้สังคมเกิดความเข้าใจและความตระหนักในปัญหาที่แท้จริงที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นหญิงที่ดำรงบทบาทการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

1.6.2 สามารถใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและแผนงานในการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมทั้งทางด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต

1.6.3 ช่วยปรับเปลี่ยนทัศนคติของสาธารณชนต่อการมองปัญหาการการท้องไม่พร้อมของแม่วัยรุ่น (ลดการตีตรา)

บทที่ 2
ทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เพื่อทำความเข้าใจถึงประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกในช่วง 2 ขวบปีแรก โดยผู้วิจัยได้แบ่งการทบทวนวรรณกรรมออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ **ส่วนที่หนึ่ง** เป็นการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวข้องกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม **ส่วนที่สอง** เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น นักวิจัยจึงได้จัดเรียงเนื้อหาดังกล่าวข้างต้นเป็นหัวข้อย่อย ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวข้องกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

1.1 นโยบายและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

- อนามัยการเจริญพันธุ์กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม
- สิทธิการเจริญพันธุ์กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม
- การเป็นแม่ (Motherhood)
- ความหมายและแนวคิดการตีตราบาป (Stigmatizing)

1.2 การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

-ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นความทุกข์

-ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นทั้งความสุขและความทุกข์

ส่วนที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดสตรีนิยม

- ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่

2.2 ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับโครงสร้างชีวิตของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.2.1 การสร้างอุดมการณ์กับการตัดสินใจเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.2.2 การเจริญพันธุ์กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.2 3งานกับการตัดสินใจเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.2.4 ความรุนแรงกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.2.5 เพศสัมพันธ์กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.2.6 รัฐกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.3 มิติอำนาจทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.3.1ประสบการณ์ : เมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมรู้ตัวว่าตั้งครรภ์

2.3.2ประสบการณ์ : การทำแท้งกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.3.3ประสบการณ์ : การดำรงครรภ์ กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.3.4ประสบการณ์ : การคลอดของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.3.5ประสบการณ์ : การเลี้ยงดูลูกของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมช่วงแรกเกิดถึง 2 ปี

ส่วนที่ 1 การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

1.1 นโยบายและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

อนามัยการเจริญพันธุ์กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

อนามัยการเจริญพันธุ์(reproductive health) หมายถึง สุขภาพที่เกี่ยวกับกระบวนการและการทำหน้าที่ของระบบการเจริญพันธุ์ของมนุษย์ตลอดช่วงชีวิต เพื่อแสดงให้เห็นเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นในการดำเนินงานเรื่องอนามัยการเจริญพันธุ์อย่างแท้จริง กระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศนโยบายอนามัยการเจริญพันธุ์ เมื่อวันประชากรโลก 11 กรกฎาคม 2540 ดังนี้ "คนไทยทุกคนทั้งชายและหญิงทุกกลุ่มอายุจะต้องมีอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ดี" โดยกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดให้ “งานอนามัยเจริญพันธุ์” มีองค์ประกอบดังนี้

(1) การวางแผนครอบครัว เพื่อสนับสนุนให้คนไทย มีขนาดครอบครัวที่เหมาะสมตามความต้องการ หรือศักยภาพของแต่ละครอบครัว

(2)อนามัยแม่และเด็ก เพื่อดูแลสุขภาพของหญิงทั้งก่อน ระหว่าง และ หลังตั้งครรภ์ ให้มีการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย พร้อมทั้งมีลูกที่สมบูรณ์แข็งแรงและได้รับการเลี้ยงดูอย่างมีคุณภาพ

(3)โรคเอดส์ ให้ความรู้ ให้คำปรึกษาแก่ผู้มีปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรค ตลอดจนควบคุม ป้องกัน และให้การรักษาแก่ผู้เป็นโรค

(4)อนามัยวัยรุ่น เพื่อให้ความรู้และให้คำปรึกษาในเรื่องเพศศึกษาการมีเพศสัมพันธ์อย่างรับผิดชอบและปลอดภัยเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์อันไม่พึงปรารถนา และป้องกันการติดโรคทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์

(5)มะเร็งในระบบสืบพันธุ์ เพื่อเฝ้าระวังผู้มีปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรค ให้ความรู้และให้บริการตรวจวินิจฉัยโรคอย่างรวดเร็วและถูกต้อง

(6) เพศศึกษา เพื่อให้คำปรึกษา และเผยแพร่ความรู้เรื่องเพศศึกษา แก่ประชากรทุกกลุ่มอายุอย่างถูกต้องและเหมาะสม

(7)โรคติดเชื้อในระบบสืบพันธุ์ เพื่อควบคุม ป้องกันและรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อเชื้ออื่นๆ ของระบบสืบพันธุ์

(8) การแท้งและภาวะแทรกซ้อน เพื่อป้องกันการแท้งให้มีอัตราลดลง และรักษาภาวะแทรกซ้อนที่เกิดจากการแท้งได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการแท้งที่ปลอดภัย

(9) ภาวะการมีบุตรยาก เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ และให้บริการแก่ผู้ที่มีบุตรยาก

(10)ภาวะหลังวัยเจริญพันธุ์และผู้สูงอายุ เพื่อให้ความรู้และคำแนะนำในการปฏิบัติตนบำบัด รักษาให้ประชากรกลุ่มนี้มีสุขภาพดี ใช้ชีวิตเป็นประโยชน์แก่สังคมและครอบครัว(สืบค้นจาก http://rh.anamai.moph.go.th/vision.html เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2555)

ในประเทศไทยเริ่มมีนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาการเจริญพันธุ์ฉบับแรกเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2553 เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้มีนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาการอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2553-2557) โดยนโยบายฉบับนี้กล่าวถึงผลจากนโยบายการควบคุมจำนวนประชากรเมื่อ 50 ปีก่อน ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ.2500 ที่มีอัตราการเกิดของประชากรมากถึงร้อยละ 3 รัฐบาลมองว่าการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็วจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศตามนโยบายเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจ ยากที่จะพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆทางเศรษฐกิจได้ทัน เช่น การสาธารณสุข การศึกษา รัฐบาลจึงประกาศนโยบายชะลอการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2513 จากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว และการวางแผนครอบครัวที่แพร่หลายในหมู่คู่สมรสชาวไทยส่งผลให้มีอัตราการเกิดของประชากรลดลงอย่างรวดเร็วเหลือเพียงร้อยละ 0.5 ต่อปีในปัจจุบัน แม้ว่าประเทศไทยจะประสบความสำเร็จในการควบคุมจำนวนประชากร แต่ผลที่ตามมาคือ “ เด็กเกิดน้อย แต่ด้อยคุณภาพ” เพราะสภาพครอบครัวและสังคมเสื่อมลง สภาพครอบครัวแตกแยก เด็กและสตรีถูกเอาเปรียบ ถูกกระทำความรุนแรงทาง

ร่างกายและจิตใจ ซึ่งรัฐบาลเองได้มุ่งหวังให้ “การเกิดทุกรายในประเทศไทยมีคุณภาพ และประชาชนทุกเพศทุกวัยมีอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ดี”

รัฐบาลบอกว่าการเกิดที่มีคุณภาพต้องมาจากสตรีที่มีความพร้อมและตั้งใจเท่านั้น การที่เกิดภาวะ“เด็กเกิดน้อย แต่ด้อยคุณภาพ”นั้น รัฐบาลได้กล่าวอ้างว่าเป็นผลมาจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมและไม่ตั้งใจ โดยกลุ่มผู้หญิงที่ถูกเพ่งเล็งว่าเป็นสาเหตุของ“เด็กเกิดน้อย แต่ด้อยคุณภาพ” มากที่สุดคือกลุ่มแม่วัยรุ่นนั่นเอง ในปี พ.ศ. 2551 มีการเกิดจากหญิงที่มีอายุน้อยกว่า 15 ปี ซึ่งรัฐบาลมองว่าผู้หญิงกลุ่มนี้อยู่ในวัยที่ไม่พร้อมจะเป็นแม่ ประมาณ 2,500 ราย มีการเกิดในผู้หญิงที่ยังไม่ถือว่าเป็นผู้ใหญ่ตามกฎหมายหรืออายุน้อยกว่า 18 ปี ประมาณ 85,000 ราย (ร้อยละ10.43 ของการเกิดทั้งหมด)และมีการเกิดจากแม่ที่อายุน้อยกว่า 20 ปีมากถึงร้อยละ 15.5 (สืบค้นจาก http://rh.anamai.moph.go.th/all_file/index/rh_policy.pdf เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2555)

จากข้อมูลข้างต้นได้สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองของรัฐบาลผู้บริหารประเทศต่อการมองการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมว่าเป็นปัญหา ซึ่งเป็นการมองอย่างอคติจากฐานคิดที่ปราศจากความเห็นอกเห็นใจต่อลูกผู้หญิง รัฐบาลเป็นฝ่ายเข้าไปก้าวก่ายตัดสินแทนผู้หญิงว่า “ควรเป็นแม่เมื่ออายุเท่าไร?” แท้ที่จริงแล้วตัวของผู้หญิงเองควรเป็นผู้ตัดสินใจในเนื้อตัวร่างกายของตนเองและควรมีสิทธิตัดสินใจเลือกที่จะเป็นแม่โดยอิสระด้วยตนเอง แม้ว่ารัฐบาลจะพยายามนำเสนอนโยบายผ่านกรมอนามัยเพื่อสนองตอบอนามัยการเจริญพันธุ์ในทุกกลุ่มอายุ ทุกเพศทุกวัย แต่ตราบใดที่บุคลากรของรัฐเองก็ยังแฝงไปด้วยความอคติซ่อนอยู่ภายในว่าวัยรุ่นไม่ใช่วัยที่ควรจะเป็นแม่ แล้วแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจะได้รับการบริการอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมได้อย่างไร

รัฐบาลเริ่มพยายามที่จะเล็งเห็นการแก้ไขปัญหาในมิติของการเป็นแม่ในกลุ่มวัยรุ่นวัยเรียนมากขึ้นเมื่อมีการผลักดันให้เกิดร่าง พระราชบัญญัติอนามัยการเจริญพันธ์ พ.ศ..... เกิดขึ้นโดยมอบหมายให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นเจ้าภาพในการผลักดันร่าง พระราชบัญญัติฉบับนี้มาตั้งแต่กลางปี พ.ศ. 2553 ซึ่งก็ได้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์มากมายเกี่ยวกับเนื้อหาของ พระราชบัญญัติในมาตรา 12 ว่าด้วย “*ในกรณีที่สถานศึกษามีหญิงตั้งครรภ์นั้นอยู่ระหว่างศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษานั้นต้องอนุญาตให้หญิงมีครรภ์ศึกษาต่อในระหว่างตั้งครรภ์และกลับไปศึกษาต่อภายหลังคลอดบุตรแล้วได้*” มีบุคคลบางกลุ่มออกมาต่อต้านว่าจะเป็นการส่งเสริมให้มีการตั้งครรภ์เพิ่มมากขึ้นในกลุ่มแม่วัยเรียน แต่ก็มีคนส่วนมากที่เห็นด้วยกับ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพราะเห็นว่าเป็นการเปิดโอกาสให้แม่วัยเรียนกับมาเรียนต่อ ซึ่งตัวผู้วิจัยเองก็เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วยเช่นกัน เพราะจะเป็นการเปิดพื้นที่ยืนให้กับเด็กผู้หญิงที่พลาดพลั้งตั้งครรภ์ได้กลับมาเรียนต่อ ได้มีอนาคตทางการศึกษาและมีโอกาสได้ทำงานที่ดี สามารถหาเลี้ยงตนเองและลูกได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นให้ตกเป็นรองในอำนาจทางเศรษฐกิจอีกต่อไป และยังจะช่วยลดแรงกดดันเมื่อผู้หญิงตั้งครรภ์

ที่อยากเรียนต่อให้ไม่ต้องไปทำแท้งผิดกฎหมาย หากสังคมและครอบครัวเปิดรับกับนโยบายเหล่านี้มากขึ้นก็จะเพิ่มโอกาสในการเลือกตัดสินใจเป็นแม่โดยอิสระของผู้หญิงได้มากขึ้น

สิทธิการเจริญพันธุ์กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

นาถฤดี เด่นดวง ได้กล่าวถึงสิทธิการเจริญพันธุ์ไว้ว่า สิทธิการเจริญพันธุ์ เป็นสิทธิที่รัฐต้องส่งเสริม ให้การคุ้มครอง ป้องกันไม่ให้มีการละเมิด แก่ผู้หญิงทุกคนและทุกกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย 4 มิติใหญ่ คือ

1.สิทธิการเป็นแม่โดยอิสระ : ความเป็นแม่เกิดจากกระบวนการสร้างและกำหนดจากสังคมให้ผู้หญิงมีหน้าที่และบทบาทในการโอบอุ้มเลี้ยงดู และเอาใจใส่ดูแลผู้อื่น ความเป็นแม่และความเป็นผู้หญิงได้รับการหล่อหลอมจากสังคมจนกลายเป็นเนื้อเดียวกัน ทำให้เชื่อว่าผู้หญิงทุกคนต้องมีความเป็นแม่ สังคมขัดเกลาให้เป้าหมายชีวิตของผู้หญิงผูกพันกับเป็นแม่ การมีลูกและการเลี้ยงดูลูก ความเป็นแม่ถูกคาดหวังจากสังคมให้ทำหน้าที่ในการเลี้ยงดูลูกหรือเด็กให้ดีที่สุด เพราะร่างกายของผู้หญิงมีเต้านมและมดลูกจึงต้องทำหน้าที่ตั้งครรภ์ การให้กำเนิดและเลี้ยงดูทารก ความเชื่อเกี่ยวกับสัญชาตญาณความเป็นแม่จึงกลายเป็นพันธนาการในการควบคุมร่างกายผู้หญิง ความเป็นแม่จึงกลายเป็นความสุขและคุณค่าของผู้หญิงทุกคน หากผู้หญิงทำไม่ได้หรือไม่ทำก็จะถูกสังคมตีตรา ดังนั้นผู้หญิงจึงไม่ได้มีสิทธิในการเป็นแม่อย่างแท้จริง

2.สิทธิในการคุมกำเนิดและยุติการตั้งครรภ์ : มีความหมายหลักในสี่ประเด็นย่อย ได้แก่ **หนึ่ง** ผู้หญิงทุกคนสามารถตัดสินใจและกำหนดว่าต้องการคุมกำเนิดหรือไม่ด้วยตนเองโดยปราศจากการแทรกแซงของรัฐและบุคคลอื่นใด **สอง** ผู้หญิงทุกคนสามารถเลือกวิธีการคุมกำเนิดที่ปลอดภัย ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างรอบด้าน **สาม** ผู้ชายต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการคุมกำเนิด **สี่** การยุติการตั้งครรภ์ไม่พร้อมควรเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการคุมกำเนิด การวางแผนครอบครัวหรือการคุมกำเนิดเป็นสิทธิที่สำคัญอีกประการหนึ่ง สามารถช่วยให้ผู้หญิงที่มีเพศสัมพันธ์(ทั้งที่แต่งงานแล้วและไม่แต่งงาน) มีอำนาจในการตัดสินใจต่อการเจริญพันธุ์ ไม่ต้องรับภาระจากการเป็นแม่ที่ไม่ต้องการ

การยุติการตั้งครรภ์หรือการทำแท้งนั้นสังคมมีประเด็นโต้แย้งออกเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายต่อต้านการทำแท้งและฝ่ายสนับสนุนการทำแท้งถูกต้องตามกฎหมาย โดยฝ่ายต่อต้านการทำแท้งมองว่าการทำแท้งนั้นเป็นบาปเพราะเป็นการฆ่าหรือทำลายตัวอ่อนที่เป็นผู้บริสุทธิ์ และมองการทำแท้งเป็นสิ่งต้องห้ามเพราะเป็นผลมาจากเพศสัมพันธ์ที่ผิดประเพณีผู้หญิงต้องรับผิดชอบหรือรับโทษจากการทำบาปและไม่รู้จักยับยั้งชั่งใจตนเอง

ส่วนฝ่ายสนับสนุนการทำแท้งถูกต้องตามกฎหมาย ได้ให้เหตุผลไว้สามประเด็นคือ

หนึ่ง การทำแท้งเป็นสิทธิของบุคคลในการเลือกตัดสินใจเลือกที่จะเป็นแม่อย่างอิสระ

สอง การทำแท้งเป็นสิทธิในการมีอำนาจในเนื้อตัวร่างกายและการเจริญพันธุ์โดยปราศจากการครอบงำทั้งจากการแพทย์ กฎหมาย ศาสนาและบรรทัดฐานทางสังคม

สาม การทำแท้งเป็นความจำเป็นในสังคม จำเป็นสำหรับผู้หญิงทุกคนและไม่จำกัดอยู่เฉพาะผู้หญิงบางกลุ่ม ผู้หญิงต้องได้รับการทำแท้งที่ปลอดภัย สามารถเข้าถึงได้และปราศจากการตีตรา(Petchesky,1990 อ้างในนาถฤดี เด่นดวง ,2551,น.23)

การทำแท้งเกิดขึ้นทั้งในผู้หญิงที่แต่งงานแล้วและยังไม่แต่งงานแต่มีเพศสัมพันธ์ การทำแท้งส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่ผู้หญิงต้องการจริงๆหากไม่สามารถเข้าถึงการทำแท้งที่ปลอดภัยได้ ผู้หญิงก็ต้องใช้วิธีที่เสี่ยงอันตราย

3.สิทธิในการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยและไม่ถูกบังคับ : การมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างหญิงชาย ซึ่งชายมักมีอำนาจในการควบคุมมากกว่าเพศหญิง เพราะประเด็นอำนาจเชิงเศรษฐกิจในระบบทุนนิยมและความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชาย ซึ่งผู้หญิงต้องมีสถานภาพเป็นรองและเป็นผู้ตอบสนองต่อการมีเพศสัมพันธ์ ในขณะที่เพศชายมีอิสระในความต้องการในการมีเพศสัมพันธ์และไม่ต้องตั้งครรภ์ ดังนั้นการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิงจึงอาจเป็นเรื่องของการใช้อำนาจทางด้านกายภาพที่แข็งแรงกว่า อำนาจหน้าที่ทางการงาน อำนาจในความเป็นสามี อำนาจทางเศรษฐกิจ มาบีบบังคับให้ผู้หญิงมีเพศสัมพันธ์ด้วย

4.สิทธิในการรับบริการทางการเจริญพันธุ์จากรัฐโดยไม่เลือกปฏิบัติ : สตรีมีสิทธิในการได้รับบริการต่างๆทางการเจริญพันธ์อย่างเหมาะสม เช่น การตรวจโรคต่างๆจะต้องดำเนินการโดยคำนึงถึงสิทธิความเป็นมนุษย์และความเป็นส่วนตัว การได้รับความรู้เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์อย่างเหมาะสม การได้รับบริการและได้รับความช่วยเหลือเมื่อได้รับความรุนแรงต่างๆทางเพศ เช่น การข่มขืน การล่วงละเมิดทางเพศ การได้รับความคุ้มครองในการศึกษาทดลองต่างๆทางการเจริญพันธุ์ เป็นต้น (นาถฤดี เด่นดวง ,2551,น.19-25)

สำหรับในประเทศไทยนั้นถ้าจะกล่าวถึงสิทธิการเจริญพันธุ์กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจะพบว่า แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมถูกละเมิดสิทธิการเจริญพันธุ์ในทุกๆด้านที่ได้กล่าวมาข้างต้นเริ่มตั้งแต่ **หนึ่ง** *สิทธิในการเลือกที่จะเป็นแม่โดยอิสระ*ปราศจากการควบคุมของบุคคลอื่นและสังคม สังคมยังคงเข้ามามีบทบาทในการครอบงำทางความคิดผ่านกระบวนการขัดเกลาจากครอบครัว ขัดเกลาผ่านรั้วโรงเรียนและขนบธรรมเนียมทางวัฒนธรรม ในการปลูกฝังว่าผู้หญิงเกิดมาเพื่อเป็นเมียและแม่ การเป็นแม่ต้องเลี้ยงดูลูกให้ดี ไม่ทำร้ายหรือทำให้เกิดอันตรายกับลูก ดังนั้นเมื่อแม่วัยรุ่นมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้นจึงไม่สามารถเลือกในการเป็นแม่หรือการยุติการตั้งครรภ์ได้โดยอิสระด้วยตนเองเพราะการจะดำรงครรภ์ต่อก็จะกลายเป็นแม่ใจง่ายหรือสาวใจแตก การจะทำแท้งก็จะกลายเป็นแม่ใจยักษ์หรือแม่ใจร้าย พ่อแม่จะต้องอับอายขายหน้าและเสียใจ

แค่ไหน จะถูกไล่ออกจากโรงเรียนหรือไม่ ซึ่งการตัดสินใจเลือกหนทางใดก็ล้วนแล้วแต่มีสังคมและบุคคลอื่นการเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ

สอง *สิทธิในการคุมกำเนิดและยุติการตั้งครรภ์* แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมไม่สามารถที่จะเข้าถึงวิธีการคุมกำเนิดที่ถูกต้องและเหมาะสมได้เนื่องจากเรื่องเพศเป็นเรื่องต้องห้ามและต้องปกปิดสำหรับผู้หญิง การเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาซึ่งครอบคลุมถึงวิธีการคุมกำเนิดในรั้วโรงเรียนยังทำได้ไม่เต็มที่เพราะสังคมมองว่าจะเป็นการชี้ชวนชักนำให้วัยรุ่นอยากรู้อยากลองเรื่องเพศสัมพันธ์มากยิ่งขึ้นวัยรุ่นจึงขาดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันตัวเองจากการตั้งครรภ์ อีกทั้งการที่เป็นวัยรุ่นยังถูกมองว่าไม่ใช่วัยที่ควรจะเป็นแม่ จึงไม่มีบริการที่เฉพาะสำหรับการคุมกำเนิดในวัยรุ่น ผลที่ตามมาจากการแก้ปัญหาที่ไม่ตรงจุดดังกล่าวจึงทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นตามมา เมื่อมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมก็ไม่สามารถที่จะเลือกยุติการตั้งครรภ์ของตนเองได้อย่างอิสระเพราะการทำแท้งเป็นสิ่งผิดกฎหมาย อำนาจการตัดสินใจสำหรับเงื่อนไขในการทำแท้งกลับตกไปอยู่ในเงื้อมือของอำนาจวิชาชีพแพทย์ที่จะทำการยุติการตั้งครรภ์ให้เมื่อเป็นการตั้งครรภ์ที่มีผลอันตรายต่อสุขภาพของมารดา หรือนักกฎหมายที่จะชี้ชัดว่าสามารถทำแท้งได้เมื่อถูกข่มขืนเท่านั้น เงื่อนไขอื่นใด เช่น ความไม่พร้อมของตัวแม่ผู้กำลังตั้งครรภ์เองกลับไม่ถูกนำมาใช้พิจารณาในการตัดสิน ทั้งๆที่เป็นเนื้อตัวร่างกายของหญิงตั้งครรภ์ผู้เป็นเจ้าของมดลูกที่ตัวอ่อนเข้าไปฝังตัวอยู่ ผลกระทบหลังจากผู้หญิงเหล่านั้นที่ต้องดำรงครรภ์ด้วยภาวะจำยอมจนคลอดและต้องเลี้ยงดูลูกเองด้วยความยากลำบากกลับไม่มีหน่วยงานใดๆของรัฐยื่นมือเข้ามาช่วยเหลืออย่างจริงจัง มีแต่เพียงบ้านพักฉุกเฉินต่างๆซึ่งเป็นของเอกชนที่ยื่นมือเข้ามาดูแล

สาม *สิทธิในการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยและไม่ถูกบังคับ* แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมหลายคนต้องตั้งครรภ์เพราะการถูกบังคับในการมีเพศสัมพันธ์จากคู่รักทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยทางตรงคือการล่อลวงบังคับขืนใจโดยใช้กำลังเพื่อมีเพศสัมพันธ์ และทางอ้อมคือการใช้อุดมการณ์ความรักโรแมนติกมาล่อลวงให้ผู้หญิงยินยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วยโดยทำให้ผู้หญิงเชื่อว่า “เพราะรักจึงมีเพศสัมพันธ์ด้วย” “ถ้ารักกันจริงต้องยอมเป็นของกันและกัน” เป็นต้น ด้วยเหตุที่ฝ่ายชายชายมักมีอำนาจในการควบคุมเพศสัมพันธ์มากกว่าเพศหญิง การมีเพศสัมพันธ์ดังกล่าวฝ่ายหญิงจึงมักไม่ได้มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า และด้วยการไม่มีความรับผิดชอบของฝ่ายชายทำให้ไม่มีการป้องกันเมื่อมีเพศสัมพันธ์ การมีเพศสัมพันธ์ครั้งนั้นจึงกลายเป็นเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยทั้งจากการติดโรคและการตั้งครรภ์ไม่พร้อม

สี่ *สิทธิในการรับบริการทางการเจริญพันธุ์จากรัฐโดยไม่เลือกปฏิบัติ* แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม เป็นช่วงวัยที่ถูกบุคลากรของรัฐในสถานพยาบาลมองว่าเป็นวัยที่ควรอยู่ในรั้วการศึกษาไม่ใช่วัยที่ควรจะเป็นแม่ บุคลากรของรัฐในสถานพยาบาลเหล่านั้นเกิดอคติกับแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่

พร้อมตั้งแต่ต้นจึงอาจทำให้เกิดการบริการที่ไม่เท่าเทียมกับแม่ในวัยผู้ใหญ่ เช่น อาจถูกเลือกปฏิบัติในการเข้ารับบริการ ถูกตำหนิโดยการใช้วาจาหรือสายตา นำเรื่องราวของการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมไปเล่าต่อไม่รักษาความลับของผู้ใช้บริการที่เป็นแม่วัยรุ่น เป็นต้น

ความเป็นแม่ (Motherhood)

การทบทวนวรรณกรรมในส่วนนี้ผู้วิจัยต้องการนำเสนอถึงความคาดหวังหรือภาพลักษณ์ของ “แม่”ในสังคมไทยต่อบทบาทการเป็นแม่ของผู้หญิง ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมได้ดังนี้

ความเป็นแม่ในทางสังคมนั้น ถูกทำให้กลายเป็นสถานบันโดยสังคมซึ่งสร้างขึ้นบนพื้นฐานของลักษณะทางชีวภาพที่ว่าเพศหญิงเป็นฝ่ายตั้งท้องและให้นมลูก ความเป็นแม่เป็นสถาบันที่มีความรับผิดชอบและหน้าที่หลายประการที่ซับซ้อน ในขณะที่ผู้หญิงจะมีอำนาจในการเลือกและกำหนดแง่มุมต่างๆของความเป็นแม่น้อยมาก ผู้หญิงถูกปลูกฝังให้เตรียมตัวสำหรับการเป็นแม่หรือถูกคาดหวังในบทบาทนี้ เพราะความเป็นเพศหญิงถูกเชื่อมโยงเข้ากับความเป็นแม่ ผู้หญิงจึงไม่มีโอกาสแม้แต่จะเลือกว่าตนเองต้องการที่จะเป็นแม่หรือไม่ (ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์ อ้างถึงใน กรวิณท์ วรสุข,2551,น.111)

บทบาทของแม่ในสมัยก่อนเป็นการอุทิศเวลาและเป็นแรงงานของครอบครัว อยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือนไม่ออกไปนอกบ้าน โดยแม่จะต้องทำงานบ้าน ปรนนิบัติลูกและสามีให้มีความสุขสบายทุกอย่าง เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน ทำกับข้าว อบรมเลี้ยงดูลูก ส่วนแม่สมัยใหม่ที่ทำงานนอกบ้านเท่าเทียมผู้ชาย แต่เมื่อกลับถึงบ้านก็ยังต้องใช้เวลาและแรงงานอีกส่วนหนึ่งในการดูแลบ้าน เลี้ยงดูลูก อบรมลูก และปรนนิบัติสามีเช่นเดียวกับบทบาทเดิมของแม่(รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์,2531,น.48)

ความเป็นแม่ถูกผลิตซ้ำผ่านวรรณกรรมต่างๆในสังคม เช่น นวนิยาย บทละคร บทเพลง เป็นต้น ในที่นี้นักวิจัยขอยกตัวอย่างเนื้อหา เพลงกล่อม ของพุ่มพวง ดวงจันทร์ ซึ่งเป็นเพลงที่โด่งดังติดหูร้องและฟังกันทั่วบ้านทั่วเมืองจนกลายเป็นภาพตัวแทนลักษณะของความเป็นแม่ในสังคมไทยที่ต้องยอมทำทุกอย่างเพื่อลูก ลูกเปรียบเสมือนแก้วตาดวงใจของแม่ที่ต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองอย่างดีที่สุด

“ลูกเอ๋ย...นอนเถิดนอนเสียเจ้า ยังอ่อนยังเยาว์ขวัญเจ้าควงจิตแม่เอ๋ย
ห่วงจริงแม่ไม่ทิ้งไปเลยนอนเสียเอยตื่นได้เชยชมกัน
ฟังกล่อมฟังเถอะจอมขวัญฟังแม่รำพันให้สวรรค์คุ้มครองเจ้า
ทวยเทพครองป่าครองเขาลูกยังอ่อนเยาว์โปรดเฝ้าดู
หลับเสียควงหทัยของแม่แม่อยู่ดูแลขวัญแม่นอนเถิดแม่นอน
ลูกเอ๋ยแม่เฉลยคำพรบุญครั้งก่อนแม่เคยทำมา

ขอให้บุญช่วยรักษาวอนไหว้บูชาให้ฟากฟ้ามาปกป้อง
คุ้มเหตุภัยเภททั้งผองเทพเจ้าครองปกป้องดวงใจ
หลับเสียดวงหทัยของแม่แม่อยู่ดูแลขวัญแม่นอนเถิดแม่นอน"
(สืบค้นจากhttp://lyrics.ohozaa.com เมื่อ 1 ธันวาคม 2554)

ในทางวิทยาศาสตร์การแพทย์นั้นมองการเป็นแม่ว่า แม่จะต้องมีหน้าที่ในการเลี้ยงดูและดูแลลูกในทุกๆด้าน เริ่มตั้งแต่การดูแลด้านสุขภาพร่างกายของลูกให้เจริญเติบโตสมวัยเป็นไปตามพัฒนาการทางด้านร่างกายควบคู่ไปกับการส่งเสริมภูมิคุ้มกันให้ลูกโดยการพาลูกไปรับวัคซีนตามวัย และแม่ยังต้องดูแลทั้งในเรื่องการกินของลูกทั้งในส่วนของอาหารและยา ต้องให้ลูกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ให้ยาเมื่อเจ็บป่วยตามแผนการรักษาของแพทย์ ซึ่งตัวแม่เองจะต้องรู้ว่ายานั้นจะมีผลกับลูกอย่างไร มีอันตรายหรือไม่ แม่ต้องเป็นผู้รอบรู้เรื่องโรคภัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับลูก รวมทั้งเรียนรู้ที่จะจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อลูกด้วย แม่ต้องส่งเสริมศักยภาพในด้านต่างๆของลูก เช่น ด้านสติปัญญา การเรียนรู้ทักษะต่างๆในชีวิต และนอกจากนี้แม่ยังต้องคอยดูแลสุขภาพจิตและปรับพฤติกรรมของลูกให้สามารถอยู่ในสังคมได้ (ปาวดี สีหราช,2552,น.59-61)

ในทางพระพุทธศาสนาได้ให้ความหมายของแม่ว่า "แม่คือเจ้าชีวิตของลูก" เพราะแม่เป็นผู้ให้กำเนิด ให้ทั้งชีวิตและร่างกาย ให้ทั้งอาหารกายและอาหารใจ เป็นผู้ที่เสียสละและอดทนทำทุกอย่างนับตั้งแต่อุ้มท้องด้วยความยากลำบากเพื่อให้ลูกสุขสบายในครรภ์ แม่ต้องยอมเสี่ยงชีวิตยอมยากลำบากแสนสาหัสเพื่อให้ลูกเกิดมา เป็นผู้คอยปกปักรักษาถนอมกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงดูลูก "เป็นครูคนแรก" ที่สอนให้ลูกมีชีวิตรอดอย่างปลอดภัย "แม่เป็นพระอรหันต์ของลูก" เพราะแม่ไม่เห็นแก่ตัว มีจิตบริสุทธิ์ ทำสิ่งต่างๆที่ทำได้โดยยากแก่ลูกด้วยความรักและความเสียสละ โดยไม่หวังผลตอบแทน และ"แม่คือพระพรหมของลูก" เพราะแม่รักและเอ็นดูลูก อยากให้ลูกเป็นสุข(เมตตา) เป็นห่วงลูก สงสารลูก อยากช่วยให้ลูกพ้นทุกข์ (กรุณา) มีความยินดีมีความสุขในความสำเร็จของลูก (มุทิตา) และรู้จักวางเฉยให้ลูกรับผิดชอบการกระทำของตนเองหลังจากที่แม่ได้ช่วยอย่างเต็มที่แล้ว (อุเบกขา) และในทางพุทธศาสนานี้ยังได้กล่าวไว้อีกว่า "แม่เป็นได้ทุกสิ่งทุกอย่างของลูก" เพราะแม่มีแต่ให้ มีแต่ความรักและความห่วงใยมอบให้แก่ลูกเสมอ (พระดุษฎี เมธงฺกุโร,2538)

การเป็นแม่ในทางกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร มาตรา 1564 ได้ระบุบทบาทหน้าที่ไว้ว่ามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตรในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์ บิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วแต่เฉพาะทุพพลภาพและหาเลี้ยงตนเองมิได้ (สืบค้นจาก http://www.kodmhai.com/m2/m2-4/m4-1561-1584-1.html เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2555)

Beck กล่าวว่าความเป็นแม่อาจจะปรากฏมาจากพื้นฐานทางด้านชีววิทยาที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงและเด็ก ซึ่งในที่นี้ความเป็นแม่นั้นอาจดูยิ่งใหญ่มากที่จะใช้ระบุตำแหน่งหน้าที่ของคนที่รับเลี้ยงดูแลเด็ก(Beck,1992 อ้างใน Kath Woodward,2003:22)

Kevin Neuhouser กล่าวถึงความเป็นแม่ว่าถูกมอบหมายไว้ให้เฉพาะผู้หญิงเท่านั้น ซึ่งพุ่งประเด็นไปที่การเป็นสัญลักษณ์สู่การเป็นผู้ใหญ่ ในช่วงต้นของชีวิตผู้หญิงชาวคารานกีโจประเทศบราซิลได้อธิบายถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องของผู้หญิงตามวัฒนธรรมไว้ 3 ช่วง คือ เด็กหญิงก่อนการเป็นวัยรุ่น,วัยรุ่นหญิงและเป็นผู้หญิง โดยไม่คำนึงถึงอายุ เมื่อวัยรุ่นหญิงมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกก็จะกลายเป็นผู้หญิง เป็นเพราะยังไม่ค่อยมีการคุมกำเนิดในผู้ชายและวัยรุ่นหญิง จึงทำให้มีการตั้งครรภ์เกิดขึ้นและผู้หญิงก็จะเข้าสู่การเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งหากไม่มีระบบการศึกษาและการประกอบอาชีพที่เข้ามาชะลอการเป็นแม่ออกไปแล้วนั้น วัยรุ่นหญิงที่มีเพศสัมพันธ์สม่ำเสมอก็มีก็จะกลายเป็นแม่ตั้งแต่ช่วงวัยรุ่นตอนต้น (Kevin Neuhouser,1998 p.346)

สรุป ความเป็นแม่นั้นไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติแต่ถูกกำหนดและสร้างขึ้นโดยสังคมผ่านมุมมองและแนวคิดต่างๆ และถูกผลิตซ้ำส่งต่อจากรุ่นไปสู่รุ่นทั้งในผู้ชายและผู้หญิง โดยความเป็นแม่นั้นถูกมอบหมายให้เป็นหน้าที่เฉพาะของผู้หญิงซึ่งต้องเลี้ยงดูลูก โดยแม่จะต้องอ่อนโยน มีความรัก ความอดทน มีเมตตา เสียละ คอยปกป้องดูแล และสามารถทำทุกอย่างได้เพื่อลูก การเป็นแม่ในช่วงวัยรุ่นจึงได้รับความคาดหวังให้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่การเป็นแม่ตามที่สังคมกำหนด แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมไม่สามารถทำได้หรือไม่ทำก็จะถูกตำหนิจากสังคม

ความหมายและแนวคิดการตีตราบาป

Goffman ให้ความหมายของการตีตราในมุมมองจิตสังคม หมายถึง การที่บุคคลและกลุ่มชนในสังคมหนึ่งนิยามความหมายว่า เป็นลักษณะที่แตกต่างและเบี่ยงเบนจากคนอื่นๆที่ส่งผลให้บุคคลเสียชื่อเสียง ไม่น่าไว้วางใจ หรือเกิดความอับอายตลอดจนทำให้บุคคลนั้นรู้สึกคุณค่าตัวตนลดลงในสายตาสังคม ทั้งนี้บุคคลที่ได้รับตราบาปหรือถูกตีตราบาปเกิดความรู้สึกว่า“ตนแตกต่างจากผู้อื่นอย่างไม่พึงประสงค์”(Undesirable difference) ซึ่งความหมายของตราบาปตามนัยนี้เน้นที่มุมมองของสังคมที่อ้างอิงจากบรรทัดฐานทางสังคมหล่อหลอมรวมกันเป็นความรู้สึกที่แยกแยะ “ความแตกต่าง” (difference) หรือ “ความเบี่ยงเบน” (deviance) ส่งผลให้เกิดการต่อต้านจากสังคม โดยผู้ถูกที่ตีตราบาปจะถูกมองจากคนในสังคมว่าเป็นผู้ที่มี “ลักษณะเด่นที่ทำให้เกิดการเสื่อมเสีย” (Spoiled Identity) อธิบายว่าบุคคลมีแนวโน้มที่จะถูกสังคมตีตรามีลักษณะ 3 ประการคือ

1.ลักษณะที่เกิดขึ้นกับร่างกายที่เห็นได้ชัดเจน ได้แก่ ความพิการของอวัยวะต่างๆ เป็นต้น

2.ลักษณะที่บ่งชี้ถึงความด้อยวัฒนธรรมหรือเบี่ยงเบนไปจากกฎเกณฑ์มาตรฐานของสังคม เช่น คนที่มีความผิดปกติทางจิต เคยติดคุก เคยติดยาเสพติด หรือมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ

3.ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับเผ่าพันธุ์ เชื้อชาติ ชนชั้น ศาสนา เช่น ชนกลุ่มน้อย (Goffman,1963. สืบค้นจาก http://en.wikipedia.org/wiki/Social_stigma#cite_ref-6 เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2555)

การตีตราบาปเป็นการให้ความหมายทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อการรับรู้ในทางลบ การรับรู้นี้อาจเป็นสิ่งที่สัมผัสได้หรืออาจสัมผัสไม่ได้ ตราบาปเป็นผลมาจากคนหรือบรรทัดฐานของสังคม ทำให้เกิดการแบ่งแยกและการลดคุณค่า (Gilmore และ Somerville ,1994 อ้างในศรีอำภา ส่องรอบ,2551,น.9)

สำหรับการเป็นแม่ใช่วัยรุ่นนั้น ไม่ใช่แม่ในประชาชนกลุ่มใหญ่ที่สังคมยอมรับ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้ให้คำนิยามของช่วงอายุของวัยเจริญพันธุ์ในผู้หญิงไว้ที่ 15 - 49 ปี ช่วงวัยของการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่มีอายระหว่าง 13 - 21 ปี จึงกลายเป็นชนกลุ่มน้อยที่สังคมไม่ได้ให้การยอมรับ เป็น “ความแตกต่าง” (difference) หรือ “ความเบี่ยงเบน” (deviance) ทางสังคม เมื่อมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้นแม่วัยรุ่นจึงถูกตีตราจากบุคคลรอบข้าง เกิดความอับอายตลอดทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นรู้สึกคุณค่าตัวตนลดลงในสายตาสังคม แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ถูกตีตราบาปเกิดความรู้สึกว่า “ตนแตกต่างจากผู้อื่นอย่างไม่พึงประสงค์” (Undesirable difference) ซึ่งเป็นไปตามตามหลักเกณฑ์ของแนวคิดนี้

<u>1.2 การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม</u>

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์การเป็นแม่ที่ต้องเลี้ยงดูลูกในช่วง 2 ขวบปีแรกของวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นว่าเป็นอย่างไร โดยผ่านงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกงานวิจัยหลักจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่

- ประสบการณ์ชีวิตมารดาวัยรุ่นที่ไม่ได้วางแผนการตั้งครรภ์:กรณีศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา ของ สมใจ พุทธาพิทักษ์ผล (2547)

- ฉันไม่ใช่แม่ใจยักษ์ เสียงสะท้อนของผู้หญิงในบ้านพักฉุกเฉินของ กรวิณ์ วรสุข (2551)

- การศึกษาความคิดเห็นของสตรีที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรที่มีต่อประเด็นวิถีเพศ (Gender)และเพศวิถี(Sexuality) ของ จรัฐภรณ์ อินทะวงค์ (2552)

งานวิจัยเหล่านี้ได้กล่าวถึงประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นภายใต้ปัจจัยต่างๆที่มีทั้งแรงสนับสนุนและแรงกดดัน ดังนั้นผลการศึกษาของนักวิจัยแต่ละท่านจึงมีทั้งความเหมือนและความแตกต่างไปตามมุมมองของนักวิจัย โดยพบว่าประสบการการเป็นแม่วัยรุ่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นแบ่งออกเป็นสองชนิดคือ

หนึ่ง ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นความทุกข์

สอง ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นทั้งความสุขและความทุกข์

ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอในรูปแบบของประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ได้จากงานวิจัยทั้ง 3 เรื่อง ดังนี้

หนึ่ง ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นความทุกข์:

"ความยากลำบาก ไม่มีงาน ไม่มีเงิน ไม่มีรายได้" แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมส่วนใหญ่เป็นการตั้งครรภ์นอกสมรส เมื่อรู้ตัวว่ามีการตั้งครรภ์เกิดขึ้น แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจะบอกกับฝ่ายชายผู้เป็นต้นเหตุแห่งการตั้งครรภ์ครั้งนี้ และส่วนใหญ่ก็มักจะถูกปฏิเสธความรับผิดชอบโดยการทอดทิ้งหนีหายไม่ยอมรับหรือบังคับให้ไปทำแท้ง และมีบางรายที่ถูกข่มขืนจนตั้งครรภ์โดยไม่มีพ่อเด็ก ทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมบางรายที่มีความคิดจะทำแท้งจากตัวเอง แต่ด้วยเหตุผลหลายอย่าง เช่น ไม่มีเงินไปทำแท้งตั้งแต่ครรภ์อ่อนๆรอจนท้องโตทำแท้งไม่ได้ ทำแท้งด้วยตนเองแล้วแต่ไม่สำเร็จหรือไม่กล้าทำแท้งเพราะเกรงกลัวต่อบาปกรรม ทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเหล่านั้นต้องดำรงครรภ์ต่อไปจนคลอด

ซึ่งในระยะตั้งแต่ตั้งครรภ์แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมก็ต้องพบกับความยากลำบากเป็นอย่างมากทั้งจากอาการแพ้ท้องที่รุนแรงมากจนไม่สามารถทำงานได้ หรือบางรายต้องถูกให้ออกจากงานเพราะการตั้งครรภ์ ทำให้ไม่มีรายได้ ไม่มีเงินมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวันจนต้องไปกู้หนี้ยืมสินจากเพื่อนบ้านก็มี ไม่มีคนคอยช่วยเหลือเรื่องค่าใช่จ่ายเพราะสามีก็มาทอดทิ้งไป

"อับอาย ขายหน้า ถูกตีตรา นินทา ประณาม ครอบครัวไม่ยอมรับ เครียด สับสน กดดัน รู้สึกแย่ มืดแปดด้าน ไม่มีทางออก" การกลายเป็นผู้หญิงที่ "ท้องไม่มีพ่อ" ทำให้ต้องอับอายขายหน้าเพราะถูกคนนินทา สังคมมองว่าเป็นผู้หญิงที่ไม่ดี เป็นวัยรุ่นใจแตก รักสนุก ท้องก่อนแต่งท้องก่อนวัยอันควร แม้ว่าแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจะหอบลูกน้อยไปหวังพึ่งพาคนทางบ้านแต่

ครอบครัวของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเองก็ไม่ยอมรับเพราะทำให้ครอบครัวต้องอับอาย ถูกชาวบ้านนินทา แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงรู้สึกสับสน เกิดความเครียดและความกดดัน ทำให้รู้สึกแย่เพราะไม่รู้ว่าจะหันหน้าไปพึ่งพาใครได้ สุดท้ายต้องมาพึ่งพาบ้านพักฉุกเฉินเพื่อรอคลอดและยกลูกให้สถานสงเคราะห์ไป เพราะตนเองไม่สามารถส่งเสียเลี้ยงดูลูกได้

เหตุผลของประสบการณ์ การที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องพบกับความยากลำบากและเป็นทุกข์เช่นนั้นเพราะการตั้งครรภ์ครั้งนี้เป็นส่วนใหญ่เป็นการตั้งครรภ์ที่อยู่นอกเหนือกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับซึ่งมีการสร้างภาพตัวแทนเกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์และบทบาทความเป็นผู้หญิงที่ดีไว้กับความเป็นแม่อย่างเหนียวแน่น มีการให้คุณค่าและความหมายของความเป็นสตรีเพศที่ฝังรากลึกด้วยความสัมพันธ์เชิงอำนาจโดยการประกอบสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม เพื่อตีตราทางเพศให้กลายเป็นภาพเหมารวมให้แก่ผู้หญิงที่ประพฤตินอกกรอบที่สังคมคาดหวังไว้นั่นคือ เมื่อผู้หญิงโสดมีเพศสัมพันธ์นอกสมรส จนผู้หญิงตั้งท้องจึงถูกตีตราว่าเป็น “ผู้หญิงเลว” ประพฤติตัวไม่เหมาะสม โดยผู้หญิงที่ดี ต้องรักนวลสงวนตัว ต้องมีสัญชาติญาณความเป็นแม่ มีหน้าที่เลี้ยงดูลูกในไส้ ถึงจะประสบปัญหากดดันขนาดไหน ต้องเลี้ยงลูกให้ดี จะไม่ทำแท้งและทิ้งลูกอย่างเด็ดขาด

กรอบแนวคิด คำตอบและสาเหตุของประสบการณ์เหล่านี้จะพบได้ในงานวิจัยเรื่อง *ฉันไม่ใช่แม่ใจยักษ์ เสียงสะท้อนของผู้หญิงในบ้านพักฉุกเฉิน* ของกรวิณ์ วรสุข(2551) ที่ใช้กรอบแนวคิดเรื่อง**ภาพตัวแทน (Representation)**โดย กรวิณท์ เชื่อว่าเป็นกระบวนการสร้างความหมายให้สิ่งต่างๆ เป็นผลผลิตหรือการประกอบสร้าง(constructed) ทางสังคมและวัฒนธรรมเพื่อให้ความหมายผ่านอุดมการณ์ ผ่านภาษาและบริบทอื่นๆ ส่งผลให้เกิดการสร้างภาพเหมารวมเป็น “การผลิตซ้ำ” และตอกย้ำอคติทางเพศในสังคมให้ชัดเจนยิงขึ้น ภาพตัวแทนของผู้หญิงที่สังคมสร้างขึ้นนั้น กรวิณ์เชื่อว่า ได้เชื่อมโยงอย่างลึกซึ้งกับหน้าที่ของผู้หญิง เช่นการเป็นภรรยา เป็นแม่ โดยที่การนำเสนอภาพตัวแทนของผู้หญิงในความเป็นแม่ของสื่อมวลชนกระแสหลักนั้นยังคงนำเสนอภาพแบบฉบับดั้งเดิมที่มีอคติต่อผู้หญิง โดยมีลักษณะการแบ่งขั้วตรงข้าม เช่น การให้คุณค่า “ความเป็นหญิงดี” ต้องมีบทบาทเป็นแม่ที่ดี มีความสมบูรณ์แบบที่ต้องเอาใจใส่ดูแลลูกให้ดี เมื่อผู้หญิงมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นหญิง การเป็นแม่ ตามรูปแบบที่ผู้ชายสร้างขึ้น ภาพผู้หญิงก็จะกลายเป็นหญิงที่ไม่ดี เป็นแม่ที่เลว แม่ใจยักษ์ วัยรุ่นรักสนุก หญิงใจแตก ซึ่งสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศสภาพในระบบที่ผู้ชายเป็นใหญ่

นอกจากนี้กรวิณท์ ยังใช้ใน**แนวคิดสตรีนิยมสายสุดขั้ว(Radical Feminism)** ซึ่งเชื่อว่าความไม่เท่าเทียมกันทางเพศเกิดจากอุดมการณชายเป็นใหญ่ (Patriarchy)ซึ่งหมายถึง ระบบ

โครงสร้างของสังคมและแนวการปฏิบัติที่ผู้ชายมีอำนาจเหนือกว่า กดขี่ เอารัดเอาเปรียบผู้หญิง เป็นระบบที่ชายเหนือกว่าผู้หญิงในทุกๆด้านทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม กลุ่มแนวคิดนี้จะให้ความสนใจต่อสถานะที่เป็นรองของผู้หญิงและมองว่าความเป็นรองที่เกิดขึ้นมาจากอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ที่พยายามสร้างความชอบธรรมและเอื้อประโยชน์ต่อความเหนือกว่าของผู้ชาย เช่น ผู้ชายเข้มแข็งกว่า ฉลาดกว่า มีเหตุผลมากกว่า จึงทำให้ความเหนือกว่านี้ดำรงอยู่ได้ในสังคม การสร้างอุดมการณ์เรื่อง ความเป็นเมีย ความเป็นแม่ ให้กับผู้หญิง จนทำให้ผู้หญิงได้รับการกดขี่จากครอบครัว สังคม ไม่สามารถหลุดจากกรอบของระบบชายเป็นใหญ่ได้ เพราะมีครอบครัวเป็นตัวกลางระหว่างปัจเจกบุคคลกับสังคม ทำหน้าที่สนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติตามอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่

สรุป: ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นเป็นทุกข์เพราะ แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมตกอยู่ภายใต้อุดมการณ์ของสังคมชายเป็นใหญ่ ว่าด้วยอุดมการณ์ความเป็นแม่ อุดมการณ์การรักนวลสงวนตัว และอุดมการณ์การเป็นผู้หญิงดี การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นพฤติกรรมที่อยู่นอกเหนือกรอบของอุดมการณ์ดังกล่าวจึงทำให้แม่วัยรุ่นเป็นทุกข์เพราะไม่สามารถประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ภายใต้อุดมการณ์นั้นได้ ถูกสังคมประณามและไม่เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม และเมื่อวัยรุ่นเลือกที่จะไม่เป็นแม่โดยการยุติการตั้งครรภ์ก็จะถูกกล่าวหาว่าเป็น “แม่ใจยักษ์” ซึ่งไม่ว่าแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจะเลือกดำเนินชีวิตแบบใดก็ล้วนแล้วแต่เป็นหนทางนำไปสู่ความทุกข์ทั้งสิ้น

ข้อคิดเห็นต่องานวิจัย งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิเคราะห์ที่ระบบชายเป็นใหญ่ผ่านการสร้างอุดมการณ์ต่างๆเพียงโครงสร้างเดียว เช่น อุดมการณ์การเป็นแม่ อุดมการณ์การเป็นผู้หญิงที่ดี ซึ่งแท้จริงแล้วโครงสร้างชีวิตของผู้หญิงมีมากกว่าแค่เรื่องการสร้างอุดมการณ์และการผลิตซ้ำภาพตัวแทน ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมยังมีอีกหลายโครงสร้างที่ไม่ถูกกล่าวถึงและไม่ถูกนำมาวิเคราะห์ เช่น ความรุนแรง รัฐ งาน เพศสัมพันธ์ และการเจริญพันธุ์ จึงทำให้งานวิจัยนี้ยังขาดความสมบูรณ์ในคำตอบของประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

สอง ประสบการณ์การณ์เป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นทั้งความสุขและความทุกข์

“*จำยอม”* เมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมมีอาการผิดปกติที่ไม่เคยเป็นมาก่อน ทำให้คิดว่าตั้งครรภ์ เมื่อทราบแน่ชัดว่าตั้งครรภ์จึงได้พยายามยุติการตั้งครรภ์ด้วยตนเองเท่าที่จะทำได้แต่ไม่สำเร็จ จึงต้องตกอยู่ในสภาพของการจำยอมดำรงต่อไปจนคลอดทำให้กลัวอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับบุตรที่คลอดออกมา

"ยากลำบาก เป็นภาระ" เมื่อเป็นครรภ์ที่ไม่ได้มีการวางแผนการตั้งครรภ์ไว้ก่อนจึงทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดความยากลำบาก เพราะต้องปิดบังการตั้งครรภ์ เนื่องจากไม่กล้าเผชิญหน้ากับครอบครัว ญาติพี่น้อง หรือแม้แต่นายจ้าง ทำให้ไม่ได้รับความช่วยเหลือในเวลาที่ต้องการที่สุด และความเป็นแม่ยังเป็นความยากลำบากเพราะแม่ต้องรับภาระในการสร้างอนาคตที่ดีให้ลูก อบรมสั่งสอนและเป็นตัวอย่างที่ดี

"เสียโอกาสและอนาคต" การมีลูกทำให้ต้องสูญเสียทั้งโอกาสในการศึกษาเล่าเรียนและการประกอบอาชีพ ด้วยวุฒิการศึกษาที่ต่ำและสถานภาพการมีครอบครัวทำให้ทางเลือกในการประกอบอาชีพมีจำกัด

"มีความสุขและเรียนรู้การเป็นแม่" เมื่ออายุครรภ์มากขึ้นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมก็เริ่มเรียนรู้ที่จะเป็นแม่ เริ่มรู้สึกต้องการปกป้องลูกในครรภ์ เมื่อได้เห็นหน้าลูก ความรักทำให้พยายามเรียนรู้วิธีการดูแลลูก สนใจการเจริญเติบโตและพัฒนาการของลูก มองว่าการได้อยู่กับลูกคือความสุข

"ชีวิตคู่ถูกขัดขวาง /คลอนแคลน ไม่มั่นใจ" ในด้านของสัมพันธภาพระหว่างสตรีวัยรุ่นและสามี ความสัมพันธ์กับครอบครัวของแต่ละฝ่ายจึงขึ้นอยู่กับมุมมองของเครือญาติ ซึ่งมีทั้งส่วนที่สนับสนุนและขัดขวางการใช้ชีวิตคู่

เหตุผลของประสบการณ์ แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องตกอยู่ในภาวะจำยอมเพราะไม่สามารถที่จะยุติการตั้งครรภ์ได้สำเร็จ ซึ่งเหตุผลที่พยายามยุติการตั้งครรภ์ว่าเป็นเพราะเป็นการตั้งครรภ์ที่ไม่ได้ตั้งใจ ฐานะยังไม่พร้อม การตั้งครรภ์ในเวลาที่ไม่เหมาะสม สูญเสียทั้งโอกาสในการศึกษาเล่าเรียนและการประกอบอาชีพ แต่กลับต้องทำงานหาเงินค่าใช่จ่ายสำหรับลูกและครอบครัว ทำให้เกิดความยากลำบาก แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงต้องอยู่ในสภาพของความกดดัน เคว้งคว้าง สับสน เมื่อเผชิญหน้ากับปัญหาทั้งหมดเพียงลำพัง วัยรุ่นอายุยังน้อย ขาดประสบการณ์แต่ต้องเผชิญกับบทบาทการเป็นแม่ ถูกบังคับให้ต้องเป็นผู้ใหญ่มากขึ้นทั้งการกระทำและความคิด เพราะคนเป็นแม่ต้องเป็นผู้นำ มีความคิด อดทน และเสียสละเพื่อรับภาระในการเลี้ยงลูกที่ดี แม้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์จะไม่พร้อมที่จะมีลูกและขาดประสบการณ์แต่มารดาวัยรุ่นก็ตั้งใจที่จะเป็นแม่ที่ดี ทำให้พยายามเรียนรู้วิธีการดูแลลูก ทำได้ทุกอย่างเพื่อลูก ต้องเลี้ยงลูกให้ดีที่สุดโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ในด้านของสัมพันธภาพระหว่างสตรีวัยรุ่นและสามี เพราะชีวิตคู่เริ่มอย่างกะทันหันเพราะการคบหากันระยะแรกเป็นการคบเผื่อเลือก ไม่ได้คิดจะสร้างครอบครัวจริงจัง จึงทำให้ชีวิตคู่คลอนแคลนไม่มั่นใจ

กรอบแนวคิด คำตอบและสาเหตุของประสบการณ์เหล่านี้ จะพบได้ในงานวิจัยเรื่อง ประสบการณ์ชีวิตมารดาวัยรุ่นที่ไม่ได้วางแผนการตั้งครรภ์:กรณีศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา ของ สมใจ พุทธาพิทักษ์ผล (2547) ซึ่งเป็นการศึกษาปรากฏการณ์ชีวิต(lived experience) ของมารดาวัยรุ่นที่ไม่ได้วางแผนการตั้งครรภ์โดยได้เลือกใช้**กรอบแนวคิดปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology)**ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เข้าใจธรรมชาติ หรือความหมายของประสบการณ์ชีวิตที่เกิดขึ้นอย่างลึกซึ้ง ช่วยให้เกิดความเข้าใจในการให้ความหมายของแต่ละบุคคล(subjective meaning) เกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตเน้นที่กระบวนการเข้าใจพฤติกรรมและประสบการณ์ของบุคคลโดยการมองประสบการณ์ที่ศึกษาในมุมมอง ความหมายและโครงสร้างของสิ่งนั้นๆเอง ซึ่งเป้าหมายคือ การทำความเข้าใจ และการให้คำอธิบายต่อโครงสร้างที่เป็นระบบระเบียบทั้งหมดของประสบการณ์ชีวิต (total systemic structure of life experience) ทำให้ปรากฏการณ์เหล่านั้นแสดงตัวของมันออกมาเอง

สรุป: ประสบการณ์แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นทั้งความสุขและความทุกข์เพราะ แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ในเวลาที่ไม่เหมาะสม อายุยังน้อย ทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับของครอบครัวและสังคม ขาดประสบการณ์การเป็นแม่และขาดปัจจัยสนับสนุนทางด้านเศรษฐกิจทำให้ยากลำบากในการเลี้ยงดูลูก

ข้อคิดเห็นต่องานวิจัย งานวิจัยชิ้นนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นกลุ่มแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจำนวนน้อยเพียง 5 ราย ในการศึกษาปรากฏการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงอาจไม่สามารถที่จะเป็นตัวแทนในการสร้างคำตอบของประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมได้ชัดเจนเพียงพอสำหรับภาพรวมปรากฏการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในกลุ่มประชากรจริง และในส่วนของแนวคิดปรากฏการณ์วิทยาที่ใช้ในการศึกษาให้ความสนใจเฉพาะที่ปรากฏการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมอย่างผิวเผินเท่านั้น ไม่ได้ให้ความสำคัญในการวิเคราะห์รากเหง้าเหตุผลเชิงลึกของประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมว่าเพราะเหตุใดประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงเป็นเช่นนั้น

"ดีใจ เป็นผู้ใหญ่" แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมมีความสุข รู้สึกดีใจที่ตนเองจะได้เป็นแม่ เพราะแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมถูกหล่อหลอมมาว่าการเป็นหญิงที่สมบูรณ์พร้อมคือการได้แต่งงานเป็นเมียและเป็นแม่ รู้สึกเหมือนตัวเองเป็นผู้ใหญ่มากขึ้นเพราะแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมสามารถให้กำเนิดลูกได้ ซึ่งการมีลูกทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานภาพจากเด็กเป็นผู้ใหญ่โดยสมบูรณ์ผ่านการแสดงบทบาทการเป็นเมียและแม่

"อ้างว้าง ขาดความรักและความอบอุ่น" แม้ว่าแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจะมีความสุข แต่ในขณะเดียวกันแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมก็รู้สึกทุกข์ อ้างว้างไร้ที่พึ่งเพราะเมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมมีครอบครัวของตัวเองก็ถูกนับว่าเป็นผู้ใหญ่แล้ว การโตเป็นผู้ใหญ่แล้วต้องอยู่ตัวคนเดียว พ่อแม่หรือครอบครัวเดิมจะไม่ค่อยเข้ามายุ่ง รู้สึกขาดความรักและความอบอุ่นเพราะการตั้งครรภ์ของแม่วัยรุ่นทำให้เด็กเหล่านี้ต้องถูกพักการเรียนไม่ได้เจอเพื่อนและการตั้งครรภ์ยังทำให้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลแย่ลง พ่อแม่ของผู้ให้ข้อมูลบางคนอับอายและไล่ผู้ให้ข้อมูลออกจากบ้าน

"*เหนื่อยหน่าย"* แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมมีความรู้สึกเหนื่อยหน่ายกับหน้าที่ในการดูแลบุตร เพราะบทบาทที่กลุ่มแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในช่วงเวลานั้นมีทั้งบทบาทของวัยรุ่นที่มีหน้าที่ในการเรียนหนังสือ และบทบาทหน้าที่ในการเลี้ยงดูลูก เป็นบทบาทที่ขัดแย้งกันเพราะความคาดหวังของสังคมที่มีต่อบทบาททั้งสองนั้นถูกกำหนดไว้ต่างกัน

"ไม่พร้อม" แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมมองว่าการเป็นแม่ในช่วงเวลานี้ เป็นความไม่พร้อมในการเลี้ยงดูบุตร ซึ่งให้เหตุผลว่าเป็นเพราะความไม่พร้อมทางด้านเศรษฐกิจ ไม่มีงานทำ ไม่มีเงินเก็บ แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมไม่สามารถหาเงินได้ด้วยตนเอง ไม่พร้อมเพราะขาดประสบการณ์การเลี้ยงดู

"กังวลและกลัว" ภายหลังจากที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมผ่านประสบการณ์ความเจ็บปวดการคลอดลูกมาแล้ว แม่วัยรุ่นจะรู้สึกกังวลและกลัวกับการมีเพศสัมพันธ์ เนื่องจากกลัวว่าจะมีการตั้งครรภ์ครั้งต่อไปอีกครั้ง แต่แม่วัยรุ่นส่วนใหญ่ก็ไม่สามารถที่จะปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์กับสามีตนเองได้

เหตุผลของประสบการณ์ การที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมรู้สึกดีใจนั้นเป็นเพราะแม่วัยรุ่นตกอยู่ภายใต้การครอบงำของแนวคิดเรื่องบทบาทความเป็นหญิงชาย ที่หล่อหลอมว่าผู้หญิงทุกคนเกิดมาเพื่อเป็นเมียและเป็นแม่ ต้องดูแลรับใช้สามีและลูก ดูแลบ้านเรือน การมีลูกก็ถือเป็นความสำเร็จก้าวหนึ่งของการดำรงบทบาทตามที่สังคมคาดหวังไว้ คือ การเป็นแม่และเมีย จึงมีความเป็นผู้ใหญ่มากขึ้นมีครอบครัวใหม่เป็นของตัวเอง

ส่วนการที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมมีความรู้สึกเหนื่อยหน่ายกับหน้าที่ในการดูแลบุตร นั่นเป็นเพราะบทบาทดังกล่าวถูกกำหนดมาจากสังคมว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของการเป็นแม่ แต่ความเหนื่อยหน่ายที่พบเป็นเพราะบทบาทที่สังคมคาดหวังกับผู้หญิงกับความเป็นแม่ได้สร้างความกดดันให้กับกลุ่มแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม สะท้อนให้เห็นการแสดงความเหนื่อยหน่ายกับหน้าที่การเลี้ยงดูบุตร

และสุดท้ายการที่แม่วัยรุ่นไม่สามารถปฏิเสธหรือต่อรองการมีเพศสัมพันธ์กับสามีได้ นั้นเป็นเพราะสังคมให้คุณค่าว่าผู้ชายเป็นเพศที่มีอำนาจ แข็งแรง มีแรงขับทางเพศมาก เป็นผู้กระทำ เป็นฝ่ายเริ่มต้นและกำหนดการมีเพศสัมพันธ์ซึ่งผู้หญิงต้องยอมรับและเป็นฝ่ายถูกกระทำตามระบบของเพศวิถี

กรอบแนวคิด คำตอบและสาเหตุของประสบการณ์เหล่านี้จะพบได้ในงานวิจัย เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของสตรีที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันสมควรที่มีต่อประเด็นวิถีเพศ(Gender) และเพศวิถี(Sexuality)(จรัฐภรณ์ อินทะวงค์,2552) ซึ่งใช้**กรอบแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์หญิงชาย (Gender)** ซึ่งเป็นเอกลักษณ์และความรับผิดชอบที่สังคมคาดหวังและเป็นผู้กำหนดมาตรฐานให้ผู้หญิงและผู้ชายกระทำบทบาททางสังคมวัฒนธรรมของผู้หญิงและผู้ชายที่เกี่ยวข้องกับเพศและลักษณะความเป็นผู้หญิง(femininity)ที่ถูกทำให้เป็นเพศด้อยกว่า หรือผู้ชาย(masculinity)ที่เป็นผู้มีอำนาจเหนือกว่า โดยมีกระบวนการหล่อหลอมให้รู้จักแยกแยะว่าอะไรเป็นเรื่องของผู้หญิง เช่น การเป็นเพศที่อ่อนแอ ต้องพึ่งพา ต้องทำหน้าที่ดูแลครอบครัว และอะไรเป็นเรื่องของผู้ชาย เช่น การเป็นเพศที่แข็งแรงกว่า ต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำครอบครัว เป็นต้น และนอกจากนี้งานวิจัยชิ้นนี้ยังใช้**กรอบแนวคิดเรื่องเพศวิถี (Sexuality)**ในการวิเคราะห์ร่วมด้วย โดยแนวคิดนี้กล่าวถึงพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกหรือกระทำต่อตนเองหรือบุคคลอื่นในเรื่องเพศ ความพึงพอใจในการมีเพศสัมพันธ์ รวมทั้งทัศนคติที่มีต่อเรื่องเพศ ซึ่งถูกปรุงแต่งโดยความเป็นหญิงชายที่เข้ามากำหนดเพศวิถีให้เป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม สังคมมองว่าผู้หญิงต้องไม่มีประสบการณ์และไม่สนใจในเรื่องเพศ ให้คุณค่ากับผู้หญิงที่รักนวลสงวนตัว ในขณะเดียวกันสังคมกลับยอมรับให้ผู้ชายสามารถมีประสบการณ์ทางเพศได้โดยไม่ถือว่าเป็นเรื่องเสื่อมเสีย สังคมให้คุณค่าว่าผู้ชายเป็นเพศที่มีอำนาจ แข็งแรง มีแรงขับทางเพศมาก เป็นผู้กระทำ เป็นฝ่ายเริ่มต้นและกำหนดการมีเพศสัมพันธ์

สรุป: ประสบการณ์แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นทั้งความสุขและความทุกข์เพราะแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมตกอยู่ภายใต้การครอบงำของแนวคิดเรื่องบทบาทความเป็นหญิงชาย คิดว่าตนสามารถประสบความสำเร็จในการเป็นหญิงที่สมบูรณ์พร้อมคือการได้แต่งงานเป็นเมียและเป็นแม่ที่ดี แต่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมยังทุกข์เพราะความขัดแย้งในความคาดหวังของสังคมระหว่างการเป็นวัยรุ่นและการเป็นแม่ และเพราะความเป็นรองทางเพศที่ไม่สามารถต่อรองอำนาจของเพศชายได้

ข้อคิดเห็นต่องานวิจัย สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยเห็นด้วยกับการใช้แนวคิดเรื่องความสัมพันธ์หญิงชายและเพศวิถีมาวิเคราะห์ตัวประสบการณ์การเป็นแม่ เพราะเป็นการศึกษาใน

สตรีเพศจึงควรใช้ทฤษฎีของสตรีนิยมมาช่วยสะท้อนเสียงของผู้หญิงสู่สาธารณชน แต่ผู้วิจัยยังเชื่อว่าประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมควรวิเคราะห์ตามหลักโครงสร้างชีวิตผู้หญิงเพราะจะทำให้มุมมองของข้อมูลกว้างและครอบคลุมกว่าการวิเคราะห์เพียงความสัมพันธ์หญิงชายและเพศวิถีเท่านั้น

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาพบว่าการเป็นแม่วัยรุ่นนั้นต้องพบกับความยากลำบากในหลายด้าน ทั้งจากการต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเลี้ยงตัวเองและดูแลเลี้ยงดูลูก จากการถูกละเมิดสิทธิและถูกทำให้เป็นรอง กดทับโดยระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ในสังคมไทย ทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องเป็นทุกข์เป็นส่วนใหญ่ งานวิจัยบางชิ้นอาจบอกว่าประสบการณ์การเป็นมารดาตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นความสุขแต่ก็เป็นความสุขที่ถูกทำให้เชื่อโดยการขัดเกลา สร้างอุดมการณ์ว่าสิ่งนั้นคือความสุข ซึ่งแท้จริงแล้วความจริงแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องเผชิญกับความยากลำบาก

ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะใช้ทฤษฎีสตรีนิยมมาใช้ในการอธิบายประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของอำนาจระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ที่กระทำผ่านโครงสร้างชีวิตทั้ง 6 ของผู้หญิงอันได้แก่ อุดมการณ์ (Ideology), งานหรือการผลิต (Productive), การเจริญพันธุ์ (Reproductive), เพศสัมพันธ์ (Sexuality), ความรุนแรง (Violence) และรัฐ (State) มาใช้การสร้างกรอบแนวคิดในการทำวิจัยครั้งนี้ เพราะเชื่อว่าแนวคิดนี้จะช่วยให้การทำความเข้าใจประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์แม่พร้อมของลูกผู้หญิงซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ละเอียดอ่อนและเปราะบาง ได้ชัดเจนกว่าทฤษฎีอื่นใด

ตารางสรุปประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สามารถแบ่งประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นได้เป็น 2 ชนิด ดังนี้

ตารางที่ 2.1 การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นความทุกข์

กรอบแนวคิด	**ประสบการณ์**	**คำอธิบายสาเหตุของประสบการณ์**	**ข้อคิดเห็น**
-ภาพตัวแทน (Representation) -แนวคิดสตรีนิยมสายสุดขั้ว (Radical Feminism)	ความยากลำบาก, ไม่มีงาน ไม่มีเงิน ,ไม่มีรายได้, อับอายขายหน้า, ถูกตีตรา นินทา , ประณาม ครอบครัวไม่ยอมรับ, เครียด , สับสน , กดดัน, รู้สึกแย่ ,มืดแปดด้านไม่มีทางออก	: **เพราะ** ตกอยู่ภายใต้อุดมการณ์ของสังคมชายเป็นใหญ่ ว่าด้วยอุดมการณ์ความเป็นแม่ อุดมการณ์การรักนวลสงวนตัว และอุดมการณ์การเป็นผู้หญิงดี	เป็นการวิเคราะห์ที่ระบบชายเป็นใหญ่ผ่านการสร้างอุดมการณ์ต่างๆเพียงโครงสร้างเดียวไม่ครอบคลุมโครงสร้างอื่นๆในชีวิตผู้หญิง จึงทำให้ขาดความสมบูรณ์ในคำตอบของประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

ตารางที่ 2.2 การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นทั้งความสุขและความทุกข์

กรอบแนวคิด	**ประสบการณ์**	**คำอธิบายสาเหตุของประสบการณ์**	**ข้อคิดเห็น**
-แนวคิดปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology)	จำยอม, เคว้งคว้าง, ยากลำบาก, เป็นภาระ, เสียโอกาสและอนาคต ,ชีวิตคู่ถูกขัดขวาง / คลอนแคลนไม่มั่นใจ แต่มีความสุขและเรียนรู้สู่การเป็นแม่	: **เพราะ** ตั้งครรภ์ในเวลาที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นที่ยอมรับ ขาดประสบการณ์ ขาดปัจจัยสนับสนุนทางด้านเศรษฐกิจ	ใช้กลุ่มตัวอย่างน้อยเกินไป จึงอาจไม่สามารถที่จะเป็นตัวแทนภาพรวมปรากฏการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในกลุ่มประชากรจริง และในส่วนของแนวคิด

ตารางที่ 2.2 การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นทั้งความสุขและความทุกข์ (ต่อ)

กรอบแนวคิด	ประสบการณ์	คำอธิบายสาเหตุของประสบการณ์	ข้อคิดเห็นต่องานวิจัย
			ให้ความสนใจเฉพาะที่ปรากฏการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมอย่างผิวเผิน ไม่ได้ให้ความสำคัญในการวิเคราะห์รากเหง้าเหตุผลเชิงลึกของประสบการณ์
-แนวคิดเรื่องความเป็นหญิงชาย (Gender) -แนวคิดเรื่องเพศวิถี(Sexuality)	ดีใจ เป็นผู้ใหญ่ แต่อ้างว้าง ,เหนื่อยหน่าย , ขาดความรักและความอบอุ่น , ไม่พร้อม, กังวล,กลัว	**เพราะ** :ตกอยู่ภายใต้การครอบงำของแนวคิดเรื่องบทบาทความเป็นหญิงชายและ ไม่สามารถต่อรองอำนาจของเพศชาย	เห็นด้วยกับการใช้แนวคิดนี้มาวิเคราะห์ตัวประสบการณ์การเป็นแม่ แต่ผู้วิจัยยังเชื่อว่าควรวิเคราะห์ตามหลักโครงสร้างชีวิตผู้หญิง เพราะจะทำให้มุมมองของข้อมูลกว้างและครอบคลุมกว่าการวิเคราะห์เพียงความสัมพันธ์หญิงชายและเพศวิถีเท่านั้น

ส่วนที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมในทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการประสบการณ์การเป็นมารดาวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่มีบุตรอายุไม่เกิน 2 ปีนั้น ผู้วิจัยพบว่าการเป็นมารดาวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นมีประสบการณ์ที่หลากหลายตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในงานวิจัยนั้นๆดังที่ได้กล่าวมาแล้วในเบื้องต้น แต่ผู้วิจัยเชื่อว่ามารดาวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมน่าจะยังมีประสบการณ์อื่นที่ลึกซึ้งและไม่สามารถถ่ายทอดประสบการณ์เหล่านั้นออกมาได้หมดซ่อนอยู่เบื้องหลัง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการประสบการณ์การเป็นมารดาวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่มีบุตรอายุไม่เกิน 2 ปี โดยใช้ทฤษฎีสตรีนิยม ที่จะช่วยสะท้อนเสียงของผู้หญิงผ่านมุมมองของผู้หญิงอย่างแท้จริง ซึ่งมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

2.1 แนวคิดสตรีนิยมและระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่

- แนวคิดสตรีนิยม
- ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่

2.2 ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับโครงสร้างชีวิตของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.2.1 การสร้างอุดมการณ์กับการตัดสินใจเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.2.2 การเจริญพันธุ์กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.2 3งานกับการตัดสินใจเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.2.4 ความรุนแรงกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.2.5 เพศสัมพันธ์กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.2.6 รัฐกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.3 มิติอำนาจทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.3.1ประสบการณ์ : เมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมรู้ตัวว่าตั้งครรภ์

2.3.2ประสบการณ์ : การทำแท้งกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.3.3ประสบการณ์ : การดำรงครรภ์ กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.3.4ประสบการณ์ : การคลอดของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.3.5ประสบการณ์ : การเลี้ยงดูลูกของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมช่วงแรกเกิดถึง 2 ปี

2.1 แนวคิดสตรีนิยมและระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่

แนวคิดสตรีนิยม เริ่มต้นเมื่อประมาณ ค.ศ.1960 ในประเทศในทวีปยุโรปและอเมริกา เริ่มจากความคิด แนวคิดทฤษฎีต่างๆที่ใช้อธิบายปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมนั้นละเลยและไม่เห็นตัวตนของผู้หญิง โลกของความรู้ล้วนตกอยู่ในมือของผู้ชาย ขณะเดียวกันการกดขี่เอารัดเอาเปรียบที่ผู้ชายกระทำต่อผู้หญิงปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในทุกพื้นที่ทั่วโลก และเป็นเช่นนี้มานานนับแต่อดีตในสังคมเก็บหาและไล่ล่าจนถึงสังคมทุนนิยมสุดโต่ง และสังคมหลังทันสมัย (นาถฤดี เด่นดวง, 2551,น.16)

คำว่า feminisme ได้ถูกใช้อย่างกว้างขวางในต้นศตวรรษ 1890 และมีความหมายถึงการปลดปล่อยของผู้หญิง (Offen ,1988) กริมชอร์ มองว่า สตรีนิยมเป็นความเชื่อที่ว่าผู้หญิงถูกปฏิบัติอย่างเลวร้าย และพวกเธอได้รับความทุกข์ทรมานจากระบบสังคมที่ไม่เป็นธรรมจากการเป็นเพศหญิง และจำเป็นต้องมีการทำอะไรบ้างเพื่อแก้ไขสิ่งที่เป็นอยู่ (Grimshaw,1986 อ้างในวารุณี ภูริสินสิทธิ์,2545 น.3)

คำจำกัดความของแนวคิดสตรีนิยมที่ชัดเจนที่สุดคงจะเป็นของ เบล ฮุค นักสตรีนิยมผิวสีชาวอเมริกัน หมายถึง *การต่อสู้เพื่อขจัดการการกดขี่ทางเพศ* (Bell hook, 1984 อ้างใน นาถฤดี เด่นดวง, 2551,น.16)

แนวคิดสตรีนิยมสายสังคมนิยม (Socialist Feminism) มีหลักการสำคัญคือ การนำเอาระบบทุนนิยม(Capitalism)และระบบชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) มาอธิบายถึงสาเหตุของการกดขี่และการสร้างความไม่เสมอภาคระหว่างหญิงชาย เพราะเชื่อว่าจะทำให้เห็นการกดขี่ที่ชายกระทำต่อผู้หญิงชัดเจนมากขึ้น (นาถฤดี เด่นดวง, 2551,น.25-26)

ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ คือ การทำงานร่วมกันของระบบทุนนิยม (Capitalism)และระบบชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) ซึ่ง Eisenstein(1981)เองก็มองว่าทั้งสองระบบนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างเหนียวแน่นจนกลายเป็นหนึ่งเดียวกัน(Zillah Eisenstein,1981อ้างในSylvia Walby,1990,p.5) โดยระบบทุนนิยมนั้น(Capitalism)กล่าวถึงการเอารัดเอาเปรียบ ขูดรีด ที่ชนชั้นนายทุนซึ่งเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตกระทำต่อชนชั้นแรงงานและระบบชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) ซึ่งกล่าวถึงอำนาจความเป็นใหญ่ในบ้านของพ่อซึ่งปกครองดูแลลูกและภรรยา ซึ่งต่อมาได้เกิดการขยายอำนาจของพ่อออกจากครัวเรือนสู่สังคม กลายเป็นอำนาจของผู้ชายที่อยู่เหนือผู้หญิงในทุกๆด้าน เป็นระบบสังคมที่ยกย่องและให้ความสำคัญต่อผู้ชาย และความเป็นชาย โดยมอบหมายอำนาจในรูปแบบต่างๆให้ผู้ชายแต่จำกัดบทบาทและความเป็นหญิงในสถานภาพที่ด้อยกว่าและ เป็นรองระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่จึงถูกนำมาใช้ในการอธิบายถึงสาเหตุและวิธีการกดขี่และเอารัดเอา

เปรียบเพศหญิง และการสร้างความไม่เสมอภาคระหว่างหญิงชาย เพราะเชื่อว่าจะทำให้เห็นการกดขี่ที่ผู้ชายกระทำต่อผู้หญิงชัดเจนขึ้น

Zillah Eisentein (1984) มองว่าระบบทุนนิยมและชายเป็นใหญ่มีความเชื่อโยงสัมพันธ์กันรวมเป็นระบบหนึ่งเดียว ซึ่งเธอเรียกว่า *ทุนนิยมชายเป็นใหญ่* (1979) ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่นี้เป็นสาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบอื่นๆ ตัวอย่างเช่น การเพิ่มจำนวนของผู้หญิงในตลาดแรงงานเพราะความต้องการของนายทุน การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และเกิดผลกระทบต่อบทบาทของผู้หญิงที่เป็นแรงงานในภาคครัวเรือน (Zillah Eisentein ,1984 อ้างใน Pip Jones,2003 p.97)

Delphy(1984) เชื่อว่าการกดขี่แรงงานที่เกิดขึ้นในสังคมระบบทุนนิยมมีทั้งในอุตหกรรมและในครัวเรือน ซึ่งในระบบอุตสาหกรรมการผลิตนั้นจะเป็นการขูดรีดชนชั้นกรรมกรโดยชนชั้นกลางที่เป็นพ่อค้าหรือนายทุน ในขณะที่พื้นที่ในครัวเรือนจะถูกผู้ชายใช้ระบบชายเป็นใหญ่มากดขี่ผู้หญิง(Delphy,1984 อ้างใน Pip Jones,2003 p.97)

เรอนเนอร์ นักประวัติศาสตร์ซึ่งเขียนหนังสือเรื่อง The Creation of Patriarchy ได้ใช้แนวคิดวัตถุนิยมเชิงประวัติศาสตร์ อธิบายถึงที่มาหรือการกำเนิดของอำนาจชายเป็นใหญ่ว่า เกิดจากระบบเพศสัมพันธ์ของผู้หญิง ซึ่งประกอบด้วยความต้องการทางเพศสัมพันธ์ และความสามารถในการเจริญพันธ์ของผู้หญิงเอง ดังนั้นจากภาวะที่ผู้หญิงสามารถเจริญพันธ์ได้ ทำให้ผู้ชายมีสิทธิในผู้หญิง ในสังคมซึ่งมีระบบเศรษฐกิจแบบไล่ล่า เก็บหา และการเกษตร ซึ่งต้องการแรงงานเพื่อสร้างผลผลิตที่แตกต่างกันตามระบบเศรษฐกิจของสังคม ผู้หญิงทั้งหลายกลายเป็นแหล่งทรัพยากรที่ผู้ชายต้องการ ไม่ต่างกับที่ดินเริ่มแรกผู้หญิงถูกแลกเปลี่ยน หรือซื้อขายเพื่อการแต่งงานในระบบครอบครัว แต่ต่อมาผู้หญิงก็กลายเป็นสมบัติของผู้ได้รับชัยชนะ หรือเป็นทาสในทุกหนทุกแห่งที่มีความต้องการบริการจากการมีเพศสัมพันธ์ และแม้แต่ลูกๆของผู้หญิงเหล่านี้ก็กลายเป็นทรัพย์สินของผู้เป็นนาย ดังนั้นผู้หญิงคือมนุษย์กลุ่มแรกที่ถูกทำให้เป็นทาส ความเกลียดชังทางเผ่าพันธุ์และการเหยียดหยามทางเพศนำไปสู่การสร้างชนชั้นและการกดขี่ทางชนชั้นของผู้หญิง ดังนั้นความแตกต่างทางชนชั้นในเบื้องแรกคือความสัมพันธ์ของชายเป็นใหญ่ในสังคมนั่นเอง(นาถฤดี เด่นดวง, 2551,น. 37)

Heidi Hertmann กล่าวว่าทั้งผู้ชายและระบบทุนนิยมต้องการที่จะเห็นผู้หญิงตกเป็นรอง จึงร่วมมือกันในการสร้างระบบที่กดขี่ผู้หญิงขึ้นมา ผู้หญิงจึงถูกขูดรีดทั้งจากผู้ชายในตลาดแรงงานและผู้ชายยังได้รับประโยชน์จากจากการทำงานบ้านของผู้หญิงอีกด้วย(Heidi Hertmann อ้างใน Pip Jones,2003 p.97)

โดยรวมนักสตรีนิยมทั้งหลายใช้แนวคิดชายเป็นใหญ่ วิเคราะห์ให้เห็นว่าชีวิตของผู้หญิงนั้น ถูกกดขี่และเอาเปรียบในหลายโครงสร้าง ได้แก่ เพศสัมพันธ์ ความรุนแรง การเจริญพันธุ์ การผลิตหรืองาน รวมถึงการขัดเกลาหรือสร้างอุดมการณ์ความเป็นหญิงและความเป็นชาย รัฐ ขึ้นในสังคม (นาถฤดี เด่นดวง, 2551)

2.2 ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับโครงสร้างชีวิตของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

การตัดสินใจเข้าสู่การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

ในระยะนี้เป็นระยะที่หญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ตัดสินใจที่เป็นแม่วัยรุ่นไม่พร้อมและจะดำรงครรภ์ต่อไปจนคลอด แต่การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นยังไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมไทย ระยะนี้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงรู้สึกผิดและเสร้าเสียใจกับความพลาดพลั้งของตน กลัวคนอื่นรู้ เครียด สับสน กังวล กับการตัดสินใจว่าจะทำอย่างไรกับการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของตนเองดี คู่รักของตนจะรับผิดชอบหรือไม่ ซึ่งจากงานวิจัยของสุธิดา ฉายาลักษณ์ พบว่าแม่วัยรุ่นส่วนใหญ่เกิดการตั้งครรภ์นอกสมรสและถูกฝ่ายชายปฏิเสธไม่รับผิดชอบเลี้ยงดู(สุธิดา ฉายาลักษณ์,2531,น.147) เป็นระยะที่เป็นช่วงวิกฤติของชีวิตก็ว่าได้เพราะต้องตัดสินใจระหว่างการถูกตราหน้าจากสังคมว่าเป็นคนบาปที่ฆ่าลูกของตัวเองโดยการทำแท้งกับการปล่อยให้ท้องโตเป็นสาวใจแตกที่ท้องไม่มีพ่อ เพราะในสังคมไทยนั้นแม่วัยรุ่นยังไม่มีสิทธิเลือกที่จะเป็นแม่โดยอิสระได้ และสุดท้ายเมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเลือกที่จะเป็นแม่ก็ต้องถูกตีตราจากสังคมรอบข้าง หลายคนต้องออกจากโรงเรียนทำให้หมดอนาคต ครอบครัวไม่ยอมรับถูกพ่อแม่ด่าทอทำร้ายร่างกายเพราะทำให้ครอบครัวต้องอับอายเป็นขี้ปากชาวบ้าน ถูกชาวบ้านนินทา นอกจากนี้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมยังต้องพบกับความยากลำบากทางกายจากการแพ้ท้อง ซึ่งบางรายแพ้ท้องมากจนไม่สามารถไปทำงานได้ หรือถูกให้ออกจากงานเพราะตั้งท้อง ทำให้ขาดรายได้ ไม่มีเงินมาจับจ่ายใช้สอยในชีวิตประจำวัน

2.2.1 การสร้างอุดมการณ์กับการตัดสินใจเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

นับแต่เกิดสังคมได้กำหนดความเป็นผู้หญิงและผู้ชายให้แตกต่างกัน เป็นความคาดหวังของสังคมว่าผู้หญิงควรมีบทบาทอย่างไร เช่น ผู้หญิงต้องเรียบร้อย เก่งงานบ้าน บทบาทที่สังคมกำหนด ก็อาจถูกประณาม ตำหนิ เช่น ผู้ชายที่ชอบทำงานบ้าน จะถูกมองว่ากระตุ้งกระติ้งเหมือนผู้หญิงหรือกลัวเมีย กระบวนการหล่อหลอมความเป็นหญิงชายดำเนินมาอย่างช้าๆ ผ่านหลายช่องทางตั้งแต่การอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย การอบรมของครูอาจารย์ ขนบธรรมเนียม

ประเพณีแต่อดีต ฯลฯ สถาบันต่างๆของสังคมมีส่วนหล่อหลอมความเป็นหญิงชาย ด้วยการส่งต่อความคิด ทัศคติ ค่านิยมว่าสิ่งใดหญิง/ชาย ทำได้/ทำไม่ได้ ความเป็นหญิง-ชายที่เราได้รับมาตั้งแต่เกิดจนตายเหล่านี้สืบทอดมาหลายชั่วอายุคน ทำให้เราเข้าใจผิดว่าบทบาทเหล่านี้เป็นสิ่งติดตัวมาตั้งแต่เกิดเป็นสิ่งที่เป็นธรรมชาติสร้างมา ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้และมีผลต่อการกำหนดพฤติกรรมทั้งของผู้หญิงและของผู้ชาย (มูลนิธิเพื่อนหญิง,2547,น.37-40)

อุดมการณ์การเป็นแม่

อุดมการณ์นี้ทำให้ผู้หญิงเชื่อว่าผู้หญิงทุกคนต้องมีความเป็นแม่ แม่มีหน้าที่เลี้ยงดูลูกให้ดี เป็นแม่ต้องเสียสละ แม่ต้องมอบความรักและอุทิศตนเพื่อลูกได้เสมอ แม้ว่าแม่จะต้องยากลำบากขนาดไหนก็ตาม แม่ต้องมีความอดทน มีเมตตา คอยปกป้องดูแล แม่ต้องไม่ทำร้ายลูก และสามารถทำทุกอย่างได้เพื่อลูก อุดมการณ์นี้ทำให้แม่วัยรุ่นเลือกที่จะเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมแทนที่จะตัดสินใจไปทำแท้ง

ความเป็นแม่นั้นถูกสะท้อนออกมาสู่สังคมในสองรูปแบบคือ“แม่ดี” และ “แม่เลว” โดย“แม่เลว” จะมีลักษณะที่แตกต่างไปจาก “แม่ดี” เช่นแม่ที่เลวจะละทิ้งลูกของตัวเอง ตอบสนองความต้องการของตัวเองเป็นหลัก บางครั้งอาจจะดื่มเหล้าและสูบบุรี่ สะท้อนให้เห็นภาพของแม่เลวเช่นนี้ดังในภาพวาด *Gin Lane 1751* ของ Hogarth ที่แสดงให้เห็นรูปของเด็กที่กำลังร่วงหล่นจากอ้อมแขนของแม่ที่กำลังมืนเมาสู่ลงพื้น สำหรับภาพลักษณ์ของ“แม่ดี”เรามักจะจินตนาการถึงภาพวาดมารดาของพระเยซูในวัฒนธรรมคริสเตียนตะวันตกซึ่งเป็นภาพของแม่ที่โอบกอดอุ้มลูกไว้ในอ้อมแขน(Kath Woodward,2003,p.23)

Susan ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการเป็นแม่ที่ดีไว้ว่า เหนือสิ่งอื่นใดนั้นแม่จะไร้ซึ่งความเป็นตัวตนของตนเองเพราะลูกจะกลายเป็นทุกสิ่งทุกอย่างของแม่เฉกเช่นเดียวกับที่ทุกคนคาดหวัง แม่จะรักลูกโดยไม่มีเงื่อนไข แม่จะทำตามคำแนะนำของแพทย์และผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนศึกษาด้วยตนเองเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก ในช่วงแรกของชีวิตลูกนั้นแม่จะเฝ้าคอยอยู่กับลูกตลอดเวลา และเมื่อลูกเริ่มโตขึ้นแม่ก็จะเฝ้าคอยอยู่บ้านเพื่อพบหน้าลูกเมื่อลูกกลับจากโรงเรียน หากแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้านแม่ก็จะเลือกที่ทำงานที่อยู่ใกล้กับโรงเรียนที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อที่จะไปดูแลลูกได้เมื่อลูกเจ็บป่วยไม่สบาย(Susan E. Chase,2001,p.30)

เมื่อวัยรุ่นเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมไม่ได้ให้การยอมรับ สังคมก็มองเป็นเสมือนคนมีความผิดที่มีชนักปักหลัง ถูกจับจ้องจากสังคมว่าเด็กวัยรุ่นที่ควรอยู่ในวัยเรียนจะสามารถเป็นแม่ที่ดีได้หรือไม่ จะสามารถเลี้ยงดูลูกได้หรือเปล่า ทำหน้าที่แม่ตามบทบาทที่คาดหวังได้ครบถ้วนหรือไม่ โดยระบบสังคมทุนนิยมชายเป็นใหญ่นั้นได้ผลักภาระการเลี้ยงดูลูกให้

เป็นหน้าที่ของผู้หญิง และได้สร้างอุดมการณ์การเป็นแม่ที่ดีไว้ว่า แม่จะต้องให้ความรักความอบอุ่นแก่ลูก ต้องเสียสละได้ทุกอย่างเพื่อลูก ต้องตอบสนองความต้องการทุกอย่างของลูกได้ อบรมเลี้ยงดูให้ลูกเติบโตขึ้นมาเป็นคนดี ต้องยอมอุ้มท้องลูกด้วยความยากลำบากถึง 9 เดือน ด้วยเหตุนี้การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นจึงเป็นความทุกข์เพราะแม่วัยรุ่นตกอยู่ภายใต้อุดมการณ์การเป็นแม่ที่ดี

อุดมการณ์การเป็นแม่นี้ทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมยอมที่จะต้องอดหลับอดนอนเพื่อให้นมลูก เพราะทางการแพทย์บอกว่าน้ำนมแม่มีประโยชน์มากช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้ลูกได้และถ้าลูกไม่ได้ดูดนมจากอกแม่ลูกจากขาดความรักความอบอุ่น ไม่ได้รับการสร้างสายใยแห่งรักจากแม่สู่ลูก นมวัวที่ใช้ในนมผสมถ้าเริ่มให้ลูกเร็วเกิดไปตั้งแต่ยังเล็กลำไส้ลูกยังเจริญไม่สมบูรณ์จะกระตุ้นให้ลูกเป็นโรคภูมิแพ้ได้ในอนาคต แม่ที่ดีย่อมรักลูกและอยากให้ลูกของตนแข็งแรงดังนั้นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงต้องยอมทำตามที่ได้รับข้อมูลมา และลูกยังเป็นเด็กเล็กช่วยเหลือตนเองไม่ได้เลย แม่ที่ดีจึงต้องคอยดูแลเอาใจใส่ อาบน้ำ เปลี่ยนผ้าอ้อม ซักผ้าให้ลูก ไล่ลมให้เมื่อลูกดูดนมเสร็จเพื่อป้องกันไม่ให้ลูกท้องอืด อุ้มปลอบโยนเมื่อร้องไห้ แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงเหนื่อยล้าอย่างมากจากการดูแลลูกในระยะนี้ และแม้ว่าแม่จะอายุยังน้อยเป็นวัยรุ่นแต่แม่ก็ยังพยายามที่จะเรียนรู้ ปรับตัวสู่บทบาทการเป็นแม่ แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจะรู้สึกภาคภูมิใจที่ตนสามารถที่จะเป็นแม่ที่ดีได้

ปมปัญหาใหญ่ที่ฝังรากลึกในสังคมไทยซึ่งเป็นค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรมที่ตีกรอบสร้างมาตรฐานพฤติกรรมทางเพศที่ยอมรับได้แตกต่างกันระหว่างผู้หญิงผู้ชาย บรรทัดฐานทางสังคมที่สร้างเบ้าหลอมความสัมพันธ์ทางเพศแบบนี้ ทำให้ผู้หญิงขาดอำนาจในการต่อรองเพราะความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย ผู้หญิงที่ประสบปัญหาท้องไม่พร้อมโดยเฉพาะผู้หญิงโสดที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน หรือเด็กในวัยเรียน ต้องแบกรับและเผชิญวิกฤติโดยลำพังเพราะไม่กล้าปรึกษาใคร ได้แต่โทษตัวเองว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้น เป็นความผิดของตนเองผู้เดียว ตนเองต้องรับผิดชอบ“เด็กทารกในครรภ์” ขณะเดียวกันยังถูกสื่อและสังคมประณามว่า เป็นคนใจง่าย เป็นวัยรุ่นใจแตก(กรวิณท์ วรสุข,2551)

อุดมการณ์หญิงดี

ลูกสาวได้รับการคาดหวังจากสังคมและครอบครัวให้ทำหน้าที่อย่างหลากหลาย ถูกหล่อหลอมมาว่า การจะเป็นผู้หญิงที่ดีได้นั้นต้องเป็นแม่ศรีเรือนทำงานบ้านและต้องดูแลทุกคนในครอบครัว เป็นผู้หญิงต้องออกเรือนโดยการแต่งงานเป็นเมียและเป็นแม่ที่ดี ต้องรักนวลสงวนตัว เป็นต้น

เมื่อวัยรุ่นเลือกที่จะเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงถูกตำหนิจากสังคมเพราะทำผิดไปจากอุดมการณ์การเป็น “หญิงดี” วัยรุ่นไม่ได้มีอิสระอย่างแท้จริงในการเลือกที่จะเป็นแม่หรือเลือกที่จะไม่เป็นแม่ เพราะสังคมไม่ได้เปิดพื้นที่ไว้ให้ผู้หญิงที่ประสบปัญหาเหล่านี้ยืนอยู่ในสังคม เธอก็จะกลายเป็น “สาวใจแตก” ที่ท้องโดยไม่ได้แต่งงานหรือท้องโดยไม่มีพ่อเด็ก ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นการตีตราและกล่าวโทษเพศหญิงเพียงฝ่ายเดียวโดยมิได้กล่าวถึงชายผู้เป็นต้นเหตุแห่งปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเหล่านี้เลย แต่กลับถามหาความรับผิดชอบต่อการกระทำที่เกิดขึ้นเฉพาะกับเพศหญิงเท่านั้นทั้งๆที่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากทั้งสองฝ่ายด้วยกัน

เมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมคลอดลูกออกมา ยิ่งเหมือนเป็นการประจานตัวเองว่านี่คือผลผลผลิตของการประพฤตินอกกรอบการเป็นผู้หญิงดีที่สังคมกำหนดไว้ ไปทางไหนจึงถูกติฉินนินทา ถูกตีตราว่าเป็นความประพฤติที่ไม่เหมาะสม ไม่ควรทำตามเป็นเยี่ยงอย่าง แม้บางครั้งแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจะลืมเลือนการตีตราเหล่านี้ไปได้บ้างจากการที่รู้สึกว่าตนเป็นแม่ที่ดีได้จากอุดมการณ์การเป็นแม่ แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าในส่วนลึกของจิตใจแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมยังคงเจ็บปวดกับการตีตราเหล่านั้นเพราะตกอยู่ภายใต้อุดมการณ์หญิงดีนั่นเอง

อุดมการณ์ลูกกตัญญู

บทบาทหนึ่งของลูกสาว คือ ต้องเป็นลูกกตัญญูที่ต้องส่งเสียเลี้ยงดูพ่อแม่เพื่อเป็นการตอบแทนบุญคุณที่ท่านได้เลี้ยงดูมา และต้องไม่ทำให้พ่อแม่เสียใจ แต่การตัดสินใจเลือกที่จะเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้น เป็นการทำให้พ่อแม่เสื่อมเสียชื่อเสียง พ่อแม่ต้องเสียใจและผิดหวังที่ลูกสาวของตนเองตั้งท้องในโดยไม่มีพ่อ ตั้งครรภ์ก่อนวัยที่เหมาะสม แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงรู้สึกว่าตนเองเป็นลูกอกตัญญู รู้สึกผิด เสียใจและทุกข์ใจที่ตนทำให้ครอบครัวต้องอับอาย

อุดมการณ์ภรรยา

อุดมการณ์ภรรยาหล่อหลอมให้ผู้หญิงทุกคนเชื่อว่า ตนเองเป็นสมบัติของสามี ต้องดูแลงานบ้านและคอยรับใช้สามี นอกเหนือจากการที่ต้องดูแลลูกแล้ว แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ใช้ชีวิตคู่อยู่ร่วมกับสามียังมีหน้าที่ความรับผิดชอบอื่นๆอีก แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมยังต้องดูแลบ้านเรือนและปรนนิบัติรับใช้สามี อุดมการณ์นี้ทำให้ผู้หญิงต้องทำงานบ้านทุกอย่างแทนสามี ทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องเหนื่อยเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าจากปกติ

2.2.2 การเจริญพันธุ์กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

การแพทย์ รัฐ และทุนนิยม ยังร่วมกันหามาตรการควบคุมร่างกายหรือมดลูกของผู้หญิงโดยไม่ตระหนักต่อสิทธิของผู้หญิง ทั้งที่มาตรการควบคุมการตั้งครรภ์ในผู้ชายทำได้ง่ายและปลอดภัยกว่า มาตรการคุมกำเนิดชนิดต่างๆถูกนำมาทดลองกับผู้หญิง ไม่ว่าจะเป็นยาคุมกำเนิด ทำหมันหญิง ใส่ห่วงอนามัย ฝังฮอร์โมนในร่างกาย การดำเนินการเป็นไปอย่างมีระบบ องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนมีทุนมหาศาลในการวิจัยติดตามผลอย่างใกล้ชิด แม้ว่าในตอนท้ายของยุคนี้การคุมกำเนิดคำนึงถึงคุณภาพชีวิตผู้หญิงมากขึ้นผ่านมาตรการด้านประชากรศึกษา แต่โดยเนื้อแท้ก็คือการปลูกฝังอุดมการณ์ให้ผู้หญิงเชื่อว่า ตนเองต้องเป็นผู้คุมกำเนิด ขณะที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนครอบครัวหลีกเลี่ยงที่จะวิจัยแสวงหาเครื่องมือคุมกำเนิดในผู้ชายอย่างจริงจัง(นาถฤดี เด่นดวง, 2551, น.51-52)

วัยรุ่นเป็นวัยที่ถูกมองว่าควรอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน ยังไม่ใช่วัยที่ควรจะตั้งครรภ์ในเวลานี้ สังคมเป็นตัวกำหนดว่าผู้หญิงควรมีลูกเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่แล้วเท่านั้นจึงจะไม่เป็นภาระของสังคม เพราะเชื่อว่าการเป็นแม่ในวัยผู้ใหญ่จะสามารถเลี้ยงดูลูกได้ดีกว่าการเป็นแม่วัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นถูกจำกัดสิทธิในการเลือกที่จะเป็นแม่โดยอิสระ เมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเลือกที่จะดำรงครรภ์ต่อจึงไม่ได้รับการสนับสนุนโดยตรงจากสังคม

หลังคลอดแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมมักจะถูกควบคุมเนื้อตัวร่างกายและระบบสืบพันธุ์โดยการถูกแนะนำเชิงบังคับจากบุคคลากรทางการแพทย์และบุคคลในครอบครัวให้ต้องเป็นฝ่ายรับผิดชอบการคุมกำเนิดแทนฝ่ายชาย เพราะกลัวการพลาดพลั้งตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้นซ้ำอีก ซึ่งตรงกันกับผลการวิจัยของ จรัฐภรณ์ อินทะวงค์ ที่พบว่าเหตผลส่วนใหญ่ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ต้องคุมกำเนิด นอกจากจะกลัวการตั้งครรภ์แล้ว ยังต้องคุมกำเนิดเองเพราะคู่รักไม่คุมกำเนิด (จรัฐภรณ์ อินทะวงค์,2552,น.105)

2.2.3งานกับการตัดสินใจเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

การตั้งครรภ์ในวัยเรียนนั้นทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องถูกให้ออกจากโรงเรียน เสียอนาคตหมดโอกาสทางการศึกษา หมดโอกาสได้งานดีๆที่ต้องใช้วุฒิการศึกษาสูงๆในการสมัครงานเพื่อแลกกับค่าตอบแทนที่สูงขึ้นแต่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นไม่สามารถที่จะเรียนจนจบ จึงไม่สามารถออกไปทำงานที่ดีๆได้ ทำให้มีรายได้น้อย หรือไม่มีรายได้เลยก็มี แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมบางรายที่ทำงานแล้วแต่มีการตั้งครรภ์เกิดขึ้นมีอาการแพ้ท้องมากจนไม่สามารถไปทำงานได้ หรือบางรายถูกให้ออกจากงานเพราะเจ้านายมองว่าการตั้งครรภ์จะทำให้ทำงานได้ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย เกรงว่าจะไม่ได้ผลผลิตคุ้มกับค่าตอบแทน บางรายต้องเปลี่ยนงานไปทำงานได้ค่าตอบแทน

ต่ำ เช่น งานบ้าน งานทำความสะอาดแทนการเข้าไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เพราะกลัวลูกในท้องจะเป็นอันตรายจากสารเคมีต่างๆ

แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมหลังคลอดในช่วง 2 ขวบปีแรกนี้ ชีวิตส่วนใหญ่ผูกติดกับลูก และการเป็นแม่จนไม่สามารถปลีกตัวออกไปทำงานนอกบ้านได้ ต้องทำงานบ้านซึ่งเป็นงานที่ไม่มีค่าตอบแทน แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงไม่มีรายได้ ต้องพึงพาทางด้านเศรษฐกิจจากคู่รัก หรือครอบครัวเดิมของตนเอง

งานในบ้านหรืองานผลิตซ้ำ (Reproductive Work) งานนี้เป็นงานของทั้งผู้หญิงและผู้ชายเช่นกัน แต่สังคมส่วนใหญ่มักจะมอบหมายงานเหล่านี้ให้แก่ผู้หญิง ซึ่งงานเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนเป็นตัวเงิน และไม่ค่อยให้คุณค่าเท่ากับงานที่ก่อให้เกิดผลผลิตทั้งๆที่หากเราให้ “คนอื่นนอกบ้าน” มาทำงานเหล่านี้ “คนอื่นนอกบ้าน” เหล่านั้น ก็จะได้รับค่าตอบแทนซึ่งผู้หญิงที่มีบทบาทรับผิดชอบในงานบ้านไม่เคยได้รับจากการทำ“งานในบ้าน”เลย (นาถฤดี เด่นดวง,2549, น.30)

2.2.4 ความรุนแรงกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

ความเข้าใจต่อคำว่า “รุนแรง” (violence) มักมีนัยความหมายออกไปในทางลบและหมายถึง การใช้วาจา หรือกำลังร่างกาย หรืออาวุธ ในการทำร้ายผู้อื่น และเป็นการกระทำที่ออกนอกรีตนอกรอยของวิถีปฏิบัติทั่วไป ความรุนแรงมีลักษณะเป็นกระบวนการ (process) มากกว่าเป็นผลของการกระทำแบบใดแบบหนึ่ง นั่นคือ ที่มาของความรุนแรง เป้าของความรุนแรง และเหยื่อของความรุนแรง (Galtung,1969 อ้างในแววรุ้ง นาวาบุญนิยม,2554,น.17)

ความรุนแรงหมายถึง การใช้กำลังคุกคามหรือทำร้ายเพื่อควบคุมหรือครอบครองบุคคลหรือทรัพย์สิน นั่นคือ ความรุนแรงทางตรงหรือความรุนแรงส่วนบุคคล(Personal Violence) ซึ่งแบ่งออกเป็นความรุนแรงทางกายภาพ(Physical Violence) เป็นความรุนแรงที่มีผลในเชิงการทำร้ายร่างกายและมีผู้กระทำ ที่มาของความรุนแรงอาจเกิดขึ้นได้โดยเจตนาหรือไม่ก็ได้ และความรุนแรงทางจิตใจ (Psychological Violence)เป็นความรุนแรงในรูปแบบการบังคับให้ทำในสิ่งที่ต้องการโดยไม่เต็มใจ การถูกควบคุมไม่ให้มีอิสระทางความคิดเป็นต้น (แววรุ้ง นาวาบุญนิยม,2554,น.17-18)

ปัญหาความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นมักไม่ได้รับความสนใจจากสังคม เนื่องจากถูกปิดบังด้วยอคติว่า วัยรุ่นไม่ควรมีเพศสัมพันธ์ ดังนั้นเมื่อวัยรุ่นหญิงได้รับความรุนแรงจากการมีเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นหญิงจึงต้องรับผิดชอบปัญหาต่างๆด้วยตนเอง ช่วยเหลือตนเอง หรือยอมรับชะตากรรมที่สังคมลงโทษ โดยเฉพาะกรณีที่วัยรุ่นมิได้ถูกบังคับหรือไม่เต็มใจในการมีเพศสัมพันธ์ (นาถฤดี เด่นดวง,2551,น.87)

ปัจจัยหนึ่งที่เป็นรากเหง้าหยั่งลึกคือโครงสร้างอำนาจที่ผู้ชายมีเหนือกว่าผู้หญิง ที่ไม่เปลี่ยนแปลง ทัศนคติ ความเชื่อที่ว่าผู้หญิงเป็นสมบัติของผู้ชายยังฝังลึกทั้งผู้หญิงและผู้ชาย(เมทินี พงษ์เวช,2543 อ้างใน กรวิณท์ วรสุข,2551,น.19) นอกจากผู้ชายที่ตระหนักถึงอำนาจของตนแล้ว ผู้หญิงเองก็ซึมซับเอาความสัมพันธ์ไม่เท่าเทียมกันระหว่างความเป็นหญิงชายเข้ามาอย่างไม่รู้ตัวจากการอบรมเลี้ยงดูสั่งสอนและถูกผลิตซ้ำซากผ่านการขัดเกลาทางสังคม ผู้หญิงถูกคาดหวังว่าเป็นเมียที่ดี ต้องรู้จักปรนนิบัติเชื่อฟังสามีผู้หญิงต้องทนอยู่ในความสัมพันธ์กับสามี แม้จะมีการกระทำความรุนแรงทางตรง การทำร้ายร่างกายผู้หญิงเกิดขึ้นก็ตาม สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างสามีกับภรรยาแล้ว ยังครอบคลุมไปถึงความรุนแรงเชิงโครงสร้างทั้งที่ผู้หญิงพึ่งพาตัวเองไม่ได้ในแง่มิติเศรษฐกิจ การศึกษาและกฎหมาย (วิลาสินี พนานครทรัพย์,2549 อ้างใน กรวิณท์ วรสุข,2551,น.19)

ค่านิยมที่ยกย่องให้ผู้ชายเป็นใหญ่ ทำให้คนส่วนหนึ่งยอมรับว่าผู้ชายยังมีสิทธิที่จะ “ควบคุม” สมาชิกในครอบครัวโดยการใช้อำนาจหรือใช้กำลังได้ และยอมรับการทะเลาะเบาะแว้งรวมไปถึงการทุบตีภรรยาว่า “เป็นเรื่องภายในครอบครัว...เป็นเรื่องลิ้นกระทบฟัน ไม่นานก็จะดีกันเอง” บุคคลอื่นไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวและไม่ควรเปิดเผยต่อสาธารณะ ทำให้ผู้ถูกทำร้ายในครอบครัวไม่ได้รับความช่วยเหลือหรือเล่าสู่ญาติพี่น้องหรือแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมือง เพื่อลงโทษชายผู้กระทำผิดเพราะอาศัยอยู่ในครอบครัวเดียวกัน(บุศรินทร์ พิมพ์ใจชน,2553) อำนาจชายเป็นใหญ่ทางเพศสัมพันธ์ที่ทำให้ผู้หญิงถูกกระทำรุนแรง อัตลักษณ์ในความเป็นหญิง ทำให้ผู้หญิงมีบทบาท พฤติกรรมที่ถูกขัดเกลาให้ยอมจำนนและเป็นรอง(Walby,1990 อ้างใน นาถฤดี เด่นดวง, 2551,น.36)

เนื่องด้วยการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นเป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือจากกรอบที่สังคมกำหนด สังคมและครอบครัวจึงไม่ยอมรับ แม่วัยรุ่นจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงได้รับความรุนแรงจากการถูกผลักไสออกจากครอบครัว บางครอบครัวมีการลงไม้ลงมือตบตีทำร้ายร่างกายด้วยความโกรธที่แม่วัยรุ่นทำให้ตนต้องอับอาย ถูกนินทาเป็นขี้ปากชาวบ้าน ส่วนตัวแม่วัยรุ่นต้องครรภ์ไม่พร้อมเองนอกจากจะถูกกระทำความรุนแรงทางด้านร่างกายแล้ว มิหนำซ้ำยังถูกกระทำความรุนแรงทางด้านจิตใจอีกด้วย ทั้งการถูกชายผู้เป็นพ่อของเด็กทอดทิ้งไม่เหลียวแล การถูกตำหนิและถูกตีตราจากคนรอบข้าง ไร้ซึ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ

2.2.5 เพศสัมพันธ์กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

ระบบเพศสัมพันธ์ถือเป็นโครงสร้างหนึ่งในชีวิตของผู้หญิงที่มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างอื่นๆ เช่น การทำงานของผู้หญิง การเจริญพันธุ์ การขัดเกลาหรือสร้างอุดมการณ์ความ

เป็นหญิงหรือ ความรุนแรง รวมถึงระบบกฎหมายและสิทธิต่างๆ ระบบหรือโครงสร้างเหล่านี้มิได้แยกขาดออกจากกันแต่ส่งเสริมและสนับสนุนกัน ขณะเดียวกันอาจเป็นเหตุและผลแห่งการใช้อำนาจความสัมพันธ์ระหว่างหญิงและชาย เช่น การข่มขืน การบังคับมีเพศสัมพันธ์นั้นเป็นรูปแบบความรุนแรงที่กระทำต่อผู้หญิงและเด็กหญิงซึ่งนำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พร้อมและในที่สุดอาจนำไปสู่การยุติการตั้งครรภ์ การทำแท้งเถื่อนและไม่ปลอดภัยในที่สุด(นาถฤดี เด่นดวง, 2551)

ระบบชายเป็นใหญ่ให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ชายในการกดขี่ผู้หญิง โดยให้สิทธิผู้ชายที่จะมีเพศสัมพันธ์ได้โดยอิสระ แทบจะไม่มีกฎเกณฑ์ใดๆมาบังคับ ผู้ชายสามารถที่จะมีภรรยาหลายคนได้ ผู้ชายไม่จำเป็นต้องรักษาความบริสุทธิ์ ส่วนผู้หญิงนั้นความบริสุทธิ์กลับเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตลูกผู้หญิงคนหนึ่งต้องเก็บรักษาไว้เพื่อมอบให้กับชายผู้ซึ่งจะมาเป็นสามีเท่านั้น ถ้าสูญเสียความบริสุทธิ์ไปเธอผู้นั้นก็จะกลายเป็นคนไร้ค่าไปในทันที แต่ในทางกลับกันระบบชายเป็นใหญ่ก็สร้างให้ผู้ชายเป็นผู้มีสิทธิไล่ล่าความบริสุทธิ์ของหญิงสาว เห็นผู้หญิงเป็นเพียงวัตถุทางเพศเพื่อสนองตัณหาเพียงเท่านั้น

ผลก็คือเมื่อแม่วัยรุ่นมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้น ฝ่ายชายกับปฏิเสธความรับผิดชอบทอดทิ้งไปอย่างไม่เหลียวแล ไม่ช่วยเหลือดูแลใดๆทั้งสิ้น กลับผลักภาระความรับผิดชอบไปที่มารดาวัยรุ่นหญิงให้ต้องเผชิญหน้ากับความชอกช้ำเพียงลำพัง เป็นเพราะเพศหญิงเป็นเจ้าของมดลูกที่ตัวอ่อนไปฝังตัวผู้หญิงจึงต้องรับผิดชอบคนเดียวอย่างนั้นหรือ นี่เป็นความโหดร้ายที่ระบบชายเป็นใหญ่หยิบยื่นให้ลูกผู้หญิงผ่านน้ำมือชายผู้เคยได้ชื่อว่าเป็นสามี แม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงต้องทุกข์ทนกับภาระความรับผิดชอบอันหนักอึ้ง ต้องรับผิดชอบทั้งชีวิตของตนเองและชีวิตของลูกน้อยที่เกิดมาใหม่ในโลกใบนี้อีกคน

ในระยะที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเพิ่งผ่านพ้นประสบการณ์ความเจ็บปวดการคลอดส่วนใหญ่จะยังหวาดกลัวกับการมีเพศสัมพันธ์ เพราะกลัวการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้นซ้ำอีก และยังเจ็บแผลฝีเย็บ แต่ก็ไม่สามารถปฏิเสธการมีความสัมพันธ์กับคู่รักได้เพราะความสัมพันธ์เชิงอำนาจในระบบสังคมชายเป็นใหญ่ที่ให้อำนาจแก่ผู้ชายในเรื่องเพศ ให้ผู้ชายเป็นผู้นำสามารถแสดงออกถึงความต้องการทางเพศได้โดยอิสระ ทำให้ผู้หญิงต้องเป็นฝ่ายยอมตาม โดยอ้างว่าเป็นอีกหน้าที่หนึ่งที่ภรรยาพึงกระทำ

2.2.6รัฐกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

รัฐจำกัดรูปแบบความสัมพันธ์ทางเพศที่ชอบธรรมว่าต้องเกิดขึ้นระหว่างหญิงชายและให้ความสำคัญกับครอบครัวที่ประกอบด้วยพ่อ-แม่-ลูกและอภิสิทธิ์ทางเพศของผู้ชาย (Davina Cooper,1995 อ้างในชลิดาภรณ์ ส่งเสริมพันธ์,2550,น.49-50) ภาพของครอบครัวซึ่งเป็นหน่วยหลัก

ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเจริญพันธ์และการเลี้ยงดูสมาชิกใหม่นี้ เป็นรากฐานสำคัญทางกฎหมายและนโยบายสาธารณะของรัฐที่ให้ความชอบธรรมกับการแต่งงานระหว่างชายหญิงและเด็กที่เกิดใหม่ในการแต่งงานนั้น ผู้ที่มีรูปแบบความสัมพันธ์ตามเกณฑ์ที่รัฐกำหนดจะได้ “รางวัล”หรืออภิสิทธิ์ในรูปของสิทธิ์ในทรัพย์สินและการสืบทอดทรัพย์สิน รวมทั้งสวัสดิการและการคุ้มครองหลายรูปแบบจากรัฐ(Patricia Hill collins,2000 อ้างในชลิดาภรณ์ ส่งเสริมพันธ์,2550,น.50) กฎเกณฑ์และสวัสดิการต่างๆมีรากฐานมาจากความสัมพันธ์รูปแบบเฉพาะนี้และบทบาทที่เหมาะสมถูกต้องของชายหญิงในครอบครัว

รัฐกำหนดเกณฑ์อายุของคนในสังคมที่จะเริ่มเกี่ยวข้องสัมพันธ์ทางเพศกันได้โดยมีเส้นแบ่งระหว่างผู้เยาว์ที่บริสุทธิ์ไร้เดียงสาเรื่องเพศกับผู้ใหญ่ที่รู้และมีการเกี่ยวข้องทางเพศ (Rubin ,1984อ้างในชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์,2550,น.75) ในบรรพ 5 เดิมกำหนดอายุขั้นต่ำสำหรับการหมั้นและการแต่งงานไว้ที่ 17 ปีสำหรับผู้ชายและ 15 ปี สำหรับผู้หญิง ร่างแก้ไขกฎหมายครอบครัวได้เสนอให้มีการแก้ไขอายุของหญิงชายที่จะหมั้นได้เป็น 17 ปี และแต่งงานได้ที่อายุ 18 ปี การแต่งงานสำหรับหญิงชาย คณะกรรมาธิการได้แก้ไขเกณฑ์อายุสำหรับการหมั้นและการแต่งงานให้เท่ากันที่ 17 ปี เกณฑ์เรื่องอายุกลายเป็นประเด็นที่ถกเถียงกันอย่างกว้างขวาง เพราะมีผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดเกณฑ์ใหม่ การเข้าสู่วัยเจริญพันธ์และความพร้อมทางด้านร่างกายเป็นประเด็นที่ถูกหยิบยกมาสนับสนุนเกณฑ์ที่ผู้อภิปรายเห็นว่าเหมาะสม หลายคนเห็นว่าผู้หญิง “โต” เร็วกว่าเด็กชายและจะเกิดปัญหาการไปมีเพศสัมพันธ์นอกสมรสได้ การกำหนดอายุจึงเป็นอีกความพยายามหนึ่งที่จะควบคุมให้มีความสัมพันธ์ทางเพศอยู่ในสถาบันการแต่งงาน (ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์,2550,น.75-76)

การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นถูกรัฐมองว่าเป็นปัญหาทางสังคมปัญหาหนึ่ง รัฐใช้อำนาจในการควบคุมเนื้อตัวร่างกายและพฤติกรรมของวัยรุ่นผ่านสถาบันการศึกษา วัยรุ่นไม่สามารถที่จะตัดสินใจเป็นแม่อย่างอิสระได้เพราะถูกควบคุมด้วยกฎระเบียบของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาต่างๆ โดยมองว่าวัยรุ่นนั้นเป็นวัยที่ควรอยู่ในรั้วโรงเรียน ต้องถูกควบคุมความประพฤติโดยอ้างว่าเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ควรตั้งครรภ์ ไม่ควรเป็นแม่ในวัยเรียน เมื่อวัยรุ่นหญิงมีการตั้งครรภ์เกิดขึ้นขณะที่ตนยังเป็นนักเรียนก็จะถูกบีบบังคับทางอ้อมให้ออกจากระบบการศึกษาเหล่านั้น เพราะถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม แม้ว่าตามกฎหมายจะไม่ได้มีข้อกำหนดกฎเกณฑ์ว่าต้องลาออกจากโรงเรียนก็ตาม ซึ่งตามร่างพระราชบัญญัติอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. .... มาตรา 12 ระบุไว้ว่า “ในกรณีที่สถานศึกษามีหญิงตั้งครรภ์นั้นอยู่ในระหว่างการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษานั้นต้องอนุญาตให้หญิงมีครรภ์ศึกษาต่อในระหว่าตั้งครรภ์และกลับไปศึกษาต่อภายหลังคลอดบุตรแล้วได้” แต่ก็ยังมีสถานศึกษาบางแห่งบีบบังคับให้แม่วัยเรียนเขียนใบลาออกให้เห็นอยู่บ่อยครั้ง เป็นการตัดอนาคตที่แม่วัยรุ่นเหล่านั้นจะได้มีโอกาสเรียน

จนจบเพื่อใช้วุฒิการศึกษาเหล่านั้นในการสมัครงาน ทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในภาคแรงงานต้องทำงานที่ใช้แรงงานหนักแต่ได้รับค่าตอบแทนต่ำเพราะเป็นแรงงานที่ไม่มีคุณวุฒิ ถูกจัดอยู่ในกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ

2.3 มิติอำนาจทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอถึงประสบการณ์และกระบวนการเข้าสู่การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ซึ่งเริ่มตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์ที่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมรู้ตัวว่าตั้งครรภ์และตัดสินใจเลือกที่จะดำรงครรภ์ จนกระทั่งเข้าสู่ระยะหลังคลอดเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมอย่างสมบูรณ์ และสิ้นสุดการนำเสนอประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกในช่วง 2 ขวบปีแรก โดยผู้วิจัยเชื่อว่าระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ได้เข้ามามีอำนาจในการกดทับและควบคุมเนื้อตัวร่างกายของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในมิติต่างๆผ่านโครงสร้างชีวิตของผู้หญิงทั้ง 6 โครงสร้างอันได้แก่ การสร้างอุดมการณ์ การเจริญพันธุ์ การทำงาน ระบบเพศสัมพันธ์ ความรุนแรงและรัฐ

ในที่นี้ผู้วิจัยได้แบ่งการทบทวนแต่ละประสบการณ์ย่อยของการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ

ส่วนที่หนึ่ง : อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

ส่วนที่สอง : พฤติกรรม การแสดงออก บทบาทการเป็นแม่ของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.3.1ประสบการณ์ : เมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมรู้ตัวว่าตั้งครรภ์

อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

การตั้งครรภ์ถือเป็นเรื่องที่สำคัญเรื่องหนึ่งในชีวิตลูกผู้หญิง เพราะนอกจากจะเป็นการให้กำเนิดชีวิตน้อยๆขึ้นมาอีกหนึ่งชีวิตแล้วยังหมายถึงการมีภาระความรับผิดชอบอันใหญ่หลวงที่ตามมาด้วย เมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมรู้ตัวว่าตั้งครรภ์ก็จะเริ่มเกิดความรู้สึกเครียด และวิตกกังวลในจิตใจ มึดแปดด้านไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรกับการตั้งครรภ์ครั้งนี้ บางรายรู้สึกเศร้าเสียใจ รู้สึกผิดกับความพลาดพลั้งที่เกิดขึ้น และกลัวเพื่อน พ่อแม่ ญาติ ครู ตลอดจนเพื่อนบ้านจะรู้ว่าตั้งครรภ์ไม่กล้าบอกพ่อแม่เพราะสงสารและกลัวพ่อแม่จะเสียใจ กลัวพ่อแม่ลงโทษ กลัวโดนไล่ออกจากบ้าน กลัวว่าหากเพื่อนหรือเพื่อนบ้านรู้แล้วจะต้องอับอาย ถูกนินทา ถูกมองว่าเป็นเด็กเหลวแหลก ใจแตก กลัวถูกครูบีบบังคับให้ออกจากโรงเรียนเพราะครูกลัวเพื่อนนักเรียนเอาเป็นเยี่ยงอย่าง ในรายที่

ทำงานแล้วก็กลัวว่าหากเจ้านายรู้จะโดนให้ออกจากงานเพราะในแง่ของการทำงานมักมองว่าผู้หญิงที่ตั้งครรภ์จะไม่สามารถทำงานได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย

เป็นช่วงที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมตัดสินใจลำบากว่าจะทำอย่างไรกับการตั้งครรภ์ไม่พร้อมครั้งนี้ดี ระหว่างการดำรงครรภ์กับการทำแท้ง คิดที่จะดำรงครรภ์ต่อและยกเด็กให้สถานสงเคราะห์เมื่อคลอดหรือทิ้งเด็กไว้ที่โรงพยาบาล คิดที่จะเก็บเด็กในท้องไว้แต่ก็ไม่มีปัญญาเลี้ยง คิดที่จะทำแท้งแต่ก็กลัวบาป ในช่วงแรกของการตั้งครรภ์ไม่พร้อมครั้งนี้จึงเป็นช่วงที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมรู้สึกสับสน กดดัน และเป็นทุกข์มากที่สุด

เพราะความรู้สึกผิด อับอาย จึงทำให้ผู้หญิงที่ตั้งท้องเกิดความกดดัน ความเครียด เก็บกดไม่สามารถคลี่คลายทุกข์ให้ใครฟังได้จึงมีความคิดชั่ววูบในการทำแท้ง หรือทิ้งลูก (กรวิณท์ วรสุข,2551,น.101-102)

เช่นเดียวกับที่พบในงานวิจัยของกรวิณท์ โลกความจริงของผู้หญิงชื่อลีลาวดี(นามสมมติ) สาวไร้เดียงสาวัย 22 ปี ที่ถูกข่มขืนจนตั้งท้องในคืนที่กำลังอ่านหนังสือเตรียมสอบ เธอปิดบังไม่กล้าบอกพ่อแม่ พยายามกินยาขับเลือดแต่ไม่สำเร็จจนท้องใกล้คลอด เมื่อครอบครัวรู้เรื่องว่าเธอตั้งท้องก็เสียใจมากทำให้เธอรู้สึกเครียดมากและรู้สึกอับอาย เธอรู้สึกผิดที่ทำให้ครอบครัวเสียใจ จนมีคนแนะนำมาที่มูลนิธิเพื่อนหญิง เธอยกลูกให้บ้านพักฉุกเฉินเพื่อสานฝันกลับไปเรียนต่อ (กรวิณท์ วรสุข,2551,น.68)

พฤติกรรม การแสดงออก บทบาทการเป็นแม่ของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

ในระยะแรกของการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของแม่วัยรุ่น เมื่อแม่วัยรุ่นทราบแน่ชัดว่าตนเองตั้งครรภ์ แม่วัยรุ่นจะพยายามหาทางออกโดยเริ่มจากการบอกหรือปรึกษาปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมกับคนใกล้ตัว เช่น คู่รัก เพื่อนสนิท จากงานวิจัยของสุธิดา พบว่าเมื่อแม่วัยรุ่นส่วนใหญ่เกิดการตั้งครรภ์โดยไม่ได้วางแผนกับสามีมาก่อน สามีจะมีท่าทีดีใจเพียงร้อยละ 24.8 ส่วนที่เหลือร้อยละ 40.8 มีท่าทีเฉยๆไม่สนใน ร้อยละ 8.8 แนะนำให้ไปทำแท้ง และอีกร้อยละ 25.6 ปฏิเสธไม่รับผิดชอบหรือหลบหนีไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม่วัยรุ่นจำนวนมากประสบปัญหาจากการตั้งครรภ์นอกสมรสและถูกฝ่ายชายปฏิเสธไม่รับผิดชอบเลี้ยงดู(สุธิดา ฉายาลักษณ์,2531,น.147) ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของกนกวรรณ ที่พบว่าปฏิกิริยาของฝ่ายชายเมื่อรู้ว่าฝ่ายหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมส่วนใหญ่มีท่าทีปฏิเสธ ปัดความรับผิดชอบ บางรายถูกฝ่ายชายทำร้ายร่างกายจะเหยียบท้องให้ลูกออกเมื่อรู้ว่าท้อง(กนกวรรณ ธราวรรณ,2545,น.45-47)

นอกจากนี้ยังมีแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมบางส่วนที่บอกหรือปรึกษาปัญหานี้กับพ่อแม่ญาติ หรือครูที่โรงเรียน ในงานวิจัยของจรัฐภรณ์ พบว่าแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมส่วนใหญ่เลือกที่

จะบอกครอบครัวเป็นกลุ่มสุดท้าย ซึ่งให้เหตุผลว่าอาจเป็นเพราะความวิตกกังวล กลัวจะถูกต่อว่า และกลัวครอบครัวเสียใจ (จรัฐภรณ์ อินทะวงค์,2552,น.95)

แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมหลายรายเลือกที่จะบอก หรือปรึกษากับเพื่อนแปลกหน้าในสังคมออนไลน์แห่งโลกอินเตอร์เน็ตเพราะไม่ต้องเปิดเผยตัวตนในการเข้าไปปรึกษา เช่น กระทู้ในเว็บไซต์ PANTIP.COM เรื่องทำไงดีฉันท้องแต่แฟนไม่รับผิดชอบ(สืบค้นจากhttp://topicstock.pantip.com/isolate/topicstock/2009/05/M7900443/M7900443.html)

ผู้ชายไม่รับผิดชอบ ทอดทิ้ง เมื่อรู้ว่าผู้หญิงตั้งท้อง ผู้หญิงจะไม่กล้าบอกครอบครัว เนื่องจากกลัวว่าครอบครัวจะปฏิเสธไม่รับผิดชอบเพราะเธอรู้ว่าครอบครัวยังมีกรอบความคิดความเชื่อที่ว่า ผู้หญิงต้องรักนวลสงวนตัวและต้องไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ไม่ควรท้องก่อนวัยอันควร โดยเฉพาะในช่วงวัยเรียน ผู้หญิงรู้สึกผิดในการกระทำนั้น รู้สึกอับอายที่ทำให้พ่อแม่เสื่อมเสียชื่อเสียงและอาจถึงขั้นไล่ออกจากบ้าน จึงต้องปิดบังเรื่องท้องไม่ให้ทางบ้านรู้(กรวิณท์ วรสุข,2551, น.101)

ด้วยความกลัวว่าจะมีใครรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงพยายามปกปิดการตั้งครรภ์ด้วยการแต่งกายอำพรางโดยการสวมใส่เสื้อผ้าตัวใหญ่ ย้ายที่อยู่ใหม่ไปอาศัยอยู่กับญาติหรือเพื่อนสนิทที่ไว้ใจ ย้ายสถานที่ทำงานหรือย้ายโรงเรียน เมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมได้รับความกดดันมากขึ้นอาจคิดสั้นทำร้ายร่างกายตนเอง เพื่อเป็นการลงโทษที่ทำผิดพลาดไป ไม่รักดี หรือพยายามฆ่าตัวตายหนีความผิด ความอับอายที่จะเกิดขึ้น

เหตุผลของประสบการณ์ : เพราะการตั้งครรภ์ครั้งนี้ของแม่วัยรุ่นเป็นการตั้งครรภ์ตั้งแต่อายุยังน้อย บางรายยังอยู่ในระบบการศึกษา เป็นสิ่งที่พ่อแม่และคนในสังคมไม่ยอมรับ แม้แต่ตัวของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเองก็ตาม เนื่องจากทุกคนตกอยู่ภายใต้อุดมการณ์การเป็นหญิงดีและอุดมการณ์ลูกกตัญญู ซึ่งการเป็นหญิงดี จะต้องรักนวลสงวนตัว ไม่ท้องก่อนแต่ง และการเป็นลูกกตัญญูจะต้องเชื่อฟังพ่อแม่ ต้องตั้งใจเรียน ไม่ทำให้พ่อแม่ต้องเสียใจ แต่การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นสิ่งที่ผิดไปจากอุดมการณ์ดังกล่าว จึงไม่เป็นที่ยอมรับ และเป็นความแปลกแยกจึงถูกลงโทษ ถูกตีตรา ถูกตำหนิ ว่าใจง่าย ไม่รักดี เป็นความอัปยศ น่าอับอายของวงศ์ตระกูล สิ่งเหล่านี้จึงทำให้แม่วัยรุ่นได้รับความกดดัน เกิดความเครียด ความวิตกกังวล ความหวาดกลัว และรู้สึกอับอาย การตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงกลายเป็นปัญหาวิกฤติในชีวิตวัยรุ่น เป็นเรื่องที่ต้องปกปิดจะให้คนอื่นรู้ไม่ได้

และเป็นเพราะแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกรงกลัวต่ออำนาจรัฐที่เข้ามาควบคุมเนื้อตัวร่างกายของวัยรุ่นวัยเรียนทำให้ไม่สามารถที่จะเลือกเป็นแม่อย่างอิสระตามหลักสิทธิการเจริญพันธุ์ได้ รัฐใช้อำนาจในการควบคุมผ่านอาจารย์ฝ่ายปกครองของระบบสถาบันการศึกษาโดยอ้างกฎของ

สถาบันเรื่องความประพฤติไม่เหมาะสมมาเป็นข้ออ้างในการจำกัดสิทธิของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม หากเรื่องการตั้งครรภ์ไม่พร้อมครั้งนี้ทราบถึงหูของอาจารย์ฝ่ายปกครองอาจทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องถูกบีบบังคับให้ลาออกจากโรงเรียนได้ ดังนั้นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงรู้สึกเครียด กังวล เก็บกด และพยายามปิดบังการตั้งครรภ์ไม่ให้คนอื่นรู้

2.3.2ประสบการณ์ : การทำแท้งกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

เมื่อการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้นในชีวิตลูกผู้หญิงคนหนึ่ง แน่นอนว่าเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับการยอมรับหรือเห็นชอบจากพ่อแม่ ญาติพี่น้องและคนอื่นๆในสังคม เป็นสิ่งที่ทำให้ต้องอับอายขายหน้าวงศ์ตระกูล เป็นสิ่งที่จะทำให้ถูกตราหน้าว่าเป็นสาวใจแตก ใจง่าย แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงไม่มีทางเลือกมากนักที่จะมีพื้นที่ยืนในสังคมนี้ได้ นอกจากการยุติการตั้งครรภ์โดยการทำแท้ง ทั้งความคิดที่เกิดจากตัวแม่วัยรุ่นเองหรือจากการถูกบีบบังคับจากพ่อแม่หรือคู่รัก ซึ่งผลสำรวจของนาถฤดี พบว่า วัยรุ่นหญิงร้อยละ 12.7 ระบุว่าตนเองถูกบังคับให้ยุติการตั้งครรภ์ (นาถฤดี เด่นดวง,2551,น.118)

การตัดสินใจว่าจะทำอย่างไรกับการตั้งครรภ์ไม่พร้อมครั้งนี้ของแม่วัยรุ่นเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน ตัดสินใจลำบาก อยากเก็บเด็กไว้แต่ก็ไม่สามารถเลี้ยงดูลูกได้ เพราะยังอยู่ในวัยเรียนไม่มีเงิน และจะต้องถูกตีตราว่าเป็นสาวใจแตก ที่ปล่อยให้ท้องโตประจานตัวเอง ต้องอับอายขายหน้า อาจต้องถูกไล่ออกจากโรงเรียนหรือถูกไล่ออกจากบ้านได้ แต่การทำแท้งเป็นการฆ่าลูกในท้องของตัวเอง เป็นสิ่งที่เป็นบาปมากในความเชื่อทางพระพุทธศาสนา และอาจเป็นอันตรายกับตัวของแม่วัยรุ่นได้ แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงรู้สึกสับสน และเครียดมากกับการตัดสินใจจัดการกับการตั้งครรภ์ของตัวเอง

พฤติกรรม การแสดงออก บทบาทการเป็นแม่ของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

การทำแท้งนั้นเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ถือเป็นความผิดทางอาญาในหมวด 3 ความผิดฐานทำให้แท้งลูก มาตรา 301 คือ หญิงใดทำให้ตนเองแท้งลูก หรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับและมาตรา 302 คือ ผู้ใดทำให้หญิงแท้งลูกโดยหญิงนั้นยินยอม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยจะสามารถทำแท้งได้ถูกต้องตามกฎหมายเมื่อแพทย์พิจารณาเห็นชอบแล้วว่าเป็นอันตรายต่อสุขภาพของตัวแม่ หรือเป็นการตั้งครรภ์จากการถูกข่มขืนเท่านั้น ดังนั้นเมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมคิดที่จะทำแท้งจึงพยายามแสวงข้อมูลอย่างลับๆจากคนใกล้ตัว

ก่อน เช่น สอบถามจากเพื่อนที่เคยมีประสบการณ์ทำแท้ง ทั้งการทำแท้งโดยบุคคลอื่นและการทำแท้งด้วยตนเอง

การจะทำแท้งได้นั้นต้องใช้ค่าใช้จ่ายและค่าใช้จ่ายจะเพิ่มสูงขึ้นตามอายุครรภ์ แต่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมไม่มีเงินจึงมาสามารถไปทำแท้งได้ จึงพยายามทำแท้งด้วยตนเองโดยการทุบตีท้อง กินยาขับเลือด เช่น ยาสตรีเบนโล ยาแก้ไข้ตรางูผสมกับเหล้าขาว เป็นต้น แต่การกระทำเช่นนั้นของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมก็ไม่ได้ทำให้เกิดการแท้งลูกออกมาจริงๆ จนเวลาผ่านไปหลายเดือนเกินที่จะทำแท้งได้อีกแม่วัยรุ่นจึงต้องจำยอมที่จะดำรงครรภ์ต่อไป แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมบางรายมีเงินสามารถไปทำแท้งได้แต่ไม่ทำเพราะรู้สึกผิด สงสารเด็กในท้อง ไม่ต้องการที่จะถูกกล่าวหาว่าเป็นแม่ใจร้าย กลัวบาป กลัวความเจ็บปวดและอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง จึงต้องเข้าสู่กระบวนการดำรงครรภ์เช่นกัน

ในกรณีศึกษาที่ 16 ชีวิตที่เลือกได้ของเทียนหยด (นามสมมติ) หญิงสาวที่ลักลอบมีความสัมพันธ์กับแฟนหนุ่มจนตั้งท้อง เธอและแฟนหนุ่มตัดสินใจเอาลูกออกเมื่อได้ 1 เดือน เนื่องด้วยความไม่พร้อมทั้งสองจึงปิดบังครอบครัวตนเอง แต่อีกไม่นานก็เกิดขึ้นอีกเธอท้องได้ 5 เดือน แฟนหนุ่มบอกให้ “ทำแท้ง” แต่ไม่สามารถเอาออกได้ เธอตัดสินใจอุ้มท้องแบบซุกๆซ่อนๆไม่ต้องการให้ครอบครัวรับรู้จึงปรึกษาแฟนแต่แฟนกลับไม่รับผิดชอบ เงียบหายไป เธอไม่อยากทำให้พ่อแม่เสียใจจึงหลบมาซ่อนรอคลอดที่บ้านพักฉุกเฉินเพื่อยกบุตรให้บ้านพักฉุกเฉิน (กรวิณท์ วรสุข ,2551,น.70)

เหตุผลของประสบการณ์ : แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นไม่ได้เกิดความต้องการทำแท้งเอง แต่ที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมมีความคิดที่จะทำแท้งเป็นเพราะแม่วัยรุนตั้งครรภ์ไม่พร้อมถูกกระทำความรุนแรงทางด้านจิตใจโดยการบีบบังคับ กดดันและถูกกระทำความรุนแรงทางด้านร่างกายโดยการทุบตี ทำร้ายร่างกายจากคู่รัก พ่อแม่ ญาติ พี่น้องทั้งของตนเองและทางฝ่ายของคู่รัก ซึ่งคนเหล่านั้นอยู่ภายใต้อุดมการณ์ของหญิงดีที่ผู้หญิงห้ามท้องโดยไม่ได้แต่งงาน จะท้องตั้งแต่ยังเด็กก็ไม่ได้อีกเช่นกัน และเกิดจากระบบสังคมแบบชายเป็นใหญ่ที่สร้างอำนาจให้ผู้ชายสามารถมีอิสระทางเพศโดยการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานได้ถือว่าเป็นประสบการณ์ แต่สร้างความเชื่อให้ผู้หญิงต้องรักนวลสงวนตัว เมื่อเสียสาวเกิดพลาดพลั้งตั้งท้องขึ้นมาก็จะมองว่าเป็นความผิดของผู้หญิงที่ไม่รู้จักรักนวลสงวนตัว ยอมมีเพศสัมพันธ์ผู้ชายง่ายๆ กลายเป็นฝ่ายหญิงที่ต้องรับผิดชอบกับการกระทำที่เกิดขึ้นเพราะเป็นฝ่ายที่มีมดลูกและเป็นฝ่ายที่ตัวอ่อนเข้าไปฝังตัว แต่ในขณะเดียวกันฝ่ายชายกลับปฏิเสธความรับผิดชอบ ละทิ้งเพิกเฉย หรือรับผิดชอบด้วยการพาไปทำแท้งแทน โดยไม่มีใครกล่าวโทษใดๆกับฝ่ายชาย

2.3.3ประสบการณ์ : การดำรงครรภ์ กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

เมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องจำยอมเข้าสู่ภาวะการดำรงครรภ์ต่อไม่ว่าจะเป็นไปด้วยความสมัครใจหรือภาวะจำยอมจากการทำแท้งไม่สำเร็จก็ตาม แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมก็จะเกิดความเครียด ความกดดัน ใช้ชีวิตอยู่ด้วยความวิตกกังวลและความหวาดกลัว กลัวว่าจะถูกพักการเรียนหรือไล่ออกจากโรงเรียน หรือถูกไล่ออกจากงานเมื่อท้องโตขึ้นเรื่อยๆและจะมาสามารถปกปิดการตั้งครรภ์ได้อีกต่อไป พ่อแม่ ญาติ พี่น้อง เพื่อนและเพื่อนบ้านต้องรู้ความจริงเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ไม่พร้อมครั้งนี้ในที่สุดในช่วงแรกของการดำรงครรภ์นั้น แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงรู้สึกอับอายที่จะออกไปไหนมาไหนนอกบ้าน กลัวถูกเพื่อนหรือเพื่อนบ้านนินทา กลัวพ่อแม่เสียใจ แต่เมื่ออายุครรภ์เพิ่มมากขึ้นแม่วัยรุ่นก็จะเริ่มเป็นห่วงถึงอนาคตของลูกในท้องในเรื่องการเลี้ยงดู และแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมยังต้องการที่จะดูแลลูกอย่างดีที่สุดตั้งแต่อยู่ในครรภ์

พฤติกรรม การแสดงออก บทบาทการเป็นแม่ของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

เมื่อเวลาผ่านไปท้องเริ่มโตขึ้นจนปกปิดการตั้งครรภ์ไว้ไม่ได้ พ่อแม่รู้เรื่องการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของแม่วัยรุ่น พ่อแม่โกรธแลทำร้ายจิตใจแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมด้วยการตำหนิ ดุด่า ว่ากล่าว และทำร้ายร่างกายแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมด้วยการตบตี ถูกเพื่อนและเพื่อนบ้านซุบซิบนินทา ถูกครูบีบบังคับให้เขียนใบลาออกจากโรงเรียน แม้ว่าตามกฎกระทรวงศึกษาธิการจะไม่ได้มีการระบุถึงการตั้งครรภ์ในวัยเรียนว่าเป็นความผิดที่ต้องถูกไล่ออก อีกทั้งตามร่าง พระราชบัญญัติอนามัยการเจริญพันธ์ พ.ศ. ... มาตรา 12 จะอนุญาตให้เด็กนักเรียนสามารถอุ้มท้องมาเรียนได้ แต่พระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีผลบังคับใช้ ในทางปฏิบัติแล้วในบางโรงเรียนการตั้งครรภ์ในวัยเรียนนี้จึงยังถูกจัดอยู่ในกลุ่มความประพฤติที่ไม่เหมาะสมที่ต้องถูกลงโทษโดยการพักการเรียนหรือไล่ออกจากโรงเรียน เช่นในกรณีของ เปรม ที่ต้องพักการเรียนไว้ที่มัธยมศึกษาปีที่ 2 เพราะทางโรงเรียนทราบว่าตั้งครรภ์ (จรัฐภรณ์ อินทะวงค์,2552,น.52)

สำหรับแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมบางรายที่ทำงานแล้วก็มักจะถูกนายจ้างให้ออกจากงาน หรือเมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมไปสมัครงานที่ใดก็จะไม่ได้การตอบรับให้ทำงาน เพราะนายจ้างเกรงว่าการตั้งครรภ์ของแม่วัยรุ่นจะทำให้ไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ และไม่ต้องการที่จะจ่ายเงินสวัสดิการตอนคลอด เพราะตามกฎหมายแล้วหญิงตั้งครรภ์สามารถลาคลอดโดยได้รับเงินเดือนได้ถึง 90 วัน และยังสามารถที่จะลาเลี้ยงดูบุตรได้อีก 150 วัน ซึ่งในส่วนนี้จะทำให้นายจ้างต้องขาดแรงงานไป

แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องพบกับความยากลำบาก บางรายแพ้ท้องมากจนไม่สามารถทำงานได้ จึงไม่มีรายได้ หากไม่ได้รับการสนับสนุนทางด้านเศรษฐกิจจากคู่รักหรือ

ครอบครัว ทั้งพ่อแม่ของตนเองและพ่อแม่ของคู่รัก แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจะต้องลำบากมากยิ่งขึ้น บางรายไม่มีแม้แต่เงินค่ารถที่จะมาโรงพยาบาลเพื่อฝากครรภ์ หรือสามารถไปฝากครรภ์ได้เฉพาะโรงพยาบาลตามสิทธิบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้าเท่านั้น แม้ว่าจะถูกบุคลากรทางการแพทย์มองด้วยสายตาตำหนิที่เป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ตอนอายุยังน้อย แต่ก็ไม่สามารถเปลี่ยนไปฝากครรภ์ยังสถานบริการอื่นที่ตนพอใจได้เพราะไม่มีเงิน แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงต้องยอมทนโดยไม่ตอบโต้ใดๆ เพราะต้องการให้ลูกในท้องได้รับการดูแลจากบุคลากรทางการแพทย์

เหตุผลของประสบการณ์ : เพราะแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมถูกกดทับด้วยระบบสังคมชายเป็นใหญ่ ผ่านโครงสร้างชีวิตของผู้หญิง กดทับผ่านอุดมการณ์การเป็นหญิงดี ทำให้ตัวแม่วัยรุ่นเองรู้สึกผิด รู้สึกเครียด รู้สึกกดดัน ที่ตนเองไม่สามารถทำตามอุดมการณ์นั้นได้ พ่อแม่ ครู เพื่อน และเพื่อนบ้านเองก็ตกอยู่ภายใต้อุดมการณ์การเป็นหญิงดีเช่นกัน เมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมประพฤติตัวอยู่นอกเหนือจากที่สังคมกำหนดไว้จึงถูกกลุ่มคนเหล่านี้ ตำหนิ และตีตราว่าเป็นคนผิด

สังคมชายเป็นใหญ่มอบอำนาจให้ผู้ชายในการปกครองดุแลคนในบ้านซึ่งก็คือเด็กและผู้หญิง ให้อำนาจพ่อในการปกครองลูก พ่อจึงใช้อำนาจนี้ในการทำร้ายตบตีร่างกายแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเพื่อเป็นการลงโทษที่ทำให้ครอบครัวต้องอับอาย และด้วยอุดมการณ์ลูกกตัญญูจึงทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเชื่อว่าตนเองทำผิดที่ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่จนตั้งท้องในวัยเรียน และเป็นเพราะแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมยังต้องพึ่งพาทางด้านเศรษฐกิจจากพ่อแม่ จึงยอมให้พ่อแม่กระทำความรุนแรงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจโดยการว่ากล่าว ตบตี

การที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องพึ่งพาทางเศรษฐกิจจากพ่อแม่เป็นเพราะ แม่วัยรุ่นอายุน้อย ไม่มีงานทำ จึงไม่มีเงิน บางรายถูกให้ออกจากงาน บางรายไปสมัครงานแล้วไม่มีใครรับ เพราะระบบทุนนิยมนั้นเน้นการลงทุนน้อยที่สุดเพื่อให้ได้ผลตอบแทนมากที่สุด การที่มีหญิงตั้งครรภ์ทำงานในกิจการของนายจ้าง อาจทำให้ได้ผลผลิตน้อยลง เพราะนายจ้างมองว่าการตั้งครรภ์ทำให้แรงงานหญิงขาดความคล่องตัวและทำงานได้น้อยลง ไม่คุ้มค่าจ้างเมื่อเทียบกับการจ้างผู้หญิงที่ไม่ตั้งครรภ์ และหากรับไว้ให้ทำงานเมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมคลอดยังต้องสูญเสียแรงงานไปกับการลาคลอดและลาเลี้ยงดูบุตรอีกด้วย

การที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมไม่มีเงินค่าเดินทางมาฝากครรภ์ ทำให้ถูกละเมิดสิทธิการเจริญพันธุ์ในเรื่องการเข้าถึงบริการทางสาธารณสุขที่เหมาะสมอย่างมีคุณภาพ ซึ่งในข้อนี้รัฐย่อมทราบดีเพราะมีงานวิจัยหลายชิ้นมารองรับว่าแม่วัยรุ่นมักมีปัญหาและต้องเป็นฝ่ายพึ่งพาทางด้านเศรษฐกิจแต่รัฐก็ไม่มีนโยบายสวัสดิการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินช่วยเหลือแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมแต่อย่างใด

2.3.4ประสบการณ์ : การเลี้ยงดูลูกของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมช่วงแรกเกิดถึง 2ปี

อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

เมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเริ่มสู่บทบาทการเป็นแม่โดยการเริ่มเลี้ยงดูลูกในช่วงแรกเกิดถึง 1 ปี เด็กในช่วงนี้เป็นเด็กแรกที่ต้องการการพึ่งพาในการดำรงชีวิตในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ การกิน การนอน ไปจนถึงขับถ่าย ดังนั้นแม่จึงต้องอยู่ใกล้ชิดกับลูกตลอดเวลาและพยายามทำตามบทบาทของการเป็นแม่ โดยเริ่มตั้งแต่การอุ้มประคองให้นมลูกทันทีในช่วง 2 ชั่วโมงแรกหลังคลอด แม้ว่าแม่จะอ่อนเพลียอย่างไรแม่ก็ยังต้องตื่นขึ้นมาเพื่อให้นมลูกทุก 2-3 ชั่วโมงอีกด้วย ยังต้องอาบน้ำ เช็ดตัวให้ลูกเองตามที่ได้รับการสอนมาว่าเป็นหน้าที่ของแม่ที่ต้องทำ แม่จึงรู้สึกเหนื่อยล้ากับการเลี้ยงดูลูกและยังเหนื่อยกับการต้องทำงานบ้านซึ่งเป็นงานที่ไม่มีค่าตอบแทนอีกด้วย รู้สึกอ่อนเพลียจากการพักผ่อนน้อยเพราะต้องตื่นบ่อยในช่วงกลางคืนเพื่อให้นมลูก กลัวการมีเพศสัมพันธ์และกลัวการตั้งครรภ์ไม่พร้อมซ้ำเพราะเพิ่งผ่านประสบการณ์การคลอดที่แสนเจ็บปวดมาไม่นาน

เมื่อลูกเริ่มโตขึ้นในช่วงวัย 1-2 ปี จะเริ่มพัฒนาการมากขึ้น เริ่มเคลื่อนไหวไปไหนมาไหนโดนการยืนเดินเอง เป็นช่วงวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็นมาก จึงมีความซุกซนมากเป็นพิเศษ เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายจากการพลัดตกหกล้มเป็นอย่างมาก แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงต้องดูแลลูกโดยไม่ให้คาดสายตา จึงต้องเหนื่อยมากขึ้นกว่าช่วงที่ลูกยังเล็กแบเบาะ

เมื่อแม่วัยรุ่นเลี้ยงลูกในระยะแรกก็จะเริ่มกลัวและวิตกกังวลไปต่างๆนาเกี่ยวกับลูก เช่น กลัวลูกเจ็บป่วย กลัวลูกได้รับอันตราย กลัวลูกไม่เจริญเติบโตสมวัย กลัวลูกไม่ได้ในสิ่งที่ดีเท่าเด็กวัยเดียวกัน กลัวตัวเองเลี้ยงลูกได้ไม่ดี กลัวไม่มีเงินเลี้ยงลูก กลัวไม่มีเงินส่งลูกเรียนหนังสือ เพราะตัวแม่วัยรุ่นเองไม่มีรายได้เนื่องจากไม่ได้ทำงาน ต้องพึ่งพาทางด้านเศรษฐกิจจากสามีหรือคู่รัก ดังเช่นในกรณีของ แพ็ท หญิงสาววัย 17 ปี เรียนจบชั้น ม.3 ก่อนหน้าที่จะมีลูกเคยทำงานที่มิตเตอร์โดนัท แต่ตอนนี้ไม่ได้ทำงานแล้วเพราะมีลูก ต้องอยู่บ้านเลี้ยงลูก (จรัฐภรณ์ อินทะวงค์,2552,น.53-54)

แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมบางรายยังคงอับอายและรู้สึกผิดกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมอยู่ บางรายที่ย้ายไปอยู่ที่อื่น เช่น บ้านญาติสนิทหรือบ้านของคู่รัก ก็รู้สึกเหงาโดดเดี่ยวอ้างว้าง อยากกลับบ้าน อยากกลับไปหาพ่อแม่ อยากพบเพื่อนสนิท อยากกลับไปเรียนต่อ อยากกลับไปทำงาน

พฤติกรรม การแสดงออก บทบาทการเป็นแม่ของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

เมื่อลูกเป็นเด็กเล็กแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงต้องดูแลลูกในทุกเรื่อง ตั้งแต่ ให้นม ให้อาหาร ดูแลเรื่องการขับถ่าย อาบน้ำ แต่งตัว อุ้มชูและปลอบโยน พาเข้านอน ตลอดจนพยายาม

เรียนรู้และศึกษาข้อมูลในการดูแลลูกเพื่อพัฒนาสู่บทบาทการเป็นแม่ นอกจากบทบาทแม่แล้วแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมยังต้องรับบทบาทเมียในการดูแลเรื่องงานบ้าน เช่น การทำอาหาร ทำความสะอาดบ้าน ล้างขวดนม ล้างจาน ซักผ้าของทุกคนในบ้าน ซึ่งงานบ้านเหล่านี้ล้วนไม่มีค่าตอบแทนเป็นตัวเงินทั้งสิ้น แม่วัยรุ่นจึงต้องพึงพาทางด้านเศรษฐกิจจากพ่อแม่ คู่รัก หยิบยืมจากเพื่อนหรือญาติสนิทมาเป็นค่าใช่จ่ายในบ้าน

ในช่วงแรกของการเลี้ยงดูลูกแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมยังคงเก็บตัวอยู่กับบ้าน ไม่พาลูกออกไปข้างนอก เพราะอายและกลัวเพื่อนบ้านนินทาที่ตนเองมีลูกตั้งแต่ยังอายุน้อย หรือยังเรียนไม่จบ แต่เมื่อเวลาผ่านไปสักระยะเมื่อลูกเริ่มโตขึ้น แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมก็จะเริ่มออกไปนอกบ้าน เริ่มติดต่อหาที่เรียนใหม่หรือย้ายเวลาเรียนเพราะต้องดูแลลูกด้วย ดังเช่นในกรณีของดาว ที่ตั้งใจจะเรียนต่อปวช.ภาคค่ำโดยบอกว่าจะได้มีเวลาดูแลลูก และถ้าลูกโตจะฝากยายเลี้ยงแล้วจะหางานพิเศษทำ(จรัฐภรณ์ อินทะวงค์,2552,น.49)

แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องหางานทำนอกบ้านเพราะต้องการเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูลูก และต้องพาลูกไปฝากเลี้ยงขณะที่ตัวเองออกไปนอกบ้าน เมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมออกหางานทำในภาคแรงงานก็ต้องพบกับปัญหา เจ้าของกิจการบางแห่งไม่รับเข้าทำงาน หรือรับเข้าทำงานแต่ขูดรีดแรงงานโดยให้ค่าจ้างในราคาถูก เช่นในกรณีของ แม็ค แม่วัย 17 ปี เธอเล่าว่าเรียน ปวช.ได้เทอมเดียวก็ต้องพักการเรียนเพราะตั้งครรภ์ และตอนนี้ยังไม่ได้เรียนต่อเพราะต้องหาเงินเลี้ยงลูกก่อน โดยทำงานเป็นแม่บ้านของบริษัทได้เงินวันละ 160 บาท เธอเล่าว่าไม่สามารถเข้าทำงานในโรงงานได้เพราะอายุไม่ถึง 18 ปี (จรัฐภรณ์ อินทะวงค์,2552,น.55)

เหตุผลของประสบการณ์ : แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในระยะหลังคลอดช่วงแรกกลัวการมีเพศสัมพันธ์เพราะเพิ่งผ่านความเจ็บปวดจากการคลอดมา แต่ก็ไม่สามารถปฏิเสธสามีได้ เพราะระบบชายเป็นใหญ่ให้อำนาจเพศชายว่าเหนือกว่า เป็นฝ่ายรุกแต่ผู้หญิงเป็นฝ่ายตาม ผู้หญิงต้องทำหน้าที่เมียที่ดีโดยการยอมสนองตอบต่อความต้องการทางเพศของสามี การที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องเป็นฝ่ายเลี้ยงดูลูก ต้องยอมเหน็ดเหนื่อยดูแลลูกทุกอย่างเพราะแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมถูกกดทับด้วยอุดมการณ์การเป็นแม่ที่ดี ที่ต้องดูแลลูก การเป็นแม่เป็นหน้าที่ของผู้หญิงทุกคน ไม่ใช่หน้าที่ของผู้ชาย การได้เป็นแม่และเป็นเมียเป็นจุดหมายสูงสุดของการเป็นผู้หญิงที่สมบูรณ์ การที่คู่รักหรือสามีไม่ได้มีบทบาทมาช่วยดูและนั่นเป็นเพราะสังคมไม่ได้คาดหวังหรือมอบหมายหน้าที่นี้แก่เพศชายแต่กลับยัดเยียดหน้าที่การเป็นแม่นี้กับเพศหญิงโดยถือว่าเพศหญิงเป็นฝ่ายที่มีมดลูก ต้องอุ้มท้องและให้กำเนิด เป็นฝ่ายที่มีเต้านมจึงต้องมีหน้าที่ในการเลี้ยงดูลูก นอกจากนี้แม่วัยรุ่นยังตกอยู่ภายใต้อุดมการณ์ภรรยาที่ต้องดูแลบ้านเรือน ทำงานบ้านทุกอย่างแม้ว่าจะไม่ได้รับค่าตอบแทนเพราะถือว่าเป็นหน้าที่ที่ศรีภรรยาควรกระทำ

ระบบทุนนิยมยังทำให้ทุกอย่างในชีวิตประจำวันกลายเป็นสินค้าที่มีราคา การจะเลี้ยงลูกให้ดีได้ต้องใช้เงิน แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงต้องออกไปยังภาคแรงงานเพื่อหารายได้ แต่ก็ถูกนายจ้างขูดรีดเอารัดเอาเปรียบ เพราะถือว่าเรียนมาน้อย เป็นแรงงานไม่มีทักษะไม่มีฝีมือ จึงให้ค่าจ้างในราคาถูก หรือเจ้าของกิจการบางแห่งไม่รับเข้าทำงานเพราะมองว่าการเป็นแม่ที่มีลูกเล็กเป็นภาระ อาจทำให้ต้องขาดงานหรือหยุดงานบ่อยเพื่อดูแลลูกยามเจ็บป่วย และหากรับไว้คงไม่สามารถอยู่ทำงานล่วงเวลาได้เมื่อช่วงที่ต้องการผลผลิตมากๆ เพราะแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องรีบกลับไปดูแลลูก จึงไม่รับเข้าทำงาน

และการที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในภาคแรงงานต้องกลายเป็นแรงงานราคาถูก นั่นเป็นเพราะถูกรัฐใช้อำนาจผ่านสถาบันการศึกษามาบีบบังคับให้ลาออกจากการเรียนโดยกล่าวอ้างถึงการตั้งครรภ์ในวัยเรียนว่าเป็นความประพฤติที่ไม่เหมาะสม กลัวเพื่อนวัยเรียนคนอื่นทำตาม แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงเรียนไม่จบ ไม่มีวุฒิการศึกษามาสมัครงานจึงเป็นได้เพียงแรงงานราคาถูกเท่านั้นเอง แม้ว่าแม่วัยรุ่นบางคนอยากจะกลับไปเรียนต่อแต่ก็ติดปัญหาเรื่องการเลี้ยงดูบุตรในรายที่ปู่ ย่า ตา ยาย ช่วยเลี้ยงก็ถือว่าโชคดีไป แต่ในรายที่ครอบครัวไม่ยอมรับก็ต้องดิ้นรนเลี้ยงดูลูกเองอยากกลับไปเรียนแต่ก็ไม่มีคนช่วยเลี้ยงลูกให้ จะไปจ้างคนเลี้ยงแม่วัยรุ่นก็ไม่มีเงิน สถานรับเลี้ยงเด็กช่วงกลางวัน(Day care)ของรัฐเองก็ไม่มีให้บริการ แม่วัยรุ่นจึงขาดโอกาสมีอนาคตที่ดีขึ้นไปโดยปริยาย

บทที่ 3
ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการที่จะทำความเข้าใจถึงประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่เลี้ยงดูบุตรในช่วงวัย 2 ขวบปีแรก เริ่มตั้งแต่ช่วงของการมีเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ไม่พร้อม และตัดสินใจที่จะเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ต่อเนื่องไปจนถึงหลังคลอดบุตรและเลี้ยงดูบุตรในช่วงวัย 2 ปีแรก โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 พื้นที่และกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

การเลือกพื้นที่และกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานั้น ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกพื้นที่และกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ดังนี้

พื้นที่ในการศึกษา คือ ศึกษาในกลุ่มแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในจังหวัดพิจิตรซึ่งมีอัตราการคลอดสูงในวัยรุ่นอายุน้อยกว่า 20 ปีและผู้วิจัยมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนี้ ข้อมูลจากรายงานสภาวะการมีบุตรของวัยรุ่น โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในปี พ.ศ. 2552 พบว่าจังหวัดพิจิตรเป็นจังหวัดที่มีอัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุน้อยกว่า 20 ปี สูงถึงร้อยละ 18.87 ซึ่งองค์การอนามัยโลกกำหนดเกณฑ์การเฝ้าระวังการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นอยู่ที่ร้อยละ10(สืบค้นจาก http://childpregnancy.m-society.go.th เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2555)

ตารางที่ 3.1 แสดงสถานการณ์การคลอดบุตรของมารดาวัยรุ่น ใน 5 จังหวัด ที่มีสถานการณ์รุนแรงที่สุดในปัจจุบัน

จังหวัด	ร้อยละของมารดาอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ที่คลอดบุตร		
	พ.ศ. 2552	พ.ศ. 2551	พ.ศ. 2543
กำแพงเพชร	20.40	18.25	16.18
ประจวบคีรีขันธ์	18.89	17.15	15.45
พิจิตร	18.87	16.85	12.49
นครสวรรค์	18.69	17.94	13.54

ตารางที่ 3.1 แสดงสถานการณ์การคลอดบุตรของมารดาวัยรุ่น ใน 5 จังหวัด ที่มีสถานการณ์รุนแรงที่สุดในปัจจุบัน(ต่อ)

จังหวัด	ร้อยละของมารดาอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ที่คลอดบุตร		
	พ.ศ. 2552	พ.ศ. 2551	พ.ศ. 2543
ลพบุรี	18.56	16.49	12.01

ที่มา : ระบบรายงานสภาวะการมีบุตรของวัยรุ่น สป.พม.

ประมวลผลจากข้อมูลการจดทะเบียนเกิดของสำนักบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่มีบุตรในช่วงวัย 2 ขวบปีแรก จำนวน 10 คน

การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในที่นี้ หมายถึง การเป็นแม่ของผู้หญิงวัยรุ่นอายุระหว่าง 13-21 ปี ซึ่งเป็นการตั้งครรภ์โดยที่ผู้หญิงวัยรุ่นนั้นไม่ต้องการมีลูกอย่างแท้จริง หรือผู้หญิงวัยรุ่นต้องการมีลูกแต่ไม่มีความพร้อมในการดำรงครรภ์ต่อในขณะตั้งครรภ์ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดๆ ก็ตาม โดยผู้วิจัยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้ คือ

1.เป็นแม่วัยรุ่นจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่มีอายุระหว่าง 13-21 ปี

2.เป็นแม่วัยรุ่นจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่บุตรมีอายุอยู่ในช่วง 2 ขวบปีแรก

3.กลุ่มตัวอย่างให้ความยินยอมด้วยความสมัครใจ โดยให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์และตอบคำถามแก่ผู้วิจัย

3.2 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ให้ความสำคัญกับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ และนำเสนอในรูปแบบกรณีศึกษา(Case study) เพื่อทำการศึกษาจากประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมตั้งแต่วัยรุ่นตัดสินใจเลือกที่จะเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ไปจนถึงประสบการณ์ในการเลี้ยงดูบุตรจากเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในช่วง 2 ขวบปีแรกว่ามีการดำเนินไปอย่างไรภายใต้ระบบสังคมแบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่

สำหรับการเข้าถึงข้อมูลนั้น ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ดังต่อไปนี้ คือ

3.2.1 ข้อมูลที่ได้รับจากบุคคลใกล้ชิดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาครั้งนี้ เป็นแม่วัยรุ่นจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อม ถือเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ค่อนข้างเปราะบาง เข้าถึงได้ยาก ผู้วิจัยจึงติดต่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลผ่านบุคคลผู้มีข้อมูลเชิงลึกและรู้จักคุ้นเคยกับแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจำนวน 2 ราย

ก.บุคคลที่ทราบข้อมูลเชิงลึกของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมรายแรก เป็นเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในหน่วยส่งเสริมสุขภาพของโรงพยาบาลของรัฐแห่งหนึ่งในจังหวัดพิจิตร ซึ่งแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมมาฝากครรภ์และพาบุตรมารับวัคซีน และมีการออกเยี่ยมบ้านตรวจสุขภาพเด็กตามหมู่บ้านเป็นประจำทุกเดือน ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่รายนี้และได้รับความอนุเคราะห์ให้เข้าร่วมการออกเยี่ยมบ้านพร้อมกับเจ้าหน้าที่หน่วยส่งเสริมสุขภาพของโรงพยาบาล เมื่อไปถึงบ้านของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม เจ้าหน้าที่จะแนะนำตัวผู้วิจัยให้แม่วัยรุ่นได้รู้จักในฐานะนักศึกษาที่มาขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้สร้างสัมพันธภาพเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและไว้วางใจมากขึ้น

ข.บุคคลที่ทราบข้อมูลเชิงลึกอีกรายหนึ่งเป็นเด็กนักศึกษาที่มีเพื่อนเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในจังหวัดพิจิตร และเด็กนักศึกษารายนี้มีความคุ้นเคยกับผู้วิจัยเป็นอย่างดีและยินดีให้ความช่วยเหลือในการเข้าถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยโดยการแนะนำให้ผู้วิจัยรู้จักกับแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม จากนั้นจึงเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้สร้างสัมพันธภาพเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและไว้วางใจมากขึ้นเช่นเดียวกับที่ไปออกหน่วยเยี่ยมบ้านกับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล

3.2.2 ข้อมูลที่ได้รับจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลเชิงลึกจากบุคคลที่ทราบข้อมูลแล้วว่าใครเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่จะให้ข้อมูลได้บ้างและผู้วิจัยได้เข้าไปสร้างความคุ้ยเคยกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวจนเกิดความไว้วางใจแล้ว ผู้วิจัยจึงได้ชี้แจงอธิบายโครงการวิจัยให้แม่วัยรุ่นรับทราบถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลและขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม พร้อมทั้งขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เมื่อได้รับความยินยอมจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแล้วจึงได้นัดวันและเวลาเพื่อทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูล

3.3 ระยะเวลาที่ทำการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้เวลาในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลประมาณ 6 เดือน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3.4.1 แนวคำถาม(Interview guide)ที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียด

3.4.2 อุปกรณ์การเก็บบันทึกข้อมูล

- เครื่องบันทึกเสียงใช้บันทึกข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยขออนุญาตจากแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมผู้ให้สัมภาษณ์ก่อน หากผู้ให้ข้อมูลไม่ประสงค์ให้มีการบันทึกเสียง ผู้วิจัยจึงขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกย่อขณะทำการสัมภาษณ์และรีบทำบันทึกที่สมบูรณ์ทันทีที่สัมภาษณ์เสร็จ

-สมุดบันทึกภาคสนาม (Field note) ใช้บันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและบันทึกพฤติกรรม

- แฟ้มข้อมูล ใช้ในการเก็บข้อมูลที่ได้จากการจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ข้อมูล ซึ่งมีประโยชน์ในการค้นหาเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเข้าไปสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth interview) โดยมีขั้นตอนดังนี้ คือ

3.5.1 การขออนุมัติอย่างเป็นทางการและการพิทักษ์สิทธิ์

เมื่อผู้วิจัยได้ชี้แจงเรื่องโครงการวิจัย สอบถามความสมัครใจในการให้ข้อมูลและได้รับความยินยอมจากแม่วัยรุ่นจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมแล้ว ผู้วิจัยได้ให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปลงลายมือชื่อในเอกสารให้ความยินยอมในการเก็บข้อมูล(Informed consent) และในกรณีที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมอายุน้อยกว่า 18 ปี ผู้วิจัยได้ชี้แจงและอธิบายเกี่ยวกับโครงการวิจัยนี้ให้ผู้ปกครองของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขออนุญาตขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจากผู้ปกครอง และเมื่อผู้ปกครองให้ความยินยอมแล้วจึงให้ผู้ปกครองซึ่งบางรายเป็นพ่อแม่ตนเอง บางรายเป็นพ่อแม่สามี ลงลายมือชื่อในเอกสารให้ความยินยอมในการเก็บข้อมูล(Informed consent) แทนตัวแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะและไม่สามารถลงลายมือชื่อให้ความยินยอมด้วยตนเองได้

จากนั้นจึงเริ่มขอนัดสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ผู้ให้สัมภาษณ์มีความสะดวกในการให้สัมภาษณ์จำนวน 2 ครั้ง จนได้ข้อมูลที่อิ่มตัวเพียงพอในการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับสถานที่ที่ใช้ในการสัมภาษณ์จะเป็นมุมสงบที่มีความเป็นส่วนตัวในลานวัดใกล้บ้านหรือในสวนสาธารณะประจำจังหวัดพิจิตร(บึงสีไฟ)ตามความสะดวกของผู้ให้ข้อมูล โดยแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่เดินทางมายังสถานที่ทำการสัมภาษณ์จะได้รับค่าตอบแทนเป็นค่าเดินทางครั้งละ 150 บาท

3.5.2 ประเด็นจริยธรรมในการวิจัย

-ผู้วิจัยแนะนำตัวและชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัยให้ผู้ให้สัมภาษณ์ทราบ โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีสิทธิ์ที่จะปฏิเสธหรือให้ความยินยอมเข้าร่วมการวิจัยได้โดยไม่มีการบังคับ

-ผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพกับผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อสร้างความคุ้นเคย และในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะกระทำโดยคำนึงถึงอารมณ์ ความรู้สึก สิทธิ์และศักดิ์ศรีของแม่วัยรุ่นจากตั้งครรภ์ไม่พร้อม หากผู้ให้สัมภาษณ์มีความสะเทือนใจจากคำถามบางคำถามที่ก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนทางอารมณ์และความรู้สึกของผู้ให้สัมภาษณ์โดยมีการร้องให้หรือไม่ตอบคำถาม ผู้วิจัยไม่ได้รุกเร้าให้มีการตอบคำถามใดๆ จนกว่าแม่วัยรุ่นจะสงบลง หยุดร้องไห้ และพร้อมที่ให้การสัมภาษณ์อีกครั้งจึงเริ่มสัมภาษร์ต่อ

-ผู้วิจัยไม่ถามชื่อสกุลจริงของผู้ให้สัมภาษณ์ หากผู้ให้สัมภาษณ์บอกชื่อนามสกุลจริงมาก็ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลชื่อนามสกุลจริงของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยข้อมูลดังกล่าวจะถูกเก็บเป็นความลับซึ่งใช้ชื่อสมมติแทน และไม่มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่จะทำให้บุคคลอื่นทราบว่าผู้ให้สัมภาษณ์เป็นใคร

-แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมผู้ให้สัมภาษณ์สามารถขอยุติการสัมภาษณ์เมื่อใดก็ได้ที่ต้องการ และเมื่อมีการยุติจะไม่มีผลใดๆทั้งสิ้นต่อตัวผู้ให้ข้อมูล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมกันตลอดระยะเวลาของการศึกษา โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผ่านการบันทึกเสียง การจดบันทึกย่อ และการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาเรียบเรียงเป็นการจดบันทึกภาคสนาม (Field note) จัดระเบียบข้อมูลและจำแนกข้อมูลออกเป็นหัวข้อย่อยต่างๆตามประเด็นที่ต้องการศึกษาใส่แฟ้มข้อมูล จากนั้นรวบรวมข้อมูลเป็นกลุ่ม (Clustering) เพื่อให้สะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล ในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจะนำเสนอผลการศึกษาที่ได้ในรูปแบบลักษณะเชิงพรรณนา(Descriptive)

บทที่ 4
ผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกในช่วงวัย 2 ขวบปีแรก เริ่มตั้งแต่ช่วงของการมีเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ไม่พร้อม และตัดสินใจที่จะเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ต่อเนื่องไปจนถึงหลังคลอดบุตรและเลี้ยงดูบุตรในช่วงวัย 2 ปีแรก ภายใต้ความสัมพันธ์ของระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ในสังคมไทย ซึ่งทำการศึกษาในแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่มีอายุระหว่าง 13-21 ปี จำนวน 10 ราย ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดพิจิตร และเพื่อให้เห็นภาพรวมของผลการศึกษาประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกที่ชัดเจน ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ตั้งเลี้ยงดูลูกในช่วง 2 ขวบปีแรกทั้ง 10 ราย ออกเป็น 2 ส่วน คือข้อมูลทั่วไป และข้อมูลประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ในส่วนนี้จะเป็นการนำเสนอข้อมูลทั่วไปเบื้องต้นของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ประกอบไปด้วย อายุ รูปร่างลักษณะ สมาชิกภายในครอบครัว ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน รายได้ และการสรุปเรื่องราวชีวิตของแต่ละรายโดยย่อพอสังเขปเพื่อให้ผู้อ่านมองเห็นภาพแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมแต่ละรายอย่างคร่าวๆ

กรณีศึกษาที่ 1

สายธาร แม่วัยรุ่นอายุ 20 ปี รูปร่างผอม ผิวสีคล้ำ ผมยาวประบ่า เป็นชาวพิจิตรแต่กำเนิดไม่เคยย้ายถิ่นที่อยู่ จบการศึกษาสูงสุดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เธอเป็นลูกสาวคนโต มีน้องชายอีก 1 คน ตัวเธอเองมีปัญหาสุขภาพเรื่องจอประสาทตาซ้ายเสื่อมมองเห็นเพียงแสงรางๆเท่านั้น พ่อและแม่ของเธอแยกทางกัน ปัจจุบันเธออาศัยอยู่ตามลำพังกับสามีและลูกชายวัย 1 ปี 8 เดือน เธอไม่ได้ทำงานเพราะต้องเลี้ยงลูก สามีเป็นคนดูแลเรื่องค่าใช้จ่ายภายในบ้านเขาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้ไม่แน่นอนประมาณ 4,000-10,000 บาทต่อเดือน มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย

สายธาร เคยใช้ชีวิตอยู่ในครอบครัวที่มีความสุขมาก พ่อและแม่ของเธอรักและดูแลเธอและน้องเป็นอย่างดี พ่อกับแม่ของเธอนั้นเป็นชาวสวนส้มโอและชาวนา เธอเคยเป็นเด็กที่เรียนเก่งมากคนหนึ่งเข้าเรียนมัธยมศึกษาเธอก็ได้เรียนในโรงเรียนดังของจังหวัด เมื่อประมาณ 4 ปีก่อนความสุขของครอบครัวก็จบลง พ่อและแม่ของเธอก็มีปัญหากันเพราะพ่อของเธอไปมีเมียน้อย เธอและน้องจึงอาศัยอยู่กับแม่กับตามลำพัง พ่อแวะเวียนมาบ้างนานๆครั้ง ตอนนั้นเธออยู่ ม.5 เธอเริ่มเกเร เริ่มมีแฟน มีเรื่องทะเลาะตบตีกับเพื่อนที่โรงเรียนจนแม่ต้องไปพบอาจารย์ฝ่ายปกครอง จากนั้นเธอเริ่มขาดเรียนบ่อยขึ้น จนในที่สุดก็ไม่ได้ไปโรงเรียนอีก แม่ของเธอก็ไม่ได้ว่าอะไรเพราะแม่รู้สึกว่าการเรียนสูงๆไปก็จะทำให้ลูกเครียดมากขึ้นอาจมีผลต่อตาของลูกสาวทำให้แย่ลงได้ สายธารจึงออกจากโรงเรียนมาค้าขายกับแม่ ซึ่งแม่ของเธอเริ่มหันไปประกอบอาชีพเป็นแม่ค้าผลไม้ในตลาดจังหวัดพิษณุโลก แม่ของเธอจะเดินทางไปมาระหว่างพิจิตรและพิษณุโลก ซึ่งระหว่างนั้นเธอก็มีแฟนคอยไปรับไปส่งอยู่บ่อยๆ

เธอใช้เวลาอยู่กับแฟนมากขึ้นและเริ่มมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกันเกินคำว่าแฟน โดยที่แม่ของเธอไม่รู้ เธอบอกว่าเป็นความยินยอมพร้อมใจด้วยความรักไม่มีการใช้กำลังบังคับแต่อย่างใด ซึ่งเธอเองก็มีการป้องกันการตั้งครรภ์โดยการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด ระยะเวลาผ่านมาไม่ถึงปีความผิดพลาดจากการใช้ยาคุมกำเนิดก็เกิดขึ้น เธอก็พบว่าตัวเอง ตั้งท้องเธอบอกว่าเธอเองและสามีก็รู้สึกตกใจเล็กน้อยเพราะไม่คิดว่าจะมีลูกเร็วขนาดนี้ จึงปรึกษากันกับสามีว่าจะทำอย่างไรต่อไปดี

เธอไม่คิดทำแท้งเพราะสามีบอกให้เก็บเด็กไว้ เธอตัดสินใจบอกเรื่องนี้กับแม่และพ่อของเธอ พ่อและแม่ของเธอตกใจแล้วจึงตำหนิและต่อว่าเธอว่า ยังไม่โตพอที่จะมีลูกแต่ไม่ได้มีการตบตีทำร้ายร่างกาย แล้วแม่ของเธอจึงติดต่อไปยังฝ่ายชายให้มาสู่ขอตามประเพณี ญาติผู้ใหญ่ฝ่ายชายก็มาสู่ขอตามประเพณีแต่ก็มีการต่อรองสินสอดให้น้อยลงกว่าปกติ ซึ่งทางฝ่ายหญิงก็ต้องยอมตกลงอย่างเสียมิได้เพราะเธอตั้งท้องแล้ว เธอและสามีจึงแต่งงานกันอย่างเงียบๆ ไม่ได้มีการจัดงานใหญ่โตอะไร เป็นงานเล็กภายในครอบครัว

หลังคลอดลูกสายธารไม่ได้ทำงานเพราะต้องเลี้ยงดูลูกเอง สามีจึงเป็นกำลังหลักในการหาเลี้ยงครอบครัว การวางแผนว่าจะมีลูกอีกหรือไม่นั้นสายธารจึงให้สิทธิสามีเป็นผู้ตัดสินใจ ด้วยเหตุผลที่ว่าเขาเป็นคนหาเลี้ยงครอบครัว เธอรับผิดชอบทำงานบ้านด้วยความเต็มใจเพราะเธอถือว่าเป็นการแบ่งเบาภาระของสามี

กรณีศึกษาที่ 2

จุ๊บแจง หญิงสาวผมยาว ผิวสีคล้ำ ร่างท้วมวัย 18 ปี เธอคนนี้เป็นคนพิจิตรโดยกำเนิด เธอเป็นลูกสาวคนโต มีน้องชาย 1 คนและน้องสาวอีก 1 คน กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบัน

เธอไม่มีรายได้แน่นอนเพราะทำงานรับจ้างบ้างเป็นบางวันช่วงวันหยุดเสาร์อาทิตย์ ได้ค่าแรง 200-300 บาทต่อวัน เธออาศัยอยู่กับพ่อและแม่สามีพร้อมด้วยลูกสาววัย 8 เดือน เธอไปอยู่บ้านพ่อแม่ตัวเองบ้างเป็นพักๆ พ่อและแม่สามีและพ่อแม่ของเธอของเธอจึงร่วมกันเป็นคนดูแลค่าใช้จ่ายทั้งหมด พ่อแม่ของเธอเป็นครอบครัวเกษตรกรที่มีฐานะปานกลาง ครอบครัวมีอาชีพทำนาและทำสวนส้มโอ จุ๊บแจง เป็นเด็กที่เรียนดีมาตลอดเป็นที่เชิดหน้าชูตาของครอบครัว เธอเข้าเรียนที่โรงเรียนมัธยมประจำอำเภอแห่งหนึ่งใกล้บ้าน ไม่เคยมีเรื่องชู้สาวเสื่อมเสียมาก่อนจนกระทั่งเริ่มเข้าสู่ช่วงมัธยมศึกษาปีที่ 6 เกิดเหตุการณ์ที่ทำให้เธอต้องพักการเรียนไว้กลางคัน เธอเริ่มมีแฟนซึ่งฝ่ายชายกำลังเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยที่ผู้ใหญ่ไม่รับรู้ และแอบมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งด้วยความเต็มใจ ในที่สุดเรื่องก็แดงขึ้นเพราะเธอพลาดพลั้งตั้งครรภ์

เธอเคยพยายามทำแท้งด้วยตนเองโดยการกินยาขับเลือดแต่เด็กไม่ออก สุดท้ายจึงตัดสินใจบอกเรื่องนี้กับพ่อแม่ตามคำแนะนำของเพื่อน เมื่อพ่อแม่ของเธอรู้เรื่องท่านทั้งสองผิดหวังและเสียใจมากแต่ก็ไม่เคยว่ากล่าวตบตี มีแต่ปลอบโยนและพยายามช่วยหาทางออก เคยไปหาหมอเพื่อทำแท้งแต่หมอบอกว่าเด็กตัวโตเกินไป ไม่สามารถทำแท้งให้ได้แนะนำให้เธอไปหาหมอที่อื่นแต่เธอไม่ได้ไป จนสุดท้ายพ่อและแม่ของเธอจึงได้ติดต่อไปยังญาติผู้ใหญ่ฝ่ายชายให้มาพูดคุยสู่ขอผูกข้อไม้ข้อมือกันตามประเพณีพร้อมกับเงินสินสอดเพียงเล็กน้อย

หลังผ่านพิธีกรรมผูกข้อมือแต่งงานญาติฝ่ายชายก็พรากชายผู้เป็นพ่อของลูกในท้องเธอจากไปเพราะรังเกียจในตัวของจุ๊บแจงกล่าวหาว่าเธอหลอกจับผู้ชาย นานเป็นเวลาหลายเดือนจนคลอดลูกจึงได้อยู่ด้วยกัน โดยช่วงแรกเธอต้องย้ายไปอยู่บ้านฝ่ายชายก่อน และต่อมาจึงไปมาระหว่างบ้านพ่อแม่ของตนเองและบ้านพ่อแม่สามี

หลังคลอดลูกและเลี้ยงดูลูกด้วยตนเองเธอรู้สึกว่าเธอเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น จุ๊บแจงต้องทำงานในสวนส้มของพ่อแม่เธอเอง ในขณะเดียวกันเธอก็มีอาชีพรับจ้างตัดส้มไปด้วย สามีของเธอไม่ได้ช่วยเรื่องค่าใช้จ่ายภายในบ้านเพราะยังเป็นนักเรียนอยู่ไม่มีอาชีพและไม่มีรายได้เป็นของตนเอง ปัจจุบันจุ๊บแจงกลับไปเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทำงานเฉพาะวันเสาร์อาทิตย์เท่านั้น

กรณีศึกษาที่ 3

แก้ว เป็นหญิงสาวร่างสมส่วน ผิวสีน้ำผึ้งวัย 20 ปี อาศัยอยู่ที่จังหวัดพิจิตรมาตั้งแต่เกิดไม่เคยย้ายที่อยู่อาศัย เป็นลูกสาวคนกลาง มีพี่สาว 1 คน และน้องชาย 1 คนอาศัยอยู่ในบ้านของย่าร่วมกับสามี ลูกสาววัย 1 ปีกว่า และย่า เธอจบการศึกษาชั้นสูงสุดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันไม่ได้ประกอบอาชีพใดๆเพราะต้องเลี้ยงลูกอยู่บ้าน สามีเป็นคนดูแลค่าใช้จ่ายในครอบครัวซึ่งเขามีอาชีพ

รับจ้างส่งน้ำแข็งช่วง 3.00-12.00 น.และเปิดร้านขายลูกชิ้นทอดและน้ำอัดลมร้านเล็กๆในช่วง 14.00-20.00 น. รายได้ไม่แน่นอนแต่มีเงินเหลือเก็บต่อเดือนประมาณ 3,000-4,000 บาท

แก้วเกิดในครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง พ่อและแม่ของเธอเป็นพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร เธออาศัยอยู่กับย่าและอาผู้หญิงมาตั้งแต่เล็กๆ โดยมีพ่อและแม่เป็นคนส่งเสียเลี้ยงดู ย่าของเธอมีโรคประจำตัวเป็นเบาหวานและความดัน ส่วนอาผู้หญิงเป็นโรคไต เธอจึงมีหน้าที่คอยดูแลย่าและอาเป็นประจำจนกระทั่งอาได้เสียชีวิตไปเพราะโรคประจำตัวนั้น เธอเรียนที่โรงเรียนในตัวเมืองจังหวัดพิจิตร ทุกครั้งที่ปิดเทอมก็จะไปอยู่กรุงเทพมหานครกับพ่อและแม่ซึ่งก็เป็นช่วงเวลาเพียงสั้นๆ เธอบอกว่าเธอไม่รู้สึกผูกพันกับแม่เท่าไรเพราะแม่ไม่ได้เลี้ยงเธอตั้งแต่หย่านม พ่อและแม่ส่งแต่เงินให้แต่ไม่ค่อยได้เจอกัน

พอเริ่มเรียนชั้นมัธยมปลายเธอก็เริ่มมีแฟน คบกันได้ 3 ปีกว่า แฟนเธอมาเที่ยวที่บ้านย่าเธอเกือบทุกวันจนผู้ใหญ่ไว้ใจให้ไปไหนมาไหนด้วยกัน ระหว่างนั้นก็แอบลักลอบได้เสียกันอย่างลับๆโดยที่ผู้ใหญ่ไม่รับรู้ เธอรับภาระการใช้ยาคุมกำเนิดเองทั้งชนิดกินแบบฉุกเฉินและฉีดไปพร้อมๆกัน จนเธอเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กำลังเตรียมตัวเข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัย แต่สุดท้ายก่อนเปิดเทอมไม่ถึงเดือนเธอก็พลาดพลั้งตั้งท้องโดยไม่ได้ตั้งตัวจนเธอเองก็งงว่าเป็นไปได้อย่างไรในเมื่อเธอป้องกันอย่างดี

เพราะความไม่ต้องการเป็นแม่เธอกินยาขับเลือดแต่ไม่เป็นผล เธอรู้สึกเสียใจมากที่ความหวังในการเรียนต่อต้องจบลง แฟนของเธอจึงเป็นคนโทรไปบอกพ่อของเธอว่าเธอท้องและเขาพร้อมจะรับผิดชอบ ทั้งสองคนจึงได้แต่งงานกันอย่างเงียบๆผ่านพิธีกรรมผูกข้อมือโดยไม่มีการจัดงานแต่งงาน หลังจากนั้นสามีเธอก็ต้องเข้ารับราชการทหารเกณฑ์ กลับมาเยี่ยมบ้านนานๆครั้ง จนลูกคลอดออกมาได้ปีกว่าจึงได้ใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน ระหว่างใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันแก้วและสามีเคยมีเรื่องทะเลาะกันจนถึงขั้นลงไม้ลงมือทำร้ายร่างกายจนเธอคิดจะแยกทางกับเขา แต่สุดท้ายเมื่อถูกงอนง้อเธอก็ใจอ่อนก็ยังคงอยู่ร่วมกันอยู่จนถึงทุกวันนี้

ปัจจุบันแก้ว ไม่ได้มีงานประจำทำ เธอบอกว่าไม่ได้หางานทำเพราะไม่มีคนเลี้ยงลูกให้ก่อนหน้านี้เธอเคยให้ย่าช่วยเลี้ยงลูกให้แต่ตอนนี้ย่าเจ็บป่วยบ่อยเพราะมีโรคประจำตัวรุมเร้าจึงไม่สามารถเลี้ยงลูกให้เธอได้ และเธอเองก็ไม่กล้าไปจ้างคนอื่นเลี้ยงเพราะกลัวคนอื่นจะไม่รักลูกและตีลูกของเธอ สามีของเธอจึงเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในบ้าน เธอบอกว่าสามีทำงานนอกบ้านเหนื่อยมากแล้วให้มาช่วยงานในบ้านอีกคงไม่ไหว เธอจึงรับหน้าที่นี้เองอย่างเต็มใจ

กรณีศึกษาที่ 4

แอน เป็นหญิงสาววัย 15 ปี ร่างท้วม ผิวคล้ำ ผมยาวประบ่า เป็นชาวพิจิตรแต่กำเนิดไม่เคยย้ายถิ่นอาศัย เป็นลูกสาวคนเล็ก มีพี่ชาย 1 คนและพี่สาว 1คน จบการศึกษาสูงสุดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เธอเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวอาศัยอยู่กับพ่อ แม่ และลูกสาววัย 3 เดือน ปัจจุบันยังไม่มีงานทำไม่มีรายได้ พ่อและแม่ของเธอเป็นคนดูแลค่าใช้จ่ายภายในบ้านทั้งหมด โดยพ่อและแม่ของเธอประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้ไม่แน่นอน ค่าแรงประมาณ 200 บาทต่อคนต่อวัน ไม่ได้ทำงานทุกวัน

แอน เกิดในครอบครัวที่มีฐานะค่อนข้างลำบากอาศัยอยู่ในบ้านหลังเล็กๆ เธอบอกว่าเธอก็เป็นเหมือนเด็กวัยรุ่นทั่วไปที่มีเกเรบ้างเป็นบางครั้ง แต่เธอก็ไปเรียนตามหน้าที่ที่ต้องทำ พอเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เธอก็ได้รู้จักกับผู้ชายคนหนึ่งที่แก่กว่าหลายปี ทำงานที่โรงงานส่งออกส้มโอใกล้บ้าน เขาเข้ามาพูดคุย เข้ามาจีบอยู่สักพักในที่สุดก็เป็นแฟนกัน และแอบลักลอบมีความสัมพันธ์กันโดยไม่มีใครรู้ อาจเป็นเพราะความไร้เดียงสาหรือการที่ผ่านโลกมาน้อยของเธอก็ตามที่ทำให้เธอไม่ได้มีการป้องกันการตั้งครรภ์ใดๆเลย ทำให้เธอตั้งท้องโดยไม่ได้ตั้งใจ กว่าเธอจะรู้ตัวอีกทีประจำเดือนของเธอก็ขาดหายไป 2 เดือนแล้ว

เมื่อตรวจปัสสาวะดูก็รู้ว่าตัวเองท้อง เธอตกใจมากและคิดว่ายังไม่พร้อมที่จะมีลูกตอนนี้ เธอจึงกินยาขับเลือดหวังให้เด็กแท้งออกมาแต่ก็ไม่เป็นผล จนเข้าเดือนที่ 4 ก็เลยต้องปล่อยเลยตามเลย พ่อและแม่ของเธอกว่าจะรู้เรื่องนี้ก็ผ่านไป 5-6 เดือนจนครูที่โรงเรียนเรียกพบผู้ปกครองเธอถูกให้ออกจากโรงเรียนเพราะครูกลัวว่าจะเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีกับนักเรียนคนอื่นๆ เธอจึงไม่ได้ไปโรงเรียนอีก

แฟนของเธอบอกให้เก็บเด็กไว้แต่กว่าเขาจะออกมาแสดงความรับผิดชอบก็ท้องโตมากแล้ว เธอเก็บตัวอยู่แต่ในบ้านไม่ได้ออกไปไหนแม้การฝากครรภ์เธอก็ไม่ได้ไปจนกระทั้งถึงวันคลอดลูกเธอจึงได้ไปโรงพยาบาล แอนและสามีอยู่กินด้วยกันเพียงแค่ 3 เดือนหลังคลอดลูกออกมาเขาก็ทิ้งเธอไปเพราะพ่อเขาไม่ชอบเธอที่ยังเป็นเด็กวัยรุ่นและฐานะยากจน

ปัจจุบันแอนจึงกลายเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวที่เลี้ยงลูกตามลำพัง เธอยังไม่ได้ทำงานเพราะยังต้องเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อยู่ เธอหวังไว้ว่าเมื่อลูกโตขึ้นอีกหน่อยเธอจะให้แม่เลี้ยงลูกให้ ส่วนตัวเธอเองนั้นจะกลับไปเรียน กศน. แล้วจะหางานทำ หาเงินเลี้ยงลูกด้วยตนเอง

กรณีศึกษาที่ 5

ฟ้า เป็นหญิงสาววัย 18 ปี ร่างท้วม ผมซอยสั้น ผิวคล้ำ เป็นชาวพิจิตรแต่กำเนิดไม่เคยย้ายถิ่นอาศัย เป็นลูกสาวคนโต น้องสาววัย 11 ปีอีก 1 คน จบการศึกษาสูงสุดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แยกกันอยู่กับสามีเพราะสามีไปเป็นทหารเกณฑ์กลับมาเยี่ยมบ้านเดือนละ 10 วัน พ่อและแม่ของเธอ

แยกทางกันต่างคนต่างมีครอบครัวใหม่ เธออาศัยอยู่กับยาย ยายทวดและลูกสาววัย 6 เดือน ปัจจุบันฟ้ามีอาชีพรับจ้างทำผลไม้กวนกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มีรายได้ประมาณ 4,000-5,000 บาทต่อเดือน ยายเป็นคนดูแลค่าใช้จ่ายภายในบ้านทั้งหมด ยายของเธอประกอบอาชีพค้าขาย รายได้ไม่แน่นอน แม่สามีเป็นคนรับผิดชอบค่านมผสมของลูกสาวเธอ

ฟ้า มาจากครอบครัวฐานะปานกลาง เธออาศัยอยู่กับยายและยายทวดมาตั้งแต่เด็ก เธอบอกว่าเธอไม่สนิทกับแม่เลยเพราะแม่ไม่ได้เลี้ยงเธอตั้งแต่เธอเริ่มกินนมผสมได้ แม่ไปทำงานอยู่ต่างจังหวัดส่งเงินมาให้บ้างเป็นครั้งคราว เธอจึงสนิทกับยายและยายทวดมากกว่า จนเธอเริ่มโตเป็นสาววัยรุ่นเธอก็สนิทกับเพื่อนๆมากกว่าคนในครอบครัว เธอเรียนในโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอซึ่งอยู่ใกล้บ้าน จนกระทั่งถึงชั้น ม.5 เธอก็เริ่มมีแฟน ติดแฟนมากขึ้นและยอมที่จะมีความสัมพันธ์เกินเลยกับเขาด้วยความเต็มใจ ตัวเธอเองก็มีการป้องกันโดยการกินยาคุมกำเนิดแต่ก็พลาดจนได้

เธอเริ่มรู้สึกถึงการเปลี่ยนแปลงของร่างกายตัวเองตั้งแต่เดือนแรกที่ตั้งครรภ์ เธอจึงซื้อที่ตรวจการตั้งครรภ์มาตรวจเองที่บ้านและตรวจซ้ำอีกครั้งที่โรงพยาบาล ผลยังคงยืนยันว่าเธอท้อง เธอตัดสินใจกินยาขับเลือดตั้งแต่วันแรกที่เธอรู้ตัวว่าท้องเพราะยังไม่พร้อมมีลูกตอนนั้นแต่ก็ไม่เป็นผลเด็กไม่ยอมออก จนเธอท้องได้ 3 เดือน เธอจึงตัดสินใจบอกยายเรื่องที่เธอท้อง ยายโกรธมากเรียกผู้ใหญ่ฝ่ายแฟนมาคุยสุดท้ายเธอกับแฟนก็ผูกข้อมือแต่งงานกัน หลังจากนั้น 5 วันแฟนเธอก็ต้องเข้ารับราชการทหารเกณฑ์ กลับมาเยี่ยมบ้านเดือนละ10วันจนถึงปัจจุบัน

ส่วนทางโรงเรียนพอรู้ว่าเธอท้องก็ให้ไปทำเรื่องย้ายโรงเรียนไม่ให้เรียนที่เดิมต่อโดยอ้างว่ากลัวคนอื่นทำตาม เธอจึงต้องออกโดยปริยายไม่ได้เรียนอีกต่อไปแต่เธอก็หวังไว้ว่าจะไปเรียนต่อทาง กศน. เพราะเธออยากเรียนต่อเป็นพยาบาล เธออยากทำงานหาเงินเลี้ยงลูกของเธอเอง

เธอบอกว่าช่วงหลังๆสามีไม่ค่อยส่งเสียเธอเรื่องเงินทองเพราะเขาแอบไปมีเมียน้อย แต่เธอก็ยังไม่ได้เลิกกับเขาและเธอยังวางแผนไว้ว่าอยากจะมีลูกอีกคนถ้าลูกคนนี้โตขึ้นอีกหน่อย แม่สามีของเธอก็หวังไว้อย่างนั้นเช่นกัน ท่านรักหลานเข้าข้างเธอมากกว่าสามีโดยช่วยว่ากล่าวตักเตือนสามีเธอเรื่องที่ไปมีผู้หญิงอื่น นอกจากนี้ท่านยังช่วยออกค่านมผสมให้หลานอีกด้วย

ปัจจุบันฟ้าทำงานรับจ้างที่กลุ่มแม่บ้าน ศูนย์ OTOP ซึ่งตั้งอยู่หน้าบ้านของยาย ทำให้เธอสามารถดูแลลูกไปด้วยได้ระหว่างทำงาน และเธอยังโชคดีที่แม่ของเธอกลับมาทำงานที่ศูนย์ OTOPและเป็นนายจ้างของเธอเอง

กรณีศึกษาที่ 6

แบม เป็นหญิงสาววัย 18 ปี รูปร่างผอมบาง ผิวขาว หน้าตาดี เธอมีภูมิลำเนาเป็นคนจังหวัดพิจิตรไม่เคยย้ายที่อยู่ จบการศึกษาสูงสุดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นลูกสาวคนกลาง มีพี่ชาย 1

คนและน้องสาวอีก 1 คน ปัจจุบันไม่ได้ทำงาน ไม่มีรายได้ อาศัยอยู่ที่บ้านของพ่อแม่ตนเองร่วมกับสามี ลูกสาววัย 6 เดือน และน้องสาวของเธอ ครอบครัวของเธอมีอาชีพทำนา แม่และพี่ชายซึ่งทำงานบริษัทเป็นคนรับผิดชอบค่าใช้จ่ายภายในบ้าน มีรายได้รวมของครอบครัวประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน สามีของเธอเป็นนักดนตรีไทยเดินสายเล่นดนตรีตามงานรายได้ไม่แน่นอนให้เงินเธอใช้เดือนละประมาณ 2,000-4,000 บาทต่อเดือน

แบม มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง เป็นเด็กที่ดูเรียบร้อย เธออาศัยอยู่กับครอบครัวที่ประกอบไปด้วยพ่อ แม่ พี่ชายและน้องสาว เธอเข้าเรียนโรงเรียนมัธยมชื่อดังในตัวจังหวัดโดยมีแม่และพี่ชายเป็นคนส่งเสีย เธอบอกว่าเธอเป็นเด็กที่เรียนพอใช้ได้ ไม่ได้เก่งอะไร จนขึ้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เธอก็เริ่มมีแฟนซึ่งเป็นนักเรียนอาชีวศึกษาในตัวจังหวัดใกล้ๆกับโรงเรียนของเธอ แฟนของเธอเป็นเด็กหนุ่มรุ่นราวคราวเดียวกันกับเธอ คบกันได้ไม่นานก็เริ่มไปที่ลับตาคนแอบหนีเรียนไปพักอยู่ตามสวนสาธารณะ หรือไม่ก็หอพักของเพื่อนนักเรียน แล้วเธอกับแฟนก็มีอะไรกันด้วยความเต็มใจโดยที่เธอเองไม่ได้มีการคุมกำเนิดหรือการวางแผนการตั้งครรภ์แต่อย่างใด

ต่อมาไม่นานประจำเดือนของเธอก็ขาดหายไปราว 4 เดือน เธอรู้ตัวช้าเพราะประจำเดือนของเธอมาไม่ปกติอยู่แล้วคือประมาณ 2-3 เดือนมา 1 ครั้ง เธอเริ่มสงสัยว่าเธออาจจะท้องจึงซื้อที่ตรวจปัสสาวะมาตรวจเองก็ปรากฏว่าเธอตั้งท้องจริงๆ แบม ตกใจมาก เธอรู้สึกผิดและนึกถึงครอบครัวที่ส่งเธอเรียนที่ต้องผิดหวังกับเรื่องที่เกิดขึ้น เธอปรึกษาเพื่อน เพื่อนแนะนำให้เอาเด็กออก ซึ่งเธอเองก็เคยคิดจะทำแท้งอยู่เหมือนกันแต่เธอกลัวไม่กล้าทำแท้งจึงปล่อยไว้จนตั้งท้องได้ 6 เดือน แบมตัดสินใจบอกพ่อกับแม่ พ่อไม่พูดอะไร ส่วนแม่ของเธอเสียใจมากแต่ก็ยังช่วยปลอบโยนเธอจากนั้นแม่จึงให้ฝ่ายชายมาสู่ขอผูกข้อมือและอยู่กินด้วยกันที่บ้านแม่ของเธอเอง จากนั้นเธอจึงใช้ชีวิตคู่ร่วมกับสามีของเธอ ซึ่งปัจจุบันเป็นนักดนตรีไทยเดินสายเล่นดนตรีตามงาน 7-10 วันจะกลับมาบ้าน 1 ครั้ง

แบม อุ้มท้องไปเรียนจนคลอดด้วยความเมตตาจากครูที่โรงเรียนเพราะเห็นว่าเธอเรียนใกล้จบม.6แล้ว ระหว่างตั้งท้องแบมมักจะเก็บตัวอยู่บ้านไม่ค่อยออกไปไหนเพราะรู้สึกอาย ซึ่งตัวเธอเองก็ยอมจำนนต่อคำนินทาต่างๆเพราะเธอคิดว่าเป็นความผิดของเธอเองที่เป็นแบบนี้

การใช้ชีวิตคู่กับสามีเธอก็มีทะเลาะและมีปากเสียงกันบ้าง แต่ไม่เคยถึงขั้นลงไม้ลงมือ ส่วนใหญ่จะทะเลาะกันเรื่องเงินและเรื่องลูก โดยแบมบอกว่าสามีไม่ค่อยช่วยเลี้ยงลูก แต่สามีก็ให้เงินเธอใช้บ้างเมื่อได้ค่าจ้างจากการเล่นดนตรี

ปัจจุบันแบมยังคงเลี้ยงลูกสาวอยู่ที่บ้าน โดยให้กินนมแม่ควบคู่ไปกับนมผสม เธอยังไม่ได้หางานทำเพราะยังต้องเลี้ยงลูกอยู่ แบมวางแผนไว้ว่าจะไม่กลับไปเรียนต่ออีกแต่เธอจะหางานทำเพื่อส่งเสียเลี้ยงดูลูกต่อไปและจะสอนลูกสาวให้ดีไม่ให้ประวัติศาสตร์ซ้ำรอยกับเธออีก

กรณีศึกษาที่ 7

กร เป็นหญิงสาววัย 17 ปี รูปร่างสมส่วน ผิวสีแทนหน้าตาจัดว่าสวย เธอมีภูมิลำเนาเป็นคนจังหวัดพิจิตรเคยย้ายที่อยู่บ้างแต่ก็เป็นการย้ายต่างอำเภอภายในจังหวัดพิจิตร จบการศึกษาสูงสุดประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)ชั้นปีที่ 2 เป็นพี่สาวคนโต มีน้องสาววัย 14 ปีอีก 1 คน ปัจจุบันเธอไม่ได้ทำงาน ครอบครัวเธอมีฐานะค่อนข้างลำบากอาศัยอยู่ภายในบ้านไม้หลังเล็กของแม่ ร่วมกับน้า น้องสาว และลูกสาววัย 3 เดือนของเธอ แม่เป็นคนดูแลค่าใช้จ่ายภายในบ้าน โดยแม่มีรายได้จากการทำงานเป็นลูกจ้างในร้านค้าส่งแห่งหนึ่งประมาณ 8,000 บาทต่อเดือน

พ่อและแม่ของกรแยกทางกันตั้งแต่เธออายุเพียง 9 ปี เธออาศัยอยู่กับแม่และน้องสาวที่บ้านหลังเล็กของแม่ ช่วงแรกๆแม่ของเธอทำงานรับจ้างทั่วไป ต่อมาแม่ได้ไปค้าขายกับน้าสาวของเธอที่ตลาดไทในกรุงเทพฯ แม่จึงไม่ได้อยู่บ้านทุกวันต้องไปกลับระหว่างกรุงเทพฯและพิจิตรเป็นประจำ 3-5 วันแม่จะกลับมาบ้าน1ครั้ง จนกระทั่งเรียนจบชั้นมัธยมปีที่ 3 เธอได้เรียนต่อที่วิทยาลัยอาชีวะแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ต่างอำเภอ โดยบ้านของพ่อและย่าของเธออยู่ที่นั่นเธอจึงไปอาศัยอยู่ด้วยเพื่อความสะดวกในการไปเรียน

ระหว่างนั้นเธอก็ได้คบหาดูใจกับรุ่นพี่ต่างวิทยาลัยซึ่งตั้งอยู่ใกล้กันโดยต้องแอบคบกันไม่ให้แม่ฝ่ายชายรับรู้เพราะแม่ของแฟนเธอหวงลูกชายมากไม่ต้องการให้ลูกชายมีแฟนอยากให้เรียนอย่างเดียวกรและแฟนคบกันได้สักพักเธอก็ยินยอมเป็นของเขาด้วยความเต็มใจเพราะหลงเชื่อคำล่อลวงว่ารักภายในหอพักของเพื่อนเธอนั่นเอง

ขณะที่เธอกำลังเรียนอยู่ชั้น ปวช.2 เทอมแรก เธอพลาดพลั้งตั้งท้อง ย่าของเธอพบการกินการนอนที่ผิดปกติไปจึงจับเธอตรวจการตั้งครรภ์แล้วก็พบว่าเธอท้องจริงๆแต่ท่านก็ใจดีให้เก็บเด็กเอาไว้ เธอแยกทางกับแฟนตั้งแต่เริ่มตั้งท้องด้วยเหตุที่แม่แฟนกีดกันไม่อยากให้ลูกชายของตนเองมีแฟน จึงบังคับให้เธอไปทำแท้งแต่เธอไม่ยอมแม่ของแฟนจึงพรากลูกชายตนเองให้ไปเรียนอีกจังหวัดหนึ่งเพื่อให้เลิกติดต่อกัน กรจึงกลายเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวไปโดยปริยาย

ระหว่างตั้งท้องกรกลับมาอยู่บ้านกับแม่และน้องสาวที่บ้านเดิมของแม่ แม้ว่าทางโรงเรียนจะให้โอกาสเรียนต่อได้แต่เธอก็ตัดสินใจไม่ไปเรียนอีกเพราะอายเพื่อนที่ตัวเองตั้งท้อง เธอหันมายึดอาชีพรับจ้างคัดถั่วฝักยาว ได้ค่าจ้างเป็นรายวันเพื่อเลี้ยงตัวเองวันละ 120 บาท มีงานทำวันเว้นวัน เธอทำงานจนกระทั่งถึงวันคลอดลูก

กรต้องทนกับคำนินทา คำประณามว่าท้องไม่มีพ่อจากคนแถวบ้านอยู่คนเดียวจนเธอคลอดลูกโดยที่แฟนของเธอหนีหายไปมีแฟนใหม่และไม่ติดต่อมาอีกเลย ซึ่งเธอเองก็รู้สึกว่ามันไม่ยุติธรรมสำหรับเธอเลยที่ต้องมารับผิดชอบอยู่คนเดียว

ปัจจุบันกรและลูกสาวอาศัยอยู่ที่บ้านของแม่ เธอยังคงรับจ้างคัดถั่วฝักยาวอยู่เหมือนเคยและวางแผนไว้ว่าอยากจะกลับไปเรียน กศน. ในเทอมหน้าเพื่อจะได้มีงานทำ เก็บเงินไว้ส่งลูกเรียนเมื่อลูกโตขึ้น

กรณีศึกษาที่ 8

โอ เป็นหญิงสาวตัวเล็กวัย 18 ปี รูปร่างผอมบาง ผิวคล้ำแดด หน้าตาพอใช้ แม่มือใหม่วัย 18 ปีคนนี้เธอมีพื้นเพเป็นคนพิจิตรมาตั้งแต่กำเนิด เธอจบการศึกษาสูงสุดเพียงชั้นม.3 เพราะฐานะยากจนจึงไม่ได้เรียนต่อ เธอเป็นพี่สาวคนโต มีน้องชายวัย 12 ปีอีก 1 คน เธอและน้องชายอาศัยอยู่กับยายซึ่งป่วยเป็นโรคหัวใจ บ้านของยายเป็นบ้านไม้เก่ายกพื้นสูง แม่ของเธอเสียชีวิตไปตั้งแต่น้องชายเธออายุได้ 3 ปี โดยพ่อเป็นคนส่งเงินให้ใช้เดือนละ 2,000 บาทแต่เมื่อเธอตั้งท้องพ่อโกรธมากและไม่ส่งเสียเธอและน้องอีก ปัจจุบันเธอและลูกสาววัยแรกเกิดอาศัยอยู่ที่บ้านของยายตามเดิม สามีและยายของเธอเป็นคนรับผิดชอบค่าใช้จ่าย ซึ่งยายมีรายได้จากการที่ลูกๆส่งเงินให้เดือนละประมาณ 3,000 บาท ส่วนสามีเป็นทหารเกณฑ์ได้เงินเดือนประมาณ 8,000 บาท

โอ มาจากครอบครัวที่ค่อนข้างขัดสน เมื่อเรียนจบชั้น ม.3 แล้วจึงไม่ได้เรียนต่อเพราะมีปัญหาเรื่องการเงินแม้ว่าจะไม่ได้เรียนแต่เธอก็ไม่ได้ออกทำงานนอกบ้านเพราะยายเห็นว่าตัวเล็กผอมแห้งไม่มีแรงจึงไม่ได้ให้ทำงานอะไรนอกจากช่วยทำงานบ้านทั่วไป เช่น ซักผ้า หุงข้าว ทำกับข้าว เธอก็มีออกไปเที่ยวเล่นนอกบ้านกับเพื่อนๆบ้างตามประสาวัยรุ่นจนเมื่อช่วงหน้าน้ำท่วมใหญ่ปีที่ผ่านมา(เดือนตุลาคม-พฤศจิกายน 2554) เธอหนีน้ำท่วมจากจังหวัดพิจิตรไปพักอยู่กับพ่อที่จังหวัดสมุทรปราการ พ่อของโอดื่มเหล้าหนักทุกวัน โอเบื่อมากจึงออกไปเที่ยวเล่นกับพี่สาวที่เป็นญาติกัน แล้วเธอก็ได้พบกับชายผู้เป็นพ่อของลูกเธอ

ตอนนั้นเขาเป็นทหารเกณฑ์ซึ่งมาช่วยเหลือประชาชนช่วงน้ำท่วม เป็นแฟนกันได้ไม่นานอรก็ยอมเป็นของเขาโดยไม่ได้มีการป้องกัน เมื่อน้ำลดลงโอกลับมาอยู่บ้านกับยายตามเดิม แฟนของโอตามมาเที่ยวด้วย 2-3 เดือนมาครั้งหนึ่ง แฟนขอหมั้นโอไว้ก่อนวางแผนไว้ว่ารอแต่งงานกันหลังปลดประจำการจากการเป็นทหารเกณฑ์

โอขอพ่อเรียนต่อมัธยมปลายซึ่งพ่ออนุญาตบอกว่าจะส่งเรียนแต่ความหวังของโอต้องพังทลายลงเพราะเธอตั้งท้องโดยไม่รู้ตัว กว่าจะรู้เธอก็ท้องได้ 4 เดือนกว่าแล้ว พ่อโกรธมากตัดขาดกับเธอ โอรู้สึกอยากตายเพราะอายคนอื่น ตอนแรกยายให้โอทำแท้งแต่โอไม่ทำเพราะกลัวอันตรายเธอถูกชาวบ้านนินทาว่าท้องไม่มีพ่อ ถูกแฟนทิ้ง แต่ยายก็ให้กำลังใจและแฟนบอกจะรับผิดชอบ เธอจึงอุ้มท้องจนคลอดลูกสาวออกมาและเพิ่งกลับมาพักฟื้นอยู่บ้านได้ไม่นาน

โอรู้สึกดีขึ้นเมื่อสามีบอกจะรับผิดชอบดูแลเธอและลูก ตอนนี้เธอกำลังอยู่ในช่วงปรับตัวในการเลี้ยงดูลูก เธอวางแผนไว้ว่าจะให้ลูกกินนมแม่ 6 เดือน แล้วจากนั้นจะให้ลูกกินนมผสมเพื่อที่เธอจะได้ไปทำงานหาเงินตามที่สามีบอกเมื่อสามีเธอปลดประจำการจากทหารเกณฑ์ เขาและเธอจะไปทำงานโรงงานด้วยกันที่จังหวัดชลบุรี

กรณีศึกษาที่ 9

ฝ้าย เป็นหญิงสาววัย 19 ปี ผมสั้น หน้าตาดี ผิวสีน้ำผึง ดูเป็นคนที่มีความมั่นใจในตัวเอง เกิดที่จังหวัดพิจิตร เธอเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพราะปัญหาทางเศรษฐกิจและเธอเองก็ติดเพื่อนไม่อยากเรียนจึงไม่ได้เรียนต่อ เธอมีพี่ชายอีก 1 คน ปัจจุบันเธออาศัยอยู่บ้านเช่าพื้นไม้ ฝาผนังล้อมด้วยสังกะสี ค่าเช่าเดือนละ 300 บาท เธอ สามีและลูกสาว อยู่ร่วมกับพ่อ แม่และหลานชายของเธอภายในบ้านหลังนี้ พ่อและแม่เป็นคนรับผิดชอบค่าใช้จ่ายภายในบ้าน ส่วนสามีเธอรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของเธอและลูก ฝ้ายไม่มีรายได้เพราะไม่ได้ทำงานนอกบ้าน

ก่อนหน้านี้หลังจากฝ้ายเรียนจบชั้นม.3 เธอได้ไปทำงานเป็นเด็กเสิร์ฟในกรุงเทพมหานครตามคำแนะนำของพี่สะใภ้ มีรายได้วันละ 300 บาท หลังเลิกงานเธอกับเพื่อนๆถูกลูกค้าชายซึ่งเป็นทหารเกณฑ์ชวนไปเที่ยวต่อกันตามผับ ซึ่งต่อมาลูกค้ารายนี่ได้กลายเป็นพ่อของลูกเธอ การมีความสัมพันธ์ของเขาและเธอครั้งแรกเธอไม่ได้เต็มใจแต่เธอถูกมอมเหล้าจนเมาและสู้แรงเขาไม่ไหว ต่อมาต้องเป็นแฟนกันเพราะเคยมีอะไรกันแล้ว

หลังจากนั้นแฟนจะมาหาทุกเดือน เดือนละ 10 วัน จากนั้นไม่นานประมาณ 3-4 เดือนประจำเดือนของเธอเริ่มขาดหายฝ้ายรู้ตั้งแต่เดือนแรกเลยว่าตัวเองท้องแน่ เธอตั้งท้องเพราะไม่ได้คุมกำเนิด ด้วยความไม่ต้องการมีลูกในยามที่ไม่พร้อมฝ้ายพยายามกินยาขับเลือดทุกวันแต่เด็กไม่ยอมออก เธอพยายามหาที่ทำแท้งโดยถามจากคนอื่นแต่นอกจากจะไม่มีใครบอกสถานที่ทำแท้งแก่เธอแล้วพวกเค้ายังเล่าเรื่องน่ากลัวเกี่ยวกับการทำแท้งให้เธอฟังจนเธอกลัวและไม่กล้าไปทำแท้งอีกจนเธอต้องปล่อยให้ท้องโตขึ้นทุกวัน

เธอบอกเรื่องนี้กับแฟน แฟนเธอก็เฉยๆไม่ได้ว่าอะไร แฟนบอกว่าจะมาผูกข้อมือตอนปลดประจำการจากทหารเกณฑ์ พอท้องเริ่มโตขึ้นเธอจึงต้องออกจากงาน เมื่อไปสมัครงานที่อื่นก็ไม่มีใครรับเข้าทำงานเพราะท้องที่โตขึ้นทุกวัน ฝ้ายจึงย้ายไปอยู่บ้านของแฟนที่จังหวัดหนองบัวลำภูนาน 2 เดือน ระหว่างนี้เธอตัดสินใจบอกเรื่องตั้งท้องกับพ่อแม่ของเธอ ฝ้ายพ่อไม่พูดอะไร ส่วนแม่ของเธอนั้นเสียใจมากแต่ก็บอกให้เก็บเด็กเอาไว้ แล้วเธอจึงกลับมาพักอยู่บ้านกับครอบครัวเธอ

ในขณะที่ฝ้ายอุ้มท้องอยู่นั้นเธอไม่ค่อยออกจากบ้านไปไหน เพราะไม่ต้องการออกไปเผชิญกับคำประณามว่าท้องกับใครก็ไม่รู้ และยังไม่ทันที่แฟนของฝ้ายจะมาผูกข้อมือมาตามสัญญาเธอก็คลอดลูกออกมาเสียก่อน ฝ้ายและสามีจึงอยู่ด้วยกันเลยโดยไม่ได้มีพิธีกรรมแต่งงานแต่อย่างใด

ปัจจุบันฝ้ายไม่มีรายได้เพราะไม่ได้ทำงาน สามีของเธอให้เงินใช้เดือนละ 3,000 บาท ซึ่งเธอเองบอกว่าไม่ค่อยพอใช้เพราะต้องดูแลลูกด้วยแต่ก็ไม่สามารถเรียกร้องอะไรได้เพราะตนเองไม่ได้หาเงินเอง เธอวางแผนไว้ว่าเธอจะไม่อยากกลับไปเรียนแล้วแต่เธออยากทำงานหาเงินมากกว่า ตอนนี้เธอจะให้นมลูกอีก 2-3 เดือนจากนั้นจะให้แม่เลี้ยงลูกให้ส่วนตัวเธอเองจะไปหางานทำแล้วจะส่งเงินมาให้แม่

กรณีศึกษาที่ 10

เม เป็นหญิงสาววัย 15 ปี หน้าตาดี ผมยาวเคลียไหล่ รูปร่างสมส่วน บ้านเกิดอยู่จังหวัดเพชรบูรณ์ซึ่งเป็นบ้านของพ่อแต่ต่อมาพ่อและแม่ของเธอแยกทางกัน เธอจึงย้ายตามแม่มาอยู่ที่จังหวัดพิจิตรพร้อมกับน้องสาว 2 คน และน้องชายอีก 1 คน ครอบครัวของเมมีฐานะค่อนข้างขัดสนเพราะแม่ต้องเลี้ยงลูกหลายคน แม่ของเมมีอาชีพขายปลาท่องโก๋ในตลาดประจำอำเภอมีรายได้ไม่แน่นอนแค่พอจุนเจือครอบครัว เธอได้เรียนสูงสุดเพียงชั้น ม.2 เท่านั้นก็ต้องถูกให้ออกจากโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอเพราะครูที่โรงเรียนทราบเรื่องที่เธอมีสามี ปัจจุบันเมไม่มีรายได้เพราะไม่ได้ทำงานและต้องเลี้ยงดูลูกสาววัย 3 เดือนของเธอ ส่วนสามียังไม่มีรายได้แน่นอนเพราะติดคุกคดียาเสพติดเพิ่งได้รับการประกันตัวออกมาเพิ่งออกรับจ้างเล็กๆน้อยๆ ไม่นานสามีก็มีคดีลักทรัพย์ต้องหนีไปอยู่ที่อื่น พ่อและแม่ของสามีจึงเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด

เมื่อตอนที่เธอเรียนอยู่ชั้น ม.2 ที่โรงเรียนมัธยมประจำอำเภอ ด้วยความที่เธอเป็นคนหน้าตาดีจึงมีรุ่นพี่ที่โรงเรียนหลายคนตามจีบ แต่เธอก็ตกลงเป็นแฟนกับชายคนหนึ่งซึ่งเคยเป็นรุ่นพี่ที่โรงเรียนแต่ถูกไล่ออกไปแล้ว ผู้ชายคนนี้หน้าตาไม่หล่อแต่คารมดี มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่จะรับจ้างขับรถเกี่ยวข้าวร่อนเร่ไปทั่วตามต่างจังหวัด ทั้งภาคอีสานและภาคใต้ มีรายได้เยอะ ใจปั้มทุ่มเงินให้ตลอดทั้งซื้อของให้และให้เงินใช้ ซึ่งเธอเองไม่รู้เลยว่าเงินเหล่านั้นนอกจากจะมาจากค่าแรงของผู้ชายคนนั้นแล้วยังแอบแฝงมาด้วยเงินสกปรกจากการขายยาบ้า

แม่ของเมก็รับรู้ว่าคบกันเพราะผู้ชายคนนี้ไปเที่ยวหาเมที่บ้านอยู่บ่อยๆ แต่ก็ไม่ค่อยชอบใจนักเพราะเขาไม่เคารพแม่ เมื่อเมเริ่มไว้ใจไปไหนมาไหนด้วยกันกับเขาสักพักก็เกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันเกิดขึ้น เมื่ออยู่ในที่ลับตาคนเมถูกผู้ชายคนนั้นใช้กำลังปลุกปล้ำ เธอขัดขืนเต็มที่แต่ก็สู้แรงผู้ชายไม่ไหวสุดท้ายก็ตกเป็นของเขา เมรู้สึกเสียใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นแต่เธอรู้สึกว่าเสียไปแล้วก็เลย

ต้องปล่อยเลยตามเลย จากนั้นไม่นานเธอก็พลาดพลั้งตั้งครรภ์เพราะไม่ได้คุมกำเนิด เมคิดว่าตัวเองยังไม่พร้อมจะเป็นแม่เพราะยังอายุน้อยเกินไป

เมบอกเรื่องนี้กับแม่ของเธอจากนั้นแม่จึงให้ผู้ใหญ่ฝ่ายชายมาตกลงสู่ขอผูกข้อมือให้พอเป็นพิธีและเธอก็ย้ายเข้ามาอยู่ที่บ้านของสามีแต่เธอก็ยังไปโรงเรียนตามปกติโดยสามีเป็นคนขับรถมอเตอร์ไซค์ไปรับไปส่งทุกวัน จนวันหนึ่งน้องสาวของแฟนเก่าของสามีเธอเอาเรื่องที่เธออยู่กินกับสามีไปฟ้องครูที่โรงเรียนเธอจึงถูกบังคับให้ลาออกจากโรงเรียน ระหว่างที่เธออุ้มท้องอยู่สามีก็ถูกจับในคดีค้ายาเสพติดต้องไปอยู่ในคุก จนกระทั่งเธอคลอดลูกสาว สามีจึงได้รับการประกันตัวออกมาและใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอีกครั้ง แต่ไม่นานก็ต้องหนีไปอยู่ที่อื่นเพราะไปก่อคดีลักทรัพย์มา

เมไม่เคยทำงานอะไรมาก่อนเลย ตอนอยู่กับแม่ แม่ของเธอก็จะเป็นคนทำงานบ้านทั้งหมด แต่เมื่อเธอย้ายมาอยู่กับสามีเธอต้องทำงานบ้านทุกอย่าง เธอเองไม่เคยสมัครงานหรือออกรับจ้างด้วยตัวเองเลยสักครั้ง ซึ่งเธอให้เหตุผลว่าเป็นเพราะเธอต้องเลี้ยงดูลูก และยังเป็นเด็ก ยังอายุน้อยอยู่นั่นเอง

ส่วนที่2 ข้อมูลประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงแรงกดดันที่มากระทำในประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกในช่วง 2 ขวบปีแรกของวัยรุ่นหญิงทั้ง 10 ราย ผ่านมิติโครงสร้างชีวิตของผู้หญิงอันประกอบด้วย เพศสัมพันธ์ ความรุนแรง ภาครัฐ การเจริญพันธุ์ การผลิตหรืองาน รวมถึงการขัดเกลาหรือสร้างอุดมการณ์ความเป็นหญิงและความเป็นชาย ซึ่งประสบการณ์มีทั้งความคล้ายคลึงและแตกต่างกันในช่วงจังหวะของชีวิต เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนผู้วิจัยจึงได้แบ่งประสบการณ์ย่อยออกเป็น 3 ระยะคือ

ระยะที่ 1 การมีเพศสัมพันธ์ที่นำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พร้อม

ระยะที่ 2 การตัดสินใจที่นำไปสู่การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

ระยะที่ 3 การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกในช่วงวัย 2 ขวบปีแรก ดังที่ได้แสดงไว้ในภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

ระยะที่ 1 การมีเพศสัมพันธ์ที่นำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พร้อม

ส่วนนี้ผู้วิจัยต้องการแสดงให้ผู้อ่านทราบว่า การมีเพศสัมพันธ์ที่นำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พร้อมของแม่วัยรุ่นนั้นเป็นอย่างไรและทำไมจึงเป็นเช่นนั้น เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนขึ้นผู้วิจัยจึงได้แบ่งการนำเสนอประสบการณ์ในระยะนี้ออกเป็น 2 ส่วนคือ 1.ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก และ 2.ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ที่นำไปสู่การตั้งครรภ์

1.เพศสัมพันธ์ครั้งแรก: ความไว้เนื้อเชื่อใจ และการฉกฉวยโอกาส

ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้น ส่วนใหญ่มีคู่เพศสัมพันธ์เป็นแฟน/คนรักที่มีการทำความรู้จักคุ้นเคยมาระยะหนึ่งแล้วก่อนหน้านี้ ดังนั้นในกลุ่มนี้จึงมีเรื่องของความไว้เนื้อเชื่อใจ ความรักและความผูกพันเข้ามามีส่วนในการนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก โดยฝ่ายชายส่วนใหญ่จะร้องขอให้ฝ่ายหญิงยินยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วยโดยการใช้เรื่องของความรักมาเป็นเครื่องต่อรอง แต่ก็มีส่วนน้อยในกลุ่มนี้ที่มีการใช้ความไว้เนื้อเชื่อใจล่อลวงไปแล้วใช้กำลังบังคับ

นอกจากนี้ยังมีส่วนน้อยที่คู่เพศสัมพันธ์เป็นลูกค้าซึ่งเพิ่งรู้จักกันไม่ได้มีการทำความรู้จักคุ้นเคยและสนิทสนมกันมาก่อนหน้านี้ แต่เป็นการเข้าไปทำความสนิทสนมคุ้นเคยกันเพราะการต้องเข้าไปดูแลลูกค้าชายของวัยรุ่นหญิงซึ่งมีอาชีพสาวเสิร์ฟที่ต้องดูแลและบริการลูกค้าตามร้านอาหารที่มีการขายสุราร่วมด้วย ดังนั้นในกรณีนี้การมีเพศสัมพันธ์กันครั้งแรกจึงไม่ได้มาจากความรักหรือความไว้ใจแต่อย่างใดแต่เกิดจากการฉกฉวยโอกาสและใช้กำลังบังคับร่วมกันซึ่งจะอธิบายในลำดับต่อไปว่าวัยรุ่นหญิงยินยอมมีเพศสัมพันธ์ในครั้งแรกเพราะอะไร

1.1 คำมั่นสัญญา

วัยรุ่นหญิงถูกฝ่ายชายซึ่งเป็นแฟนหรือคนรักพยายามโน้มน้าวชักจูงให้ยินยอมมีเพศสัมพันธ์โดยการใช้ความไว้เนื้อเชื่อใจของฝ่ายหญิงมาเป็นเครื่องมือ คู่เพศสัมพันธ์ซึ่งเป็นแฟน/คนรักจะทำทุกวิถีทางเพื่อให้วัยรุ่นหญิงเชื่อใจ ซึ่งก็มักจะอ้างในเรื่องของการให้คำมั่นสัญญา เช่น สัญญาว่าถ้าหากยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วยจะรักจะดูแลตลอดไป จะไม่ทอดทิ้ง จะมาขอแต่งงานอยู่ด้วยกันในภายหลัง วัยรุ่นหญิงก็ยอมทำตามที่ถูกร้องขอ เพราะเชื่อว่าแฟน/คนรักจะทำตามคำมั่นสัญญาที่ได้ให้ไว้ และเชื่อว่าในที่สุดแล้วจะได้อยู่ร่วมกันเป็นคู่ครอง

"พี่เค้าก็มาขอหมั้นไว้ก่อนไว้รอปลดทหารแล้วจะมาแต่ง เค้าขอ(มีเพศสัมพันธ์)บอกไม่เป็นไรหรอกหมั้นกันไว้แล้ว ก็เลยยอมเค้า ยังไงก็ต้องแต่งกันอยู่ดี" (กรณีที่ 8 โอ)

1.2 ความรัก ความหลง

ในรูปแบบนี้วัยรุ่นหญิงจะถูกฝ่ายชายซึ่งเป็นแฟน/คนรัก ใช้เรื่องของความรักมาเป็นเครื่องต่อรองในการขอมีเพศสัมพันธ์ ร่วมกับการใช้คำพูดหว่านล้อมชักจูง โน้มน้าวใจฝ่ายหญิงให้คล้อยตาม เช่น ที่อยากมีอะไรด้วยเป็นเพราะความรัก ถ้ายอมก็จะรักและจะดูแลตลอดไป และจะอาศัยบรรยากาศสร้างความใกล้ชิดเมื่ออยู่กันตามลำพังเพื่อให้วัยรุ่นหญิงเคลิบเคลิ้มหลงใหลไปกับคำพูดเหล่านั้น ทำให้วัยรุ่นหญิงคล้อยตามไปกับฝ่ายชายว่าการที่แฟน/คนรัก ทำนั้นก็เพราะรัก เพราะอยากดูแล โดยไม่ทันได้คิดว่าตัวเองกำลังถูกเอาเปรียบโดยการแสวงหาประโยชน์จากเพศสัมพันธ์อยู่

"พอขึ้นม.6 ก็มีรุ่นน้องม.4 มาคุยด้วย มันก็รู้สึกดีนะพี่เวลามีใครมาสนใจเราบ้าง หนูก็ไม่เคยมีแฟนมาก่อนอยากลองมีดู ก็ไม่คิดว่ามันจะเกินเลยไปถึงขนาดนี้ ความรักความหลงมันบังตามั้งเลยยอมไปกับเค้า" (กรณีที่ 2 จุ๊บแจง)

"ก็คุยกันมาได้พักหนึ่งแล้ว วันนั้นก็ไปนั่งคุยกันที่บ้านพี่เค้า เค้าก็บอกว่ารักแอนนะอยากจะให้เราใกล้ชิดกันมากกว่านี้ แล้วเค้าก็รุกเลย หนูก็ทำอะไรไม่ถูก" (กรณีที่ 4 แอน)

"ทีแรกก็นั่งคุยกันก่อน แล้วแฟนหนูมันก็เลยบอกว่ามันชอบหนูมาก รักมากจนทนไม่ไหว ขอได้ไหม" (กรณีที่ 5 ฟ้า)

"ที่หอ(พัก)เพื่อนแฟน แฟนขอหลายครั้งแล้ว วันนั้นมันยังไงก็ไม่รู้ เค้าบอกว่ารัก อยากจะดูแลหนู ก็เพราะรักก็เลยยอมให้เค้า" (กรณีที่ 6 แบม)

"ตอนนั้นแฟนพาไปห้องเพื่อน ไม่มีใครอยู่ ก็ไปทำอะไรกินกัน กินเสร็จก็นั่งดูหนังกันต่อ เค้าชอบพูดทีเล่นทีจริง รักจะตายอยู่แล้วไม่ยอมใจอ่อนซะที ไม่รักเค้าบ้างรึไง จนวันนั้นแหละเค้าเอาจริง เค้าบอกเค้ารักมากนะรู้มั้ย ให้เค้าดูแลตัวเองนะ เราก็ใจอ่อนยอมเค้าจนได้" (กรณีที่ 7 กร)

1.3 ใครๆก็มีอะไรกันเป็นเรื่องปกติ

วัยรุ่นหญิงถูกฝ่ายชายซึ่งเป็นแฟน/คนรักพยายามแสวงหาผลประโยชน์จากเพศสัมพันธ์กับฝ่ายหญิง โดยไม่ได้ให้หลักประกันใดๆกับฝ่ายหญิง แต่จะหาวิธีโน้มน้าวชักจูงทำให้วัยรุ่นหญิงเชื่อว่าการมีเพศสัมพันธ์นั้นเป็นเรื่องปกติของคนที่เป็นคู่รัก คู่รักคู่ไหนๆก็มีเพศสัมพันธ์กันได้เป็นเรื่องปกติธรรมดาไม่ใช่เรื่องแปลก ฝ่ายชายจะหว่านล้อมเพื่อให้วัยรุ่นหญิงเชื่อว่าการมีเพศสัมพันธ์กันเป็นสิ่งที่คู่รักพึงกระทำและยอมตามในที่สุด

"เค้าก็บอกเรื่องมีอะไรกัน(มีเพศสัมพันธ์)มันเป็นเรื่องธรรมดา เค้าบอกว่าแฟนกันมันก็ต้องมีบ้าง ใครๆเค้าก็มีอะไรกันทั้งนั้นแหละ พอหนูไปเที่ยวบ้านเขาพี่เค้าก็ขอมีบ้าง เค้าก็พูดจาดี ไม่ได้ถูกบังคับ ก็คนรักกันมันก็เป็นเรื่องปกติใช่ป่ะพี่" (กรณีที่ 1 สายธาร)

"ก็คนเป็นแฟนกันมันก็ธรรมดานะพี่ว่ามั๊ย แฟนหนูบอกว่าเพื่อนเค้ากับแฟนก็มี เพื่อนหนูเองก็ยังมีกับแฟนเลยเยอะแยะไป" (กรณีที่ 3 แก้ว)

1.4 โดนมอมเหล้าจนเมา

ในกลุ่มที่คู่เพศสัมพันธ์เป็นลูกค้าชายที่มาใช้บริการในร้านอาหารที่มีการขายสุราร่วมด้วย วัยรุ่นหญิงเป็นคนกลุ่มใหญ่ที่ผู้ประกอบการเลือกใช้เป็นพนักงานบริการลูกค้า โดยการเสิร์ฟอาหารเพื่อดึงดูดลูกค้าชายเข้าร้าน และงานบริการเป็นงานที่ต้องให้เกียรติและถือว่าลูกค้าเป็นผู้มีพระคุณ ลูกค้าคือพระเจ้า จึงทำให้วัยรุ่นหญิงถูกฝ่ายชายใช้สถานภาพที่ตนเองเป็นลูกค้าเรียกร้องให้หญิงวัยรุ่นต้องเข้ามาบริการตนเอง ซึ่งตัววัยรุ่นหญิงที่เป็นพนักงานเสิร์ฟก็ต้องยอมตามใจลูกค้าเพราะไม่ต้องการถูกเจ้าของร้านตำหนิหากมีปัญหากับลูกค้า ลูกค้าชายจึงฉวยโอกาสร้องขอให้พนักงานเสิร์ฟวัยรุ่นหญิงกินดื่มเป็นเพื่อนเพื่อสร้างความสนิทสนม หวังมอมเหล้าให้เมาเพื่อได้มีโอกาสใกล้ชิดตลอดจนถือโอกาสจับเนื้อต้องตัว และในเวลาต่อมาเมื่อร้านปิดก็จะชวนกันไปเที่ยวต่อเพื่อมอมเหล้าให้หญิงวัยรุ่นเมาจนไม่ได้สติและจะหาประโยชน์ในทางชู้สาวกับวัยรุ่นหญิง

"ไปเที่ยวกันแล้วก็เมาด้วย ตอนนั้นเป็นเด็กเสิร์ฟอยู่ที่ร้านอาหารในกรุงเทพฯ เค้าเป็นทหารเกณฑ์มากินที่ร้านกับเพื่อนๆเค้า เค้าก็เรียกเราเข้าไปเรื่อย ชวนให้กินเหล้าบ้างไรบ้าง มือไม้ก็มีบ้าง ไอ้เราก็ไม่อยากมีปัญหากับลูกค้า กลัวเจ้าของร้านจะว่าเอา ก็จิบไปนิดหน่อยจนมึนๆ ก็คุยกันถูกคอ เค้าก็ชวนไปต่อหลังเลิกงานบอกเดี๋ยวเลี้ยงเอง ไปกันหลายคนพวกเด็ก

เสิร์ฟด้วยกัน คิดว่าคงไม่เป็นไรมั้ง สุดท้ายโดนมอมเหล้าจนเมาไม่รู้เรื่อง รู้ว่าเค้าบอกจะพาไปส่ง แต่รู้ตัวอีกทีก็อยู่ในม่านรูดกับเค้าแล้ว" (กรณีที่ 9 ฝ้าย)

1.5 หนูไม่เต็มใจแต่สู้แรงเขาไม่ไหว

ไม่ว่าจะเป็นคู่เพศสัมพันธ์จะเป็นแฟน/คนรัก หรือเป็นลูกค้าที่เพิ่งรู้จักกันต่างก็มีการใช้กำลังบังคับในการมีเพศสัมพันธ์เมื่อวัยรุ่นหญิงไม่ยินยอม ในกลุ่มคู่เพศสัมพันธ์ที่เป็นแฟน/คนรักนั้นไม่ได้ใช้เพียงการพูดจาชักจูงล่อลวงเพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากการมีเพศสัมพันธ์กับฝ่ายหญิงเท่านั้น ในรูปแบบนี้ฝ่ายชายจะใช้ฐานะความเป็นแฟน/คนรัก สร้างความไว้ใจให้กับวัยรุ่นหญิงเพื่อให้วางใจที่จะไปไหนมาไหนด้วยและอยู่ตามลำพังกับตน เช่น การพูดจาดี การไปมาหาสู่ การทุ่มเงินซื้อข้าวของให้ การรับไปเที่ยวนอกบ้าน จากนั้นเมื่อสบโอกาสอยู่กันตามลำพังจะขอมีเพศสัมพันธ์ด้วยเมื่อวัยรุ่นหญิงไม่ยอมก็จะใช้กำลังปลุกปล้ำให้วัยรุ่นหญิงตกเป็นของตนเองจนได้ ด้วยร่างกายที่บอบบางเป็นผู้หญิงจึงทำให้สู้แรงของผู้ชายที่กำยำแข็งแรงกว่าไม่ได้ จึงถูกแสวงหาประโยชน์จากการมีเพศสัมพันธ์ที่เกิดจากการใช้กำลังบังคับของฝ่ายชาย

"เมื่อก่อนตอนเป็นแฟนกันใหม่ๆเค้าก็ให้เงินใช้ ซื้อของให้ พาไปไหนมาไหน ไปเที่ยวในตลาด เค้าปากหวานไง ถ้าถามหนูหนูก็ว่าไว้ใจเค้านะเลยยอมไปด้วย สุดท้ายเค้าพาไปบ้านเค้า ไม่เต็มใจ แต่ก็ขัดขืนไม่ได้ เพราะผู้ชายแรงเยอะกว่าเรา สู้เขาไม่ไหวหรอก" (กรณีที่ 10 เม)

ในกรณีของคู่เพศสัมพันธ์ที่เป็นลูกค้าก็จะใช้การสร้างความสนิทสนมโดยใช้ฐานะการเป็นลูกค้าเรียกสาวเสิร์ฟเข้าไปบริการจนคุ้นเคย แล้วชักชวนออกไปเที่ยวกลางคืนหลังเลิกงาน จากนั้นจึงล่อลวงไปใช้กำลังบังคับเพื่อให้ได้มาซึ่งเพศสัมพันธ์ที่ตนเองต้องการจนได้ วัยรุ่นหญิงก็ไม่อาจขัดขืนได้เพราะสู้แรงผู้ชายไม่ไหว

"ครั้งแรกไม่ค่อยเต็มใจ สู้แรงเค้าไม่ได้" (กรณีที่ 9 ฝ้าย)

1.6 เขากลัวคนอื่นมาแย่งหนูไป

ในกลุ่มนี้วัยรุ่นหญิงจะถูกชายผู้เป็นคู่เพศสัมพันธ์จะร้องขอมีเพศสัมพันธ์ด้วยโดยการกล่าวอ้างถึงการต้องการผูกมัดแสดงความเป็นเจ้าของเอาไว้ด้วยการมีเพศสัมพันธ์กันเพื่อไม่ให้คนอื่นมาแย่งผู้หญิงที่ตนเองรักไป ฝ่ายชายมองว่าการมีเพศสัมพันธ์นั้นจะทำให้ตนเองได้เป็นเจ้าของวัยรุ่นหญิงที่เป็นแฟน /คู่รักกันอยู่ และจะทำให้ไม่สามารถมีใครมาแย่งวัยรุ่นหญิงไป

จากตนเองได้ วัยรุ่นหญิงจึงถูกแสวงประโยชน์จากการมีเพศสัมพันธ์เพราะคิดว่าเป็นความรักและคิดว่าฝ่ายชายทำไปเพราะความหวงแหนอยากเป็นเจ้าของตนเอง

"ทีแรกก็นั่งคุยกันก่อน แล้วแฟนหนูมันก็เลยบอกว่ามันชอบหนูมาก รักมากจนทนไม่ไหว ขอได้ไหม กลัวคนอื่นมาแย่งไป หนูก็รักมันนะก็เลยปล่อยไป" (กรณีที่ 5 ฟ้า)

1.7 กลัวเขาไปมีคนอื่น

ในกรณีนี้จะเป็นฝ่ายวัยรุ่นหญิงหญิงที่ยอมมีเพศสัมพันธ์กับคู่เพศสัมพันธ์ของตนเองเพราะเชื่อว่าเพศสัมพันธ์จะช่วยผูกมัดฝ่ายชายเอาไว้กับตนเองได้ การที่ตนเองไม่ยินยอมมีเพศสัมพันธ์กับฝ่ายชายจะทำให้ฝ่ายชายหันไปมีคนอื่นแทนตนเอง ดังนั้นวัยรุ่นหญิงจึงต้องยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วยเมื่อฝ่ายชายร้องขอ วัยรุ่นหญิงจึงถูกทำให้กลายเป็นวัตถุทางเพศที่มีไว้ตอบสนองความใคร่ของผู้ชายโดยไม่รู้ตัว

"เป็นแฟนกันก็รักกันดีนะ เวลาเค้าขอก็รักเค้าก็เลยยอม ไม่ยอมก็กลัวเค้าไปมีคนอื่น " (กรณีที่ 2 จุ๊บแจง)

2. เพศสัมพันธ์ที่นำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พร้อม: ความต้องการของฝ่ายชายแต่กลายเป็นความผิดพลาดของผู้หญิง

จากการสัมภาษณ์แม่วัยรุ่นตั้งครรภไม่พร้อมทั้งหมดล้วนแล้วแต่บอกว่าตนเองไม่ได้วางแผนที่จะมีลูกมาก่อนเลยแต่เกิดการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเพราะไม่รู้ตัวมาก่อนว่าจะต้องมีเพศสัมพันธ์จึงไม่ได้คุมกำเนิดล่วงหน้าอย่างมีประสิทธิภาพและแม้ว่าบางกลุ่มจะมีการคุมกำเนิดแต่ก็มีความผิดพลาดเกิดขึ้น อีกทั้งฝ่ายชายผู้ที่รู้ล่วงหน้าว่าจะมีเพศสัมพันธ์เมื่อใดก็ไม่ได้ช่วยป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมโดยการคุมกำเนิด ดังนั้นในส่วนนี้ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะนำเสนอภาพรายละเอียดของประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่แสดงให้เห็นถึงเพศสัมพันธ์ที่นำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นเป็นเพราะอะไร

2.1เพศสัมพันธ์ถูกกำหนดโดยฝ่ายชาย

ก. เขาเป็นฝ่ายรุก หนูไม่รู้ว่าจะมีอะไรกัน

คู่เพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงนั้นไม่ว่าจะเป็นแฟน/คนรัก หรือลูกค้า ทุกคู่ต่างก็เป็นการมีเพศสัมพันธ์นอกสมรสทั้งสิ้น และฝ่ายชายต่างก็รู้ล่วงหน้าเพราะเป็นผู้กำหนดว่า

ตนเองจะไปพบวัยรุ่นหญิงเมื่อไร ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงวัยรุ่นคู่ของตนเองเมื่อไร เช่น เมื่อมีวันว่างหรือวันหยุดจึงจะไปหาฝ่ายหญิง โดยฝ่ายชายจะเป็นฝ่ายคิดวางแผนและชักจูงวัยรุ่นหญิงให้เข้าสู่การมีเพศสัมพันธ์ตามที่ตนเองต้องการ ซึ่งทำให้วัยรุ่นหญิงไม่ได้มีการเตรียมตัวในการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย คือไม่ได้มีการคุมกำเนิดและไม่ได้มีการป้องกันโรค

"ก็คุยกันมาได้พักหนึ่งแล้ว วันนั้นก็ไปนั่งคุยกันที่บ้านพี่เค้า เค้าก็บอกว่ารักแอนนะอยากจะให้เราใกล้ชิดกันมากกว่านี้ แล้วเค้าก็รุกเลย หนูก็ทำอะไรไม่ถูก ก็ไม่ได้คุมด้วย หนูไม่รู้จะคุมยังไง" (กรณีที่ 4 แอน)

"ก็ไปนั่งเล่นที่หอพักของเพื่อนเค้ากัน หนูไม่ได้เตรียมตัวว่าจะมีอะไรกัน" (กรณีที่ 6 แบม)

ข.เขามาหาช่วงที่หนูหยุดยาคุม

เนื่องจากเป็นเพศสัมพันธ์นอกสมรสที่ฝ่ายชายเป็นผู้กำหนดว่าตนเองจะมาหาวัยรุ่นหญิงเมื่อไร วัยรุ่นหญิงไม่รู้วันเวลาในการมาของชายคู่เพศสัมพันธ์ที่แน่นอน การเตรียมตัวป้องกันการตั้งครรภ์โดยวิธีกินยาคุมกำเนิดจึงไม่สม่ำเสมอ ทำให้การตั้งครรภ์ไม่พร้อมของแม่วัยรุ่นกลุ่มนี้เกิดขึ้นเพราะการที่ชายคู่เพศสัมพันธ์มาหาวัยรุ่นหญิงและร้องขอมีเพศสัมพันธ์ด้วยในช่วงที่มีการหยุดกินยาคุมกำเนิดของฝ่ายหญิง

"ก็หนูกินยาคุมมาตลอด ได้กับแฟนมาเป็นปีๆก็ไม่เห็นมีอะไร พอหยุดยาแค่เดือนเดียวเองเป็นเรื่องเลย" (กรณีที่ 5 ฟ้า)

"ก็ตอนนั้นหนูหยุดกินยาคุมพอดี ก็ซื้อมาแล้วแหละแต่ยังไม่ได้กิน ท้องซะก่อน" (กรณีที่ 10 โม)

ค. บางครั้งเขาก็ไม่ใช้ถุงยางอนามัย

เพศสัมพันธ์ในรูปแบบนี้เป็นเพศสัมพันธ์ที่ขาดความรับผิดชอบก็สืบเนื่องมาจากการที่ฝ่ายชายเป็นผู้กำหนดในการมีเพศสัมพันธ์ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด ฝ่ายชายจึงรู้และสามารถวางแผนการคุมกำเนิดเองได้โดยใช้ถุงยางอนามัย แต่ก็ไม่ได้แสดงความรับผิดชอบในการมีเพศสัมพันธ์โดยการคุมกำเนิดทุกครั้งอย่างสม่ำเสมอ บางครั้งก็สวมถุงยางอนามัย บางครั้งก็ไม่ใช้ จึงทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พร้อมตามมาในที่สุด

“ก็มีคุมบ้างเป็นบางครั้งใช้ถุงยางอนามัย แฟนเป็นคนคุม” (กรณีที่ 2 จุ๊บแจง)

2.2 ไม่คิดจะมีลูก แต่พลาดไม่ได้คุม

การไม่ได้คุมกำเนิดเป็นอีกสาเหตุหลักของความพลาดพลั้งนำมาสู่การตั้งครรภ์ไม่พร้อมของวัยรุ่นหญิงทั้งที่มาจากฝ่ายชายและ/หรือตัวฝ่ายหญิงเอง เช่น การไม่ได้สวมถุงยางอนมัยของฝ่ายชายในขณะที่มีเพศสัมพันธ์ การที่วัยรุ่นหญิงไม่ได้มีการใช้วิธีการคุมกำเนิดใดๆก่อนการมีเพศสัมพันธ์ จึงทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นผลที่ตามมาหลังจากนั้น

“ไม่ได้คุมเลยแฟนหนูก็ไม่ได้ใช้ถุงยางด้วย ประจำเดือนหนูมันก็มาไม่ปกติอยู่แล้วนะ” (กรณีที่ 6 แบม)

“ไม่เคยคิดว่าจะมีลูก มันพลาดมากกว่า ก็หนูไม่ได้คุมอะไรเลย ก็ไม่ได้โทษคนอื่น ไม่รู้จักคุมเอง โทษตัวเองมากกว่าที่ยังไม่พร้อมแต่ไม่รู้จักคุมเอง” (กรณีที่ 9 ฝ้าย)

2.3 เขาบอกยังไม่พร้อม ทำไมหนูไม่คุม

เพราะสืบเนื่องมาจากการการมีเพศสัมพันธ์นั้นถูกกำหนดไว้ล่วงหน้าโดยฝ่ายชาย ทำให้ผู้ชายรู้ว่าต้นเองจะมีเพศสัมพันธ์กับวัยรุ่นหญิงเมื่อไร แต่ชายคู่เพศสัมพันธ์ต่างก็จ้องแต่จะแสวงหาตักตวงความสุขในเรื่องเพศจากวัยรุ่นหญิง โดยที่ไม่เคยแสดงความรับผิดชอบในการคุมกำเนิดด้วยตนเอง ซึ่งเป็นวิธีที่สะดวกและง่าย เช่น การใช้ถุงยางอนามัย ที่ฝ่ายชายสามารถจัดหาเตรียมมาก่อนการมีเพศสัมพันธ์ทุกครั้งได้เพื่อป้องการการตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่จะเกิดกับวัยรุ่นหญิง แต่ฝ่ายชายกลับนิ่งเฉยและผลักภาระการคุมกำเนิดเหล่านั้นให้เป็นภาระหน้าที่ของหญิงและเมื่อเกิดความผิดพลาดจากการคุมกำเนิดดังกล่าวเกิดขึ้นวัยรุ่นหญิงจึงพลาดพลั้งตั้งท้องเพราะฝ่ายชายไม่ได้ร่วมกันคุมกำเนิดด้วยอีกทาง

“หนูโทรบอกแฟน เค้าก็ตกใจ เค้าบอกว่าเค้ายังไม่พร้อม ทำไมหนูไม่คุม” (กรณีที่ 8 โอ)

2.4 หนูไม่อยากท้อง ใช้ยาคุมแล้วแต่พลาด

เพราะไม่ต้องการเป็นแม่จากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมวัยรุ่นหญิงจึงแสวงหาวิธีการป้องกันโดยการใช้ยาคุมกำเนิด บางรายใช้วิธีกินยาเม็ดคุมกำเนิด บางรายใช้วิธีฉีดยา

คุมกำเนิด และนอกจากนี้ยังพบว่าผู้หญิงบางคนกลัวการตั้งครรภ์มากจนถึงขั้นใช้วิธีคุมกำเนิดทั้งแบบกินและแบบฉีดควบคู่ไปด้วยกัน แต่สุดท้ายแล้วหญิงวัยรุ่นเหล่านั้นกลับต้องมาพบกับความผิดพลาดจากการคุมกำเนิดจนทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พร้อมโดยไม่รู้ตัวว่าเกิดความผิดพลาดได้อย่างไร

"หนูก็กินยาคุมอยู่นะยังสงสัยว่าทำไมถึงท้องได้ก็ไม่รู้ หนูกินแบบแผงยี่สิบเอ็ดเม็ด แต่อาจจะไม่ได้ตรงเวลาทุกวัน บางทีไปขายของกับแม่ค้างเฝ้าแผงกับแม่ก็ไม่ได้เอาไปกินด้วย" (กรณีที่ 1 สายธาร)

"ตอนนั้นหนูเองก็ยังอยากเรียนต่ออยู่ กลัวท้องก็เลยทั้งกินทั้งฉีด กินแบบฉุกเฉินเอา ทำอย่างนี้มาตลอดตั้งสองสามปี หนูก็ไม่รู้เหมือนกันนะ ยังงงอยู่เหมือนกันว่ามันพลาดได้ยังไง" (กรณีที่ 3 แก้ว)

ระยะที่ 2 การตัดสินใจที่นำไปสู่การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

เมื่อวัยรุ่นหญิงเริ่มสงสัยว่าตนเองอาจจะตั้งครรภ์ไม่พร้อมจะมีการตรวจยืนยันการตั้งครรภ์ทั้งที่ทำด้วยตนเองและกระทำภายใต้อำนาจวิชาชีพแพทย์ และเมื่อทราบว่าตนเองตั้งครรภ์แน่นอนแล้วจะพยายามหาทางออกด้วยตนเองและเริ่มมีการบอกและปรึกษาเรื่องการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของตนเองกับบุคลอื่น เนื่องจากเป็นครรภ์ที่วัยรุ่นหญิงทุกคนต่างไม่ต้องการ พวกเธอส่วนใหญ่จึงพยายามยุติการตั้งครรภ์ เมื่อไม่สำเร็จจึงต้องดำรงครรภ์ไปจนคลอดแต่ก็วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมบางส่วนที่ถูกชักจูงโน้มน้าวบังคับให้ดำรงครรภ์โดยฝ่ายชายผู้เป็นสามีและญาติผู้ใหญ่ตั้งแต่ต้น ในส่วนนี้จึงเป็นการนำเสนอให้ทราบถึงประสบการณ์การตัดสินใจที่นำไปสู่การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นเป็นอย่างไร โดยเริ่มตั้งแต่ช่วงเวลาที่วัยรุ่นหญิงเพิ่งทราบว่าตนเองตั้งครรภ์ไม่พร้อมไปจนถึงการดำรงครรภ์จนคลอด ซึ่งเพื่อความชัดเจนของประสบการณ์ ผู้วิจัยจึงได้แบ่งรายละเอียดย่อยออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.เริ่มรู้ตัวว่าตั้งครรภ์ไม่พร้อม 2.เหตุผลของการตัดสินใจดำรงครรภ์ และ 3.หลังตัดสินใจดำรงครรภ์เป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ซึ่งจะนำเสนอในลำดับต่อไป

1.เริ่มรู้ตัวว่าตั้งครรภ์ไม่พร้อม : รู้ว่าท้องไม่พร้อมรู้สึกแย่ ต้องการที่ปรึกษา

1.1 เมื่อสงสัยว่าตั้งครรภ์วัยรุ่นหญิงทำอย่างไร

1.1.1ซื้อที่ตรวจปัสสาวะมาตรวจเอง

บุคคลใกล้ชิดและตัววัยรุ่นหญิงเองส่วนใหญ่จะรับรู้ได้ถึงความผิดปกติในเนื้อตัวร่างกายของตนเองที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ประจำเดือนไม่มาตามปกติ หน้าอกคัดตึง กินจุ หิวบ่อย บางกลุ่มมีอาการเบื่ออาหารกินน้อยลง หน้ามืด อ่อนเพลีย นอนมากกว่าปกติ จนในที่สุดอาการผิดปกติเหล่านั้นก็นำมาสู่การตรวจการตั้งครรภ์ทั้งจากความต้องการของวัยรุ่นหญิงเองและการรุกล้ำก้าวกายสิทธิการเจริญพันธุ์ของวัยรุ่นจากบังคับให้ตรวจโดยญาติผู้ใหญ่ในบ้านซึ่งมีประสบการณ์มาก่อนเช่น ย่าหรือยาย เพื่อพิสูจน์ข้อกังขาว่าแท้ที่จริงแล้ววัยรุ่นหญิงนั้นตั้งครรภ์หรือไม่ ซึ่งวิธีการที่สะดวกและเข้าถึงได้ง่ายที่สุดที่วัยรุ่นหญิงนิยมใช้ในการตรวจการตั้งครรภ์เบื้องต้นคือ การซื้อที่ตรวจปัสสาวะจากร้านขายยามาตรวจการตั้งครรภ์

“ประจำเดือนหนูไม่มา ทีแรกนึกว่าแค่ประจำเดือนมันเลื่อนเฉยๆ ก็รอดูก่อนยังไม่ได้ทำอะไร จนสองเดือนก็เริ่มไม่แน่ใจแล้วไม่รู้จะท้องรึเปล่า เลยซื้อที่ตรวจจากร้านขายยามาตรวจเองก่อน” (กรณีที่ 1 สายธาร)

“หนูรู้ตั้งแต่เดือนแรกเลย เมนส์มันไม่มาเกินกำหนดไป 10 วัน หัวนมหนูมันตั้ง เจ็บหน้าอก หนูก็ว่าเอาแล้วสงสัยจะท้องรึเปล่าเพราะไม่ได้กินยาคุมแล้ว ซื้อที่ตรวจท้องมาตรวจฉี่ดู ก็ท้องจริงๆ”(กรณีที่ 5 ฟ้า)

“ประจำเดือนหนูมันไม่มา 4 เดือน ทุกทีมันก็ประมาณ 2-3 เดือนมาที หนูกับแฟนเลยซื้อที่ตรวจท้องไปตรวจดูกันเองที่หอเพื่อนมันก็ขึ้นขีดว่าท้อง” (กรณีที่ 6 แบม)

“หนูรู้สึกว่ามึนๆหัว เมนส์ก็ไม่ปกติ กินเยอะ กินเท่าไรก็ไม่อิ่ม นอนเยอะ ย่าเขาสงสัยเห็นหนูตัวผอมปากซีด ย่าเลยจับตรวจ ซื้อที่ตรวจฉี่มาตรวจเองที่บ้าน” (กรณีที่ 7 กร)

1.1.2 ให้หมอช่วยตรวจยืนยันการตั้งครรภ์

ก.เราไม่ใช่หมอ ไปให้หมอตรวจฉี่ซ้ำดีกว่า

เมื่อวัยรุ่นหญิงตรวจการตั้งครรภ์เบื้อต้นด้วยตนเองแล้วพบว่าตั้งครรภ์ก็จะเกิดความไม่แน่ใจผลการตรวจนั้นที่ทำด้วยตนเองไม่ใช่แพทย์ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาโดยตรงรวมทั้งเข้ามาควบคุมผูกขาดดูแลเรื่องการเจริญพันธุ์ตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์

ไปจนคลอด วัยรุ่นหญิงจึงเข้ารับบริการตรวจการตั้งครรภ์ซ้ำเพื่อยืนยันผลที่ตนเองตรวจพบในสถานพยาบาลที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น โรงพยาบาลหรือคลินิกใกล้บ้าน

"ตรวจเองไม่แน่ใจไอ้เราก็ไม่ใช่หมอเนาะ เลยไปตรวจที่คลินิกซ้ำอีกทีก็ยังเหมือนเดิม"(กรณีที่ 3 แก้ว)

"แล้วก็พากันไปตรวจซ้ำที่โรงพยาบาล เอาฉี่ให้หมอตรวจให้ ก็เหมือนเดิม"(กรณีที่ 5 ฟ้า)

"แล้วก็ไปตรวจซ้ำอีกรอบที่คลินิกก็ยังยืนยันว่าท้องแน่ๆ" (กรณีที่ 7 กร)

ข.หมอใช้หูฟังตรวจแล้วบอกว่าท้อง

เมื่อมีอาการผิดปกติที่สงสัยว่าตั้งครรภ์ อำนาจวิชาชีพทางการแพทย์เป็นอีกวิชาชีพหนึ่งที่มีอิทธิพลและน่าเชื่อถือ ได้เข้ามามีบทบาทในเนื้อตัวร่างกายของผู้หญิง และเข้ามามีส่วนในการยืนยันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นหญิงเมื่อสงสัยว่าตั้งครรภ์ เช่น การใช้เครื่องช่วยฟัง(หูฟัง)มาฟังที่หน้าท้องเพื่อฟังเสียงการเต้นของหัวใจทารกในครรภ์ หากได้ยินเสียงก็แปลผลว่ามีการตั้งครรภ์เกิดขึ้นแล้วนั่นเอง

"หนูเป็นลมตลอดเลย ลุกไม่ไหว กินข้าวไม่ได้ ยายก็ถามว่าประจำเดือนมารึเปล่า หนูก็บอกว่าไม่มา 4 เดือนแล้ว พอดีวันนั้นลุงข้างบ้านที่เป็นหมอเค้ากลับมาบ้าน ยายเลยไปตามเค้ามาให้ช่วยตรวจให้หน่อย เค้าก็เอาหูฟังมาฟังที่ท้องหนูแล้วเค้าก็บอกว่าหนูท้อง "(กรณีที่ 8 โอ)

1.1.3 ไม่ตรวจเพราะหนูรู้ว่าท้องแน่นอน ไม่ได้คุม

การที่วัยรุ่นหญิงเป็นเจ้าของเนื้อตัวร่างกายของตนเองย่อมรู้ดีว่าตนเองผิดปกติหรือไม่อย่างไร ดังนั้นเมื่อประจำเดือนไม่มาตามกำหนดวัยรุ่นหญิงซึ่งเป็นวัยเจริญพันธุ์และมีกิจกรรมทางเพศโดยไม่มีการคุมกำเนิดจึงสามารถรับรู้ได้ถึงการตั้งครรภ์ของตนเองตั้งแต่แรกโดยที่ไม่ได้มีการตรวจยืนยัน

“หนูรู้ว่าท้องแน่ตั้งแต่เดือนแรกเลย ไม่ได้คุม ปกติประจำเดือนจะมาวันที่ 25 แต่นี่มันไม่มา”(กรณีที่ 9 ฝ้าย)

1.2 ความรู้สึกเมื่อรู้ว่าตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นอย่างไร

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอให้เห็นถึงภาพประสบการณ์ความรู้สึกของวัยรุ่นหญิงเมื่อรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นพวกเธอมีความรู้สึกอย่างไรบ้าง ซึ่งเป็นความรู้สึกที่หลากหลายทั้งที่เหมือนและแตกต่างกันไป ดังจะนำเสนอในลำดับต่อไป

1.2.1 ตกใจไม่คิดว่าจะมีลูก

ความรู้สึกเมื่อแรกรู้ว่าตัวเองตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นพบว่ากลุ่มวัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่จะรู้สึกตกใจมากเป็นลำดับแรก เพราะการตั้งครรภ์ในขณะที่ตนเองยังเป็นวัยรุ่นนั้นเป็นเรื่องที่ไม่คาดคิดและไม่เคยนึกภาพมาก่อนว่าเรื่องเหล่านี้จะมาเกิดกับตนเองได้ วัยรุ่นหญิงบางกลุ่มคิดว่าตนเองไม่ควรจะตั้งครรภ์เพราะตนเองยังอายุน้อยและยังเรียนอยู่

“ก่อนหน้านี้ก็ไม่เคยคิดว่าจะมีลูกมาก่อนเลย ยังเรียนอยู่ด้วย นึกภาพไม่ออกว่าจะเป็นไง พอรู้ปุ๊บว่าตัวเองท้องแน่ๆแล้วนะ ตกใจมากเลย”(กรณีที่ 3 แก้ว)

“ตรวจเจอว่าท้องตอนแรกหนูก็ตกใจ ไม่เคยคิดมาก่อนเลยด้วยซ้ำ”(กรณีที่ 4 แอน)

“ทั้งๆที่คิดไว้แล้วนะว่าอาจจะท้อง แต่พอมันท้องจริงๆหนูก็ตกใจเหมือนกันนะพี่นะ”(กรณีที่ 5 ฟ้า)

1.2.2 เศร้า/เสียใจ เรียนไม่จบ ไม่อยากหยุดอนาคตไว้แค่นี้

เมื่อแรกรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้น กลุ่มวัยรุ่นหญิงบางส่วนต้องเผชิญกับสิ่งที่ไม่คาดคิดจึงมีความรู้สึกเศร้า/เสียใจ บางรายถึงกับนั่งร้องไห้ การตั้งครรภ์ครั้งนี้เป็นสิ่งที่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้น เป็นสิ่งที่จะทำให้ชีวิตต่อจากนี้ของเธอเปลี่ยนไปในทางที่แย่ลง อนาคตที่หวังจะต้องพังทลายลง อาจจะไม่ได้เรียนต่อ ไม่ได้ประกอบอาชีพเหมือนที่เคยใฝ่ฝันไว้

"ไม่เคยคิดว่าจะมีลูกมาก่อนเลย แต่มันก็พลาดหนูท้อง หนูรู้สึกกลัวแล้วก็เสียใจ นั่งร้องไห้ ตัวเองยังเรียนไม่จบไม่อยากหยุดอนาคตไว้แค่นี้"(กรณีที่ 2 จุ๊บแจง)

"หนูร้องไห้เลย หนูเองก็ยังอยากเรียนต่ออยู่"(กรณีที่ 3 แก้ว)

1.2.3 ไม่รู้จะทำอย่างไรดี อะไรก็ยังไม่มี

เมื่อการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นเรื่องที่ไม่คาดคิดมาก่อน สำหรับวัยรุ่นหญิง จึงไม่ได้มีการวางแผนการดำเนินชีวิตเมื่อตั้งครรภ์ไว้ล่วงหน้า วัยรุ่นหญิงส่วนหนึ่งยังคงอยู่ในช่วงวัยของการศึกษาเล่าเรียนซึ่งเป็นภาระหน้าที่โดยตรงที่ถูกมอบหมายตามความคาดหวังของครอบครัวและสังคม อีกทั้งวัยรุ่นหญิงยังเยาว์วัยจึงไม่รู้ว่าจะจัดการกับตัวเองอย่างไร เมื่อมารู้ว่าตัวเองมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้น ตนเองก็ยังเรียนอยู่ ยังไม่มีรายได้ ไหนจะลูกในท้องที่จะเกิดขึ้นมาแล้วจะเลี้ยงดูลูกได้อย่างไร ดังนั้นจึงเกิดความรู้สึกว่าไม่รู้จะทำอย่างไรดีกับการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของตัวเองครั้งนี้เกิดขึ้นได้

"ไม่รู้จะทำยังไงดี วันที่ตรวจ(การตั้งครรภ์)แฟนก็อยู่ด้วย เค้าก็ตกใจนิดหน่อย เพราะไม่คิดว่าจะมีลูกกันเร็วขนาดนี้"(กรณีที่ 1 สายธาร)

"ไม่รู้จะทำยังไงกับชีวิตตัวเองดี ม.5 เอง ยังเรียนอยู่ รายได้อะไรก็ยังไม่มี"(กรณีที่ 5 ฟ้า)

1.2.4 รู้สึกไม่ดี ยังเป็นเด็กอยู่เลย

มีวัยรุ่นหญิงส่วนน้อยที่เมื่อรู้ตัวว่าตนเองมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้นก็รู้สึกไม่ดี เพราะคิดว่าตนเองยังอายุน้อย ยังเป็นเด็ก ยังไม่เหมาะสมที่จะมีลูก วัยรุ่นหญิงถูกปลูกฝังความเชื่อสืบต่อกันมาจึงทำให้ถูกจำกัดสิทธิด้านอนามัยเจริญพันธุ์โดยไม่รู้ตัว ทำให้ไม่สามารถที่จะเป็นไปโดยอิสระโดยปราศจากการควบคุมได้

"พอตรวจมันขึ้น 2 ขีด เค้าก็บอกว่าท้อง รู้สึกไม่ค่อยดีเลย อายุยังน้อย ยังเป็นเด็กอยู่เลย"(กรณีที่ 10 เม)

1.2.5 อยากตาย คนเขาว่าท้องไม่มีพ่อ

การที่วัยรุ่นหญิงรู้ตัวว่าตั้งครรภ์ไม่พร้อมแล้วเกิดความรู้สึกอยากตายนั้น ไม่ได้เป็นความรู้สึกที่มาจากตัวตนของวัยรุ่นหญิงเองอย่างแท้จริง แต่เป็นเพราะแรงบีบคั้นและกดทับจากภายนอกที่เข้าไปรุมเร้ากดดันให้วัยรุ่นหญิงรู้สึกว่าไม่อยากอยู่บนโลกใบนี้แล้วอยากจะตายไปให้พ้นๆไป เพื่อหลีกหนีให้พ้นจากคำว่ากล่าวซุบซิบนินทาให้อับอายเสียหายของเหล่าบรรดาเพื่อนบ้าน ทำให้วัยรุ่นหญิงเจ็บช้ำน้ำใจจนอยากตาย

“หนูอยากตาย ไม่อยากอยู่แล้ว คนแถวนี้เค้าก็ว่าท้องก่อนแต่ง ท้องไม่มีพ่อ แฟนทิ้งบ้างอะไรบ้างล่ะ”(กรณีที่ 8 โอ)

1.2.6 รู้สึกผิด กลัวคนทางบ้านเสียใจ

การตั้งครรภ์ไม่พร้อมของวัยรุ่นหญิงครั้งนี้เกิดขึ้นในระหว่างที่ยังอยู่ในช่วงของวัยเรียนที่มีภาระหน้าที่หลักต้องเรียนหนังสือตามความคาดหวังของครอบครัว โดยมีครอบครัวอันประกอบไปด้วย พ่อ แม่ และพี่ เป็นผู้ส่งเสียให้เรียนหนังสือ เมื่อมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้นจะทำให้ตนเองไม่ได้เรียนต่อ เพราะต้องออกมาเลี้ยงลูก หรือหากทางโรงเรียนรู้ก็จะถูกให้ออกจากโรงเรียน วัยรุ่นหญิงจึงรู้สึกผิดที่ไม่สามารถแสดงความกตัญญูตอบแทนโดยการเรียนให้จบ ไม่สามารถทำตามความมุ่งหวังของครอบครัวได้

“หนูรู้สึกผิดมาก ตอนนั้นอยู่ม.6 เทอม 2 เรียนจะจบอยู่แล้ว นึกถึงพ่อแม่ นึกถึงพี่ชาย พี่หนูอุตส่าห์ทำงานส่งหนูเรียน หนูกลัวพวกเค้าเสียใจที่หนูเป็นแบบนี้ ” (กรณีที่ 6 แบม)

“รู้สึกผิดนึกถึงพ่อแม่เป็นอย่างแรกเลย พ่อแม่เตรียมซื้อของไว้ให้ไปเรียนหลายอย่างด้วย พวกโน้ตบุ๊กก็เตรียมซื้อไว้แล้ว”(กรณีที่ 3 แก้ว)

1.2.7 เครียด มืดไปหมด

การตั้งครรภ์ไม่พร้อมทำให้วัยรุ่นหญิงรู้สึกเครียดเพราะการตั้งครรภ์ครั้งนี้จะเป็นอุปสรรคในการดำรงชีวิตตามปกติของเธอ หน้าที่ในการดูแลผู้อื่นถูกผูกไว้กับผู้หญิง วัยรุ่นหญิงบางกลุ่มต้องมีหน้าที่ดูแลคนป่วยในครอบครัว แต่การตั้งครรภ์ไม่พร้อมครั้งนี้ของ

เธอนั้นจะทำให้เธอไม่สามารถทำหน้าที่อุ้มหรือพยุงคนป่วยได้ตามปกติ เนื่องมาจากท้องของวัยรุ่นหญิงจะต้องโตขึ้นทุกวันๆจนอุ้ยอ้ายดูแลคนป่วยไม่ได้อีก

"มันเครียดนะ พอรู้มันวูบ มืดไปหมด ตอนนั้นหนูมีอาป่วยหนักต้องดูแลด้วย ต้องคอยพยุงต้องคอยอุ้มแก แกเป็นโรคไต"(กรณีที่ 3 แก้ว)

1.2.8โทษตัวเอง ไม่รู้จักคุม

วัยรุ่นหญิงอีกกลุ่มหนึ่งจะรู้สึกโทษตัวเองว่าตนเองผิดที่ไม่รู้จักคุมกำเนิดจนเกิดการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้น มองการคุมกำเนิดว่าเป็นหน้าที่ของตนเอง มองว่าตนเองเป็นเจ้าของเนื้อตัวร่างกายที่มีมดลูกให้เด็กไปฝังตัวแต่ไม่รู้จักป้องกัน เป็นต้นเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว ไม่ได้กล่าวโทษฝ่ายชายเลย

"หนูก็ไม่ได้โทษคนอื่น ไม่รู้จักคุมเอง โทษตัวเองมากกว่าที่ไม่พร้อมแต่ไม่รู้จักคุมเอง"(กรณีที่ 9 ฝ้าย)

1.3 การบอกหรือปรึกษาเรื่องการตั้งครรภ์ไม่พร้อมกับคนอื่น

การตั้งครรภ์ไม่พร้อมสำหรับวัยรุ่นหญิงนั้นถือเป็นเรื่องใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่างๆมากมายในชีวิตเกินกว่าที่จะแบกรับไว้เพียงลำพังได้ จากการสัมภาษณ์พบว่า การบอกหรือปรึกษาเรื่องการตั้งครรภ์ไม่พร้อมกับคนอื่นนั้นเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นตามมาหลังจากที่วัยรุ่นหญิงสงสัยว่าตนเองตั้งครรภ์และตรวจพบว่าตนเองมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้น เพื่อขอความช่วยเหลือหรือหาทางออกเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของตนเองในครั้งนี้ ซึ่งบุคคลที่วัยรุ่นหญิงเลือกที่จะบอกหรือปรึกษาได้แก่ แฟน/คู่รัก/คู่เพศสัมพันธ์ เพื่อน ญาติสนิท และเลือกที่จะบอกพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ที่เคารพเป็นกลุ่มสุดท้ายเพราะ เป็นกลุ่มที่มีอำนาจในการปกครองวัยรุ่นหญิงในบ้านและอำนาจนั้นอาจนำมาสู่การลงโทษตามมาจึงมีความกลัว ไม่กล้าบอก

1.3.1บอกแฟน

วัยรุ่นหญิงเลือกที่จะบอกหรือปรึกษาเรื่องการตั้งครรภ์ไม่พร้อมกับแฟน/คู่รัก/คู่เพศสัมพันธ์ซึ่งเป็นคู่กรณีที่เป็นพ่อของลูกในท้องเป็นส่วนใหญ่ และในกลุ่มของแฟน/คู่รัก/คู่เพศสัมพันธ์นั้นก็มีอำนาจชักจูงและครอบงำในการตัดสินใจของวัยรุ่นหญิงในลำดับต่อมาว่าจะดำเนินไปในทิศทางใด เช่น การบอกให้วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมกินยาขับเลือดเพื่อยุติการตั้งครรภ์ หรือการบอกให้วัยรุ่นหญิงเก็บเด็กในท้องไว้และดำรงครรภ์ไป ซึ่งคำแนะนำ

หรือการให้คำปรึกษาของคนกลุ่มนี้จะมีผลอย่างมากในการตัดสินใจของวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อม

“พอบอกแฟนเขาเองก็ตกใจ แต่ไม่ให้เอาออก เขาบอกจะเลี้ยงไว้” (กรณีที่4 แอน)

“หนูก็บอกแฟน เขาก็ไม่ค่อยตกใจเท่าไร เพราะเขาเคยเห็นหนูอ๊วกบ่อยเคยจะให้ตรวจอยู่ เขาก็พยายามบอกให้แม่เขายอมรับ ” (กรณีที่ 7 กร)

“ตอนแรก ไม่กล้าบอกแฟน กลัวเค้าทิ้ง ตอนหลังหนูโทรบอกแฟน เค้าก็ตกใจ เค้าบอกว่าเค้ายังไม่พร้อม แล้วก็บอกว่าทำไมหนูไม่คุม แต่ตอนหลังแฟนหนูเค้าสัญญาว่าจะดูแลหนูกับลูก” (กรณีที่ 8 โอ)

“บอกแฟน แฟนหนูก็เฉยๆ หนูบอกเค้าว่าหนูกินยาขับนะเขาก็ไม่ว่าอะไร”(กรณีที่ 9 ฝ้าย)

1.3.2ปรึกษาเพื่อนที่เคยท้องมาก่อน

บุคคลกลุ่มต่อมาที่วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมเลือกที่จะบอกหรือขอคำปรึกษาเมื่อมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มต่อมาคือ เพื่อนผู้ที่อยู่ใกล้ชิดซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อม โดยเฉพาะเพื่อนที่เคยผ่านประสบการณ์การตั้งครรภ์ไม่พร้อมเช่นเดียวกันมาก่อนหน้านี้แล้ว ไม่ใช่ คำปรึกษาที่ได้จากกลุ่มเพื่อนที่ผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์แบ่งเป็นสองทางคือ การแนะนำให้ยุติการตั้งครรภ์และการแนะนำให้บอกพ่อแม่เพื่อหาทางช่วยเหลือเมื่อไม่สามารถจัดการได้ด้วยตนเอง คำแนะนำที่ได้สะท้อนให้เห็นว่าไม่ใช่เพียงแต่วัยรุ่นหญิงเท่านั้นที่ไม่ต้องการมีลูกในช่วงเวลานั้นแต่เพื่อนรุ่นเดียวกันก็พยายามหาทางออกหนีจากการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมโดยการพยายามยุติการตั้งครรภ์ด้วยวิธีการต่างๆและเมื่อไม่สามารถจัดการได้ด้วยตนเองก็จะหาที่พึ่งอื่นที่คดว่าจะช่วยเหลือตนเองได้ เช่น พ่อแม่

“หนูเลยไปปรึกษากับเพื่อนที่เค้าเคยท้อง เค้าก็ปลอบใจแล้วก็แนะนำให้ไปบอกพ่อแม่”(กรณีที่ 2 จุ๊บแจง)

“ก็มีคุยกับเพื่อนว่าจะเอาออก เพื่อนก็บอกว่าแล้วแต่เรา แล้วเพื่อนก็แนะนำให้กินยาขับ”(กรณีที่ 4 แอน)

“เลยไปปรึกษากับเพื่อนที่เขาเคยมีปัญหาเหมือนกัน เขาก็แนะนำให้ไปเอาออก”(กรณีที่ 6 แบม)

1.3.3ปรึกษาพี่สาวที่สนิทกัน

การตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นเรื่องใหญ่ที่วัยรุ่นหญิงไม่สามรถจัดการด้วยตนเองได้ นอกจากการบอกเพื่อนแล้วญาติสนิทก็เป็นอีกที่พึ่งหนึ่งที่วัยรุ่นหญิงเลือกที่จะปรึกษาเรื่องการตั้งครรภ์ไม่พร้อม ส่วนใหญ่เป็นญาติสนิทที่มีอายุมากกว่าที่วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมไว้ใจเลือกที่จะไปปรึกษาและขอความช่วยเหลือเมื่อสงสัยว่าตนเองตั้งครรภ์ไม่พร้อม ซึ่งบุคคลเหล่านี้ก็จะช่วยให้คำแนะนำในการตรวจพิสูจน์การตั้งครรภ์ด้วยวิธีการที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น การแนะนำซื้อที่ตรวจการตั้งครรภ์จากร้านขายยามาตรวจการตั้งครรภ์เบื้องต้นด้วยตนเองและช่วยพาไปตรวจการตั้งครรภ์ซ้ำในสถานพยาบาลเพื่อยืนยันผลเมื่อพบว่าตั้งครรภ์ในการตรวจด้วยตนเองในครั้งแรก

“ช่วงนั้นแฟนหนูกำลังจะไปทหาร ก็เลยไปปรึกษาพี่สาวข้างบ้านที่เป็นลูกพี่ลูกน้องกัน สนิทกัน พี่เขาเลยเลยพาไปซื้อที่ตรวจท้องมาดูกัน ก็ท้องจริงๆแล้วก็พากันไปตรวจซ้ำที่โรงพยาบาล ก็เหมือนเดิม”(กรณีที่ 5 ฟ้า)

“หนูก็เริ่มไม่แน่ใจ ก็เลยไปถามพี่ที่เค้าเคยมีลูก เค้าเลยซื้อที่ตรวจฉี่ในตลาดมาให้”(กรณีที่10 แอน)

1.3.4บอกพ่อแม่/ญาติผู้ใหญ่

เพราะการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม และเพราะความรู้สึกเกรงกลัวในการตำหนิหรือลงโทษจากพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ที่มีอำนาจปกครองในบ้านและปกครองตัววัยรุ่นหญิงเองด้วย กลัวพ่อแม่ผิดหวังและเสียใจ วัยรุ่นหญิงจึงไม่กล้าบอกตั้งแต่เริ่มรู้ว่าตั้งครรภ์ไม่พร้อม แต่เมื่อวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมไม่สามารถจัดการเรื่องการตั้งครรภ์ไม่พร้อมด้วยตนเองได้ พ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ภายในบ้านจึงเป็นเสมือนที่พึ่งสุดท้ายที่วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมจะต้องบอกเรื่องการตั้งครรภ์ไม่พร้อมครั้งนี้เพื่อปรึกษาและขอความช่วยเหลือ ซึ่งพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ในบ้านก็มีปฏิกิริยาที่แสดงออกกับเรื่องนี้แตกต่างกันทั้งใน

ทางบวกโดยการให้ความช่วยเหลือปลอบโยนให้กำลังใจ และในทางลบโดยการแสดงความเสียใจ ร้องไห้ ตำหนิ หรือบางกลุ่มแสดงความโกรธ ไม่พูดด้วย เมื่อส่งเสีย เพื่อเป็นการลงโทษวัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อม

"ก็ไปบอกแม่ เพราะแม่หนูเค้าก็รู้อยู่แล้วว่ามีแฟนแต่หนูไม่รู้ว่าเค้ารู้รึเปล่านะว่าแอบมีอะไรกัน พอแม่รู้แม่เค้าก็ว่าว่า ทำไมทำยังงี้ ยังไม่ทันโตพอเลยนะ ยังเป็นเด็กกันทั้งคู่เลยแล้วจะเลี้ยงลูกกันยังไง จะเอาอะไรกิน ก็ว่าอะไรทำนองนี้แหละ ด่าไปร้องไห้ไปหนูก็ร้องแม่ก็ร้อง แล้วแม่ก็บอกให้ไปบอกพ่อแม่แฟนมาคุยเลย" (กรณีที่ 1 สายธาร)

"หนูก็ไปบอกเค้า พอพ่อกับแม่รู้เรื่องหนูท้อง พ่อกับแม่เสียใจมากร้องไห้ใหญ่เลย แล้วก็ผิดหวังมาก เพราะหนูก็เรียนดีมาตลอดพ่อกับแม่เค้าก็เลยตั้งความหวังไว้กับหนูมาก แต่พ่อกับแม่เค้าก็ไม่ได้ด่ารึตีอะไร มีแต่จะเข้ามากอดปลอบไม่ให้เราร้องไห้เสียใจ แล้วก็ช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น"(กรณีที่ 2 จุ๊บแจง)

"กลัวพ่อแม่เสียใจ เขาอุตส่าห์ทำงานส่งให้เรียน หนูไม่รู้จะทำยังไงดีก็เลยปล่อยไว้ 2 เดือน ก็ท้องได้ 6 เดือนท้องมันเริ่มโต หนูก็เลยบอกแม่ แม่ร้องไห้เลยแล้วก็บอกว่ามีอะไรทำไมไม่บอกแม่ แม่เขาก็สอน ทำไมมีแฟนไม่บอกให้พามาที่บ้าน จะได้ไม่เกิดเรื่องแบบนี้ แล้วแม่ก็เข้ามากอดบอกว่าไม่เป็นไร มันพลาดไปแล้วก็แล้วไปส่วนพ่อไม่พูดกับหนูไปพักหนึ่งเลย แกคงจะโกรธมากแต่ก็ไม่ได้ตีหนู" (กรณีที่ 6 แบม)

วัยรุ่นหญิงบางกลุ่มไม่ได้ต้องการที่จะบอกหรือปรึกษาเรื่องการตั้งครรภ์ไม่พร้อมกับพ่อแม่ของตนเองโดยตรง แต่พ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ในบ้านก็ทราบเรื่องโดยอ้อม เช่น จากครูฝ่ายปกครองที่เชิญพ่อแม่ไปพบ จากการถูกบังคับให้ตรวจการตั้งครรภ์ของญาติผู้ใหญ่ในบ้าน(ย่า,ยาย)ที่มีประสบการณ์การตั้งครรภ์มาก่อน

"ก็กว่าพ่อกับแม่จะรู้หนูก็ท้องได้ห้าหกเดือน รู้เพราะครูที่โรงเรียนเขารู้เข้าเค้าก็เรียกพ่อแม่ไปพบฝ่ายปกครอง" "(กรณีที่ 4 แอน)

"ย่าจับตรวจ ซื้อที่ตรวจฉี่มาตรวจเองที่บ้าน และก็ไปตรวจซ้ำอีกรอบที่คลินิกก็ยังยืนยันว่าท้องแน่ๆพ่อหนูไม่พูดด้วยเลยเป็นอาทิตย์ หนูโทรไปบอกแม่กับป้าช่วงนั้นน้ำลดพอดีแม่เลยกลับมาบ้าน แม่เขาก็เสียใจ ร้องไห้ บอกทำไมทำแบบนี้ ทำไมไม่บอกแม่

ก่อนเวลามีแฟนจะได้ให้อยู่ในสายตาผู้ใหญ่ แม่เขาก็พูดแค่นั้น แล้วเขาก็ปลอบใจเรามากกว่า หนูก็เลยกลับมาอยู่บ้านกับแม่" (กรณีที่ 7 กร)

"ยายก็ถามว่าประจำเดือนมารึเปล่า หนูก็บอกว่าไม่มา 4 เดือนแล้ว พอดีวันนั้นลุงข้างบ้านที่เป็นหมอเค้ากลับมาบ้าน ยายเลยไปตามเค้าให้มาช่วยตรวจให้หน่อย เค้าก็เอาหูฟังมาฟังที่ท้องหนู แล้วเค้าก็บอกว่าหนูท้อง พอพ่อรู้พ่อเค้าโกรธมากโทรไปก็ไม่พูดกับหนูเลย เค้าบอกไม่รับรู้ ไม่ได้ไปท้องตอนไปอยู่กับเค้า เค้าไม่ส่งเสียหนูกับน้องแล้ว เหมือนจะตัดขาดกันไปเลย" (กรณีที่ 8 โอ)

2. เหตุผลของการดำรงครรภ์ : ทางเลือกที่ถูกขีดไว้ให้เดิน

จากการสัมภาษณ์พบว่า ไม่มีวัยรุ่นหญิงรายใดที่ต้องการมีลูกแต่เป็นเพราะความจำยอมทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งจากการที่ไม่สามารถยุติการตั้งครรภ์ได้สำเร็จและการถูกชักจูงโน้มน้าวให้ดำรงครรภ์ ซึ่งเราจะเห็นได้ว่าการตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นเป็นเรื่องที่วัยรุ่นหญิงทุกคนไม่ตั้งใจให้เกิดขึ้น มีทางเลือกไม่มากสำหรับเรื่องนี้ เหมือนกับการที่วัยรุ่นหญิงถูกบังคับให้เดินต่อไประหว่างทางสองแพร่ง คือ เก็บเด็กไว้ก็จะได้ชื่อว่าเป็นสาวใจแตก หรือหากเลือกที่จะยุติการตั้งครรภ์ก็จะถูกตราหน้าว่าเป็นแม่ใจร้าย ไม่มีผู้หญิงคนไหนอยากถูกตราหน้าว่าเป็นสาวใจแตกที่ต้องอุ้มท้องตั้งแต่ช่วงวัยรุ่น ตัวของวัยรุ่นหญิงเองนั้นไม่ได้ต้องการที่จะดำรงครรภ์แต่เป็นเพราะความจำยอมด้วยเงื่อนไขในชีวิตที่เข้ามาบีบคั้นจนคลอดลูกออกมาแล้วตัวเองต้องกลายเป็นแม่วัยรุ่นที่ต้องเลี้ยงดูลูกที่เกิดจากตั้งครรภ์ไม่พร้อม เหตุผลหลักของการดำรงครรภ์นั้นแท้จริงแล้วนั้นเป็นเพราะอะไร ผู้วิจัยจะนำเสนอดังนี้

2.1ทำแท้งไม่สำเร็จ

2.1.1 กินยาขับเลือดแล้วเด็กไม่ออก

ด้วยความที่ไม่ต้องการเป็นแม่ ไม่ต้องการถูกตราหน้าว่าเป็นสาวใจแตก ทำให้วัยรุ่นหญิงกลุ่มนี้พยายามที่จะทำแท้งโดยการกินยาขับเลือดเพราะเชื่อว่าการกินยาขับนั้นจะทำให้เด็กออกไปจากร่างกายของตัวเองตามคำแนะนำของเพื่อนและความเชื่อส่วนตัวของวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมเอง ซึ่งมักจะเลือกใช้ยาที่หาได้ง่ายตามท้องตลาดทั่วๆไป เช่น ยาสตรีเบนโล หรือเหล้า แต่ความเป็นจริงแล้วการยุติการตั้งครรภ์มันไม่ง่ายดายเช่นนั้น จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยพบว่า แม่วัยรุ่นส่วนใหญ่ที่เลือกจะกินยาขับเลือดเมื่อรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้น ไม่มีรายใดทำสำเร็จเลย สุดท้ายล้วนแล้วต้องดำรงครรภ์เพราะเด็กไม่ออกทั้งสิ้น

“เพื่อนก็แนะนำให้กินยาขับ หนูกินไปครึ่งขวดก็ไม่ออก จนท้องได้ 4 เดือนก็ปล่อยให้ท้องมันโต สงสารเขาไม่กล้าทำแล้ว”(กรณีที่ 4 แอน)

“หนูก็เอายาเบนโลมากินตั้งแต่ที่รู้ว่าท้องวันแรกเลย กินไปขวดครึ่งก็ไม่ออก”(กรณีที่ 5 ฟ้า)

“ปกติประจำเดือนจะมาวันที่ 25 แต่นี่มันไม่มา พอสิ้นเดือนหนูกินยาขับเลย กินสตรีเบนโล กินเหล้าอะไรงี้แต่มันไม่ออก หนูก็กินไปเรื่อยๆ กินทุกวัน วันละเป็นขวด กินตั้งแต่เช้าตื่นมาเลย กินไปเรื่อยๆทั้งวัน มันไม่ออกหนูก็ปล่อย”(กรณีที่ 9 ฝ้าย)

2.1.2 เไม่มีใครบอกว่าทำแท้งที่ไหน หนูเลยไม่ได้ทำ

เมื่อพบว่าการกินยาขับเลือดแล้วไม่ทำให้เกิดการแท้งลูกออกมา วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมบางส่วนก็ยังพยายามดิ้นรนจะไม่ต้องเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมโดยที่ตนเองไม่ต้องการ แต่เนื่องด้วยประเทศไทยนั้นการยุติการตั้งครรภ์ที่ทำในโรงพยาบาลทั่วไปตกอยู่ภายใต้อำนาจการตัดสินใจของวิชาชีพแพทย์และนักกฎหมายเท่านั้นไม่ใช่อำนาจตัดสินใจของวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อม สถานที่ทำแท้งส่วนใหญ่เป็นสถานที่ทำแท้งเถื่อนที่ต้องหลบซ่อนไม่เปิดเผย เมื่อวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มนี้ต้องการทำแท้งจึงพยายามแสวงหาสถานที่ทำแท้งเพื่อเอาเด็กออก โดยการถามจากคนอื่นที่เคยมีประสบการณ์ เมื่อไม่มีใครยอมบอกจึงไม่ได้ข้อมูลสถานที่ทำแท้งทำให้ไม่สามารถไปทำแท้งได้ จึงต้องดำรงครรภ์จนคลอดเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมด้วยความจำใจ

“แล้วเค้าก็เล่าอะไรกันให้ฟังเรื่องทำแท้ง หนูถามพี่เค้าว่าไปทำกันที่ไหน เค้าก็ไม่ยอมบอก หนูเลยไม่ได้ไปทำ”(กรณีที่ 9 ฝ้าย)

2.1.3 เด็กตัวโตเกินไป ทำแท้งไม่ได้

ไม่ใช่แต่เพียงตัวของวัยรุ่นเองเท่านั้นที่ไม่ต้องการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม แม้แต่ตัวพ่อและแม่ของวัยรุ่นหญิงเองก็ไม่ต้องการที่จะให้ลูกสาวของตนเองได้ชื่อว่าเป็นแม่วัยรุ่นหรือเป็นสาวใจแตกเช่นกัน เพราะการที่ลูกสาวในบ้านท้องโตขึ้นมาก็จะทำให้พ่อแม่ต้องอับอายเสื่อมเสียไปด้วย ดังนั้นพ่อแม่บางคนจึงยอมเป็นตายายที่ใจร้ายใจดำพาลูกสาวของตัวเองไปทำแท้ง ยอมทำลายหลานในไส้เพื่อหวังหลบหนีจากคำนินทาของชาวบ้าน

แม้ว่าตัววัยรุ่นหญิงเองจะไม่อยากทำก็ตาม แต่เพราะอายุคครรภ์ที่มากขึ้นทำให้เด็กโตเกินไปจนไม่สามารถทำแท้งได้ วัยรุ่นหญิงจึงต้องดำรงครรภ์จนคลอดและกลายเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในเวลาต่อมา

"แล้วพ่อแม่ก็เคยจะไปให้หมอทำแท้งแต่หมอบอกว่าเด็กอายุ 3 เดือนแล้วตัวโตเกินไปทำให้ไม่ได้ หมอก็แนะนำไปที่อื่น แต่ก็ไม่ได้ไป ตัวหนูเองก็ไม่ได้อยากไปตั้งแต่แรกแล้วแหละ"(กรณีที่ 2 จุ๊บแจง)

2.2 ดำรงครรภ์เพราะความกลัว

2.2.1 กลัวบาป

ในสังคมไทยเป็นสังคมชาวพุทธที่เชื่อในเรื่องของบาปบุญคุณโทษ เช่น การทำลายชีวิตผู้อื่นจะเป็นบาปเป็นกรรม อีกทั้งรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับผีและวิญญาณ เช่น รายการ "คนอวดผี" ยังนิยมนำเสนอในเรื่องของบาปกรรมจากการทำแท้งให้เป็นเรื่องน่ากลัว เพื่อให้คนเกรงกลัวต่อการทำบาป สิ่งต่างๆเหล่านี้ล้วนทำให้วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดความกลัวและไม่กล้าที่จะทำแท้ง แม้ว่าตนเองจะไม่พร้อมไม่อยากเป็นแม่แค่ไหนแต่เมื่อพลาดพลั้งตั้งท้องก็ต้องก้มหน้ายอมรับกรรมที่ตนเองกระทำไว้ วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มนี้จึงต้องดำรงครรภ์ไม่ทำแท้งเพราะกลัวบาปนั่นเอง

"ไม่เคยคิดทำแท้งเลย หนูไม่ทำหรอกเพราะมันไม่ใช่สิ่งที่ดี หนูกลัว มันบาป หนูดูในรายการคนอวดผีแล้วมันน่ากลัว"(กรณีที่ 10 เม)

2.2.2 กลัวตาย

แม้ว่าจะอับอาย ไม่อยากเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมแค่ไหน แต่วัยรุ่นหญิงก็ไม่กล้าทำแท้ง เพราะกลัวตกเลือดจนตาย ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้วัยรุ่นหญิงต้องจำยอมที่จะดำรงครรภ์ไปจนคลอด

"ยายให้เอาออก แต่หนูไม่เอา หนูกลัว กลัวตกเลือดตาย" (กรณีที่ 8 โอ)

2.2.3 กลัวเจ็บ

ตัววัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมเองไม่ได้ต้องการที่จะเก็บเด็กในท้องไว้ ต่างก็เคยคิดที่จะเอาเด็กออก แต่ที่ต้องยอมอุ้มท้องดำรงครรภ์จนคลอดนั้น เป็นเพราะวัยรุ่นหญิงกลุ่มนี้กลัวความเจ็บปวดจากการทำแท้ง จากที่เคยได้ยินได้ฟังประสบการณ์ความเจ็บปวดจากการทำแท้งของบุคคลอื่น วัยรุ่นหญิงจึงยอมดำรงครรภ์จนคลอดและกลายเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในที่สุด

“เคยคิดจะไปเอาออก แต่ไม่ทำ เพื่อนเล่าให้ฟังว่าเจ็บมาก กลัว ไม่กล้า เลยไม่คิดจะทำแล้ว”(กรณีที่ 6 แบม)

“ถ้าทำได้ก็คงทำเพราะหนูไม่ได้จะเก็บเขาเอาไว้แต่มันไม่ออก แต่ตอนนั้นหนูกลัวเจ็บ”(กรณีที่ 9 ฝ้าย)

2.3ถูกชักจูงโน้มน้าวให้ดำรงครรภ์

2.3.1 แฟนบอกให้หนูเก็บเด็กไว้

การยอมดำรงครรภ์จนคลอดกลายเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมของวัยรุ่นหญิงนั้น ไม่ได้เกิดจากความต้องการของวัยรุ่นหญิงอย่างแท้จริง แต่เป็นเพราะถูกครอบงำและเข้ามาควบคุมเนื้อตัวร่างกายของวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมโดยฝ่ายชายผู้เป็นพ่อของลูกในท้องที่บอกให้พวกเธอเก็บเด็กไว้ไม่ให้เอาออก ท้ายที่สุดแล้ววัยรุ่นหญิงกลุ่มนี้จึงต้องกลายเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในเวลาต่อมา

“วันที่ตรวจแฟนก็อยู่ด้วย เค้าก็ตกใจนิดหน่อย เพราะไม่คิดว่าจะมีลูกกันเร็วขนาดนี้ คุยกันสองคนว่าจะทำไงดี เค้าก็บอกให้เอาไว้”(กรณีที่ 1 สายธาร)

“พอรู้ว่าท้องทีแรกคิดว่าการทำแท้งเป็นทางออกเดียวเลยสำหรับหนู ตอนนั้นอยากเรียนต่อมาก ตอนที่หนูตรวจแฟนก็อยู่ด้วย เค้าก็ตกใจเหมือนกัน พยายามช่วยกันคิดหาทางออกนะว่าจะทำยังไงดี เค้าก็บอกให้เอาไว้ไม่ให้หนูไปทำแท้งกลัวบาป”(กรณีที่ 3 แก้ว)

2.3.2พ่อแม่ / ญาติผู้ใหญ่ให้เก็บเด็กไว้ มีแล้วก็ต้องเลี้ยง

พ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ให้เก็บเด็กไว้เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นหญิงต้องยอมอุ้มท้องต่อจนคลอดแม้ว่าตนเองจะไม่ต้องการเด็กในท้องหรือไม่ต้องการเป็นแม่ก็ตาม เพราะวัยรุ่นหญิงอายุยังน้อยยังเป็นเด็กในปกครองที่ต้องพึ่งพาจึงเชื่อฟังผู้ใหญ่ในบ้าน ซึ่งพ่อแม่มักอ้างถึงเหตุผลในการเก็บเด็กไว้เพราะกลัวเป็นอันตรายกับลูกสาวตัวเองจึงไม่ให้ไปทำแท้ง และญาติผู้ใหญ่จะกล่าวอ้างถึงความรับผิดชอบที่วัยรุ่นหญิงทำให้เด็กเกิดมาแล้วก็ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดู

“ตอนแรกหนูไม่ได้บอกแม่ ก็ว่าจะไปเอาออก แต่พอแม่รู้แม่ให้เอาไว้”(กรณีที่ 9 ฝ้าย)

“*ตอนนั้นพ่อกับแม่กลัวเป็นอันตรายกับเรา ก็เลยไม่ให้ไปเอาเด็กออกแล้ว*” (กรณีที่ 2 จุ๊บแจง)

“ย่ากับพ่อให้เอาไว้ ย่าบอกว่ามีแล้วก็ต้องเลี้ยง”(กรณีที่ 7 กร)

3. หลังตัดสินใจดำรงครรภ์เป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม : ตกเป็นจำเลยของสังคม

ชีวิตของวัยรุ่นหญิงเป็นอย่างไรภายหลังต้องดำรงครรภ์โดยไม่พร้อม หลังจากการตัดสินใจดำรงครรภ์ไปจนคลอดของวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดๆก็ตาม ล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิตของวัยรุ่นหญิงเกิดขึ้นทั้งในพื้นที่ส่วนตัวอันหมายถึงพื้นที่ในบ้านและในครอบครัว และพื้นที่สาธารณะซึ่งในที่นี้จะหมายถึงพื้นที่นอกบ้านนั่นเอง โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปของวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมโดยละเอียดดังนี้

3.1ไม่ได้ไปโรงเรียน

3.1.1 อายเพื่อน ไม่อยากไปเรียนแล้ว

ความอายเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ตัววัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมไม่สามารถก้าวข้ามผ่านไปได้ เพราะเมื่อตนเองตั้งครรภ์ไม่พร้อมก็จะรู้สึกว่าเป็นเรื่องเสื่อมเสียน่าอับอาย ไม่กล้าสู้หน้าใครๆ โดยเฉพาะเพื่อนๆที่โรงเรียน แม้ว่าทางโรงเรียนจะให้โอกาสแต่วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมก็อับอายเกินกว่าจะแบกหน้าไปเรียนต่อได้จึงไม่ไปเรียนอีก

“ทางโรงเรียนเขาคงไม่รู้หรอกว่าหนูท้อง สอบเสร็จแล้วหนูก็ปิดเทอมพอดีตอนที่หนูหยุดเรียน มีอาจารย์คหกรรมโทรมาถามเรื่องเอกสารเงินกู้ กยศ. หนูเลยบอกไปว่าหนูไม่เอาแล้ว หนูท้องคงไม่ได้ไปเรียนแล้ว เขาก็บอกท้องก็เรียนต่อได้ แต่หนูไม่อยากเรียนแล้ว อายเพื่อน”(กรณีที่ 7 กร)

3.1.2 ครูให้ออกจากโรงเรียน กลัวรุ่นน้องทำตาม

วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมในกลุ่มนี้หลายคนยังต้องการที่จะไปเรียนต่อ แต่เพราะการถูกกีดกันและเลือกปฏิบัติของครูที่โรงเรียนทำให้ไม่ได้เรียนต่อตามที่ตั้งใจ ครูให้พวกเธอออกจากโรงเรียนเพราะอ้างว่าการที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นสิ่งไม่เหมาะสม กลัวรุ่นน้องทำตามเอาเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี จึงบีบบังคับให้พวกเธอลาออกหรือทำเรื่องย้ายโรงเรียนไปให้พ้นๆจากโรงเรียนนี้ไป โดยไม่ได้ให้โอกาสหรือเสนอทางเลือกที่ดีสำหรับวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมเหล่านี้เลย

“ครูที่โรงเรียนรู้ก็ให้ออกจากโรงเรียน กลัวรุ่นน้องเอาอย่างครูไม่เคยมาเยี่ยมที่บ้านเลย”(กรณีที่ 4 แอน)

“ตอนแรกๆก็ยังไม่มีใครรู้ เขาก็เฉยๆ กันนะ ปกติ แต่พอเขารู้กัน ครูก็เรียกไปคุย เขาให้เรียนแค่จบเทอมก็คลอดพอดี แล้วก็ให้ออก แบบทำเป็นย้ายโรงเรียนไปเรียนที่อื่น เขาไม่ให้เรียนต่อ เขาบอกเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี กลัวรุ่นน้องทำตาม”(กรณีที่ 5 ฟ้า)

“ช่วงท้องก็ไปเรียนตอนแรกๆ ต่อมาก็ไม่ได้ไป มีคนไปฟ้องครู ก็น้องสาวแฟนเก่าของแฟนหนูมันคงแค้นแทนพี่มัน มันเลยไปบอกครู ครูเค้ารู้เค้าก็มองแบบเมินๆ แล้วครูฝ่ายปกครองก็ให้ไปลาออก แม่แฟนก็ไปเป็นผู้ปกครองลาออกให้เพราะตอนนั้นหนูมาอยู่บ้าน(แม่แฟน)นี้แล้ว”(กรณีที่ 10 แอน)

3.1.3 พ่อโกรธที่ตั้งท้องจึงไม่ส่งเสียให้เรียน

วัยรุ่นหญิงกลุ่มนี้ต้องการเรียนต่อแต่มีปัญหาด้านเศรษฐกิจไม่มีเงินเรียน ต้องพึ่งพาด้านการเงินจากพ่อ เมื่อพ่อมีเงินมากพอที่จะส่งเรียนได้เธอจึงจะมีโอกาสได้เรียน แต่การที่เธอตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นเรื่องที่ทำให้พ่อโกรธมากจึงใช้อำนาจเหนือกว่าทางด้าน

เศรษฐกิจมาลงโทษลูกสาวโดยการไม่ส่งเงินให้อีกวัยรุ่นกลุ่มนี้จึงขาดทุนทรัพย์และไม่ได้เรียนต่อตามที่ตั้งใจไว้

"หนูเพิ่งไปสมัครเรียนม.ปลายมา เพิ่งขอพ่อได้ ตอนแรกหนูจบม.3 แล้วไม่ได้เรียนต่อเพราะไม่ค่อยมีเงิน ตอนนี้พ่อเค้าจะส่งเรียนแล้วแต่หนูมาท้องซะก่อน พอพ่อรู้พ่อโกรธมาก โทรไปก็ไม่พูดกับหนูเลย เค้าบอกไม่รับรู้ ไม่ได้ไปท้องตอนไปอยู่กับเค้า เค้าไม่ส่งเสียหนูกับน้องแล้ว เหมือนจะตัดขาดกันไปเลย"(กรณีที่ 8 โอ)

3.2 อุ้มท้องไปเรียนได้ตามปกติ

วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่โชคดีที่ได้รับโอกาสจากทางโรงเรียน อนุญาตให้พวกเธออุ้มท้องไปเรียนได้ตามปกติเพราะใกล้จบชั้น ม.6 แล้ว และอนุญาตให้พักการเรียนไว้ก่อนได้เมื่อใกล้คลอด นอกจากนี้ยังได้รับกำลังใจจากครูที่คอยช่วยดูแลคอยบอกและคอยสอนในเรื่องการปฏิบัติตัวอีกด้วย

"ตอนท้องหนูก็ยังได้ไปโรงเรียนตามปกติ ผู้อำนวยการที่โรงเรียนอนุญาตให้ไปเรียนต่อได้ เพราะใกล้จบม.6 แล้ว ไปจบใกล้คลอดแล้วก็ครอปไว้ ครูก็จะเข้ามาพูดคุยให้กำลังใจอยู่เสมอ กลัวว่าหนูจะคิดมาก ครูจะคอยบอกคอยสอนในทุกๆเรื่อง"(กรณีที่ 2 จุ๊บแจง)

"ครูที่สนิทกันเขาเห็นท้องหนูโตๆก็เรียกไปถาม หนูก็บอกเขาตามตรงว่าหนูท้อง เขาก็ปลอบใจแล้วก็แนะนำเรื่องว่าต้องปฏิบัติตัวยังไงอะไรทำนองนี้ เขาก็ใจดีให้เรียนจนจบเทอม เขาเสียดาย เพราะใกล้จะจบ ม.6 แล้ว หนูก็อุ้มท้องไปเรียนอย่างงั้นแหละ ใส่กระโปรงก็ไม่ต้องติดตะขอเอา (กรณีที่ 6 โอ)"

3.3 ท้องแล้วสินสอดราคาถูก มีเพียงพิธีผูกข้อมือ

การตั้งครรภ์ไม่พร้อมของวัยรุ่นหญิงนั้นมีส่วนทำให้ต้องมาใช้ชีวิตคู่กับฝ่ายชายโดยไม่ได้ตั้งตัว จากงานแต่งงานเป็นเพียงการจัดงานผูกข้อมือแบบเรียบง่ายพอเป็นพิธี การตั้งครรภ์ไม่พร้อมทำให้วัยรุ่นหญิงถูกลดมูลค่าลงพ่อแม่ของวัยรุ่นหญิงไม่สามารถเรียกร้องค่าสินสอดตามความต้องการได้ การเจรจาสู่ขอจะถูกญาติผู้ใหญ่ฝ่ายชายต่อรองกันมาก ค่าสินสอดไม่สูงนักเพราะญาติผู้ใหญ่ฝ่ายชายจะให้เหตุผลว่าเป็นเพราะวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์แล้ว

“แม่ก็บอกให้ไปบอกพ่อแม่แฟนมาคุยเลย หนูก็บอกแฟนหนูไป แล้วสองวันผู้ใหญ่เขาก็มาคุยกัน แล้วเดือนต่อมาก็แต่ง ทีแรกแม่เค้าเรียกค่าสินสอดไปหกหมื่นหกบาท แต่ทางโน้นเค้าต่อเหลือสี่หมื่นสี่บาท เค้าบอกเด็กมันรักกันชอบกันไหนๆมันก็ท้องแล้วให้มันแต่งๆกันไปเหอะ” (กรณีที่ 1 สายธาร)

“ก็ไม่รู้ยังไง แฟนหนูโทรไปบอกพ่อหนูว่าหนูท้อง เค้าจะรับผิดชอบ พ่อจะว่ายังไง จะเรียกค่าสินสอดเท่าไหร่ แล้วพ่อเค้าก็เลยโทรกลับมาถามหนูว่าจริงไหม หนูก็บอกว่าจริง พ่อก็เงียบไปไม่ว่าอะไรให้แฟนไปคุยกับย่าเอง เพราะย่าเป็นคนเลี้ยงหนูมาพ่อแม่อยู่กรุงเทพฯตลอด ย่าก็ให้ผูกข้อมือกันที่บ้านย่า ไม่ได้จัดงานแต่งอะไร แล้วก็อยู่ด้วยกันที่นี่”(กรณีที่ 3 แก้ว)

“พอพ่อแม้รู้เรื่องหนูท้อง พ่อเขาก็เงียบไม่พูดอะไร ไม่ว่า ไม่ด่า แม่บอกว่ามีแล้วก็ต้องเลี้ยง แล้วก็ให้ฝ่ายผู้ชายมาผูกข้อมือกัน แล้วก็มาอยู่ด้วยกันที่บ้านนี้”(กรณีที่ 4 แอน)

3.4 ญาติผู้ใหญ่ฝ่ายชายไม่ชอบวัยรุ่นหญิง

3.4.1 แม่เขาไม่ชอบหนู กลัวชีวิตลูกชายล่ม

การที่ลูกตั้งใจเรียนให้จบ มีงานดีๆทำ ล้วนแล้วแต่เป็นความหวังของผู้เป็นพ่อและแม่ทุกคน แม่ของชายผู้เป็นพ่อของลูกในท้องวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมก็เช่นเดียวกันที่ให้ความสำคัญกับอนาคตของลูกชายตัวเองมากกว่าความเห็นอกเห็นใจในความเป็นลูกผู้หญิงด้วยกัน ดังนั้นการที่ลูกชายของตนเองไปทำผู้หญิงคนไหนท้องก็กลัวว่าจะต้องมารับผิดชอบกับการกระทำนั้นแล้วจะไม่ได้เรียนต่อ จึงพยายามให้วัยรุ่นหญิงไปทำแท้งเพื่อเป็นการกำจัดสิ่งที่เป็นปัญหาไปเสีย เมื่อวัยรุ่นหญิงไม่ยอมทำตามแม่ฝ่ายชายจึงต้องแยกลูกชายของตนเองให้ไปอยู่ที่อื่น เพื่อหนีความรับผิดชอบที่ต้องเป็นพ่อเด็กไป วัยรุ่นหญิงจึงถูกซ้ำเติมให้ต้องรับผิดชอบการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเพียงลำพัง

“แม่เขาไม่อยากให้ลูกมีแฟน อยากให้เรียนอย่างเดียว กลัวเหมือนพี่ชายเขา มีแฟนแล้วก็ไม่ได้เรียนอีก ลูกตัวเองมีแฟนกี่คนพอท้องก็ให้ไปทำแท้งหมด แฟนหนูเขาก็พยายามบอกให้แม่เขายอมรับหนู แต่แม่เขาไม่ยอมเพราะลูกชายกำลังเรียนอยู่กลัวชีวิตล่มเหมือนพี่ชายเขา แม่เขาให้หนูไปทำแท้งแต่หนูไม่ยอม แม่เขาก็ไม่ให้ติดต่อกัน เขาย้ายลูกชายเขาให้ไปเรียนที่พิษณุโลกเลย หนูก็เสียใจนะ อยากให้ลูกมีพ่อ หนูก็รู้สึกว่าทำไมหนูต้องมารับอยู่คนเดียว ทำไมผู้ชายไม่เห็นต้องมารับผิดชอบอะไรบ้างเลย หนูว่ามันไม่ยุติธรรม”(กรณีที่ 7 กร)

3.4.2 น้าสะใภ้แฟนเขาไม่ชอบหนู

การมีคู่ครองในวัยรุ่นวัยเรียนมักถูกมองว่าไม่เหมาะสม วัยรุ่นหญิงถูกมองว่าเป็นคนผิดเป็นต้นเหตุของเรื่องที่เกิดขึ้น ญาติผู้ใหญ่ฝ่ายชายจึงไม่ชอบเพราะไม่ต้องการให้ลูกหลานของตนเองมีครอบครัวเร็วเกินไป อยากให้หลานชายเรียนให้จบก่อนแล้วค่อยแต่งงานมีครอบครัวในภายหลัง แต่การตั้งครรภ์ไม่พร้อมของวัยรุ่นหญิงทำให้หลานชายของตนต้องเข้ามามีส่วนรับผิดชอบ ต้องแต่งงานเพราะความจำเป็นแทนที่จะได้เรียนต่อไปตามปกติ ดังนั้นน้าสะใภ้จึงไม่ชอบวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมเพราะเชื่อว่าเธอเป็นต้นเหตุของเรื่องนี้

“มีคนเคยพูดว่าไม่ได้ท้องจริงหลอกจับผู้ชาย หลานเค้ายังเรียนอยู่เลย แล้วก็บอกว่าทำของใส่ผู้ชาย น้าสะใภ้แฟนเป็นคนพูด คิดว่าเค้าคงไม่ชอบหนู ไม่อยากให้ไปอยู่กับหลานเค้า”(กรณีที่ 2 จุ๊บแจง)

3.5 เพื่อนบ้านซุบซิบนินทา สมน้ำหน้า ท้องไม่มีพ่อ

การตั้งครรภ์ไม่พร้อมนอกสมรสในสังคมไทยถือเป็นเรื่องไม่เหมาะสม และยิ่งเป็นการตั้งครรภ์ในช่วงที่อยู่ในวัยรุ่นวัยเรียนนั้นก็ยิ่งเป็นสิ่งที่ไม่สมควรมากขึ้นเป็นทวีคูณ เพราะสังคมไทยเชื่อว่ายังเป็นเด็กควรอยู่ในรั้วโรงเรียนมากกว่าที่จะเป็นแม่คน การตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นหญิงนั้นเป็นสิ่งที่ผิดไปจากความคาดหวังของสังคม จึงทำให้ถูกเพื่อนบ้านมองว่าวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นเป็นวัยรุ่นใจแตก ท้องก่อนแต่ง ทำผิดจารีตที่ควรเป็นต้องถูกลงโทษ เพื่อนบ้านจึงทั้งนินทาว่ากล่าววัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมเพื่อเป็นการลงโทษพวกเธอนั่นเอง และแม้ว่าวัยรุ่นหญิงจะรู้สึกเจ็บใจกับคำว่ากล่าวเหล่านั้นก็ไม่อาจตอบโต้ได้เพราะสังคมไทยสอนให้เด็กต้องเคารพผู้ใหญ่ เพื่อนบ้านที่ว่ากล่าวพวกเธอนั้นต่างก็เป็นผู้ใหญ่กว่ามากจึงต้องก้มหน้าทนฟังต่อไปโดยไม่ตอบโต้

“ก็มีคนว่าเหมือนกันนะ พี่สาวย่าเขาดูถูกหาว่าผู้ชายจน... แล้วก็มีพวกข้างบ้านที่เค้าว่าบอกว่า ปล่อยมันมากก็อย่างงี้แหละ สมน้ำหน้า ท้องป่อง หนูก็พูดอะไรไม่ได้ เค้าเป็นผู้ใหญ่ ก็เราผิดเองที่ทำตัวให้เค้าว่าเราได้”(กรณีที่ 3 แก้ว)

“คนอื่นๆก็มีบ้างที่พูดไม่ดี ชาวบ้านที่อยู่ปากซอยตรงทางเข้า เค้าก็ว่าว่าหนูท้องแต่แม่หนูไม่เชื่อไปเถียงเค้าว่าหนูอ้วน พอหนูท้องจริงๆเค้าก็พูดว่าสมน้ำหน้าว่าเห็นมั๊ยล่ะอะไรทำนองนี้”(กรณีที่ 4 แอน)

“ชาวบ้านเค้าก็นินทาว่ายังเด็กอยู่แล้วท้อง ให้ไปเรียนดีๆดันท้องได้ ว่าเราไม่ดียังงั้นยังงี้ สารพัดล่ะที่เค้าจะพูดกัน”(กรณีที่ 5 ฟ้า)

“ก่อนหน้านี้เค้าก็ดี ไม่ได้ว่าอะไรเรา แต่พอหนูท้องคนแถวนี้เค้าก็ดูถูกหาว่าแฟนทิ้ง เค้าไม่มาหรอก ท้องไม่มีพ่อ แต่ยายบอกว่าไม่ต้องสนใจ”(กรณีที่ 8 โอ)

3.6 เก็บตัวอยู่ในบ้าน อายคนเขา

การตั้งครรภ์ไม่พร้อมถูกมองว่าเป็นเรื่องที่น่าอาย และตัววัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเองก็ถูกทำให้เชื่ออย่างนั้นเช่นกัน เมื่อวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต่างก็รู้สึกว่าการตั้งท้องไม่พร้อมเป็นเรื่องน่าอับอาย กลัวถูกคนอื่นนินทาว่ากล่าว จึงเก็บตัวอยู่แต่ในบ้านไม่อยากออกไปข้างนอกเพราะอายคน

“ตอนท้องหนูก็ไม่ค่อยได้ออกไปไหนด้วย ก็รู้สึกว่าอาย ไม่อยากออกไปแต่ถึงเขาจะว่าอะไรก็ช่างเขาเถอะ ก็เราผิดจริงๆนี่”(กรณีที่ 6 แบม)

“หนูก็ไม่ได้ออกไปไหน อยู่แต่ในบ้าน อายคนเขา”(กรณีที่ 8 โอ)

“ตอนท้องหนูก็อยู่แต่ในบ้าน ไม่ได้ไปไหน มันเบื่อมากไม่อยากไปไหน คนแถวบ้านเค้าก็พูดว่าเอา”(กรณีที่ 9 ฝ้าย)

3.7 ตกงาน ท้องใหญ่แล้วไม่รับเข้าทำงาน

เมื่อวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมจำเป็นต้องดำรงครรภ์ไปจนคลอด ทำให้วัยรุ่นหญิงกลุ่มหนึ่งที่เคยเป็นสาวเสิร์ฟต้องออกจากงานและไม่มีงานทำ เนื่องจากท้องที่โตขึ้นไม่สามารถช่วยดึงดูดลูกค้าชายเข้าร้านได้เหมือนสาวๆทั่วไปทำให้ไม่มีเจ้าของกิจการร้านอาหารที่ใดรับเข้าทำงาน

"ลูกก็มีส่วนเกี่ยวด้วยเหมือนกันนะ ท้องใหญ่แล้ว พอไปสมัครงานตามร้านอาหารที่ไหนเค้าก็ไม่รับ พอท้องหนูเลยต้องมาอยู่บ้าน ไม่ได้ทำงาน"(กรณีที่ 9 ฝ้าย)

ระยะที่ 3 การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกในช่วงวัย 2 ขวบปีแรก

ในระยะนี้ผู้วิจัยต้องการนำเสนอให้ผู้อ่านทราบถึงประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในระยะที่ต้องเลี้ยงดูลูกในช่วง 2 ขวบปีแรกว่าเป็นอย่างไร โดยเริ่มตั้งแต่หลังคลอดและเริ่มเลี้ยงดูลูกเป็นต้นมา และสิ้นสุดระยะของประสบการณ์นี้ในช่วง 2 ขวบปีแรกของการเลี้ยงดูลูก ซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่าเมื่อต้องกลายเป็นแม่วัยรุ่นที่ต้องเลี้ยงดูลูกจากตั้งครรภ์ไม่พร้อมทำให้ชีวิตของแม่วัยรุ่นขาดอิสระเพราะต้องผูกติดอยู่กับการเลี้ยงดูลูกจนไม่สามารถกลับไปเรียนต่อหรือออกไปทำงานนอกบ้านได้ กลายเป็นฝ่ายที่ต้องพึ่งพาทางด้านเศรษฐกิจจากสามีที่ทำงานหารายได้จากนอกบ้านและยังต้องพึ่งพาครอบครัวเดิมทั้งของตนเองและสามีในการเลี้ยงดูลูกและในด้านเศรษฐกิจ แม่วัยรุ่นที่เลี้ยงดูลูกจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มนี้จึงขาดอำนาจต่อรองภายในบ้านและต้องรับภาระทำงานบ้านและเลี้ยงดูลูกแต่เพียงฝ่ายเดียว ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมเพื่อนำเสนอประสบการณ์ในส่วนนี้ไว้ดังนี้

1.ชีวิตถูกผูกติดไว้กับการเลี้ยงลูก

1.1ไม่ได้เรียนเพราะต้องเลี้ยงลูกเอง

การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นเกิดในช่วงที่อายุยังน้อยซึ่งยังเป็นช่วงของวัยเรียน การที่วัยรุ่นต้องมาทำหน้าที่แม่ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการเรียนหยุดชะงักลง เนื่องจากบทบาทในการเลี้ยงดูลูกถูกผูกติดไว้กับผู้หญิงที่ให้กำเนิดแต่เพียงฝ่ายเดียว วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงต้องไม่สามารถกลับไปเรียนต่อได้ตามที่คาดหวังเหมือนกับเพื่อนๆในวัยเดียวกันเพราะต้องเลี้ยงดูลูกนั่นเอง

"ทุกครั้งที่เพื่อนมาหาหนูก็อยากกลับไปเรียน น่าจะมีอนาคตที่ดีกว่านี้ เวลาเพื่อนมาก็ได้แต่บอกมันว่าให้มันตั้งใจเรียนนะ ตัวอย่างก็มีให้เห็น พวกมึงดูกูนี่ต้องมานั่งเลี้ยงลูก อยากเรียนก็ไม่ได้เรียน พวกมึงมีโอกาสแล้วให้ตั้งใจเรียน นึกถึงพ่อแม่ที่ส่งพวกมึงเรียนว่าเลี้ยงมาเหนื่อยขนาดไหน"(กรณีที่ 3 แก้ว)

“อยากเรียนต่อมหาวิทยาลัย เห็นเพื่อนไปเรียนแต่เราท้องต้องเลี้ยงลูก ไม่ได้ไปเหมือนเขา”(กรณีที่ 6 แบม)

1.2 ไม่ได้ทำงานเพราะไม่มีคนเลี้ยงลูกให้

การที่ต้องทำหน้าที่แม่ในการดูแลลูกของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้น ทำให้แม่วัยรุ่นเหล่านี้ไม่สามารถที่จะปลีกตัวจากลูกเพื่อออกหางานทำได้ เพราะหากตนออกไปทำงานก็จะไม่มีคนเลี้ยงดูลูกให้ เป็นบทบาทตามความคาดหวังของตัวแม่วัยรุ่นเองและคนในสังคมที่ถูกครอบงำทางความคิดให้เชื่อว่าหน้าที่เลี้ยงดูลูกนั้นเป็นหน้าที่โดยตรงของคนที่เป็นแม่ไม่ใช่หน้าที่ของคนที่เป็นพ่อ หรือคนอื่นๆในครอบครัว แม่จะต้องรักลูก ห่วงลูก ต้องเลี้ยงดูลูก ให้นมลูก และดูแลในทุกๆเรื่องเกี่ยวกับลูกมากกว่าการที่จะทิ้งลูกออกไปทำงานนอกบ้าน

“ตอนนี้หนูเองก็ไม่ได้ทำงาน ไม่ได้หางานทำด้วย เพราะต้องเลี้ยงลูกเอง ต้องเลี้ยงลูกอยู่บ้าน”(กรณีที่ 1 สายธาร)

“ไปทำงานไม่ได้หรอกพี่ เลี้ยงลูก เมื่อก่อนก็ออกไปขายของที่ร้านอยู่ จ้างย่าเลี้ยงลูกให้วันละร้อย แต่ตอนนี้ย่าก็แก่แล้ว ไม่ค่อยสบายด้วย เลยไม่ได้ออกไปทำอะไร ไม่มีคนเลี้ยงลูก อีกอย่างหนูไม่ไว้ใจใครด้วยกลัวเค้าไม่รักลูกเท่าหนูเดี๋ยวเค้าตีลูกหนู ”(กรณีที่ 3 แก้ว)

“ไม่ได้ทำงาน ก็หนูต้องเลี้ยงลูก เวลาที่คนอื่นเค้าไปทำงานกันหมด ไม่มีคนดูลูกให้หนู แม่ก็ช่วยเลี้ยงได้เป็นพักๆเอง ไม่ได้เลี้ยงให้ตลอด แล้วลูกหนูก็เพิ่ง 6 เดือนกว่าเอง ว่าจะรอให้ลูกโตอีกหน่อยแล้วค่อยไปหางานทำ”(กรณีที่ 6 แบม)

1.3 ต้องเลี้ยงลูก ไม่ได้เที่ยวเหมือนเพื่อนวัยเดียวกัน

การมีลูกที่ต้องเลี้ยงดูทำให้ชีวิตของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นขาดอิสระ ไม่สามารถทำตามใจต้องการได้ เพราะถูกทำให้เชื่อว่าตนเป็นแม่มีหน้าที่ต้องดูแลลูก ชีวิตต้องมาผูกติดกับภาระการเลี้ยงลูก ไม่สามารถออกไปเที่ยวเล่นกับเพื่อนๆตามประสาวัยรุ่นเหมือนที่เคยทำก่อนหน้านี้ได้อีกต่อไป หากแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมออกไปเที่ยวก็จะไม่มีคนดูแลลูก และจะถูกกล่าวหาว่าเป็นแม่ที่แย่ไม่ทำหน้าที่แม่ตามที่ทุกคนถูกปลูกฝังให้เชื่อกันว่าผู้หญิงต้องเลี้ยงดูลูกของตนเอง

“มีลูก ชีวิตมันก็ขาดอิสระ กลางคืนก็ไม่ได้ออกไปเที่ยวไหน เมื่อก่อนยังออกไปเที่ยวกลางคืนกับเพื่อนๆ ดูเราสิตอนนี้ต้องมานั่งเลี้ยงลูกไปไหนไม่ได้”(กรณีที่ 3 แก้ว)

“หนูว่าชีวิตหนูแย่งลงนะ เพราะไม่ได้เที่ยวเหมือนเมื่อก่อน ต้องเลี้ยงลูกเมื่อก่อนยังมีเวลาเที่ยว ได้อยู่กับเพื่อนบ้าง”(กรณีที่ 10 เม)

1.4 สามีอุ้มแต่ไม่ช่วยเลี้ยงลูก

ภาระหลักในการเลี้ยงดูลูกตกหนักอยู่ที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม เพราะตัวแม่วัยรุ่นเองเป็นเจ้าของมดลูกที่ให้กำเนิดเด็ก เป็นเจ้าของเต้านมที่จะใช้ในการเลี้ยงดูลูก ทุกคนภายใต้สังคมไทยล้วนก็ถูกทำให้เชื่อว่าหน้าที่ในการเลี้ยงดูลูกเป็นของผู้หญิงที่ได้ชื่อว่าเป็นแม่หาใช่หน้าที่ของพ่อไม่ หากผู้เป็นพ่อไม่ช่วยเลี้ยงก็จะไม่มีใครว่าอะไรเพราะถือว่าไม่ใช่หน้าที่ บางรายอาจช่วยเพียงแค่อุ้มลูกเล่นเท่านั้น ส่วนหน้าที่อื่นๆ เช่น การป้อนนม เปลี่ยนผ้าอ้อม หรืออาบน้ำก็จะถูกผลักภาระให้เป็นหน้าที่แม่ที่ต้องทำ แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงจำเป็นที่จะต้องเป็นฝ่ายรับภาระหลักในการเลี้ยงดูลูกเองอย่างเลี่ยงไม่ได้

“แฟนอุ้มแต่ไม่ช่วยเลี้ยงลูก” (กรณีที่ 6 แบม)

“หนูเลี้ยงของหนูเอง แฟนก็ช่วยอุ้มลูกไปเล่นบ้าง” (กรณีที่ 10 เม)

1.5.ไปทำงานก็ต้องเลี้ยงลูกด้วย

แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมส่วนหนึ่งนอกจากการทำหน้าที่แม่แล้ว ต่างก็ยังต้องทำงานนอกบ้านเพื่อหาเงินเลี้ยงตัวเองและลูกอีกด้วย ซึ่งแม้ว่าจะต้องออกไปทำงานนอกบ้านเช่นเดียวกับผู้ชายแต่แม่วัยรุ่นเหล่านั้นก็ไม่อาจสลัดภาระในการเลี้ยงดูออกจากตัวเองได้ ทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มนี้ต้องเหนื่อยเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าเพราะต้องทำสองหน้าที่ในเวลาเดียวกันโดยที่ตัวเองก็ไม่รู้ตัวว่ากำลังถูกขูดรีดแรงงานอยู่ทั้งการเป็นแรงงานรับจ้างรายวันและแรงงานในการทำหน้าที่ดูแลลูกของคนที่ได้ชื่อว่าเป็นแม่

“หนูรับจ้างเค้าทำกล้วยกวนกับกลุ่มแม่บ้าน ทำกับแม่ แม่เค้าเป็นคนจ้าง ก็เดี๋ยวนี้แม่เค้ากลับมาอยู่บ้านแล้ว เค้าให้ค่าจ้างวันละสองร้อย ทำตั้งแต่ 10 โมงเช้า พอบ่าย 2 โมงก็เลิกแล้ว แต่ไม่ได้ทำทุกวัน ก็ถ้าของยังเหลือเยอะเค้าก็ยังไม่กวนเพิ่มกัน หนูก็เลี้ยงลูกเองด้วย เวลา

ทำงานก็ต้องวิ่งกลับบ้านมาให้นมลูก แม่เค้าก็ไม่ได้ว่าอะไรมันใกล้ๆแค่นี้เอง วิ่งไปวิ่งมาอยู่หน้าบ้านยายนี่เอง"(กรณีที่ 5 ฟ้า)

"ก็ไม่ได้ไปทำงานที่ไหนนอกจากรับจ้างคัดถั่ว อุ้มลูกไปเลี้ยงที่นั่นด้วย เป็นลูกจ้างกินรายวัน น้าเจ้าของเค้าก็เข้าใจเรานะ เค้ามีลูกเองไม่ได้เลยรักเด็ก ถ้าวันไหนลูกหนูป่วยไม่มีคนดูลูกไปทำงานไม่ได้ ก็โทรไปบอกเค้าซะหน่อยเค้าก็ไม่ว่าอะไร"(กรณีที่ 7 กร)

2.ไม่ได้ทำงาน ต้องพึ่งเงินจากสามี ไม่มีปากไม่มีเสียงในบ้าน

2.1 สามีเป็นคนกำหนดว่าจะมีลูกเมื่อไร กี่คน เพราะเขาเป็นคนหาเลี้ยงครอบครัว

การที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องทำหน้าที่แม่ในการเลี้ยงดูลูก ทำให้ตัวแม่วัยรุ่นเองไม่ได้ทำงานนอกบ้านจึงไม่มีเงิน ต้องรอรับความช่วยเหลือด้านการเงินจากฝ่ายสามีที่ออกไปทำงานนอกบ้าน แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มนี้จึงไม่มีปากมีเสียง ไม่มีอำนาจต่อรองเรื่องในครอบครัวต่างๆ แม้กระทั่งเลือกการกำหนดว่าจะมีลูกกี่คนก็ต้องรอให้สามีเป็นผู้ตัดสินใจ โดยให้เหตุผลว่าเป็นเพราะสามีเป็นคนหาเลี้ยงครอบครัว ซึ่งจะต้องรับภาระเพิ่มหากมีลูกอีกคน สามีจึงเป็นผู้มีสิทธิชี้ขาดในการตัดสินใจเพราะเป็นผู้กุมอำนาจทางเศรษฐกิจของครอบครัวไว้ในมือนั่นเอง

"คิดไว้ว่าจะมีลูกอีกแต่รอสักพักก่อน แฟนอยากมี ต้องให้แฟนเป็นคนตัดสินใจว่าจะมีลูกกี่คน เพราะเค้าเป็นคนทำงานหาเลี้ยงครอบครัวคนเดียว"(กรณีที่ 1 สายธาร)

2.2 หนูต้องเป็นคนคุมกำเนิดเอง แฟนไม่ได้คุมอะไร

สืบเนื่องมาจากการที่ฝ่ายสามีเป็นผู้กุมอำนาจทางเศรษฐกิจในครอบครัวและเป็นผู้กำหนดการมีบุตร ในการการคุมกำเนิดหากยังไม่ต้องการมีลูกเพิ่ม ภาระการคุมกำเนิดเหล่านั้นมักถูกผลักภาระมาที่ฝ่ายแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมให้เป็นฝ่ายรับผิดชอบ โดยที่เมื่อมีการปรึกษากันเรื่องการคุมกำเนิดระหว่างสามีภรรยา ฝ่ายสามีจะทำนิ่งเฉยไม่ยื่นมือเข้ามารับภาระในการคุมกำเนิดด้วยวิธีการใดๆเลย ปล่อยให้ฝ่ายหญิงถูกเอาเปรียบและต้องรับภาระนี้ไป

"ตอนนี้หนูก็ยังไม่ได้ปล่อย ใช้กินยาคุมเอา แฟนกับหนูปรึกษากัน คิดว่าน่าจะดีที่สุดแล้ว ถ้าฉีดกลัวมดลูกแห้งเดี๋ยวมีลูกยาก" (กรณีที่ 1 สายธาร)

"ก็คุยกันกับแฟนว่าอยากจะมีลูกซัก 2 คน แต่ยังไม่ใช่ตอนนี้ เพราะยังเรียนอยู่ ตอนนี้หนูก็เลือกที่จะกินยาคุมเอาไว้ก่อน ตัดสินใจคุมเองเลยดีกว่า"(กรณีที่ 2 จุ๊บแจง)

"ยังไม่อยากมีตอนนี้ แต่ก็คุยกับแฟนไว้ว่าจะมี 2 คน แต่ต้องรออีกซัก 2-3 ปีก่อน ตอนนี้ก็ฉีดยาคุม จะกินก็กลัวลืม หนูต้องเป็นคนคุมเอง แฟนไม่ได้คุมอะไร"(กรณีที่ 6 แบม)

2.3รับภาระทำงานบ้าน

2.3.1สามีเป็นคนหาเงินจึงต้องทำงานบ้านเพื่อแบ่งเบาภาระ

การที่ฝ่ายสามีเป็นคนทำงานหาเงินเข้าบ้าน ทำให้เป็นฝ่ายที่กุมอำนาจต่างๆภายในบ้าน เพราะแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องอยู่บ้านทำหน้าที่เลี้ยงลูกไม่มีรายได้ต้องเป็นฝ่ายพึ่งพาทางการเงินจากสามี แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงเข้าใจว่าสามีของตนเป็นฝ่ายรับภาระหนักแต่เพียงฝ่ายเดียว ส่วนตัวเองนั้นคือภาระที่สามีต้องรับผิดชอบดูแล มองว่าตนเองอยู่บ้านดูแลลูกเฉยๆไม่ได้ทำงานอะไรจึงต้องการที่จะแบ่งเบาภาระของสามีโดยการทำงานบ้านเพื่อให้สามีสบายไม่ต้องเหนื่อยเพิ่มขึ้น แต่ตัวแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเองกลับลืมคิดไปว่าแม้ตนเองจะอยู่บ้านดูแลลูกเฉยๆแต่การดูแลลูกนั้นก็เป็นงานที่ต้องใช้แรงงานเช่นเดียวกับที่สามีออกไปทำงานนอกบ้านเช่นเดียวกัน แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงต้องเหนื่อยเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าทั้งการเลี้ยงดูลูกและการทำงานบ้านในเวลาเดียวกัน

"แฟนทำงานคนเดียว เค้าเป็นคนรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด หลังคลอดมาหนูก็เลยต้องทำงานบ้านทุกอย่างแบ่งเบาภาระให้เค้า" (กรณีที่ 1 สายธาร)

2.3.2งานบ้านเป็นหน้าที่เราเพราะสามีเหนื่อยกับงานนอกบ้านพอแล้ว

แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ในกลุ่มนี้ยอมเหนื่อยที่จะทำงานบ้านต่างๆแทนสามี เพราะถูกทำให้เชื่อว่างานบ้านเป็นเรื่องของผู้หญิงไม่ใช่ผู้ชาย เป็นหน้าที่ของตนเองที่เป็นภรรยา เป็นแม่บ้าน ไม่ใช่สามีที่ออกไปทำงานนอกบ้านหาเลี้ยงครอบครัว คิดว่าสามีเหนื่อยกับงานนอกบ้านมาพอแล้วไม่ควรต้องมาทำงานบ้านที่เป็นหน้าที่ของภรรยาอีก ลืมคิดไปว่าตนเองก็เหนื่อยกับการเลี้ยงดูลูกมามากแล้วเช่นกัน แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงถูกเอาเปรียบโดยไม่รู้ตัวให้ทำงานบ้านเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งงานนอกจากงานเลี้ยงดูลูก

“หนูก็ทำงานบ้านทุกอย่างแหละ ตั้งแต่กวาดบ้านถูบ้าน ทำกับข้าว ซักผ้าของคนในบ้าน มีของหนูเอง ของแฟน ของน้อง ของย่า ตอนนี้ก็เพิ่มเสื้อผ้าลูกสาวด้วยอีกคนนึง พอว่างๆก็ขับรถไปดูที่ร้านบ้าง(ขายลูกชิ้นและน้ำอัดลม) สักพักก็กลับเข้าบ้านห่วงย่าเหนื่อยบ้างเราก็ต้องทำเพราะแฟนทำงานข้างนอกเหนื่อยมากพอแล้วจะให้เค้ามาช่วยงานบ้านอีกคงไม่ไหว มันเป็นหน้าที่เราที่จะต้องทำ ผู้ชายเหนื่อยมามากแล้วไม่เป็นไรไม่ต้องทำก็ได้”(กรณีที่ 3 แก้ว)

“แต่ก็คิดว่าผู้ชายน่าจะทำงานนอกบ้าน เพราะถ้าผู้หญิงทำงานนอกบ้านก็ต้องกลับมาทำงานบ้านอีกเพราะมันเป็นหน้าที่ โคตรเหนื่อยเลยต้องทำทุกอย่างทำกับข้าว ถูบ้าน ซักผ้า”(กรณีที่ 9 ฝ้าย)

2.4ไม่ได้ทำงาน ต้องใช้เงินที่เขาให้ ไม่พอใช้

การที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมไม่ได้ทำงานหาเงินด้วยตนเองเพราะต้องอยู่ดูแลลูก ทำให้ไม่มีเงินใช้ต้องคอยพึ่งพาเงินที่สามีเป็นฝ่ายหามาได้ สามีให้ใช้เท่าไรก็ต้องประหยัดอดออมใช้แต่น้อย แม้ว่าเงินที่เขาให้จะไม่เพียงพอกับการใช้จ่ายก็ไม่กล้าต่อรองกับฝ่ายสามีที่เป็นเจ้าของเงิน แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงถูกบีบคั้นให้ใช้ชีวิตด้วยความยากลำบาก

“*ไม่ได้ทำงานก็ไม่มีเงิน ต้องใช้แต่เงินที่เขาให้ ไม่ใช่เงินเราเอง ไม่ค่อยพอใช้ ถ้าค่าใช้จ่ายในบ้านก็จะเป็นพ่อกับแม่ออก แฟนหนูก็จะส่งให้เลี้ยงเฉพาะตัวหนูเดือนละ 3,000 บาท ก็ไม่ค่อยพอใช้เท่าไร อยู่กับลูกด้วย ลูกยังน้อยๆอยู่”(กรณีที่ 7 ฝ้าย)*

2.5 คิดว่าจะออกไปช่วยทำงานหาเงินตามที่สามีบอกให้ทำ

แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมอยู่ในฐานะที่เป็นรองเพราะต้องพึ่งทางทางด้านเศรษฐกิจจากสามี สามีเป็นคนส่งเสียเลี้ยงดูทั้งเองและลูก เมื่อสามีบอกให้ไปช่วยทำงานหาเงินเมื่อลูกหย่านมแล้วร่วมกันกับสามีที่โรงงานจึงต้องยอมตามโดยที่ไม่สามารต่อรองได้ เพราะไม่ต้องการที่จะเป็นภาระให้สามีต้องรับผิดชอบแต่ฝ่ายเดียว

“ตอนนี้แฟนเค้าบอกเค้าจะเลี้ยงหนูกับลูกเอง ก็รอแฟนปลดจากทหารก่อน ถ้าปลดแล้วเค้าว่าจะไปทำงานที่ชลบุรี ทำโรงงาน เค้าให้หนูไปทำด้วยกัน ตอนนี้หนูก็ให้ลูกกินนมหนูไปก่อน ว่าจะให้กินซัก 6 เดือนก็จะให้นมชง แล้วหนูจะไปทำงานหาเงิน ช่วยกันจะได้ไม่เป็นภาระเค้าอย่างเดียว”(กรณีที่ 8 โอ)

3. มีลูกไม่พร้อม ต้องพึ่งพาพ่อแม่ตนเองและพ่อแม่สามี

3.1อาศัยพ่อแม่ช่วยเลี้ยงลูก ถูกว่ากล่าว รู้สึกอึดอัด

การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นเป็นแม่มือใหม่ที่ยังขาดประสบการณ์ในการเลี้ยงดูลูกจึงจำเป็นต้องพึ่งพาพ่อแม่ทั้งของตนเองและพ่อแม่สามีที่มีในการช่วยดูแลลูก ซึ่งตัวพ่อแม่เองก็มองว่าแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมยังมีความเป็นเด็กยังไม่โตพอที่จะเป็นแม่คนก็จะช่วยเหลือในการดูแลหลานตัวเล็กๆที่เพิ่งเกิดมา หากแม่วัยรุ่นทำอะไรที่ไม่ถูกใจผู้ใหญ่ก็จะถูกว่ากล่าวในทำนองว่าทำหน้าที่แม่ได้ไม่ดี เพราะพ่อแม่ก็คาดหวังการทำหน้าที่แม่ในการเลี้ยงดูลูกจากตัวแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม แต่ไม่ได้คาดหวังบทบาทเหล่านี้จากฝ่ายสามี ดังนั้นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงถูกตำหนิแต่เพียงฝ่ายเดียว จนบางครั้งแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเองก็รู้สึกอึดอัดแต่ไม่กล้าตอบโต้กลับเพราะพ่อแม่มีความอาวุโสมากกว่า

“หนูก็รู้สึกว่าการตั้งท้องโดยที่เรายังไม่พร้อม พอเราคลอดลูกออกมา เราไม่มีการวางแผนก็เลยจำเป็นต้องอาศัยพ่อแม่ช่วยเลี้ยงลูก อย่างหนูงี้หลังคลอดก็ต้องไปอยู่บ้านแฟนเพราะต้องให้พ่อแม่แฟนช่วยเลี้ยง พอกลับมาอยู่บ้านเราเองพ่อแม่ก็ช่วยเลี้ยงหลาน เอาใจใส่ทุกรายละเอียดกับหลานมากจนเว่อร์ ก็เคยถูกแม่หนูเองกับแม่แฟนดุบ้าง ด่าบ้างบางที บางครั้งเราก็ยังไม่รู้มากนักเกี่ยวกับการเลี้ยงเด็ก”(กรณีที่ 1 สายธาร)

“พอมีลูกก็ต้องย้ายไปอยู่บ้านแฟนไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ บางครั้งก็มีเรื่องที่เราไม่ถูกใจส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องลูก หนูก็ไม่กล้าเถียง รู้สึกอึดอัด”(กรณีที่ 2 จุ๊บแจง)

“ดีที่แม่หนูช่วยเลี้ยง ไม่งั้นคงแย่กว่านี้ แต่เดี๋ยวลูกโตก็น่าจะดีขึ้น”(กรณีที่ 7 กร)

3.2 พึ่งพาพ่อแม่เรื่องค่าใช้จ่ายในบ้าน

แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมส่วนหนึ่งไม่ได้ทำงานนอกบ้านจึงไม่มีรายได้มาใช้จ่าย และแม้ว่าแม่วัยรุ่นบางกลุ่มจะมีงานทำได้รับเงินค่าจ้าง แต่งานที่แม่วัยรุ่นทำก็ไม่สามารถเลี้ยงดูตนเองและลูกได้ เป็นแรงงานรายวันที่มีค่าตอบแทนต่ำ ไม่ได้รับค่าจ้างทุกวัน ถ้าวันไหนไม่ทำก็จะไม่ได้เงิน บางรายกลับไปเรียนต่อแล้วทำงานได้เฉพาะวันหยุดก็จะได้รับเพียงรายได้เล็กๆน้อยๆ จะหวังพึ่งพาสามีก็ไม่ได้เพราะสามีบางกลุ่มก็ยังอยู่ในวัยเรียนไม่มีรายได้เช่นกัน สามีบางกลุ่มมีรายได้แต่ก็ไม่ให้เงินมากพอที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมและลูกจะเพียงพอในการดำรงชีวิต ดังนั้นที่

พึ่งหลักของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงเป็นพ่อแม่ของตนเองและพ่อแม่สามีที่จะช่วยสนับสนุนเรื่องเงินในส่วนนี้ได้

"เรื่องค่าใช้จ่าย ถ้าที่นี่ก็พ่อแม่หนู ถ้าที่โน่นก็พ่อแม่แฟนเค้าจัดการ หนูเองก็อยู่สองบ้านไปๆมาๆ ไม่ได้มีรายได้อะไรพอจะเลี้ยงตัวเองกับเค้าได้ แค่ทำงานเล็กๆน้อยๆเวลาวันเสาร์อาทิตย์ ยังต้องเรียนหนังสืออยู่เพิ่งกลับไปเรียน แฟนก็กำลังเรียนอยู่เหมือนกัน ไม่ได้ทำงานยังต้องขอเงินพ่อแม่ใช้อยู่เลย" (กรณีที่ 2 จุ๊บแจง)

"ของในบ้านแม่หนูเป็นคนจ่าย หนูได้เงินมาก็ใช้ของหนูกับลูก บางทีไม่พอแม่ก็ให้ หนูได้เดือนนึงรวมแล้วก็แค่สี่ห้าพันบาท ต้องจ่ายค่านมลูกอีก แต่แม่เขาทำงานได้เดือนละแปดพัน" (กรณีที่ 7 กร)

"พ่อแม่พี่เค้าเป็นคนจ่ายพวกค่าน้ำค่าไฟ ค่ากับข้าว เค้าก็จ่ายทุกอย่างแหละ บางทีก็ให้เงินหนูบ้างเวลาจะออกไปซื้ออะไร ก็หนูไม่มีเงิน"(กรณีที่ 10 เม)

4.เหนื่อย ยากลำบากจากการพยายามทำหน้าที่แม่

4.1 ปรับตัว เรียนรู้ที่จะเป็นแม่

แม่ว่าการตั้งครรภ์ครั้งนี้จะเป็นการตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ตัวแม่วัยรุ่นไม่ต้องการ แต่เมื่อความจำเป็นกดดันและบีบคั้นให้ต้องเป็นแม่แล้ว แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเหล่านี้ก็พยายามที่จะปรับตัวและเรียนรู้บทบาทที่จะเป็นแม่คน เพราะต่างก็ถูกทำให้เชื่อว่าตนมีหน้าที่ในการเลี้ยงดูลูก ดังนั้นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงพยายามเสาะแสวงหาเครื่องมือและวิธีการต่างๆที่จะช่วยให้ตนเองสามารถดำรงบทบาทแม่ได้ตามที่สังคมคาดหวังไว้ว่าแม่จะต้องทำหน้าที่เลี้ยงดูลูกให้ดีที่สุด เช่น การสอบถามจากคนที่เคยมีประสบการณ์การเป็นแม่มาก่อนว่าต้องทำอย่างไร ต้องเตรียมอะไรสำหรับลูกบ้าง สืบค้นจากโลกไซเบอร์หรืออ่านจากหนังสือเพื่อหาว่าตนเองจะปรับตัวเป็นแม่ได้อย่างไร เป็นต้น

"ก็พยายามทำใจให้เย็นๆ ไม่อารมณ์ร้อน ทำอารมณ์ดีอยู่ตลอดเวลา ไปถามจากคนที่เค้าเคยมีลูกมาก่อนแล้วก็เตรียมอะไรๆที่มันดีๆสำหรับลูก พวกเสื้อผ้า ของใช้"(กรณีที่ 1 สายธาร)

"ก็มีหาหนังสือเกี่ยวกับการเลี้ยงเด็กมาอ่าน ลองหาในเน็ตบ้าง แล้วก็ไปถามคนที่เค้าเคยมีลูกแล้ว" (กรณีที่ 5 ฟ้า)

4.2 ยอมเสียสละ ทำได้ทุกอย่างเพื่อลูก

แม้วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมได้รับการขัดเกลาปลูกฝังจนกลายเป็นความเป็นตัวตนฝังรากลึกอยู่ในตัวของแม่วัยรุ่นเองให้เข้าใจว่าการเป็นแม่นั้นจะต้องยอมเสียสละ ลูกนั้นเป็นเสมือนแก้วตาดวงใจของแม่ ที่แม่จะรักและยอมทำได้ทุกอย่างเพื่อลูกสุขสบายและมีความสุข ดังนั้นแม่วัยรุ่นจึงยอมทุ่มเม อดทนต่อความเหน็ดเหนื่อยและความยากลำบากทุกชนิดเพื่อลูก ซึ่งทุกคนอาจมองว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่แม่ต้องทำ เป็นไปตามที่สังคมความคาดหวังในการแสดงบทบาทแม่ แต่ไม่มีการพูดถึงบทบาทหรือสิ่งที่ผู้ชายต้องทำในฐานะที่เป็นพ่อ

"พอได้มาเลี้ยงลูกเองนะ คิดว่าต้องเสียสละมากขึ้น แล้วก็พยายามทุ่มเทเอาใจใส่กับการเลี้ยงลูก อย่างตอนนี้มีเท่าไรหนูก็ทุ่มเทให้ลูกหมด"(กรณีที่ 1 สายธาร)

"พอมีลูกแล้วได้เลี้ยงลูกเองนะ พี่ไม่มีเองไม่รู้หรอก หนูมามีลูกเจอกับตัวเองเข้า เด็กตัวน้อยๆที่เค้าว่าลูกยิ่งกว่าดวงใจอีก ทุกอย่างอ่ะ หนูทุ่ม หนูให้เค้าได้ทุกอย่าง ให้ทำอะไรก็ได้ ทนได้หมด อะไรที่เค้าว่าดีลูกหนูก็ต้องได้"(กรณีที่ 3 แก้ว)

"เราเป็นแม่อ่ะนะ เราก็ต้องได้ทุกหมดอย่างแหละ เพราะลูกยังเล็กยังช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ พอโตแล้วค่อยสอนเค้า ต้องยอมเค้าเพราะเค้าเป็นลูกเรา" (กรณีที่ 8 โอ)

"พอได้เลี้ยงลูกจริงๆก็ต้องทำทุกอย่างให้ลูกได้ เลี้ยงลูกด้วย มีลูกแล้วจะทำอะไรไปก็ต้องนึกถึงลูกไว้ก่อน" (กรณีที่ 9 ฟ้าย)

4.3 เอาใจใส่ลูกทุกเรื่อง ดูแลทุกด้าน

การเอาใจใส่ก็ถือเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ทุกคนถูกทำให้เชื่อว่าเป็นหน้าที่ที่แม่จะต้องทำ แม้แต่ตัวแม่วัยรุ่นเองก็เชื่ออย่างนั้นเช่นเดียวกัน บทบาทผู้ดูแลถูกผูกติดไว้กับผู้หญิง เพราะเชื่อว่ามีความอ่อนโยนเหมาะสมที่จะดูแลผู้อื่น โดยเฉพาะผู้หญิงที่เป็นแม่คนยิ่งต้องมีหน้าที่ในการดูแลลูก แม่วัยรุ่นกลุ่มนี้บางคนต้องการดูแลเอาใจใส่ลูกและดูแลลูกในทุกๆด้านเพราะไม่

ต้องการให้ลูกผิดพลาดเหมือนกับประสบการณ์ที่ตนเองเคยได้รับมา และบางรายทำเพราะต้องการทดแทนให้ลูกไม่เกิดปมด้อยจากการที่ไม่มีพ่อ

"พอหนูได้มาเป็นแม่เองจริงหนูถึงรู้ว่าการเป็นแม่ต้องเอาใจใส่ลูก ดูแลลูกในทุกๆเรื่องเลย"(กรณีที่ 4 แอน)

"หนูว่าไอ้การที่เราจะเป็นแม่คนนะมันต้องดูแลลูกทุกๆด้าน ดูแลลูกให้ดี ต้องรักเข้าใจลูก ต้องเลี้ยงลูกให้เหมือนเพื่อน จะได้ไม่ผิดพลาดเหมือนเรา มีอะไรเค้าจะได้มาปรึกษาก่อน ไม่อยากให้เหมือนอย่างหนูกับแม่ ไม่ค่อยสนิทกัน มันไม่ผูกพันนะพี่"(กรณีที่ 5 ฟ้า)

"หน้าที่แม่อย่างเราก็ต้องดูแลเค้าให้ดี ไม่ทำให้เค้ามีปมด้อยที่เค้าไม่มีพ่อ ต้องเลี้ยงให้เขาโตแล้วหนูก็จะส่งเค้าเรียนให้สูงๆ" (กรณีที่ 7 กร)

"หนูว่าแม่จะต้องเลี้ยงลูกให้ดี ต้องทำหลายอย่าง เอาใจใส่ลูกด้วย" (กรณีที่ 10 เม)

4.4 ชีวิตเปลี่ยน ยากลำบาก ไม่พร้อมเลี้ยงดูลูก

การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกเป็นประสบการณ์ที่แม่วัยรุ่นเหล่านี้ต้องเผชิญกับความยากลำบากต่างๆนาๆมากมาย ส่วนหนึ่งเป็นเพราะถูกบีบให้ต้องเป็นแม่ด้วยความจำเป็นอย่างไม่ตั้งใจ ยังขาดประสบการณ์ในการเลี้ยงลูกทำให้ไม่รู้ว่าต้องดูแลลูกอย่างไร และต้องเผชิญกับชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่ทันตั้งตัวจากการเป็นวัยรุ่นสู่การเป็นแม่ที่ต้องเลี้ยงดูลูกตามความคาดหวังของสังคม ทำให้รู้สึกว่าอึดอัดและไม่พร้อมจะเป็นแม่ต้องดูแลลูก

"ลำบากสิพี่ เลี้ยงลูกก็ลำบากกว่าแต่ก่อนนะ ยังเลี้ยงลูกไม่ค่อยรู้เรื่องเพราะหนูยังไม่เคยมี ยังไม่พร้อมหลายๆอย่าง ตอนแรกอึดอัดที่ต้องมานั่งเลี้ยงลูก เวลาเค้าไม่สบายเราก็ไม่รู้เรื่องว่าเค้าเป็นอะไร"(กรณีที่ 9 ฝ้าย)

"หนูว่ามันลำบากกว่าเดิมนะพี่ ชีวิตเปลี่ยนไปเยอะ"(กรณีที่ 10 เม)

4.5 เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวยิ่งต้องเหนื่อยและยากลำบาก

4.5.1 ทำงานหาเงินเลี้ยงตัวเองและลูกตามลำพัง

การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นเป็นความยากลำบาก แต่การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวยิ่งทำให้ต้องเผชิญกับความยากลำบากมากขึ้นเป็นทวีคูณ เพราะต้องรับภาระในการเลี้ยงลูกแต่เพียงลำพัง ไม่มีชายผู้เป็นพ่อหยิบยื่นความช่วยเหลือใดๆให้ ต้องทำงานหาเลี้ยงตัวเองและลูกตามลำพังเพราะตัวเองเป็นเจ้าของมดลูกที่เด็กเกิดมา ในขณะที่ฝ่ายชายไม่แสดงความรับผิดชอบทิ้งไปหน้าตาเฉยโดยไม่มีใครว่าอะไรเหมือนไม่มีส่วนทำให้เรื่องนี้เกิดขึ้น

"ตอนคลอดหนูก็โทรไปบอกเค้านะว่าลูกคลอดแล้ว เค้าก็อือๆ รับรู้เฉยๆ ไม่ได้ว่าอะไร ก็เค้าก็มีแฟนใหม่ไปแล้ว ไม่ได้เกี่ยวอะไรกันแล้วด้วย เค้าก็ไม่ได้มาช่วยอะไร หนูก็ต้องมานั่งเลี้ยงลูกเองคนเดียว ต้องมาทำงานรับจ้างเขา" (กรณีที่ 7 กร)

4.5.2 เหนื่อยและยากลำบาก รับผิดชอบดูแลลูกคนเดียว

แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวต้องทำหน้าที่แม่ในการเลี้ยงดูลูกตามลำพังไม่มีสามีช่วยจึงต้องเหนื่อยมากกว่าแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมทั่วไปที่มีสามีช่วยดูแลลูกบ้างเป็นครั้งคราว นอกจากแม่เลี้ยงเดี่ยววัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจะต้องทำหน้าที่แม่เพราะความจำยอมที่ตนเองเป็นฝ่ายมีเต้านมและน้ำนมในการให้นมลูก ต้องอดหลับอดนอนเพราะการดูแลให้นมลูกตลอดทั้งวันทั้งคืนแล้ว ยังต้องรับภาระอื่นๆเกี่ยวกับการดูแลลูกทุกอย่างไว้แต่เพียงผู้เดียวไม่สามารถปลีกตัวไปไหนมาไหนได้เหมือนตอนที่ไม่มีลูก

"ก็มีลูกมันก็ลำบากเลี้ยงคนเดียว แต่แม่บอกว่าลำบากตอนเล็กเดี๋ยวโตก็สบาย ตอนนี้ยังไม่พร้อมเท่าไหร่ก็ลำบากหน่อย ก็ได้นอนน้อยลงตื่นเช้าขึ้น เดี๋ยวก็ตื่นให้นมลูก หลังคลอดมานี่หนูว่าหนูต้องทำงานบ้านหนักมากขึ้นนะ เพราะต้องซักผ้าอ้อมลูกเพิ่มขึ้นมาอีกคน ตอนกลางคืนก็อดหลับอดนอน ก็ลูกหนูตื่นกินนมบ่อย"(กรณีที่ 4 แอน)

"เมื่อก่อนนะเราก็ไม่ต้องมารับผิดชอบอะไร ไม่ต้องเหนื่อยมากขนาดนี้ กลางคืนก็ต้องตื่นมาชงนมให้ลูกบ้างล่ะ เปลี่ยนผ้าอ้อมบ้างล่ะ จะไปไหนมาไหนก็ไม่เหมือนตอนตัวคนเดียว เดี๋ยวนี้หนูมีลูกแล้ว"(กรณีที่ 7 กร)

4.5.3 ถูกนินทา สมน้ำหน้า เลี้ยงลูกคนเดียว

การเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยววัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนอกจากจะต้องเหนื่อยจากการทำหน้าที่เลี้ยงลูกเพียงลำพัง ยังต้องเผชิญหน้ากับคำนินทาของผู้ใหญ่ที่มองว่าการเป็นแม่ในลักษณะนี้เป็นความไม่เหมาะสมต้องได้รับการลงโทษเป็นการตอบแทน ทำให้แม่วัยรุ่นกลุ่มนี้ต้องเจ็บช้ำน้ำใจโดยที่ตัวเองก็ไม่สามารถตอบโต้กลับไปได้เพราะสังคมไทยเรานั้นเด็กจะต้องให้ความเคารพผู้ที่อาวุโสกว่าไม่เช่นนั้นแล้วจะกลายเป็นเด็กไม่ดี ก้าวร้าว ไม่น่ารัก แม่เลี้ยงเดี่ยววัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงได้แต่เจ็บใจกับคำนินทาพูดเหล่านั้นโดยที่ไม่สามารถตอบโต้กลับได้

“ก็คนที่นั่งคัดถั่วด้วยกันเขาก็ว่า สมน้ำหน้าแล้วที่เป็นอย่างนี้ ต้องเลี้ยงลูกเอง หนูก็ได้แต่เจ็บใจ ทำอะไรไม่ได้เค้าเป็นผู้ใหญ่แล้ว”(กรณีที่ 7 กร)

5.ชีวิตครอบครัว : แยกทางกัน เขานอกใจ มีปากเสียง ทะเลาะ ต่อสู้ทำร้ายกัน

การต้องมาใช้ชีวิตคู่ร่วมกันกับสามีเพราะการตั้งครรภ์ไม่พร้อมทำให้ไม่ได้มีการเรียนรู้นิสัยใจคอให้ดีเสียก่อนทั้งตัวคู่ชีวิตและครอบครัวของทั้งสองฝ่าย จึงเกิดปัญหาตามภายหลังทั้งการถูกกีดกันไม่ได้รับการยอมรับจากครอบครัวเดิมของอีกฝ่ายและการที่ต้องทนอยู่กับสามีที่นิสัยไม่ดี เช่น นิสัยลักขโมย ติดยาเสพติด เจ้าชู้ไปมีเมียน้อย และนอกจากนี้ยังมีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวทั้งการมีปากเสียงเล็กๆน้อยๆไปจนถึงการทำร้านร่างกายกัน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ดังนี้

5.1 แยกทางกัน พ่อเขาไม่ชอบหนู

การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมทำให้ต้องรีบใช้ชีวิตคู่อย่างเร่งด่วนโดยไม่ได้มีการเรียนรู้นิสัยใจคอ ปรับตัวสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัวอีกฝ่ายหนึ่งก่อนการเข้ามาใช้ชีวิตร่วมกัน จึงมักเกิดปัญหาในภายหลัง แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่เลี้ยงดูลูกส่วนหนึ่งต้องกลายเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวเพราะพ่อสามีไม่ชอบที่ตัวแม่วัยรุ่นนั้นยังเป็นเด็ก ไม่มีงานทำ ฐานนะไม่มั่นคง ไม่สามารถช่วยส่งเสริมลูกชายตนเองได้ จึงกีดกันให้ทั้งคู่แยกทางกันทิ้งภาระการเลี้ยงดูให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว

“อยู่ด้วยกันแค่ 3 เดือนเองพอลูกออกมาก็ทิ้งกัน เมื่อก่อนก็อยู่ด้วยกันที่นี่แหละ แต่พ่อเค้าไม่ค่อยชอบหนูเค้าว่าหนูไม่ดีก็เลยอยู่ด้วยกันไม่ได้ หนูก็ยังเด็กเนาะ ยังไม่มีอะไรเลย บ้านก็ไม่มีตังค์ยังงี้”(กรณีที่ 4 แอน)

5.2 เขาแอบนอกใจหนูไปมีเมียน้อย

การใช้ชีวิตคู่บางครั้งก็ไม่ได้ราบรื่นสวยงามเสมอไป เพราะในขณะที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูลูก ฝ่ายสามีก็เปลี่ยนไปไม่ได้ใส่ใจดูแลทั้งเรื่องเงินค่าใช้จ่ายและเรื่องการดูแลลูก ฝ่ายสามีที่ไม่ต้องรับผิดชอบดูแลลูกก็ยังคงแสวงหาความสุขทางเพศนอกบ้านเท่าที่จะหาได้โดยไม่สนใจว่าตนเองมีลูกเมียต้องรับผิดชอบดูแลอยู่แล้ว ซึ่งค่านิยมในสังคมไทยถือว่าการที่ผู้ชายมีเมียน้อยเป็นเรื่องปกติธรรมดาไม่ใช่เรื่องร้ายแรงเหมือนการที่ผู้หญิงมีชู้ แม้ว่าแม่สามีจะไม่พอใจที่ลูกชายตนเองมีพฤติกรรมเช่นนั้นก็เพียงแต่ว่ากล่าวลูกชายตนเองเพราะความเป็นห่วงหลานเท่านั้น ไม่ใช่เพื่อลงโทษที่ลูกชายมีผู้หญิงอื่น

“เค้าเปลี่ยนไป ไม่ค่อยดูแลไม่ค่อยสนใจ เงินก็ไม่ค่อยส่งให้ใช้ ส่งมาให้บางครั้งก็ห้าร้อย บางครั้งก็พันนึงบ้าง แต่ช่วงหลังๆนี่ไม่ค่อยได้ให้แล้ว แฟนมันนอกใจหนูไปมีเมียน้อย พอแม่แฟนรู้เรื่องเค้าก็ด่าลูกชายเค้านะ เค้าห่วงหลาน เรื่องมันนอกใจเนี่ยะเจ็บที่สุดแล้ว ถูกด่าถูกนินทามันไม่เท่าไร”(กรณีที่ 5 ฟ้า)

5.3 มีปากเสียง ทะเลาะ ต่อสู้ทำร้ายร่างกาย

การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกกับสามีบางครั้งก็มีเรื่องทะเลาะเบาะแว้ง มีปากเสียงดุด่าว่ากล่าวกัน และบางครั้งก็ตามมาด้วยการทำร้ายร่างกายกัน โดยที่กลุ่มแม่วัยรุ่นเหล่านี้มองไม่เห็นว่าเป็นความรุนแรงในครอบครัวที่บางครั้งเป็นความรุนแรงทางใจและบางครั้งก็กลายเป็นความรุนแรงทางด้านร่างกาย กลับมองเป็นเรื่องปกติธรรมดาในครอบครัว มองเป็นเรื่องลิ้นกับฟันที่ต้องมีการกระทบกระทั่งกันบ้างก็ต้องยอมๆกันไป และท้ายที่สุดแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มนี้ก็เป็นฝ่ายถูกกระทำความรุนแรงโดยไม่รู้ตัวและไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

“มีบ่นด่ากันบ้างเล็กๆน้อยๆ ไม่ได้แรงอะไร หนูก็โกรธนะ หนูก็เถียงกลับไปเหมือนกัน แต่หนูว่าเป็นเรื่องธรรมดานะคงเหมือนลิ้นกับฟันอย่างที่เค้าเคยพูดกันมั้ง”(กรณีที่ 1 สายธาร)

“ก็เรื่องเที่ยวนี่แหละ...ก็เคยคุยกันแล้วว่าหนูไม่ได้เที่ยวก็ต้องไม่ได้ไปเหมือนกัน...พอมันกลับมาก็ทะเลาะกันไหนว่าคุยกันแล้วไงทำไมทำแบบนี้ หนูทั้งทุบทั้งตีมัน สู้กันมันก็จับตัวหนูยกทุ่มลงไปบนพื้น หนูก็ลุกขึ้นมาสู้กับมันอีก หนูไม่ยอมคนอยู่แล้ว ตอนนั้นโมโห

มากไม่รู้สึกเจ็บเลย ทั้งด่าทั้งสู้กันจนได้ยินเสียงลูกร้องถึงได้หยุดไปดูลูก คืนนั้นตัดสินใจเลิกเป็นเลิกไม่อยู่แล้ว แต่ผู้หญิงก็อย่างว่าแหละพอเค้ามาพูดดีด้วยหน่อยก็ยอมเค้าอีก ก็เลยยังอยู่ด้วยกัน" (กรณีที่ 3 แก้ว)

"ก็มีทะเลาะกันบ้าง หนูก็บ่นบ้าง บางทีก็ด่ากันเถียงกันบ้าง ส่วนใหญ่จะทะเลาะเรื่องเงินกับเรื่องลูก"(กรณีที่ 6 แบม)

"เอะอ่ะอะไรเค้าก็ขึ้นเสียง ทำเสียงดังใส่ หนูสู้ไม่ได้ตลอดแหละ เคยขอไปเรียนแต่แฟนหนูไม่ให้ไปเรียนเค้าว่าบอกว่า กูรู้นะมึงจะไปหาผัวใหม่ล่ะสิ หาเรื่องไปเรื่อย"(กรณีที่ 10 เม)

5.4 ทนอยู่เพราะลูก

การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นหญิงต้องมาใช้ชีวิตคู่โดยไม่ได้มีการศึกษานิสัยใจคอฝ่ายชายผู้เป็นพ่อของลูกให้ดีเสียก่อน ซึ่งกว่าจะรู้ว่าฝ่ายชายมีนิสัยแย่ๆที่แม่ของฝ่ายหญิงไม่ชอบแอบซ่อนอยู่ตัววัยรุ่นหญิงเองก็ถูกบีบบังคับให้กลายเป็นแม่ที่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูลูกไปแล้ว ถึงแม้ว่าแม่ของเธอจะบอกให้แยกทางกันและตัวแม่วัยรุ่นเองก็เกิดความเบื่อหน่ายกับฝ่ายสามีที่นิสัยไม่ดี ติดยาเสพติด และมีพฤติกรรมลักขโมยจนต้องโทษเป็นคดีความ และไม่อยากทนอยู่กับสามีที่มีพฤติกรรมเหล่านั้น แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกก็ไม่สามารถละทิ้งการทำหน้าที่แม่ได้ เพราะถูกทำให้เชื่อว่าหน้าที่เลี้ยงดูลูกเป็นความรับผิดชอบของคนที่เป็นแม่ไม่ใช่หน้าที่ของพ่อ ลูกสามารถขาดพ่อได้แต่จะขาดแม่ไม่ได้

"แม่เค้าบอกให้หนูทิ้งกัน ทิ้งลูกไว้แล้วไปทำงานที่กรุงเทพฯกับเค้าไปเปิดบูท เวลามีเงินแล้วค่อยส่งมาให้ลูก เค้าไม่ชอบแฟนหนูด้วยแหละมันไม่เคารพเค้า แล้วมันยังมาทำเลว มาลักมาขโมยเค้าอีก เป็นโจรแบบนี้ เค้าก็อยากให้หนูเลิกกัน หนูก็เบื่อทนไม่ไหวแล้วมันหลายครั้งหลายหนแล้ว เวลามันอยากยาขึ้นมามันก็ทำเสียงดังข่ม ตวาดหนู มันก็ไม่เลือกว่าของใครมันเอาหมด ญาติกันก็ไม่สนแล้ว นี่ยิ่งเค้าเอาเรื่องด้วยมันคงไม่ได้กลับมาแล้ว หนูก็ห่วงคิดถึงลูกเคยเล่นกันทั้งวัน ยังกินนมหนูนอนอยู่เลยตอนกลางคืน ทนไม่ไหวทิ้งมาได้แค่วันเดียวก็กลับแล้ว แม่แฟนโทรตามบอกลูกร้องไม่หยุดเลย หนูสงสารลูก ขาดพ่อไม่เป็นไรแต่ต้องมีแม่"(กรณีที่ 10 เม)

6.ความในใจของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่อยากบอกให้โลกรู้

เมื่อแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมได้มาเป็นแม่ที่ต้องเลี้ยงดูลูกด้วยตนเองแล้วนั้น พวกเธอต้องฟันฝ่ากับอุปสรรคและความยากลำบากมากมายทั้งทางกายและทางใจ ซึ่งแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มนี้ต้องการสะท้อนสิ่งต่างๆที่พวกเธอต้องการให้ผู้อื่นในสังคมภายนอกได้รับรู้ถึงความต้องการที่แท้จริงของพวกเธอดังนี้

6.1 ท้องไม่พร้อม เรื่องส่วนตัว พลาดไปแล้ว ไม่อยากให้ซ้ำเติม

การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในสังคมไทยถูกทำให้เป็นเรื่องผิดและยังเป็นสิ่งที่คนในสังคมทั่วไปไม่ให้การยอมรับ หากหญิงวัยรุ่นคนใดมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้นก็มักจะถูกตำหนิจากคนรอบข้างว่าเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม ไม่รักนวลสงวนตัว ท้องก่อนแต่ง และว่ากล่าวซ้ำเติมเพื่อเป็นการลงโทษที่ทำผิดไปจากจารีตที่ควรเป็น แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มนี้ต้องการให้คนอื่นมองเรื่องการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของตนว่าเป็นเรื่องส่วนตัว ไม่ได้เป็นสิ่งที่เลวร้ายและไม่ต้องการให้คนอื่นมาตำหนิพวกเธอในเรื่องนี้

“หนูว่าตอนที่เราท้องโดยที่เราพร้อมรึไม่พร้อมมันเป็นเรื่องส่วนตัว เราจะได้ไม่ต้องมาทนให้คนอื่นเค้ามองว่าเราผิด อย่างพวกข้างบ้านหรือคนบ้านอื่นที่มาว่าเรา คนอื่นไม่น่าเข้ามายุ่ง เค้าก็ไม่ได้เกี่ยวอะไรด้วยกับเรา ก็ไม่น่าจะมาว่าเรา”(กรณีที่ 4 แอน)

“คนอื่นไม่ควรมาว่าเรา ถ้าพลาดท้องบ้างแล้วจะรู้ว่าเป็นยังไง หนูก็แค่อยากให้สังคมยอมรับเท่านั้น ไม่อยากให้มาดูถูกว่าแม่วัยรุ่นอย่างเรา” (กรณีที่ 6 แบม)

“อยากบอกว่าการเป็นแม่วัยรุ่นไม่ได้เลวร้าย เพราะทำผิดพลาดไปแล้วไม่อยากให้มาซ้ำเติมกัน” (กรณีที่ 7 กร)

6.2 จะเป็นแม่หรือไม่ ขอเลือกเองดีกว่า

เพราะการถูกละเมิดสิทธิในการตัดสินใจเลือกเป็นแม่อย่างอิสระจากสังคม ทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกกลุ่มนี้ต้องการที่จะมีสิทธิในการเลือกเป็นแม่อย่างอิสระด้วยตนเองได้โดยที่ไม่ต้องสนใจคนอื่น ไม่อยากให้คนอื่นที่ไม่ใช่ตัวแม่วัยรุ่นเองเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ เพราะแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มนี้ส่วนหนึ่งถูกบีบคั้นจากภายนอกที่ไม่ใช่ความต้องการของเธอเองให้ต้องกลายเป็นแม่อย่างไม่มีทางเลือก พวกเธอจึงคิดว่าการที่ตนเองได้มีสิทธิเลือกว่าต้องการเป็นแม่คนหรือไม่จะเป็นทางออกที่ดีกว่าที่เคยเป็น

“ถ้าเราเลือกเองได้ไม่ต้องสนใจอะไร ไม่ต้องมาแคร์คนอื่นก็น่าจะดีนะ ถ้าเราอยากมีลูกจริงๆค่อยมี บางทีเราก็จำเป็นต้องมีตอนที่เรายังไม่ได้อยากได้เค้าจริงๆ”(กรณีที่ 3 แก้ว)

“หนูก็อยากให้ผู้หญิงเรามีสิทธิที่จะเลือกเองได้ว่าเป็นแม่รึไม่เป็นก็ได้ ด้วยตัวเราเองเหมือนกันนะ มันน่าจะดีนะพี่ ถ้ายังไม่พร้อมก็ยังไม่ต้องเอาไว้” (กรณีที่ 4 แอน)

“หนูว่าเราน่าจะมีสิทธิเลือกเองนะ ตัวเองตัดสินใจเองได้ว่าอยากมีลูก อยากเป็นแม่คนมั๊ย คนอื่นก็แค่คนเข้ามาแนะนำไม่ได้เกี่ยวอะไร แต่ในสังคมจริงๆมันคงไม่มีหรือกพี่ บางคนอยากท้องแต่แม่ห้ามก็มี”(กรณีที่ 5 ฟ้า)

“เราเลือกไม่ได้จริงๆหรอกว่าอยากเป็นแม่รึเปล่า ที่จริงหนูไม่ได้อยากมี แต่หนูเลือกเอาไว้เพราะกลัวบาป กลัวผลข้างเคียง กลัวตกเลือดตายเหมือนที่เขาเล่ากันมา”(กรณีที่ 7 กร)

6.3 อยากให้รัฐช่วยค่านมและสอนเลี้ยงลูก

ภาครัฐยังไม่มีบริการที่ตอบสนองความต้องการแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่เลี้ยงดูลูก แม่กลุ่มนี้มีต้องการให้ภาครัฐยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือพวกเธอ ทั้งการเป็นแม่มือใหม่ที่ยังขาดประสบการณ์ในการดูแลเด็กที่ต้องการให้ภาครัฐช่วยเตรียมความพร้อมในการเลี้ยงลูก และความต้องการให้ภาครัฐช่วยจัดสวัสดิการช่วยเหลือด้านการเงินเพื่อเป็นค่านมลูกในกลุ่มแม่เลี้ยงเดี่ยวที่ไม่สามารถหาเงินเลี้ยงดูลูกได้ตามลำพัง

“อยากให้เปิดสอนฟรีเกี่ยวกับการหัดเลี้ยงลูก เพราะแม่มือใหม่หลายๆ คนก็ทำไม่เป็น จัดให้เป็นคอร์สแบบเอกชนก็ได้แต่เอาแบบไม่ต้องเสียเงินน่ะ”(กรณีที่ 3 แก้ว)

“อยากได้เงินค่านมลูก เพราะแม่บางคนก็ไม่มีปัญญาหาเงินมาเลี้ยงลูกได้ บางคนพ่อของลูกก็ทิ้งหนีไปต้องเลี้ยงลูกคนเดียว เขาจะได้ไม่คิดฆ่าลูก ได้สักเดือนละห้าร้อยบาทก็ยังดีกว่าไม่ได้อะไรเลย”(กรณีที่ 7 กร)

6.4 อยากกลับไปเรียน จะได้ทำงานหาเงินมาเลี้ยงลูก

การที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องมาทำหน้าที่แม่เลี้ยงดูลูกในขณะที่กำลังอยู่ในวัยเรียน ทำให้การเรียนที่ดำเนินอยู่ต้องชะงักงันไม่สามารถไปเรียนต่อตามความตั้งใจได้ แต่ในใจของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูนั้นก็ต้องการโอกาสที่จะกลับไปเรียนหนังสือต่อให้ได้รับวุฒิการศึกษาไปประกอบอาชีพ นำวุฒิการศึกษาไปสมัครเข้าทำงานเพื่อหาเงินมาเลี้ยงดูลูกของตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่จะมุ่งหวังที่จะไปสมัครเข้าเรียนในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนที่เปิดกว้างมากกว่าการศึกษาในระบบรั้วโรงเรียนที่มองว่าการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นความไม่เหมาะสมและบีบคั้นให้ต้องออกจากโรงเรียนในที่สุด

“หนูว่าจะรอให้ลูกหย่านมก่อน คิดว่าจะให้ลูกกินนมซักปีนึงอย่างที่ตั้งใจไว้ แล้วหนูก็จะกลับไปเรียน กศน. พี่หนูเค้าจะส่งเรียน จบแล้วหนูก็จะไปทำงานหาเงินเลี้ยงลูก” (กรณีที่ 4 แอน)

“หนูก็จะไปเรียนต่อ กศน. ต่อม.6 ให้จบ แล้วก็จะทำงานหาเลี้ยงลูก” (กรณีที่ 5 ฟ้า)

“หนูก็คิดเอาไว้ว่าปีหน้าจะไปเรียน กศน. ปีนี้สมัครสอบไม่ทันแล้ว พอจบก็กะว่าจะหางานทำ เก็บเงินไว้รอลูกโตเข้าโรงเรียน เค้าจะได้มีอนาคต”(กรณีที่ 7 กร)

“หนูน่ะอยากจะไปเรียน ว่าจะไปเรียน กศน. กับเค้าเหมือนกัน จะได้มีวุฒิไปทำงานจบมาแค่ม.2 ใครเค้าก็คงไม่รับหรอก”(กรณีที่ 10 เม)

จากผลการวิจัยทั้งสามระยะของการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม เราจะพบว่าประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นถูกกดดันให้ต้องเป็นแม่อย่างไม่มีทางเลือก เพราะแรงกดทับที่เข้ามาบีบคั้นจากสังคมภายนอกที่เข้ามาควบคุมเนื้อตัวร่างกายของผู้หญิง ทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมไม่มีอำนาจต่อรองในทุกๆด้านทั้ง ถูกกดดันบีบคั้นทั้งในพื้นที่นอกบ้านและพื้นที่ในครัวเรือนเอง แม้ว่าแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจะไม่ต้องการมีลูกแต่ก็ไม่สามารถยุติการตั้งครรภ์ได้อย่างอิสระ จึงจำเป็นต้องดำรงครรภ์และต้องเป็นแม่จากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในที่สุด แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมได้แรงกดดันอยู่ในทุกจังหวะชีวิต เพราะการเป็นแม่ที่ผิดแปลกไปจากที่คนในสังคมต้องการและคาดหวังให้ผู้หญิงทุกคนเป็น โดยตั้งแต่รู้ตัวว่าตั้งครรภ์ไม่พร้อมก็จะทุกข์ใจ

มากและพยายามหาทางออกโดยการทำแท้งเพราะไม่อยากมีลูกแต่ก็ไม่สำเร็จ บางกลุ่มไม่อยากมีลูกแต่ก็กลัวบาป กลัวตกเลือดตายจนไม่กล้ายุติการตั้งครรภ์จนต้องดำรงครรภ์ ในระหว่างที่ดำรงครรภ์ก็ต้องอับอายจากคำนินทาของเพื่อนบ้านจนต้องเก็บตัวอยู่บ้านไม่กล้าออกไปข้างนอก ทั้งๆที่เจ็บใจแต่ก็ไม่สามารถตอบโต้ได้ หลายคนต้องออกจากโรงเรียนหรือออกจากงานหลังจากต้องดำรงครรภ์อย่างจำใจ จนได้มาเลี้ยงลูกด้วยตนเองและใช้ชีวิตคู่ร่วมกันกับสามีก็ต้องพบกับความยากลำบากจากการเลี้ยงลูกและการถูกกดขี่เอาเปรียบจากสามีทั้งเรื่องงานบ้านและภาระการคุมกำเนิด

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเชื่อว่าวัยรุ่นหญิงนั้นควรจะมีสิทธิเลือกที่จะเป็นแม่หรือไม่ด้วยตนเองอย่างแท้จริงโดยไม่ต้องถูกกดดัน ไม่ว่าวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมเหล่านั้นจะตัดสินใจอย่างไรจะเป็นแม่หรือไม่ ทุกคนก็ควรเคารพสิทธิการตัดสินใจของพวกเธอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเหล่านี้ให้ผ่านพ้นช่วงวิกฤติของชีวิตไปด้วยดี

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกในช่วง 2 ขวบปีแรกทั้ง 10 ราย พบว่าวัยรุ่นหญิงทั้งหมดจำเป็นต้องเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมด้วยภาวะจำยอม และเมื่อต้องเป็นแม่จากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมต่างก็ได้รับผลกระทบจากอำนาจระหว่างหญิงชายและความสัมพันธ์ของระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่เข้ามาเป็นแรงกดดันในชีวิตทุกๆ มิติโครงสร้างชีวิต ซึ่งผู้วิจัยจะสรุป อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะในประเด็นหลักๆดังต่อไปนี้

5.1 บทสรุป

จากผลการศึกษาประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกในช่วง 2 ขวบปีแรก พบว่าประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นประสบการณ์ที่เต็มไปด้วยด้วยแรงบีบคั้นจากสังคมภายนอกโดยการแสดงอำนาจระหว่างหญิงชายและความสัมพันธ์ของระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่เข้ามาทำให้การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นเรื่องผิดในสายตาของทุกคน และเข้ามากดดันให้วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเหล่านี้ต้องเป็นแม่ โดยที่ตัววัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมเองไม่ได้มีอิสระในการเลือกตัดสินใจด้วยตนเองอย่างแท้จริง ซึ่งในส่วนนี้ผู้วิจัยจะสรุปคำตอบที่ได้จากผลการศึกษาเพื่อตอบคำถามการวิจัยที่ว่า ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกในช่วง 2 ขวบปีแรกนั้นเป็นอย่างไรและทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ด้วยเงื่อนไขและแรงกดดันบีบคั้นในชีวิตของผู้หญิงซึ่งเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่แตกต่างกันไปดังนี้

1.เพศสัมพันธ์ที่นำมาสู่การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นเพศสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชาย

รูปแบบและวิธีการของเพศสัมพันธ์ที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของแม่วัยรุ่นดำเนินไปบนเส้นทางของเพศสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชาย ฝ่ายชายเป็นผู้กุมอำนาจและควบคุมเกมให้ฝ่ายหญิงเป็นผู้เดินตาม ชายคู่เพศสัมพันธ์จะพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อให้วัยรุ่นหญิงยินยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วยทั้งการใช้เรื่องความรักมาล่อลวงโน้มน้าวให้เชื่อใจจนยอมตามและการใช้

กำลังบังคับ เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นภาพของเพศสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชายชัดเจน ผู้วิจัยได้จำแนกรูปแบบไว้ดังนี้

1.1วัยรุ่นหญิงถูกฝ่ายชายใช้การล่อลวงโน้มน้าวให้ยินยอมมีเพศสัมพันธ์

วัยรุ่นหญิงถูกฝ่ายชายคู่เพศสัมพันธ์เอาเปรียบจากการแสวงหาความสุขทางเพศจากร่างกายฝ่ายหญิงผ่านการโน้มน้าวชักจูงทุกวิถีทางเพื่อให้วัยรุ่นหญิงเข้าสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจกับฝ่ายวัยรุ่นหญิง เช่น ล่อลวงให้วัยรุ่นหญิงเชื่อว่าเพราะความรักจึงอยากมีเพศสัมพันธ์ด้วย รักและอยากเป็นเจ้าของไม่ต้องการให้คนอื่นมาแย่งไป การมีเพศสัมพันธ์กันเป็นเรื่องปกติธรรมดาของคู่รักทั่วไป การให้คำมั่นสัญญาว่าจะมาแต่งงานด้วยภายหลัง และใช้การมอมเหล้าให้วัยรุ่นหญิงขาดสติเพื่อล่อลวงไปมีเพศสัมพันธ์

1.2วัยรุ่นหญิงถูกใช้กำลังบังคับในการมีเพศสัมพันธ์

ฝ่ายชายคู่เพศสัมพันธ์ใช้อำนาจจากการมีร่างกายที่แข็งแรงกว่ามาบีบบังคับวัยรุ่นหญิงให้ได้มาซึ่งเพศสัมพันธ์ และด้วยร่างกายที่บอบบางกว่าวัยรุ่นหญิงจึงสู้แรงไม่ไหวจนต้องยอมมีเพศสัมพันธ์โดยไม่เต็มใจ ซึ่งฝ่ายชายเองต้องการเพียงการแสวงหาความสุขทางเพศเท่านั้นไม่ได้สนใจว่าวัยรุ่นหญิงจะรู้สึกอย่างไร ต้องการมีเพศสัมพันธ์ด้วยหรือไม่

1.3เพศสัมพันธ์ถูกกำหนดโดยฝ่ายชายและเป็นเพศสัมพันธ์ที่ขาดความรับผิดชอบ

แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในงานวิจัยนี้ทุกรายเกิดจากการมีเพศสัมพันธ์นอกสมรส ไม่ได้มีการใช้ชีวิตคู่อยู่ด้วยกัน เป็นการไปมาหาสู่เพื่อมีความสัมพันธ์นั้นเกิดขึ้นโดยการกำหนดของฝ่ายชายว่าจะมาหาวัยรุ่นหญิงเมื่อไร ทำให้วัยรุ่นหญิงไม่รู้ตัวล่วงหน้าก่อนการมีเพศสัมพันธ์ให้นานพอที่จะมีการกินคุมกำเนิด หรือมีการคุมกำเนิดแต่ไม่สม่ำเสมอ เกิดความผิดพลาดจากการคุมกำเนิด อีกทั้งฝ่ายชายคู่เพศสัมพันธ์ยังผลักภาระการคุมกำเนิดให้วัยรุ่นหญิงเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ฝ่ายชายไม่ได้มีการคุมกำเนิดหรือคุมกำเนิดเป็นครั้งคราวเท่านั้น ทำให้วัยรุ่นหญิงเกิดการตั้งครรภ์ไม่พร้อมตามมา

ดังนั้นการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นหญิงจึงเกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ตกอยู่ภายใต้ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชายที่ฝ่ายชายเป็นผู้กุมอำนาจต่างๆไว้เบ็ดเสร็จแต่เพียงผู้เดียว วัยรุ่นหญิงถูกทำให้เป็นรองตกอยู่ภายใต้การควบคุมของชายคู่เพศสัมพันธ์ไม่อาจ

ต่อรองได้ควบคุมทั้งความคิด ควบคุมทั้งทางร่างกายเพื่อเอาเปรียบวัยรุ่นหญิงในการแสวงหาประโยชน์จากเพศสัมพันธ์

2.การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในสังคมไทยไม่เป็นที่ยอมรับและถูกทำให้เป็นเรื่องผิด

การตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นยังเป็นสิ่งที่คนทั่วไปในสังคมไทยไม่ยอมรับเพราะพวกเขาเหล่านั้นยังตกอยู่ภายใต้การครอบงำทางความคิดที่กดดันบีบคั้นและควบคุมผู้หญิงให้อยู่ในจารีตประเพณี การตั้งครรภ์ไม่พร้อมนอกสมรสในขณะที่ยังเป็นวัยรุ่นทำให้วัยรุ่นหญิงถูกมองว่ามีความผิด เป็นความไม่เหมาะสม ไม่ควรเกิดขึ้นและสมควรได้รับการลงโทษโดยไม่ได้สนใจความรู้สึกและความเป็นตัวตนของวัยรุ่นหญิงเลยแม้แต่น้อยว่าจะเป็นอย่างไร ซึ่งแม้แต่ตัวของกลุ่มวัยรุ่นหญิงเองก็ถูกหล่อหลอมมาผ่านทางครอบครัวและโรงเรียนให้ว่าเป็นเรื่องผิดที่ไม่ควรเกิดขึ้นเช่นเดียวกันกับคนอื่นๆในสังคม ทำให้เมื่อมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้นวัยรุ่นหญิงก็จะได้รับผลกระทบจากแรงกดดันที่ส่งมาจากสังคมภายนอกและจากความรู้สึกผิดภายในใจของตัวเองเข้ามาบีบคั้นให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีกับการตั้งครรภ์ไม่พร้อมครั้งนี้ตั้งแต่เริ่มรู้ตัวว่าตั้งครรภ์ไม่พร้อมในช่วงแรก ส่งผลต่อการตัดสินใจจัดการกับการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของตัววัยรุ่นเอง และส่งผลกระทบต่อเนื่องแม้ว่าแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจะอยู่ระหว่างดำรงครรภ์ไปจนคลอด

2.1 แรงกดดันและบีบคั้นจากภายในตัวแม่วัยรุ่นเมื่อตั้งครรภ์ไม่พร้อม

เมื่อเริ่มรู้ว่าตั้งครรภ์

เมื่อวัยรุ่นหญิงเริ่มรู้ตัวว่าตั้งครรภ์ไม่พร้อมพวกเธอจะรู้สึกไปในทางที่ไม่ดีกับการตั้งครรภ์ครั้งนี้ เพราะวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มนี้ถูกทำให้เชื่อว่าการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นเรื่องผิด เป็นสิ่งไม่ดี ไม่เหมาะสม ไม่ควรเกิดการตั้งครรภ์ในผู้หญิงกลุ่มที่เป็นวัยรุ่นและวัยเรียน วัยรุ่นหญิงกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เชื่อว่าตนเองยังเป็นเด็ก อายุน้อย และยังเรียนอยู่จึงไม่ควรจะเป็นแม่ในช่วงเวลานี้ อีกทั้งการตั้งครรภ์ของพวกเธอทุกรายล้วนแล้วแต่เป็นการตั้งครรภ์นอกสมรสที่สังคมไม่ยอมรับทั้งสิ้นจึงยิ่งไม่ควรที่จะตั้งครรภ์ ดังนั้นเมื่อเกิดการตั้งครรภ์ไม่พร้อมพวกเธอจึงรู้สึกตกใจเพราะไม่ได้คาดคิดมาก่อนว่าจะตั้งครรภ์ตั้งแต่ตอนอายุน้อย รู้สึกเศร้าเสียใจเพราะรู้ว่าการตั้งครรภ์ไม่พร้อมครั้งนี้จะทำให้การเรียนของตนต้องหยุดชะงักลงไม่ได้เรียนต่อตามที่ตั้งใจไว้ รู้สึกผิดกับคนทางบ้านกลัวคนทางบ้านเสียใจที่ตนเองต้องมาเป็นแบบนี้คงไม่สามารถเรียนให้จบตามที่ครอบครัวคาดหวังได้ เมื่อมีแรงกดดันมากก็จะรู้สึกเครียด กลัว สับสน เกิดความอับอายกับการตั้งครรภ์ที่เกิดขึ้น โทษว่าเป็นความผิดของตนเองที่ไม่ป้องกันการตั้งครรภ์ และแรงกดดันเหล่านี้เองที่บีบคั้นให้วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องทุกข์ใจจนบางรายรุนแรงถึงขั้นรู้สึกอยากตายเพื่อนหนี

คำนินทาจากชาวบ้านที่เขาว่าท้องก่อนแต่ง ไม่รู้จะจัดการอย่างไรกับชีวิตของตนเองอย่างไรเมื่อตั้งครรภ์ เพราะหากดำรงครรภ์ก็จะถูกเพื่อนบ้านหรือคนอื่นนินทาให้เสียหายเรื่องการตั้งครรภ์ว่าเป็นเด็กสาวใจแตก ใจง่าย ท้องไม่มีพ่อ ท้องวัยเรียน ในวัยรุ่นหญิงกลุ่มที่ยังเรียนหนังสืออยู่ก็จะถูกบีบบังคับให้ต้องออกจากโรงเรียน ไม่ได้เรียนต่อ วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมเหล่านี้จึงไม่ต้องการที่จะเป็นแม่ในช่วงเวลานี้และพยายามที่จะยุติการตั้งครรภ์ตั้งแต่รู้ตัวว่าตั้งครรภ์ไม่พร้อมในระยะแรก

ระหว่างดำรงครรภ์ไม่พร้อม

เมื่อไม่สามารถยุติการตั้งครรภ์ไม่พร้อมครั้งนี้ได้ทั้งจากการทำแท้งไม่สำเร็จหรือในกลุ่มที่ยอมดำรงครรภ์เพราะความกลัวเจ็บกลัวตายและกลัวบาปจึงไม่กล้าทำแท้งและถูกชักจูงโน้มน้าวให้ดำรงครรภ์ ทำให้วัยรุ่นหญิงต้องดำรงครรภ์ด้วยความจำยอม และเพราะการถูกกดทับจากโครงสร้างสังคมโดยเพื่อนบ้าน เพื่อนๆ โรงเรียนและคนในครอบครัวส่งผลต่อความรู้สึกภายในตัวของวัยรุ่นหญิงที่ต้องดำรงครรภ์ว่าตัวเองผิดที่เป็นแม่อายุน้อย ตั้งครรภ์ไม่พร้อมนอกสมรสให้เกิดรู้สึกอับอายจนไม่กล้าออกไปนอกบ้าน กลัวถูกชาวบ้านนินทา บางรายไม่ไปเรียนต่อเพราะอายเพื่อนที่ตัวเองตั้งครรภ์ จึงเก็บเนื้อเก็บตัวอยู่แต่ในบ้านเท่านั้นไม่ยอมออกไปไหนเป็นส่วนใหญ่

เมื่อเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

หลังคลอดจนได้มีประสบการณ์เลี้ยงดูลูกที่เกิดจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อม แม่วัยรุ่นกลุ่มนี้จะกดดันและเหน็ดเหนื่อยยากลำบากกับการต้องดำรงบทบาทการเป็นแม่ให้ได้ตามที่สังคมคาดหวังไว้ ต้องดูแลลูก ต้องรัก ต้องเสียสละและต้องสามารถทำทุกได้เพื่อลูก นอกจากนี้ก็ยังต้องรับแรงกดทับจากเพื่อนบ้านที่นินทาว่ากล่าวในทางเสียหายเกี่ยวกับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม โดยเฉพาะแม่เลี้ยงเดี่ยวที่จะรู้สึกดันมากเป็นพิเศษเพราะต้องรับภาระเลี้ยงลูกคนเดียวและแบกรับความทุกข์จากคำนินทาของเพื่อนบ้านที่ว่าเป็นแม่ใจแตก สมน้ำหน้า ต้องเลี้ยงลูกคนเดียว ซึ่งตัวของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเองก็ถูกทำให้เชื่อว่าเป็นความผิดของตนเองที่ไม่รู้จักป้องการจนเกิดตั้งครรภ์ ต้องยอมรับการลงโทษโดยคำนินทาเหล่านั้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

2.2แรงกดดันและบีบคั้นจากสังคมภายนอกที่กระทำต่อตัวแม่วัยรุ่นเมื่อตั้งครรภ์ไม่พร้อม

เมื่อเริ่มรู้ว่าตั้งครรภ์

แรงกดทับที่สังคมภายนอกเข้าไปกระทำต่อตัววัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมผ่านการสร้างอุดมการณ์ในระบบสังคมที่พ่อเป็นใหญ่ภายในบ้านมีการสร้างกฎเกณฑ์เพื่อปกครองลูกสาวภายในบ้านจนแผ่ขยายออกสู่สังคมภายนอกเพื่อปกครองผู้หญิงทุกคน ในอุดมการณ์เรื่องการเป็นหญิงดีหล่อหลอมให้วัยรุ่นหญิงเชื่อว่าตนเองต้องเป็นตามที่ตนเองได้เรียนรู้มา คือ ผู้หญิงที่ดีต้องรักนวลสงวนตัว ไม่ท้องก่อนแต่ง ไม่ท้องในวัยเรียน การตั้งครรภ์ควรเกิดภายใต้การ

สมรสเท่านั้น ถ้าประพฤติผิดไปจากนี้ก็จะกลายเป็นผู้หญิงไม่ดี เป็นสาวใจแตก สังคมก็จะเข้ามามีบทบาทในการลงโทษคนที่ทำผิดไปจากขนบธรรมเนียมประเพณีที่สังคมไทยขีดเส้นไว้ ดังนั้นเมื่อมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้นคนในสังคมเหล่านี้จึงเข้ามามีส่วนกดดันให้วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมรู้สึกแย่กับการตั้งครรภ์ และต้องพยายามดิ้นรนหลีกหนีจากการเป็นสาวใจแตกโดยการพยายามยุติการตั้งครรภ์ด้วยการกินยาขับเลือดและพยายามหาสถานที่ทำแท้งเถื่อน

ระหว่างดำรงครรภ์

เมื่อวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องดำรงครรภ์พวกเธอก็ยังถูกกดดันจากสังคมภายนอกที่เข้ามามีผลกระทบต่อชีวิตของพวกเธอ ในสังคมจึงร่วมกันกดดันลงโทษวัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมเหล่านี้ว่าเป็นผู้หญิงที่ไม่ดีโดยการนินทาว่ากล่าวให้เสียหายจนวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดความอับอายไม่กล้าออกจากบ้าน คนในสังคมบางคนที่อยู่ในวิชาชีพครูก็ใช้อำนาจความเป็นครูฝ่ายปกครองมาลงโทษโดยการกดดันและบีบบังคับให้นักเรียนที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยเรียนต้องลาออก โดยอ้างว่าเป็นผู้หญิงที่ไม่ดี เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม กลัวรุ่นน้องเอาเป็นแบบอย่าง ครูไม่ปฏิบัติตาม พรบ. อนามัยเจริญพันธุ์ ที่เปิดโอกาสให้เด็กนักเรียนที่ตั้งครรภ์ไม่เรียนได้ตามปกติ แต่กลับเลือกปฏิบัติใช้อำนาจความเป็นครูมาตัดสินวัยรุ่นหญิงที่ดำรงครรภ์จากการตั้งท้องไม่พร้อมให้ต้องหมดอนาคตทางการศึกษา ตัดโอกาสทำงานดีๆในอนาคต เพราะในสังคมทุนนิยมหากไม่มีวุฒิการศึกษามายืนยันความรู้ความสามารถก็จะเป็นได้เพียงแค่แรงงานราคาถูกเท่านั้น นอกจากนี้วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องดำรงครรภ์บางรายยังถูกลงโทษโดยพ่อซึ่งเป็นคนในครอบครัว เพราะความอับอายชาวบ้านที่ลูกสาวท้องก่อนแต่ง พ่อจึงตัดขาดไม่ส่งเสียลูกสาวอีก เมื่อไม่มีคนส่งเสียเงินค่าใช้จ่าย วัยรุ่นหญิงกลุ่มนี้ก็หมดโอกาสเรียนต่อนั่นเอง

การดำรงครรภ์ทำให้ญาติพ่อแม่หรือผู้ใหญ่ต้องมารับรู้เรื่องการตั้งครรภ์ไม่พร้อม ตามมาด้วยการกดดันให้ต้องเข้าสู่พิธีกรรมการแต่งงานอย่างเร่งด่วน ลูกสาวถูกทำให้กลายเป็นสินค้าที่มีมูลค่าเมื่อมีการเจรจาค่าสินสอดงานแต่งงาน แต่การที่วัยรุ่นหญิงมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้นและต้องดำรงครรภ์นั้นก็เหมือนสินค้ามีตำหนิที่ถูกลดมูลค่าลง เมื่อมีการสู่ขอกันตามประเพณีพ่อแม่ฝ่ายหญิงก็จะไม่สามารถเรียกร้องค่าสินสอดตามความต้องการได้ งานแต่งงานก็จะจัดเป็นงานเล็กเท่านั้น เช่น พิธีกรรมการผูกข้อมือเพียงอย่างเดียว ไม่มีงานเลี้ยง

เมื่อเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

เมื่อต้องกลายเป็นแม่วัยรุ่นที่ต้องเลี้ยงดูลูกจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อม แม้ว่าจะผ่านพ้นวิกฤติชีวิตในช่วงแรกมาได้และแรงกดดันต่างๆเริ่มลดลง แต่ในกรณีของแม่เลี้ยงเดี่ยวก็ยังหนีไม่พ้นไปจากการลงโทษของคนสังคม ซึ่งในขณะที่แม่เลี้ยงเดี่ยววัยรุ่นที่เลี้ยงดูลูกที่เกิดจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องรับผิดชอบดูแลลูก ยังคงถูกเพื่อนบ้านและเพื่อนที่ทำงานด้วยกัน

นินทาว่ากล่าวเสียดสีให้ต้องเจ็บใจเรื่องที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมในช่วงวัยรุ่นและถูกฝ่ายชายทิ้งไป ทำให้ต้องเลี้ยงลูกตามลำพังฝ่ายเดียว

3.การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมตกอยู่ภายใต้การถูกบังคับควบคุม ไม่มีอิสระในการเลือกเป็นแม่ด้วยตนเอง

การตั้งครรภ์ครั้งนี้เป็นการตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่วัยรุ่นหญิงทุกคนไม่ต้องการให้เกิดขึ้นเป็นครรภ์นอกสมรสที่วัยรุ่นหญิงไม่ได้ต้องการจะมีลูกและไม่ต้องการที่จะถูกตีตราว่าเป็นผู้หญิงไม่ดีที่ท้องก่อนแต่งเป็นสาวใจแตก แต่วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมเหล่านี้ก็ตกอยู่ภายใต้แรงกดดันในสถานการณ์ที่ต้องเลือกระหว่างการยุติการตั้งครรภ์ก็จะกลายเป็นแม่ใจยักษ์ หรือจะเลือกดำรงครรภ์เป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมก็จะกลายเป็นสาวใจแตก แม้ว่าจะเลือกยุติการตั้งครรภ์แต่หากไม่สำเร็จก็ต้องกลายเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเช่นเดียวกันด้วยภาวะจำยอม การต้องเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมแท้จริงแล้วไม่ได้เกิดจากความต้องการของตัววัยรุ่นหญิงเอง แต่เป็นเพราะอะไรผู้วิจัยจะอธิบายดังนี้

3.1 ต้องดำรงครรภ์เพราะทำแท้งไม่สำเร็จ

ด้วยความไม่ต้องการเป็นแม่เพราะแรงกดดันจากสังคมภายนอกจึงทำให้เมื่อวัยรุ่นหญิงรู้ตัวว่าตั้งครรภ์ไม่พร้อมก็จะพยายามยุติการตั้งครรภ์โดยการทำแท้ง ซึ่งวิธีการที่ง่ายและสะดวกที่สุดที่เลือกใช้กันคือ การกินยาขับเลือดที่หาซื้อได้ง่ายตามท้องตลาดทั่วไป เช่น ยาสตรีเบนโล หรือเหล้า และเมื่อการทำแท้งด้วยการกินยาขับเลือดไม่สำเร็จวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมก็จะพยายามแสวงหาทางออกอื่นโดยการหาสถานที่ทำแท้ง บางรายสถานทำแท้งไม่สามารถทำแท้งได้เพราะเด็กตัวโตเกินไปและบางรายต้องการทำแท้งแต่ไม่ทราบสถานที่ทำแท้งเพราะเป็นสถานที่ผิดกฎหมายต้องหลบซ่อน เนื่องจากการจะทำแท้งในโรงพยาบาลที่ปลอดภัยและถูกกฎหมายนั้นเป็นอำนาจตัดสินใจของวิชาชีพแพทย์ที่จะทำแท้งให้เมื่อการตั้งครรภ์เป็นอันตรายต่อตัวแม่ และนักกฎหมายที่จะอนุญาตให้ทำแท้งได้โดยไม่มีความผิดก็ต่อเมื่อเป็นครรภ์ที่เกิดจากการถูกข่มขืนเท่านั้น เงื่อนไขอื่นๆในชีวิตผู้หญิงกลับไม่ถูกนำมาพิจารณาร่วมด้วย เมื่อการทำแท้งเป็นความต้องการของวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเองโดยตรงจึงต้องหาสถานที่ทำแท้งเถื่อนเท่านั้น เมื่อไม่ทราบว่าที่ไหนรับทำแท้งจึงไม่ได้ไปทำแท้ง จึงจำเป็นต้องดำรงครรภ์จนคลอดและกลายเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในที่สุด

3.2 ดำรงครรภ์เพราะความกลัว ไม่กล้าทำแท้ง

แม้ไม่ต้องการที่จะเป็นแม่และไม่ต้องการที่จะถูกตำหนิจากสังคมภายนอก แต่ด้วยความกลัวจึงถูกบีบบังคับให้ต้องดำรงครรภ์จนคลอด ซึ่งแม่วัยรุ่นเหล่านี้มีความกลัวที่แตกต่างกันออกไป บางกลุ่มไม่กล้าทำแท้งเพราะกลังบาปกรรมจากการทำลายชีวิตเด็กในท้อง เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมชาวพุทธที่เชื่อในเรื่องบาปบุญคุณโทษ บางกลุ่มไม่อยากเป็นแม่ไม่อยากต้องอับอาย แต่ก็กลัวเจ็บและกลัวตกเลือดตายจากการทำแท้ง ด้วยเหตุนี้วัยรุ่นหญิงจึงต้องกลายเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในเวลาต่อมา

3.3 ถูกโน้มน้าว ควบคุม บังคับให้ดำรงครรภ์

การดำรงครรภ์จนคลอดนั้นไม่ได้เป็นความต้องการของวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมอย่างแท้จริงแต่เป็นเพราะการถูกครอบงำและควบคุมโดยฝ่ายชายผู้เป็นพ่อของลูกที่บอกให้วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมเก็บลูกในท้องเอาไว้ ไม่ให้ไปเอาเด็กออก และบอกว่าจะส่งเสียเลี้ยงดู ส่วนพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่เป็นฝ่ายควบคุมโน้มน้าวใจให้วัยรุ่นหญิงเก็บลูกในท้องไว้ ซึ่งก็มักจะอ้างถึงเหตุผลของการไม่ให้ไปทำแท้งว่าเป็นเพราะเกรงกลัวอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับตัววัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อม และกล่าวอ้างว่าเป็นความรับผิดชอบที่วัยรุ่นหญิงต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูที่ทำให้เด็กเกิดมา ดังนั้นวัยรุ่นหญิงจึงต้องกลายเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมตามมาเพราะการถูกควบคุมโน้มน้าวบังคับให้ต้องดำรงครรภ์นั่นเอง

4.เมื่อเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูก ชีวิตลำบาก ถูกผูกติดไว้กับการเลี้ยงดูลูก

การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกนั้น ถูกอำนาจทุนนิยมชายเป็นใหญ่เข้ามาแทรกแซงชีวิตแม่วัยรุ่นในทุกๆด้าน ทำให้ต้องประสบกับความยากลำบาก ตกเป็นรอง ขาดอิสระและถูกควบคุมเพราะชีวิตไม่ได้อยู่เพียงลำพัง แต่กลับกลายเป็นชีวิตที่ต้องหน้าที่แม่ซึ่งต้องรับผิดชอบดูแลลูก หน้าที่ในการเลี้ยงดูลูกถูกมองว่าเป็นหน้าที่ของแม่โดยตรงเพราะเป็นคนอุ้มท้องและมีเต้านมที่ใช้สำหรับให้นมลูก ดังนั้นแม่จึงต้องทำหน้าที่ที่ได้รับการผลักภาระมาให้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อธิบายได้ดังนี้

4.1 ชีวิตถูกผูกติดไว้กับการเลี้ยงลูก

เมื่อวัยรุ่นหญิงต้องกลายเป็นแม่จากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูก ทำให้ภาระหลักในการดูแลตกอยู่กับแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมแต่เพียงฝ่ายเดียว ผู้หญิงถูก

มอบหมายให้มีหน้าที่ต้องดูแลเลี้ยงดูลูกตั้งแต่ตั้งครรภ์เพราะเป็นฝ่ายที่มีมดลูกให้ทารกฝังตัว เป็นฝ่ายที่มีเต้านมและน้ำนม ชีวิตของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงถูกผูกติดไว้กับการเลี้ยงลูกเสียเป็นส่วนใหญ่ เมื่อไม่มีคนช่วยเลี้ยงลูกให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมก็ต้องเป็นฝ่ายเลี้ยงลูกเอง ไม่สามารถตัวไปไหนหรือไปทำอะไรตามความต้องการของตนเองได้ ไม่ได้ไปเรียน ไม่ได้ทำงานและไม่ได้ออกไปเที่ยวเหมือนเพื่อนวัยเดียวกันเพราะต้องเลี้ยงลูก และแม่บางรายจะดิ้นรนออกไปทำงานนอกบ้านได้ก็ต้องพาลูกไปเลี้ยงในที่ทำงานด้วยเพราะสามีเพียงแต่อุ้มไปเล่นเท่านั้นไม่ได้ช่วยเลี้ยง

4.2 ไม่ได้ทำงาน ไม่มีเงิน ต้องพึ่งเงินจากสามี ไม่มีปากมีเสียงภายในบ้าน

สืบเนื่องมาจากที่ชีวิตของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องผูกติดกับการเลี้ยงลูกจนไม่สามารถออกไปทำงานให้เกิดรายได้นอกบ้านได้ จึงตกเป็นรองต้องพึ่งทางด้านการเงินจากสามีซึ่งเป็นผู้หารายได้เข้าบ้าน สามีเป็นผู้กุมอำนาจเด็ดขาดในครอบครัวอยู่เหนือภรรยาในทุกๆด้าน ด้วยความสัมพันธ์เชิงอำนาจนี้สามีจะเป็นคนกำหนดเองว่าจะมีลูกกี่คนและจะมีเมื่อไรและผลักภาระการคุมกำเนิดเมื่อไม่ต้องการมีลูกไปที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมให้ต้องรับภาระการคุมกำเนิดไปโดยที่ไม่มีสิทธิต่อรอง ตัวแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกก็ถูกเอาเปรียบโดยไม่รู้ตัว ต่างหลงคิดว่าเป็นเพราะสามีเป็นคนหาเงินเข้าบ้านต้องแล้วแต่การตัดสินใจของสามี

เพราะสามีเป็นฝ่ายหาเงินเข้าบ้าน แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกไม่มีรายได้จึงถูกควบคุมให้ต้องใช้แต่เงินที่สามีให้เท่านั้น บางครั้งเงินที่ให้ไม่พอแต่ก็ต้องจำยอมอดทนอยู่อย่างกระเบียดกระเสียรด้วยความยากลำบาก และต้องเชื่อฟังทำตามที่สามีบอก เช่น สามีบอกให้ไปช่วยกันทำงานเมื่อลูกหย่านม แม่วัยรุ่นก็คิดจะทำตามที่เขาบอก

นอกจากนี้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเหนื่อยจากการเลี้ยงดูลูกแล้วยังต้องเหนื่อยเพิ่มขึ้นจากการรับผิดชอบทำงานบ้านต่างๆ เพราะถูกทำให้เชื่อว่างานบ้านเป็นหน้าที่ของตนเองซึ่งเป็นผู้หญิง ไม่ใช้หน้าที่ของผู้ชาย สามีมีหน้าที่ทำงานนอกบ้านหาเลี้ยงครอบครัวเพียงอย่างเดียวก็เหนื่อยมากพอแล้วไม่ต้องกลับมาทำงานอีก ตนเองต้องเป็นฝ่ายทำงานบ้านเหล่านั้นเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของสามีที่หาเลี้ยงครอบครัว

4.3 อึดอัดใจ เพราะต้องพึ่งพาพ่อแม่ตนเองและพ่อแม่สามี

การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกในช่วงที่อายุยังน้อยยังขาดประสบการณ์ในการเลี้ยงดูลูกทำให้ต้องพึ่งพาพ่อแม่ของตนเองและพ่อแม่สามีในการช่วยเลี้ยงดูลูกในเบื้องต้น และเมื่อฝ่ายสามีก็ยังอยู่ในช่วงวัยเรียนด้วยกันยังไม่มีรายได้มาดูแลครอบครัวก็ทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องพึ่งพ่อทางด้านเศรษฐกิจจากพ่อแม่ของตนเองและบางครั้งก็

ต้องพึ่งพาจากพ่อแม่ฝ่ายด้วย เพราะการที่ต้องเป็นฝ่ายพึ่งพาจึงทำให้ไม่มีอำนาจต่อรองใดๆ ไม่มีตัวตน ไม่สามารถตอบโต้ได้เมื่อถูกตำหนิจากพ่อแม่ทั้งจากของตนเองและฝ่ายสามี แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกจึงรู้สึกอึดอัดใจในสถานการณ์ดังกล่าว

4.4 ยากลำบาก เหน็ดเหนื่อย จากการพยายามทำหน้าที่แม่

แม้ว่าจะเป็นลูกที่ไม่ได้ตั้งใจให้เกิดมาแต่เมื่อวัยรุ่นต้องมาเป็นแม่ด้วยความจำเป็น แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเหล่านี้ก็พยายามที่จะเรียนรู้และปรับตัวในการทำหน้าที่แม่ตามที่สังคมคาดหวังโดยการสอบถามจากคนอื่นๆที่เคยมีประสบการณ์ในการดูแลเด็กมาก่อน และสืบค้นแนวทางการดูแลลูกจากโลกไซเบอร์ทางอินเตอร์เน็ต และจากนั้นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมก็จะพยายามทำหน้าที่แม่ให้ได้ตามที่ได้ถูกปลูกฝังและทำให้เชื่อว่าการเป็นแม่ต้องยอมทำได้ทุกอย่างเพื่อลูก ต้องรักและเสียสละเพื่อลูก เอาใจใส่ลูกในทุกๆด้านทั้งทางร่างกายและจิตใจ การพยายามทำหน้าที่แม่ให้สมบูรณ์เหล่านี้เองที่ทำให้แม่วัยรุ่นต้องเหน็ดเหนื่อยและยากลำบาก เพราะต้องทุ่มเทให้ลูกทุกอย่าง ต้องตื่นมาให้นมลูกบ่อยครั้งจนไม่ได้พักผ่อน ต้องดูแลลูกอุ้มและปลอบโยนเมื่อลูกร้อง อาบน้ำให้ลูกและพาลูกเข้านอน ทำอาหารและจัดเตรียมสิ่งดีๆไว้ให้ลูก ซึ่งในรายที่เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยววัยรุ่นยิ่งต้องยากลำบากและเหน็ดเหนื่อยมากกว่าแม่วัยรุ่นทั่วไปเพราะต้องเลี้ยงลูกตามลำพังคนเดียวและต้องพยายามจะชดเชยให้ลูกไม่เกิดปมด้อยที่ไม่มีพ่อ

4.5 แม่วัยรุ่นกลายเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวเพราะพ่อสามีไม่ชอบ

การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมทำให้ต้องใช้ชีวิตคู่อย่างเร่งด่วนโดยไม่ได้มีการศึกษานิสัยใจคอกันให้ดีทั้งตัวสามีและครอบครัวทั้งสองฝ่าย เมื่อมาใช้ชีวิตร่วมกันก็ส่งผลให้เกิดปัญหาครอบครัวตามมา ชีวิตครอบครัวไม่ได้อยู่กันอย่างมีความสุขสมบูรณ์แบบเหมือนในนิยาย แต่ในชีวิตจริงนั้นการใช้ชีวิตร่วมกันในครอบครัวไม่ได้เป็นอิสระแต่มีอำนาจความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชาย อำนาจของพ่อ เกิดขึ้นภายในครอบครัว แม้ว่าแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงลูกจะใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวกับสามีมาระยะหนึ่งแล้ว แต่ก็ไม่สามารถอยู่กันอย่างอิสระได้กลับถูกพ่อของสามีใช้อำนาจความเป็นพ่อซึ่งเป็นใหญ่ในบ้านมาแทรกแซงบีบบังคับให้สามีและแม่วัยรุ่นต้องแยกทางกัน เพราะพ่อสามีไม่ชอบที่แม่วัยรุ่นเป็นเด็ก ฐานะยากจนไม่มีงานทำ ไม่สามารถช่วยสามีหาเงินเข้าบ้านได้ กลัวจะเป็นภาระทางฝ่ายสามี ต้องกำจัดแม่วัยรุ่นออกไปจากชีวิตลูกชาย ในที่สุดแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมก็ต้องกลายเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวที่ต้องเลี้ยงลูกตามลำพัง

4.6 มีปากเสียง ทะเลาะและต่อสู้ทำร้ายกัน

เมื่อมาใช้ชีวิตคู่อยู่ร่วมกันระหว่างแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมและสามี แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องรับภาระมากมายภายในบ้านทั้งงานบ้านและงานดูแลลูก ปรนนิบัติสามี นอกจากนี้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมยังต้องทนทุกข์จากการกระทำความรุนแรงในครอบครัวจากสามีทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เริ่มจากการทำร้ายจิตใจเล็กๆน้อยๆจากการมีปากเสียงกันภายในครอบครัว และรุนแรงมากขึ้นเมื่อสามีนอกใจไปมีเมียน้อยซึ่งแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมบอกว่าเจ็บใจที่สุด

นอกจากนี้สามียังใช้อำนาจที่เหนือกว่าด้านความแข็งแรงของร่างกายมาทำร้ายแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเมื่อมีปากเสียงทะเลาะกันรุนแรง เช่น ในกรณีของแก้วซึ่งถูกสามีจับเธอทุ่มลงกับพื้นเมื่อทะเลาะกัน ตัวแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมซึ่งเป็นผู้หญิงเองแม้ว่าจะต้องการตอบโต้แต่ด้วยร่างกายที่บอบบางกว่า อ่อนแอกว่าจึงต้องตกเป็นรองอย่างไม่มีทางสู้ ไม่สามารถสู้แรงผู้ชายอย่างสามี

5.2 อภิปรายผล

1.การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมถูกมองว่าเป็นความผิดเพราะภาพรวมที่สังคมมองว่า การเป็นแม่ต้องเกิดขึ้นในหญิงที่เป็นผู้ใหญ่ภายใต้การสมรสจึงจะเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นเด็กควรเป็นวัยที่ต้องศึกษาเล่าเรียน ไม่ใช่วัยที่จะเป็นแม่คน ทั้งนี้เป็นเพราะอำนาจทุนนิยมชายเป็นใหญ่ที่แทรกซึมเข้ามาครอบงำทุกคนในสังคมให้ตกอยู่ภายใต้ความคิดความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมผู้หญิงที่เรียกว่าอุดมการณ์หญิงดี ดังนั้นการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มนี้ซึ่งเป็นการตั้งครรภ์นอกสมรสจึงถูกมองว่าเป็นเรื่องไม่เหมาะสม เป็นผู้หญิงเลว ใจแตก เป็นความผิดที่ไม่ทำตามจารีตประเพณีในสังคม นอกจากจะเป็นการตั้งครรภ์นอกสมรสแล้วยังเป็นการตั้งครรภ์ที่เกิดขึ้นในแม่ที่อายุน้อยซึ่งควรอยู่ในรั้วโรงเรียนเพื่อจบออกมาเป็นแรงงานที่มีความรู้ความสามารถป้อนสู่ตลาดแรงงานในกระบวนการผลิต ตามความต้องการของนายทุนในระบบทุนนิยมที่เข้ามาแทรกแซงให้ทุกคนเชื่อว่าการเรียนสูงๆจะได้งานทำดีๆ แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงถูกบีบคั้นกดดันมากเป็นพิเศษ ทั้งการถูกลงโทษโดยครูที่บีบบังคับให้ต้องออกจากโรงเรียนโดยอ้างว่าเพราะกลัวรุ่นน้องทำตาม และยังต้องทนกับคำนินทาจากเพื่อนบ้านที่ทำให้ต้องเจ็บช้ำน้ำใจ

2.เพศสัมพันธ์ที่นำไปสู่การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมกับชายคู่เพศสัมพันธ์เป็นเพศสัมพันธ์เชิงอำนาจโดยฝ่ายชายเป็นผู้กุมอำนาจอยู่เหนือผู้หญิงถูกเอารัดเอาเปรียบจากชายผู้เป็นคู่

เพศสัมพันธ์ โดยชายคู่เพศสัมพันธ์จะพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อแสวงหาประโยชน์จากเนื้อตัวร่างกายของวัยรุ่นหญิง ทั้งการโน้มน้าวใจและล่อลวงโดยใช้เรื่องความรักความเชื่อใจเป็นเครื่องมือเพื่อให้วัยรุ่นหญิงเชื่อใจและยอมตามเมื่อชายคู่เพศสัมพันธ์ร้องขอมีความสัมพันธ์ด้วย เช่น การล่อลวงว่าเป็นเพราะความรัก การให้สัญญาว่าจะมาแต่งงานด้วยภายหลัง การล่อลวงว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่คู่รักต้องมีเพศสัมพันธ์กัน จากนั้นชายคู่เพศสัมพันธ์จะกุมอำนาจโดยการเป็นผู้กำหนดว่าจะไปมาหาสู่เพื่อมีเพศสัมพันธ์ด้วยเมื่อใด ไม่มีความแน่นอน ไม่สม่ำเสมอ ทำให้วัยรุ่นหญิงไม่สามารถรู้ล่วงหน้าและไม่สามารถวางแผนคุมกำเนิดเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์อย่างมีประสิทธิภาพได้ จึงเกิดความผิดพลาดจากการคุมกำเนิด และชายคู่เพศสัมพันธ์เองก็ไม่รับผิดชอบภาระการคุมกำเนิด แต่กลับผลักภาระไปให้วัยรุ่นหญิงเป็นผู้รับผิดชอบหลักแต่เพียงฝ่ายเดียว ดังนั้นวัยรุ่นหญิงจึงมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้นตามมา

3.การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมไม่ได้มีอิสระในการเลือกตัดสินใจเป็นแม่ด้วยตัวของผู้หญิงเองอย่างแท้จริง เมื่อวัยรุ่นหญิงมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้นก็จะถูกกดดันทั้งจากสังคมภายนอกและจากความรู้สึกภายในตัวของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเองที่ถูกทำให้เชื่อว่าตัวเองทำความผิด ดังนั้นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงเหมือนยืนอยู่บนทางแยกที่ต้องเลือกระหว่างการดำรงครรภ์เป็นแม่ใจแตกที่ท้องก่อนแต่งในวัยเรียน หรือยุติการตั้งครรภ์เป็นแม่ใจร้ายที่ฆ่าลูกในไส้ได้ลงคอ ด้วยแรงกดทับที่มากระทำต่อตัววัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมทำให้รู้สึกทั้งอับอายที่จะต้องถูกประณามโดยเพื่อนบ้าน ทำให้ครอบครัวเสื่อมเสียชื่อเสียง และตนเองจะต้องหมดอนาคตไม่ได้เรียนต่อดังที่ตนเองและครอบครัวหวังไว้ ไม่ต้องการที่จะได้ชื่อว่าเป็นผู้หญิงเลว ใจแตก ท้องก่อนแต่ง ด้วยความที่ไม่ต้องการเป็นแม่ทำให้วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มหนึ่งพยายามยุติการตั้งครรภ์ด้วยการทำแท้งโดยวิธีการต่างๆ เมื่อทำแท้งไม่สำเร็จจึงต้องดำรงครรภ์จนคลอดกลายเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมอย่างไม่มีทางเลือก ส่วนวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมอีกกลุ่มหนึ่งก็รู้สึกอับอายและไม่ต้องการเป็นแม่เช่นเดียวกันกับกลุ่มแรกแต่ไม่ได้ทำแท้งก็เพราะกลัวบาปกรรมจากจากทำแท้งและกลัวตายจนสุดท้ายก็ต้องเป็นแม่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมอย่างไม่มีทางเลือกเช่นเดียวกัน

4.การต้องเป็นแม่จากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมทำให้วัยรุ่นหญิงต้องเกิดความทุกข์ยากในชีวิตเพราะอำนาจและความเป็นตัวตนของผู้หญิงในแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นถูกกดทับทั้งจากภายนอกและภายในตัวของผู้หญิงเอง หน้าที่แม่ถูกมอบหมายให้เป็นหน้าที่ของผู้หญิงที่ต้องดูแลลูกเพราะเชื่อว่าผู้หญิงมีความอ่อนโยนเหมาะสมที่จะดูแลผู้อื่น อีกทั้งตัวแม่วัยรุ่นเองยังเป็นฝ่ายที่มีเต้านมที่ใช้ในการใช้นมลูกจึงถูกผลักภาระการดูแลลูกให้อยู่ในความรับผิดชอบอย่างเลี่ยงไม่ได้ เมื่อต้องเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องมาเลี้ยงดูลูกทำให้ชีวิตส่วนใหญ่ของผู้หญิงผูกติดไว้กับการ

ดูแลลูกจนไม่อาจปลีกตัวไปมีชีวิตส่วนตัวได้ เช่น ไม่สามารถออกไปทำงานหาเงินนอกบ้าน ไม่สามารถไปเรียนหนังสือหรือออกไปเที่ยวเตร่เหมือนเพื่อนวัยเดียวกัน

ด้วยเหตุนี้เองทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมตกอยู่ในฐานะของคนที่ต้องพึ่งพาด้านเศรษฐกิจจากสามีที่เป็นฝ่ายออกไปทำงานหาเงินนอกบ้าน สามีจึงกลายเป็นผู้กุมอำนาจในครอบครัว แม่วัยรุ่นตกอยู่ใต้อำนาจของสามี เป็นรองในทุกๆด้าน ต้องใช้เงินตามที่สามีกำหนดให้ ต้องเป็นฝ่ายรับภาระคุมกำเนิดแทนสามีถ้าสามียังไม่ต้องการมีลูกเพิ่ม นอกจากต้องทำหน้าที่แม่ดูแลกิจวัตรลูกประจำวันของลูกแล้วยังต้องรับภาระในการทำงานบ้านต่างๆอีกด้วย เพราะแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมถูกระบบทุนนิยมหลอกใช้ให้เป็นแรงงานโดยการทำให้เชื่อว่างานบ้านเป็นหน้าที่ของผู้หญิงที่ตนเองต้องทำ และสามีเป็นคนหาเงินนอกบ้านตนเองต้องช่วยทำงานบ้านเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของสามีกลายเป็นแรงงานที่ต้องเหนื่อยยากแต่ไม่มีผลผลิตที่มองเห็นได้ ไม่มีค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงิน

5.ในส่วนของภาครัฐในประเทศไทยนั้นยังไม่มีนโยบายรองรับเพื่อตอบสนองความต้องการหากวัยรุ่นไม่ต้องการเป็นแม่ อำนาจในการยุติการตั้งครรภ์นั้นกลับตกอยู่ในมือของวิชาชีพแพทย์และนักกฎหมายเท่านั้นที่จะชี้ชัดได้ว่าจำเป็นต้องยุติการตั้งครรภ์ได้หรือไม่ เช่น การที่นักกฎหมายยินยอมให้ทำแท้งได้เพราะผู้หญิงนั้นตั้งครรภ์จากการถูกข่มขืนหรือแพทย์ทำแท้งให้เพราะเด็กในท้องมีผลต่อสุขภาพของตัวแม่ในทางที่แย่ลง ความเป็นตัวตนและเงื่อนไขในชีวิตของวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมผู้เป็นเจ้าของครรภ์กลับไม่ถูกนำมาพิจารณาเป็นเหตุผลในการยุติการตั้งครรภ์โดยถูกกฎหมายในสถานพยาบาลที่ปลอดภัยได้ เมื่อวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมไม่ต้องการเป็นแม่ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดๆก็ตามจึงพยายามยุติการตั้งครรภ์ด้วยตนเองโดยการกินยาขับเลือดก่อนในเบื้องต้น เมื่อไม่สำเร็จจึงพยายามแสวงหาสถานที่ทำแท้งผิดกฎหมายที่ต้องเสี่ยงทั้งอันตรายต่อชีวิตจากการตกเลือดหรือติดเชื้อ และเสี่ยงต่อการถูกตำรวจจับเพราะทำผิดกฎหมาย ชีวิตการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงเป็นชีวิตที่ไม่มีทางเลือกและไม่มีความเป็นธรรมในการเข้าถึงการบริการทางด้านสุขภาพที่ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของผู้หญิงในกลุ่มนี้ได้

อีกทั้งเมื่อมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นเกิดขึ้นแล้ว ภาครัฐเองกลับยังไม่มีนโยบายที่มีประสิทธิภาพเพื่อดูแลแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมได้ แม้ว่ารัฐเองจะประกาศใช้ พระราชบัญญัติอนามัยเจริญพันธุ์ มาตรา 12 ที่อนุญาตให้วัยรุ่นอุ้มท้องไปเรียนได้ แต่ในทางปฏิบัติแล้วไม่สามารถนำลงมาใช้ได้จริงเพราะครูในโรงเรียนบางแห่งที่เป็นคนของรัฐกลับไม่ปฏิบัติตาม พรบ.ดังกล่าว ครูเหล่านั้นยังคงใช้อำนาจความเป็นครูมาบีบบังคับให้แม่วัยรุ่นต้องออกจากโรงเรียน เพราะตัวครูเองก็ตกอยู่ภายใต้อุดมการณ์หญิงดีที่ถูกสร้างโดยระบบชายเป็นใหญ่เพื่อมาควบคุมเพศหญิง ให้ต้องรักนวลสงวนตัว แต่งงานเมื่อถึงวัยเหมาะสม ไม่ท้องก่อนแต่ง แต่การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

นั้นผิดแผกไปจากอุดมการณ์นี้ไปเสียทุกอย่าง ครูจึงมองว่าเป็นเรื่องที่ผิด ไม่เหมาะสม กลัวรุ่นน้องทำตาม สุดท้ายแม่วัยรุ่นเหล่านี้ก็ต้องหมดอนาคตทางการศึกษาในรั้วโรงเรียนไป แม่วัยรุ่นที่ยังต้องการเรียนต่อเหล่านี้จึงหวังพึ่งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนแทนโดย ซึ่งตัวครูเองอาจลืมคิดถึงความเป็นตัวตนของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมไปว่าพวกเธอจะมีความคิด ความรู้สึกหรือความต้องการอย่างไร ทั้งนี้ในภาครัฐเองไม่ได้สร้างทัศนคติที่เป็นธรรมต่อการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมออกสู่ทุกคนในสังคม ทำให้ทั้งบุคลากรในภาครัฐและคนในสังคมทั่วไปต่างมองการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมอย่างอคติ มองด้วยสายตาที่ตำหนิเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องผิดอยู่ร่ำไป

นอกจากรัฐจะไม่สามารถควบคุมคนของภาครัฐให้ปฏิบัติตามนโยบายได้แล้ว รัฐก็ยังไม่มีสวัสดิการที่ตอบสนองต่อความต้องการของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมโดยตรง ด้วยการที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นแม่วัยใส เป็นแม่มือใหม่ที่ยังขาดประสบการณ์การเลี้ยงดูลูก และแม่เหล่านี้ส่วนหนึ่งยังต้องพึ่งพาทางเศรษฐกิจไม่มีงานทำ ไม่สามารถหาเงินเลี้ยงดูตนเองและลูกได้ และบางกลุ่มเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวที่ต้องยากลำบากมากว่ากลุ่มอื่นเพราะต้องเลี้ยงลูกตามลำพัง แต่รัฐก็ยังไม่มีสวัสดิการช่วยเหลือเพื่อตอบสนองถึงความต้องการของกลุ่มแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มนี้

6.ในประเด็นของทุนนิยมนั้นไม่สามารถมองเห็นได้ไม่ชัดเจนในส่วนของผลการศึกษา เพราะระบบทุนนิยมได้แทรกซึมลงไปในทุกๆโครงสร้างของสังคมจนเป็นเนื้อเดียวกันเห็นได้ยากในข้อมูล แต่จากการวิเคราะห์เห็นว่าทุนนิยมได้แทรกซึมเข้าไปในระบบครอบครัว โรงเรียนและรัฐโดยเฉพาะภาครัฐเรื่องการให้สวัสดิการสำหรับแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่รัฐไม่ได้จัดหาให้แต่กลับฉวยโอกาสจากการที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมถูกทำให้เป็นเรื่องที่ผิดและสมควรได้รับการลงโทษมาเป็นข้ออ้างในการเพิกเฉยไม่สนับสนุนและไม่ให้สวัสดิการเพื่อเป็นการลดทอนค่าใช้จ่ายของภาครัฐในส่วนนี้ลงไป

ในส่วนของการแพทย์ในภาครัฐนั้นก็ไม่สนับสนุนช่วยเหลือในเรื่องการยุติการตั้งครรภ์เมื่อตั้งครรภ์ไม่พร้อมเพราะไม่ได้ประโยชน์จากเรื่องนี้แต่กลับเป็นภาระที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเพิ่มมากขึ้นอันเนื่องมากจากแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นชนชั้นล่างที่มีรายได้น้อย ไม่สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายเองได้ แตกต่างจากการให้บริการทางการแพทย์ในเรื่องของการคลอดและบริการเกี่ยวกับภาวะมีบุตรยากซึ่งได้รับค่ารักษาราคาแพงจากชนชั้นกลางและชนชั้นสูงที่มาใช้บริการ ภาครัฐจึงให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีเพราะได้ประโยชน์จากบริการเหล่านั้น ได้ผลผลิตเป็นเด็กทารกที่จะเติบโตเป็นแรงงานในระบบทุนนิยมต่อไป

สำหรับการแทรกซึมของระบบทุนนิยมเข้ามาอย่างแนบเนียนในระบบครอบครัวและในโรงเรียนนั้น ทุนนิยมต้องการที่จะได้แรงงานที่มีฝีมือซึ่งต้องมีความรู้ความสามารถจึงจะช่วยเพิ่ม

ผลผลิตออกมาได้มีคุณภาพและปริมาณมากตามที่นายทุนต้องการได้ ระบบทุนนิยมจึงใช้ประโยชน์จากการที่ครอบครัวและโรงเรียนถูกครอบงำให้เชื่อว่าการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นเรื่องผิดมาใช้ควบคุมให้วัยรุ่นหญิงให้ต้องเรียนให้จบก่อนจึงจะมีลูกได้ ต้องเรียนให้จบจึงจะมีความรู้ความสามารถไปสมัครงานตำแหน่งที่ดีและมีรายได้สูงมาเลี้ยงดูครอบครัวได้ และหากวัยรุ่นหญิงเกิดการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยเรียนก็จะถูกลงโทษทั้งจากครอบครัวและโรงเรียนตามมา

7.ผลการศึกษามีทั้งความแตกต่างและสอดคล้องกับการทบทวนวรรณกรรมบางส่วน เป็นต้นว่า มีความสอดคล้องกับในแนวคิดปรากฏการณ์ปรากฏการณ์วิทยา(Phenomenology) ที่พบว่าประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นเกิดขึ้นเพราะเป็นการตั้งครรภ์ในเวลาที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นที่ยอมรับ ขาดประสบการณ์และขาดปัจจัยสนับสนุนทางด้านเศรษฐกิจ จึงทำให้การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นประสบการณ์ที่ต้องจำยอม เคว้งคว้าง ยากลำบาก เป็นภาระ เสียโอกาสและอนาคต ชีวิตคู่ถูกขัดขวาง แต่ผลของการศึกษาครั้งนี้กลับไม่พบว่าแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นมีความสุขเหมือนที่พบในแนวคิดปรากฏการณ์ปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) ผลของการศึกษาครั้งนี้พบว่าประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นเป็นชีวิตที่ยากลำบาก ต้องดิ้นรน ถูกกดทับ กดดันและถูกบีบบังคับตั้งแต่ช่วงของการมีเพศสัมพันธ์, การตั้งครรภ์ไม่พร้อมไปจนถึงหลังเป็นแม่ที่ต้องดูแลลูกที่เกิดจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อม

และพบว่าผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบในแนวคิดเรื่องภาพตัวแทน (Representation) และแนวคิดสตรีนิยมสายสุดขั้ว(Radical Feminism) ซึ่งพบว่าประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นนั้นเป็นเพราะการตกอยู่ภายใต้อุดมการณ์สังคมชายเป็นใหญ่ที่ว่าด้วยอุดมการณ์ความเป็นแม่ การรักนวลสงวนตัวและอุดมการณ์การเป็นผู้หญิงที่ดี ทำให้ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นความยากลำบาก ไม่มีงาน ไม่มีเงิน ไม่มีรายได้ ต้องอับอายขายหน้า ถูกตีตรา นินทา ประณาม ครอบครัวไม่ยอมรับ เครียด สับสน กดดัน รู้สึกแย่ มืดแปดด้านไม่มีทางออกเช่นเดียวกัน

แต่อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกในช่วงวัย 2 ขวบปีแรกในแนวคิดสตรีนิยมสายสังคมนิยมโดยใช้ทุนนิยมชายเป็นใหญ่มาอธิบายประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมยังพบข้อค้นพบเพิ่มเติมจากทั้ง 3 แนวคิดข้างต้น เพราะคำตอบที่ได้จากงานวิจัยชิ้นนี้ได้ใช้การวิเคราะห์ผ่านโครงสร้างชีวิตของผู้หญิงจึงสะท้อนให้เห็นถึงภาพการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ทุกข์ยากเพราะการถูกกดดันบีบคั้นได้ชัดเจนกว่า สะท้อนถึงรากเหง้าของสาเหตุที่ทำให้ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นดังที่กล่าวมาแล้วในบทสรุปว่าเป็นไปเพราะการแสดงอำนาจของระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ที่เข้ามาแทรกแซงในชีวิตลูกผู้หญิงทุกคนตั้งแต่ช่วงของการมีเพศสัมพันธ์ที่นำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่

พร้อม ระหว่างตั้งครรภ์ไม่พร้อมและหลังต้องเลี้ยงดูที่เกิดจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อม ซึ่งทั้ง 3 แนวคิดดังกล่าวไม่ได้ลงลึกถึงแรงกดดันที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงชีวิต ในแต่ละเงื่อนไขของการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมผ่านโครงสร้างชีวิตของผู้หญิง

5.3 ข้อเสนอแนะงานวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่นำเสนอเสียงสะท้อนจากการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกในช่วง 2 ขวบปีแรก เพื่อแสดงให้เห็นถึงประสบการณ์ความยากลำบากจากการถูกกดทับโดยระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ทำให้ต้องดิ้นรนต่อสู้ชีวิต เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย เป็นเรื่องใกล้ตัวที่คนในสังคมมองว่าเป็นปัญหาแต่ก็ยังไม่มีทางออกที่ดีสำหรับทุกฝ่าย แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมยังคงต้องอยู่ภายใต้แรงกดดันจากความไม่เสมอภาคกันระหว่างชายหญิงในสังคม เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

1.รัฐต้องสร้างนโยบายขจัดอคติต่อการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมออกสู่สังคมเสียใหม่ ไม่ควรกล่าวโทษหรือตำหนิแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ควรมองที่ความเป็นตัวตนและความเป็นมนุษย์ของแม่วัยรุ่นในฐานะผู้หญิงคนหนึ่งที่มีสิทธิจะเป็นแม่ตามความต้องการของตนเองได้ การที่จะเลือกดำรงครรภ์เพื่อเป็นแม่หรือเลือกที่จะยุติการตั้งครรภ์เพราะไม่ต้องการเป็นแม่ ควรเป็นไปได้ตามความสมัครใจของวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมผู้เป็นเจ้าของเนื้อตัวร่างกายและมดลูกของเธอเองอย่างอิสระโดยไม่มีบทลงโทษใดๆทั้งทางกฎหมายและทางสังคมมาคอยกดดันบีบบังคับให้ต้องเลือกที่จะเป็นอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.ครูที่โรงเรียนควรปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของ พระราชบัญญัติอนามัยเจริญพันธุ์ ควรมองแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมโดยปราศจากอคติในฐานะผู้หญิงวัยเจริญพันธุ์ที่มีสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของตนเอง ไม่ควรจำกัดและละเมิดสิทธินักเรียนหญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อม ควรให้โอกาสแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในการเรียนต่อตามความต้องการ เพราะการบีบบังคับให้ต้องออกจากโรงเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นการทำลายโอกาสและอนาคตที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเหล่านั้นจะได้มีโอกาสประกอบอาชีพทำงานหาเลี้ยงตัวเองและลูกได้โดยไม่ต้องพึ่งพาเป็นภาระผู้อื่น

3.แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมและสามีควรตระหนักว่าหน้าที่ความรับผิดชอบในการเลี้ยงดูลูกนั้นเป็นความรับผิดชอบร่วมกันทั้งฝ่ายสามีและภรรยา แม้ว่าแม่จะมีเต้านมสำหรับให้นมลูกก็ไม่ใช่หน้าที่ของผู้หญิงผู้ที่เป็นแม่เพียงฝ่ายเดียว สามีต้องช่วยเหลือภรรยาในการดูแลลูกด้วย ไม่ใช่เพียงแต่การอุ้มเล่นชั่วคราวเมื่อลูกร้องหรือปัสสาวะ/ อุจจาระก็นำมาให้ผู้หญิงที่เป็นแม่ดูแล

4.ทุกคนในสังคมรวมทั้งสามีและตัวแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเองควรตระหนักว่าการใช้แรงงานเพื่อทำงานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ไม่มีค่าตอบแทนเป็นตัวเงินก็ถือว่าเป็นงานเช่นกัน แม้ว่าแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจะไม่ได้ออกไปทำงานหาเงินนอกบ้าน แต่การอยู่บ้านดูแลลูก การทำงานบ้าน พวกเธอก็ต้องออกแรงและต้องเหน็ดเหนื่อยเช่นเดียวกันกับสามีที่ออกไปทำงานนอกบ้าน ไม่ควรมองว่าแม่ที่เลี้ยงลูกอยู่บ้านไม่ได้ทำอะไร อยู่บ้านเฉยๆเป็นแต่เพียงภาระเท่านั้น

5.แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมควรตระหนักว่ามีความรุนแรงในครอบครัวเกิดขึ้นจริงในทุกๆวัน การมีปากเสียง ทุบตีทำร้ายร่างกายกัน เป็นความรุนแรงในครอบครัว ไม่ได้เป็นเพียงเรื่องลิ้นกับฟันหรือเป็นเรื่องในครอบครัวที่คนอื่นแตะต้องไม่ได้ ผู้หญิงที่ถูกกระทำความรุนแรงสามารถร้องขอความช่วยเหลือจากคนอื่นได้ และคนทั่วไปควรให้ความช่วยเหลือแม่วัยรุ่นที่ได้รับความรุนแรงเหล่านั้นเมื่อถูกร้องขอ

6.วัยรุ่นหญิงทุกคนควรมีสิทธิเลือกเป็นแม่ได้อิสระอย่างแท้จริง โดยสังคมภายนอกต้องไม่เข้าไปกดดัน เมื่อไม่ต้องการเป็นแม่ควรมีสิทธิเข้าถึงบริการทางการแพทย์ที่ปลอดภัยทั้งการคุมกำเนิดและการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัยซึ่งกระทำโดยบุคลากรทางการแพทย์ในโรงพยาบาลอย่างถูกกฎหมาย เพื่อลดภาวะแทรกซ้อนและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับผู้หญิงเหล่านั้นได้ ควรคืนอำนาจการตัดสินใจในเนื้อตัวร่างกายของตัวเองให้แก่วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมให้สามารถตัดสินใจยุติการตั้งครรภ์หรือดำรงครรภ์ด้วยตนเองไม่ใช่การตัดสินโดยอำนาจวิชาชีพแพทย์และนักกฎหมายเพียงฝ่ายเดียว เงื่อนไขต่างๆในชีวิตผู้หญิงควรนำเข้ามาพิจารณาร่วมด้วย

7.ภาครัฐควรจัดให้มีบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการทางด้านสุขภาพการเจริญพันธุ์ของวัยรุ่นให้ครอบคลุมในทุกบริบททั้งการคุมกำเนิด การส่งเสริมสุขภาพเมื่อดำรงครรภ์ การยุติการตั้งครรภ์ที่ถูกกฎหมายตามความต้องการในเงื่อนไขชีวิตของวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเพื่อลดอันตรายจากภาวะแทรกซ้อนจากการทำแท้งผิดกฎหมายทั้งจากการตกเลือดและการติดเชื้อ ซึ่งการสนับสนุนการทำแท้งถูกกฎหมายนี้ไม่ใช่เป็นการส่งเสริมให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีการป้องกันมากขึ้น แต่เป็นการสนับสนุนเพื่อสร้างทางเลือกหรือให้โอกาสแก่วัยรุ่นหญิงที่พลาดพลั้งตั้งครรภ์โดยไม่พร้อมและมีเงื่อนไขจำเป็นในชีวิตที่ทำให้ไม่สามารถเป็นแม่ได้ในขณะนั้น

8.หน่วยงานภาครัฐควรจัดให้มีบริการและสวัสดิการเฉพาะสำหรับแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม เช่น การสอนเลี้ยงลูกในแม่มือใหม่วัยรุ่น บริการปรึกษาปัญหาแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม จัดให้มีสวัสดิการช่วยเหลือค่าใช่จ่ายในแม่วัยรุ่นที่เดือดร้อนสามารถหาเงินเลี้ยงดูลูกได้ด้วยตนเอง จัดให้มีสถานรับเลี้ยงเด็กในตอนกลางวันสำหรับแม่วัยรุ่นที่ไม่มีคนช่วยดูแลลูกให้เพื่อให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมสามารถไปทำงานหาเงินนอกบ้านได้

9.ในระบบการศึกษาในรั้วโรงเรียนควรร่วมกันขจัดมายาคติเกี่ยวกับความเป็นหญิง ความเป็นชาย เพื่อให้เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงได้ตระหนักถึงสิทธิความเท่าเทียมกันหรือความเสมอภาคระหว่างหญิงชายตั้งแต่เด็ก และให้ดำเนินการต่อเนื่องในทุกช่วงชั้นของระบบการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาลไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย โดยใช้การสอดแทรกเนื้อหาตามความเหมาะสมของแต่ละช่วงวัย เพื่อช่วยขับเคลื่อนสังคมไทยไปในทิศทางที่ปราศจากการกดขี่และการใช้ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชาย ช่วยลดทอนอำนาจของระบบชายเป็นใหญ่ที่แทรกซึมอยู่ในสังคม เน้นเรื่องการให้เกียรติซึ่งกันและกันระหว่างหญิงชาย และการมีเพศสัมพันธ์ที่มีความรับผิดชอบทั้งผู้หญิงและผู้ชายให้รู้จักการป้องกันตัวเองทั้งจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1.ควรเพิ่มจำนวนกลุ่มแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ทำการศึกษาเพื่อให้เห็นถึงความหลากหลายของประสบการณ์และใช้เป็นภาพตัวแทนการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมได้ชัดเจนขึ้น

2.ทำการศึกษาประสบการณ์การเป็นแม่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมในกลุ่มอื่น เช่น ผู้หญิงที่เป็นชนชั้นล่างและกลุ่มเปราะบางอื่นๆ เพราะการตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นสามารถเกิดกับผู้หญิงวัยเจริญพันธุ์ได้ในทุกช่วงอายุแม้ว่าจะอยู่ในวัยผู้ใหญ่หรือวัยทำงานแล้วก็ตาม

3.ควรทำการศึกษาในแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกี่ยวกับเรื่องความต้องการสวัสดิการความช่วยเหลือจากภาครัฐเพื่อให้ภาครัฐสามารถจัดสวัสดิการช่วยเหลือตอบสนองได้ตรงตามความต้องการของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมได้มากขึ้น

4.ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์การเป็นพ่อที่มีบุตรเกิดจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของภรรยาเพื่อทำความเข้าใจตัวตนที่แท้จริงของการเป็นพ่อ และนำผลการศึกษาไปใช้ในการสร้างนโยบายส่งเสริมความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชายในอนาคต

ประสบการณ์การตั้งครรภ์ไม่พร้อมของแม่วัยรุ่น: แนวคิดสตรีนิยม
THE EXPERIENCE OF UNWANTED PREGNANCY IN TEEN MOMS: A FEMINIST PERSPECTIVE

เพชรัตน์ เนตรมุ่ย 5036101 SHMS/M

ศศ.ม. (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : สุพจน์ เด่นดวง Ph.D., นาถฤดี เด่นดวง M.A., วรรณวิภา ปสันธนาทร Ph.D.,

บทสรุปแบบสมบูรณ์

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การคลอดในวัยรุ่นไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น พบว่าในปี พ.ศ.2552 มีเด็กและวัยรุ่นคลอดจำนวน 122,736 คน นั่นคือประมาณ 336 คนต่อวัน โดยที่เด็กและวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 15 ปี คลอดเพิ่มขึ้นสองเท่าจากร้อยละ 0.2 ในปีพ.ศ.2543 เป็นร้อยละ 0.4 ในปีพ.ศ.2552 และวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี คลอดเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 11.2 ในปี พ.ศ.2543 เป็นร้อยละ 15.7 ในปี พ.ศ.2552 และพบว่า อัตราการเจริญพันธุ์ของวัยรุ่นหญิงเพิ่มขึ้นจาก 31.1ในปีพ.ศ.2543 เป็น 50.1 รายต่อประชากรหญิง 1,000 คน ในปี พ.ศ.2552 ซึ่งวัยรุ่นอายุ 15-17 ปี มีการคลอดเพิ่มขึ้นกว่าช่วงอายุอื่น โดยเด็กหญิงที่ตั้งครรภ์อายุน้อยสุด คือ อายุต่ำกว่า 10 ปี และการคลอดในเด็กต่ำกว่า 15 ปี มีประมาณ 3,000 คนต่อปี (เบญจพร ปัญญายง,2553.น.12) โดยในปี พ.ศ.2553 มีอัตราการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นหญิงอายุ 15-19 ปีสูงถึง 132,147 ราย (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข,2552) ในปี พ.ศ. 2551 จากรายงานผลการศึกษาเรื่อง สิทธิและการละเมิดสิทธิการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นหญิงของโครงการจัดทำฐานข้อมูลสถานการณ์สิทธิการเจริญพันธุ์ของเยาวชนหญิงทั่วประเทศ พบว่าในกลุ่มวัยรุ่นหญิงที่เคยตั้งครรภ์ทั้งส่วนใหญ่เป็นการตั้งครรภ์ไม่พร้อมประมาณร้อยละ 69.7 (นาถฤดี,2551)

ผลจากนโยบายลดจำนวนประชากรเพื่อการพัฒนาประเทศเมื่อ 50 ปีก่อน ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ.2500 ซึ่งทำให้เกิดภาวะ “เด็กเกิดน้อย แต่ด้อยคุณภาพ” โดยรัฐบาลบอกว่าการเกิดที่มีคุณภาพต้องมาจากสตรีที่มีความพร้อมและตั้งใจเท่านั้น รัฐบาลได้กล่าวอ้างว่า“เด็กเกิดน้อย แต่ด้อยคุณภาพ”

เป็นผลมาจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมและไม่ตั้งใจ โดยกลุ่มผู้หญิงที่ถูกเพ่งเล็งว่าเป็นสาเหตุของ “เด็กเกิดน้อย แต่ด้อยคุณภาพ” มากที่สุดคือกลุ่มแม่วัยรุ่นนั่นเอง รัฐบาลมองการเกิดจากผู้หญิงกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 15 ปี ว่าอยู่ในวัยที่ไม่พร้อมจะเป็นแม่ และมองการเกิดในผู้หญิงที่อายุน้อยกว่า 18 ปี ว่าไม่ถือเป็นผู้ใหญ่ตามกฎหมาย การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในสังคมไทยนั้นจึงไม่เป็นที่ยอมรับ ถูกสังคมทำให้กลายเป็นสิ่งที่เป็นปัญหาเพราะสังคมไทยมีการกำหนดช่วงวัยที่เหมาะสมของคนที่จะเป็นแม่

จากข้อมูลข้างต้นได้สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองของรัฐบาลผู้บริหารประเทศต่อการมองการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมอย่างอคติจากฐานคิดที่ปราศจากความเห็นอกเห็นใจต่อลูกผู้หญิง รัฐบาลเป็นฝ่ายเข้าไปก้าวก่ายตัดสินแทนผู้หญิงทุกคนว่า “ควรเป็นแม่เมื่ออายุเท่าไร?” แท้ที่จริงแล้วตัวของผู้หญิงเองควรเป็นผู้ตัดสินใจในเนื้อตัวร่างกายของตนเองและควรมีสิทธิตัดสินใจเลือกที่จะเป็นแม่โดยอิสระด้วยตนเอง

ด้านสังคมที่มีการสร้างอุดมการณ์ความเป็นหญิงว่า ผู้หญิงต้องรักนวลสงวนตัว ต้องอยู่กับเย้าเฝ้ากับเรือน ทำให้แม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อม (ท้องก่อนแต่ง ท้องในวัยเรียน) ถูกการตีตราจากสังคมไทยว่าเป็นผู้หญิงที่ไม่ดี เป็นแม่ใจง่าย ไม่เป็นที่ยอมรับจากสังคม ทำให้สังคมและครอบครัวมองแม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมอย่างตำหนิตลอดเวลา

สังคมและภาครัฐในปัจจุบันยังคงมองว่าการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นเป็นเรื่องผิดและเป็นปัญหาแต่ก็ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือดูแลเท่าที่ควร เช่น ทราบข้อมูลว่าแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมลำบาก ต้องเลี้ยงลูก ไม่สามารถไปทำงานได้ จึงไม่มีรายได้ แต่ก็ไม่มีสวัสดิการช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่าย ไม่มีศูนย์รับเลี้ยงเด็กของภาครัฐบริการ

ผู้วิจัยเชื่อว่าสาเหตุที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมถูกมองว่าเป็นปัญหาแต่ถูกละเลย เป็นเพราะการเป็นแม่ที่ไม่ได้รับการยอมรับทางสังคมอันเนื่องมาจากฐานคิดกล่าวโทษแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมว่าผิดเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจากมุมมองของตัวผู้หญิงเอง ซึ่งจะเป็นการเปิดแง่มุมของชีวิตของลูกผู้หญิงโดยปราศจากอคติ โดยใช้ทฤษฎีสตรีนิยมมาช่วยตีแผ่ความจริงที่ถูกซ่อนอยู่เพื่อให้สังคมได้มีความเข้าใจถึงปัญหาความทุกข์ยากที่แม่วัยรุ่นต้องเผชิญตลอดจนเพื่อให้มีการยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือแม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมเหล่านั้นได้อย่างตรงจุด

คำถามการวิจัย

ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่มีบุตรอายุไม่เกิน 2 ปีเป็นอย่างไร และทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1.เพื่อศึกษาประสบการณ์ของวัยรุ่นหญิงกับการดำรงบทบาทการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

2.เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่มีอายุระหว่าง 13-21 ปีในจังหวัดพิจิตรจำนวน 10 ราย ซึ่งในขณะที่ศึกษาวิจัยลูกของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมอยู่ในช่วงอายุแรกเกิดถึงสองปี โดยที่การตั้งครรภ์บุตรคนดังกล่าวเป็นการตั้งครรภ์โดยที่ตัวของผู้หญิงวัยรุ่นนั้นไม่ต้องการมีลูกไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดๆก็ตาม

กรอบแนวคิด

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ ตามแนวคิดของสตรีนิยมสายสังคมนิยม เพื่ออธิบายถึงประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

แนวคิดสตรีนิยม เริ่มต้นเมื่อประมาณ ค.ศ.1960 ในประเทศในทวีปยุโรปและอเมริกา เริ่มจากความคิด แนวคิดทฤษฎีต่างๆที่ใช้อธิบายปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมนั้นละเลยและไม่เห็นตัวตนของผู้หญิง โลกของความรู้ล้วนตกอยู่ในมือของผู้ชาย ขณะเดียวกันการกดขี่เอารัดเอาเปรียบที่ผู้ชายกระทำต่อผู้หญิงปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในทุกพื้นที่ทั่วโลก และเป็นเช่นนี้มานานนับแต่อดีตในสังคมเก็บหาและไล่ล่าจนถึงสังคมทุนนิยมสุดโต่งและสังคมหลังทันสมัย (นาถฤดี เด่นดวง, 2551) กริมชอร์ มองว่า สตรีนิยมเป็นความเชื่อที่ว่าผู้หญิงถูกปฏิบัติอย่างเลวร้าย และพวกเธอได้รับความทุกข์ทรมารจากระบบสังคมที่ไม่เป็นธรรมจากการเป็นเพศหญิง และจำเป็นต้องมีการทำอะไรบ้างเพื่อแก้ไขสิ่งที่เป็นอยู่ (Grimshaw,1986 อ้างในวารุณี ภูริสินสิทธิ์,2545,น.3)

แนวคิดสตรีนิยมสายสังคมนิยมนั้นเชื่อว่าการกดขี่และทำให้ผู้หญิงตกเป็นรองนั้นเกิดขึ้นเป็นเพราะการทำงานร่วมกันของระบบทุนนิยม (Capitalism)และระบบชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) โดยระบบทุนนิยมนั้น (Capitalism)กล่าวถึงการเอารัดเอาเปรียบ ขูดรีด ที่ชนชั้นนายทุนซึ่งเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตกระทำต่อชนชั้นแรงงาน และระบบชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) ซึ่งกล่าวถึงอำนาจความเป็นใหญ่ในบ้านของพ่อซึ่งปกครองดูแลลูกและภรรยา ซึ่งต่อมาได้เกิดการขยายอำนาจของพ่อออกจากครัวเรือนสู่สังคม กลายเป็นอำนาจของผู้ชายที่อยู่เหนือผู้หญิงในทุกๆด้าน เป็นระบบสังคมที่ยกย่องและให้ความสำคัญต่อผู้ชายและความเป็นชาย โดยมอบหมายอำนาจในรูปแบบต่างๆให้ผู้ชายแต่จำกัดบทบาทและความเป็นหญิงในสถานภาพที่ด้อยกว่าและเป็นรอง ระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่จึงถูกนำมาใช้ในการอธิบายถึงสาเหตุและวิธีการกดขี่และเอารัดเอาเปรียบเพศหญิง และการสร้างความไม่เสมอภาคระหว่างหญิงชาย เพราะเชื่อว่าจะทำให้เห็นการกดขี่ที่ผู้ชายกระทำต่อผู้หญิงชัดเจนขึ้น

ไอเซนสไตน์อธิบายว่าในสังคมทุนนิยมชายเป็นใหญ่ ผู้หญิงตกอยู่ในสภาพที่ถูกกดขี่ทั้งจากระบบทุนนิยมและชายเป็นใหญ่ ผู้หญิงถูกนิยามว่าเป็แม่ ไม่ใช่คนทำงานในอุดมการณ์ของชายเป็นใหญ่ซึ่งเป็นอุดมการณ์ชนชั้นปกครองทำให้ผู้หญิงต้องผูกติดอยู่กับงานบ้านที่ไม่ได้รับค่าตอบแทน สำหรับผู้หญิงที่ออกทำงานนอกบ้านก็จะได้รับค่าตอบแทนต่ำ เพราะผู้หญิงไม่เคยถูกนิยามว่าเป็นคนทำงานและมักถูกมองว่าเป็นเพศที่ด้อยกว่า ได้มีการพยายามปรับในเชิงอุดมการณ์สำหรับการทำงานของผู้หญิงโดยมีคำนิยามใหม่ว่าแม่ผู้ทำงาน(working mother)โดยที่ผู้หญิงยังไม่สามารถหลุดออกจากนิยามของระบบชายเป็นใหญ่ได้ นั่นคือผู้หญิง คือแม่ พวกกระดุมพีในฐานะที่เป็นชนชั้นจะได้รับผลกำไรจากแรงงานที่ผู้หญิงทำให้ผู้ชายในครอบครัว (วารุณี ภูริสินสิทธิ์,2545, น.118)

โดยรวมนักสตรีนิยมทั้งหลายใช้แนวคิดชายเป็นใหญ่ วิเคราะห์ให้เห็นว่าชีวิตของผู้หญิงนั้น ถูกกดขี่และเอาเปรียบในหลายโครงสร้าง ได้แก่ เพศสัมพันธ์ ความรุนแรง การเจริญพันธุ์ การผลิตหรืองาน รวมถึงการขัดเกลาหรือสร้างอุดมการณ์ความเป็นหญิงและความเป็นชาย รัฐ ขึ้นในสังคม (นาถฤดี เด่นดวง, 2551)

วิธีการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่มีอายุระหว่าง 13-21 ปีซึ่งเลี้ยงดูลูกในช่วงแรกเกิดจนถึงสองขวบปีแรกจำนวน 10 ราย ในจังหวัดพิจิตร

ผู้วิจัยเข้าหากลุ่มผู้ให้ข้อมูลผ่านบุคคลที่ทราบข้อมูลเชิงลึกสองราย รายแรกเป็นเจ้าหน้าที่หน่วยส่งเสริมสุขภาพในโรงพยาบาลของรัฐแห่งหนึ่งในจังหวัดพิจิตร และอีกรายเป็นนักศึกษาที่รู้จักกับแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม โดยบุคคลทั้งสองเป็นผู้แนะนำให้ผู้วิจัยได้รู้จักกับแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่อยู่ในเกณฑ์การคัดเลือกเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ชี้แจงโครงการวิจัยและขอความร่วมมือแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในการให้ข้อมูล เมื่อได้รับความยินยอมให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์จึงนัดวันเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์จำนวน 2 ครั้ง โดยผู้ให้ข้อมูลจะได้รับค่าตอบแทนเป็นค่าเดินทางครั้งละ 150 บาท

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ในลักษณะของการพูดคุยเกี่ยวกับประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมตั้งแต่ช่วงระยะของการมีเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ไม่พร้อม และการเลี้ยงดูลูกที่เดิกจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อม ซึ่งจะมีการใช้นามสมมติไม่เปิดเผยตัวตนที่แท้จริงของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ขณะทำการสัมภาษณ์จะไม่มีการกดดันให้ต้องตอบคำถามเมื่อผู้ให้ข้อมูลไม่พร้อม และผู้ให้ข้อมูลสามารถยุติการสัมภาษณ์ได้ตามต้องการ ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยการบันทึกเสียงและจดบันทึกย่อ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการถอดเสียงบันทึกเทป แล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้ทฤษฎีสตรีนิยมยึดหลักระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ในการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการศึกษาวิจัยในลักษณะเชิงพรรณนา (Descriptive)

ผลการศึกษา

จากการศึกษาการศึกษาประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกในช่วงวัย 2 ขวบปีแรกทั้ง 10 รายมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดพิจิตร มีอายุระหว่าง 15-20 ปี เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยว 2 ราย จบการศึกษาต่ำสุดคือมัธยมศึกษาปีที่ 2 และสูงสุดคือมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อรู้ตัวว่าตั้งครรภ์ไม่พร้อมมี 6 รายพยายามทำยุติการตั้งครรภ์โดยการกินยาขับเลือดแต่ไม่สำเร็จและอีก 4 รายยอมดำรงครรภ์โดยไม่ได้ทำแท้งเพราะความกลัว เมื่อดำรงครรภ์ไม่พร้อมมีนักเรียน 2 รายจากทั้งหมด 7 ราย ถูกให้ออกจากโรงเรียนและอีก 2 รายตัดสินใจไม่เรียนต่อเพราะตั้งครรภ์ ภายหลังเป็นแม่ที่ต้องเลี้ยงดูลูกจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมพบว่ามีเพียง 2 รายเท่านั้นที่ออกไปทำงานนอกบ้านได้ ส่วนรายอื่นๆอีก 8 รายล้วนผูกติดอยู่กับการดูแลลูกและงานบ้านทั้งสิ้น ผลการศึกษาพบว่าประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นดังนี้

ระยะที่ 1 การมีเพศสัมพันธ์ที่นำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พร้อม

ก.เพศสัมพันธ์ในครั้งแรก :ความไว้เนื้อเชื่อใจ และการฉกฉวยโอกาส

ถูกชักจูงโน้มน้าวใจด้วยคำมั่นสัญญาและความรัก

เหตุผลหลักที่วัยรุ่นหญิงยอมมีเพศสัมพันธ์ตามที่คู่เพศสัมพันธ์ร้องขอเป็นเพราะการถูกล่อลวงโน้มน้าวใจให้เชื่อและยอมตามด้วยอุดมการณ์เรื่องความรักโรแมนติกต่างๆ ล่อลวงว่าที่ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับวัยรุ่นหญิงนั้นเป็นเพราะความรัก บางรายให้คำหมั้นสัญญาเป็นหลักประกันว่าจะมาแต่งงานด้วยในภายหลังเพื่อแลกกับการได้มาซึ่งการแสวงประโยชน์ในเนื้อตัวร่างกายของวัยรุ่นหญิง

"พี่เค้าก็มาขอหมั้นไว้ก่อนไว้รอปลดทหารแล้วจะมาแต่ง เค้าขอ(มีเพศสัมพันธ์)บอกไม่เป็นไรหรอกหมั้นกันไว้แล้ว ก็เลยยอมเค้า ยังไงก็ต้องแต่งกันอยู่ดี" (กรณีที่ 8 โอ)

"ที่หอ(พัก)เพื่อนแฟน แฟนขอหลายครั้งแล้ว วันนั้นมันยังไงก็ไม่รู้ เค้าบอกว่ารัก อยากจะดูแลหนู ก็เพราะรักก็เลยยอมให้เค้า" (กรณีที่ 6 แบม)

หนูไม่เต็มใจแต่สู้แรงเขาไม่ได้

เมื่อใช้การล่อลวงโน้มน้าวใจเพื่อขอมีเพศสัมพันธ์กับวัยรุ่นหญิงไม่สำเร็จชายคู่เพศสัมพันธ์ก็จะใช้อุบายล่อหลอกและใช้กำลังบังคับให้ได้มีซึ่งเพศสัมพันธ์เมื่อวัยรุ่นหญิงขัดขืนไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วย

"ไปเที่ยวกันแล้วก็เมาด้วย ตอนนั้นเป็นเด็กเสิร์ฟอยู่ที่ร้านอาหาร ...เค้าก็ชวนไปต่อหลังเลิกงานบอกเดี๋ยวเลี้ยงเอง ไปกันหลายคนพวกเด็กเสิร์ฟด้วยกัน คิดว่าคงไม่เป็นไรมั้งสุดท้ายโดนมอมเหล้าจนเมาไม่รู้เรื่อง รู้ว่าเค้าบอกจะพาไปส่ง แต่รู้ตัวอีกทีก็อยู่ในม่านรูดกับเค้าแล้วครั้งแรกไม่ค่อยเต็มใจ สู้แรงเค้าไม่ได้" (กรณีที่ 9 ฝ้าย)

"เมื่อก่อนตอนเป็นแฟนกันใหม่ๆเค้าก็ให้เงินใช้ ซื้อของให้ พาไปไหนมาไหน ไปเที่ยวในตลาด เค้าปากหวานไง ถ้าถามหนูหนูก็ว่าไว้ใจเค้านะเลยยอมไปด้วย สุดท้ายเค้าพาไปบ้านเค้า ไม่เต็มใจ แต่ก็ขัดขืนไม่ได้ เพราะผู้ชายแรงเยอะกว่าเรา สู้เขาไม่ไหวหรอก" (กรณีที่ 10 เม)

ข. เพศสัมพันธ์ที่นำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พร้อม: ความต้องการของฝ่ายชายแต่กลายเป็นความผิดพลาดของผู้หญิง

เขาเป็นฝ่ายรุก หนูไม่รู้ว่าจะมีอะไรกัน

คู่เพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงนั้นไม่ว่าจะเป็นแฟน/คนรัก หรือลูกค้า ทุกคู่ต่างก็เป็นการมีเพศสัมพันธ์นอกสมรสทั้งสิ้น และฝ่ายชายต่างก็รู้ล่วงหน้าเพราะเป็นผู้กำหนดว่า

ตนเองจะไปพบวัยรุ่นหญิงเมื่อไร ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับหญิงวัยรุ่นคู่ของตนเองเมื่อไร เช่น เมื่อมีวันว่างหรือวันหยุดจึงจะไปหาฝ่ายหญิง โดยฝ่ายชายจะเป็นฝ่ายคิดวางแผนและชักจูงวัยรุ่นหญิงให้เข้าสู่การมีเพศสัมพันธ์ตามที่ตนเองต้องการ ซึ่งทำให้วัยรุ่นหญิงไม่ได้มีการเตรียมตัวในการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย คือไม่ได้มีการคุมกำเนิดและไม่ได้มีการป้องกันโรค

"ก็คุยกันมาได้พักหนึ่งแล้ว วันนั้นก็ไปนั่งคุยกันที่บ้านพี่เค้า เค้าก็บอกว่ารักแอนนะอยากจะให้เราใกล้ชิดกันมากกว่านี้ แล้วเค้าก็รุกเลย หนูก็ทำอะไรไม่ถูก" (กรณีที่ 4 แอน)

บางครั้งเขาก็ไม่ใช้ถุงยางอนามัย

เมื่อฝ่ายชายมาหาวัยรุ่นหญิงเพื่อขอมีเพศสัมพันธ์ด้วย ฝ่ายชายมีการป้องกันการตั้งครรภ์บ้างโดยการใช้ถุงยางอนามัยแต่เป็นเพียงบางครั้งคราวเท่านั้น

"ก็มีคุมบ้างเป็นบางครั้งใช้ถุงยางอนามัย แฟนเป็นคนคุม" (กรณีที่ 2 จุ๊บแจง)

เขาบอกยังไม่พร้อม ทำไมหนูไม่คุม

ในขณะเดียวกันชายคู่เพศสัมพันธ์เองก็ไม่ได้แสดงความรับผิดชอบในการคุมกำเนิดแต่กลับผลักภาระให้เป็นหน้าที่ของวัยรุ่นหญิงเป็นหลักฝ่ายเดียว

"หนูโทรบอกแฟน เค้าก็ตกใจ เค้าบอกว่าเค้ายังไม่พร้อม ทำไมหนูไม่คุม" (กรณีที่ 8 โอ)

หนูไม่อยากท้อง ใช้ยาคุมแล้วแต่พลาด

เนื่องจากเป็นเพศสัมพันธ์นอกสมรสที่ฝ่ายชายเป็นผู้กำหนดว่าตนเองจะมาหาวัยรุ่นหญิงเมื่อไร วัยรุ่นหญิงไม่รู้วันเวลาในการมาของชายคู่เพศสัมพันธ์ที่แน่นอน การเตรียมตัวป้องกันการตั้งครรภ์โดยวิธีกินยาคุมกำเนิดจึงไม่สม่ำเสมอ ทำให้การตั้งครรภ์ไม่พร้อมของแม่วัยรุ่นกลุ่มนี้เกิดขึ้นเพราะการที่ชายคู่เพศสัมพันธ์มาหาวัยรุ่นหญิงและร้องขอมีเพศสัมพันธ์ด้วยในช่วงที่มีการหยุดกินยาคุมกำเนิดของฝ่ายหญิงพอดี ในขณะที่วัยรุ่นหญิงบางรายถูกร้องขอการมีเพศสัมพันธ์โดยที่ไม่รู้ตัวจึงไม่มีการคุมกำเนิดใดๆเลย ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พร้อมตามมาในที่สุด

"ก็หนูกินยาคุมมาตลอด ได้กับแฟนมาเป็นปีๆก็ไม่เห็นมีอะไร พอหยุดยาแค่เดือนเดียวเองเป็นเรื่องเลย" (กรณีที่ 5 ฟ้า)

"หนูก็กินยาคุมอยู่นะยังสงสัยว่าทำไมถึงท้องได้ก็ไม่รู้ หนูกินแบบแผงยี่สิบเอ็ดเม็ด แต่อาจจะไม่ได้ตรงเวลาทุกวัน บางทีไปขายของกับแม่ค้างเฝ้าแผงกับแม่ก็ไม่ได้เอาไปกินด้วย" (กรณีที่ 1 สายธาร)

“ไม่ได้คุมเลยแฟนหนูก็ไม่ได้ใช้ถุงยางด้วย ประจำเดือนหนูมันก็มาไม่ปกติอยู่แล้วนะ” (กรณีที่ 6 แบม)

ระยะที่ 2 การตัดสินใจที่นำไปสู่การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

ก.เริ่มรู้ตัวว่าตั้งครรภ์ไม่พร้อม

สงสัยว่าท้องเลยลองตรวจดู

บุคคลใกล้ชิดและตัววัยรุ่นหญิงเองส่วนใหญ่จะรับรู้ได้ถึงความผิดปกติในเนื้อตัวร่างกายของตนเองที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ประจำเดือนไม่มาตามปกติ หน้าอกคัดตึง กินจุ หิวบ่อย บางกลุ่มมีอาการเบื่ออาหารกินน้อยลง หน้ามืด อ่อนเพลีย นอนมากกว่าปกติ จนในที่สุดอาการผิดปกติเหล่านั้นก็นำมาสู่การตรวจการตั้งครรภ์ทั้งจากความต้องการของวัยรุ่นหญิงเองและการรุกล้ำก้าวกายสิทธิการเจริญพันธุ์ของวัยรุ่นจากบังคับให้ตรวจโดยญาติผู้ใหญ่ในบ้าน

“หนูเป็นลมตลอดเลย ลุกไม่ไหว กินข้าวไม่ได้ ยายก็ถามว่าประจำเดือนมารึเปล่า หนูก็บอกว่าไม่มา 4 เดือนแล้ว พอดีวันนั้นลุงข้างบ้านที่เป็นหมอเค้ากลับมาบ้าน ยายเลยไปตามเค้ามาให้ช่วยตรวจให้หน่อย เค้าก็เอาหูฟังมาฟังที่ท้องหนูแล้วเค้าก็บอกว่าหนูท้อง ”(กรณีที่ 8 โอ)

“หนูรู้สึกว่ามึนๆหัว เมนส์ก็ไม่ปกติ กินเยอะ กินเท่าไรก็ไม่อิ่ม นอนเยอะ ย่าเขาสงสัยเห็นหนูตัวผอมปากซีด ย่าเลยจับตรวจ ซื้อที่ตรวจฉี่มาตรวจเองที่บ้าน”(กรณีที่ 7 กร)

ตกใจไม่คิดว่าจะท้อง รู้สึกผิด เครียด สับสน อาย อยากตาย

ประสบการณ์ความรู้สึกของวัยรุ่นหญิงเมื่อรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นพวกเธอมีความรู้สึกที่หลากหลาย กลุ่มวัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่จะรู้สึกตกใจมากเป็นลำดับแรก เพราะการตั้งครรภ์ในขณะที่ตนเองยังเป็นวัยรุ่นนั้นเป็นเรื่องที่ไม่คาดคิดและไม่เคยนึกภาพมาก่อนว่าเรื่องเหล่านี้จะมาเกิดกับตนเองได้ วัยรุ่นหญิงบางกลุ่มคิดว่าตนเองไม่ควรจะตั้งครรภ์เพราะตนเองยังอายุน้อยและยังเรียนอยู่ กลุ่มวัยรุ่นหญิงบางส่วนรู้สึกผิดต่อครอบครัวทางบ้านที่ส่งเสียให้เรียนเศร้า/เสียใจถึงกับนั่งร้องไห้ การตั้งครรภ์ครั้งนี้เป็นสิ่งที่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้น เป็นสิ่งที่จะทำให้ชีวิตต่อจากนี้ของเธอเปลี่ยนไปในทางที่แย่ลง อนาคตที่หวังจะต้องพังทลายลงอาจจะไม่ได้เรียนต่อ ไม่ได้ประกอบอาชีพเหมือนที่เคยใฝ่ฝันไว้ รู้สึกเครียด สับสน ไม่รู้จะทำอย่างไรต่อไปดี รู้สึกอับอาย โทษตัวเอง อยากตายหนีคำนินทาจากชาวบ้าน

“ไม่เคยคิดว่าจะมีลูกมาก่อนเลย แต่มันก็พลาดหนูท้อง หนูรู้สึกกลัวแล้วก็เสียใจ นั่งร้องไห้ ตัวเองยังเรียนไม่จบ ไม่อยากหยุดอนาคตไว้แค่นี้”(กรณีที่ 2 จุ๊บแจง)

“หนูอยากตาย ไม่อยากอยู่แล้ว คนแถวนี้เค้าก็ว่าท้องก่อนแต่ง ท้องไม่มีพ่อ แฟนทิ้งบ้างอะไรบ้างล่ะ”(กรณีที่ 8 โอ)

“หนูรู้สึกผิดมาก ตอนนั้นอยู่ม.6 เทอม 2 เรียนจะจบอยู่แล้ว นึกถึงพ่อแม่ นึกถึงพี่ชาย พี่หนูอุตส่าห์ทำงานส่งหนูเรียน หนูกลัวพวกเค้าเสียใจที่หนูเป็นแบบนี้ ”(กรณีที่ 6 แบม)

รู้ว่าท้อง บอกแฟน ปรึกษาเพื่อน สุดท้ายจึงบอกพ่อแม่

การตั้งครรภ์ไม่พร้อมสำหรับวัยรุ่นหญิงนั้นถือเป็นเรื่องใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่างๆมากมายในชีวิตเกินกว่าที่จะแบกรับไว้เพียงลำพังได้ ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นตามมาหลังจากที่วัยรุ่นหญิงสงสัยว่าตนเองตั้งครรภ์และตรวจพบว่าตนเองมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้น บุคคลที่วัยรุ่นหญิงเลือกที่จะบอกหรือปรึกษาเพื่อขอความช่วยเหลือหรือหาทางออกเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของตนเองในครั้งนี้ ได้แก่ แฟน/คู่รัก/คู่เพศสัมพันธ์ เพื่อน ญาติสนิท และเลือกที่จะบอกพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ที่เคารพเป็นกลุ่มสุดท้ายเพราะ เป็นกลุ่มที่มีอำนาจในการปกครองวัยรุ่นหญิงในบ้านและอำนาจนั้นอาจนำมาสู่การลงโทษตามมาจึงมีความกลัว ไม่กล้าบอก

“พอแฟนรู้ก็ตกใจไม่รู้จะทำยังไงกับเรื่องที่มันเกิดขึ้น ไม่กล้าที่จะบอกกับพ่อแม่ ตอนแรกๆเค้าก็บอกให้หนูกินยาขับเลือด หนูก็กินแต่มันไม่ออก ” (กรณีที่ 2 จุ๊บแจง)

“หนูเลยไปปรึกษากับเพื่อนที่เค้าเคยท้อง เค้าก็ปลอบใจแล้วก็แนะนำให้ไปบอกพ่อแม่”(กรณีที่ 2 จุ๊บแจง)

“กลัวพ่อแม่เสียใจ เขาอุตส่าห์ทำงานส่งให้เรียน หนูไม่รู้จะทำยังไงดีก็เลยปล่อยไว้ 2 เดือน ก็ท้องได้ 6 เดือนท้องมันเริ่มโต หนูก็เลยบอกแม่ แม่ร้องไห้เลยแล้วก็บอกว่ามีอะไรทำไมไม่บอกแม่ แม่เขาก็สอน ทำไมมีแฟนไม่บอกให้พามาที่บ้าน จะได้ไม่เกิดเรื่องแบบนี้ แล้วแม่ก็เข้ามากอดบอกว่าไม่เป็นไร มันพลาดไปแล้วก็แล้วไปส่วนพ่อไม่พูดกับหนูไปพักหนึ่งเลย แกคงจะโกรธมากแต่ก็ไม่ได้ตีหนู**”** (กรณีที่ 6 แบม)

ข.เหตุผลของการดำรงครรภ์

การตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นเรื่องที่วัยรุ่นหญิงทุกคนไม่ตั้งใจให้เกิดขึ้น มีทางเลือกไม่มากสำหรับเรื่องนี้ เหมือนกับการที่วัยรุ่นหญิงถูกบังคับให้เดินต่อไประหว่างทางสองแพร่ง คือ เก็บเด็กไว้ก็จะได้ชื่อว่าเป็นสาวใจแตก หรือเลือกที่จะทำแท้งก็จะถูกตราหน้าว่าเป็นแม่ใจร้าย ไม่มีผู้หญิงคนไหนอยากถูกตราหน้าว่าเป็นสาวใจแตกที่ต้องอุ้มท้องตั้งแต่ช่วงวัยรุ่น วัยรุ่นหญิงเองไม่ได้ต้องการที่จะอุ้มท้องต่อจนคลอดลูกออกมาแล้วตัวเองต้องกลายเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ซึ่งเหตุผลหลักของการดำรงครรภ์เป็นดังนี้

ทำแท้งไม่สำเร็จ

ด้วยความที่ไม่ต้องการเป็นแม่ ไม่ต้องการถูกตราหน้าว่าเป็นสาวใจแตก ทำให้วัยรุ่นหญิงกลุ่มนี้พยายามที่จะทำแท้งโดยการกินยาขับเลือดเพราะเชื่อว่าการกินยาขับนั้นจะทำให้เด็กออกไปจากร่างกายของตัวเอง ซึ่งมักจะเลือกใช้ยาที่หาได้ง่ายตามท้องตลาดทั่วๆไป เช่น ยาสตรีเบนโล หรือเหล้า แม่วัยรุ่นส่วนใหญ่ที่เลือกจะกินยาขับเลือดเมื่อรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์ไม่พร้อม นั้นไม่มีรายใดทำสำเร็จเลยสุดท้ายล้วนแล้วต้องดำรงครรภ์ทั้งสิ้น

“เพื่อนก็แนะนำให้กินยาขับ หนูกินไปครึ่งขวดก็ไม่ออก จนท้องได้ 4 เดือนก็ปล่อยให้ท้องมันโต สงสารเขาไม่กล้าทำแล้ว”(กรณีที่ 4 แอน)

“ปกติประจำเดือนจะมาวันที่ 25 แต่นี่มันไม่มา พอสิ้นเดือนหนูกินยาขับเลย กินสตรีเบนโล กินเหล้าอะไรงี้ แต่มันไม่ออก หนูก็กินไปเรื่อยๆ กินทุกวัน วันละเป็นขวด กินตั้งแต่เช้าตื่นมาเลย กินไปเรื่อยๆทั้งวัน มันไม่ออกหนูก็ปล่อย”(กรณีที่ 9 ฝ้าย)

เมื่อพบว่าการกินยาขับเลือดแล้วไม่ทำให้เกิดการแท้งลูกออกมา วัยรุ่นหญิงบางส่วนก็ยังพยายามดิ้นรนที่จะหนีจะการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมซึ่งตนเองไม่ต้องการ โดยการพยายามแสวงหาสถานที่ทำแท้งเพื่อเอาเด็กออก แต่ไม่สามารถทำแท้งได้เพราะครรภ์มากเกินไปหรือไม่ทราบสถานที่ทำแท้ง จึงต้องดำรงครรภ์จนคลอดเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมด้วยความจำใจ

“แล้วเค้าก็เล่าอะไรกันให้ฟังเรื่องทำแท้ง หนูถามพี่เค้าว่าไปทำกันที่ไหน เค้าก็ไม่ยอมบอก หนูเลยไม่ได้ไปทำ”(กรณีที่ 9 ฝ้าย)

“แล้วพ่อแม่ก็เคยจะไปให้หมอทำแท้งแต่หมอบอกว่าเด็กอายุ 3 เดือนแล้ว ตัวโตเกินไปทำให้ไม่ได้ หมอก็แนะนำไปที่อื่น แต่ก็ไม่ได้ไป ”(กรณีที่ 2 จุ๊บแจง)

กลัวเจ็บ กลัวบาป กลัวตาย ไม่กล้าทำแท้ง

แม้ว่าจะอับอาย ไม่อยากเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมแค่ไหนแต่วัยรุ่นหญิงก็ไม่กล้าทำแท้งเพราะกลัวความเจ็บปวดและกลัวตกเลือดจนตายจากการทำแท้ง เหมือนกับที่เคยได้ยินได้ฟังประสบการณ์ความเจ็บปวดจากการทำแท้งของบุคคลอื่น นอกจากนี้ในสังคมไทยเป็นสังคมชาวพุทธที่เชื่อในเรื่องของบาปบุญคุณโทษ เรื่องของบาปกรรมจากการทำแท้งให้เป็นเรื่องน่ากลัว สิ่งต่างๆเหล่านี้ล้วนทำให้วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดความกลัวและไม่กล้าที่จะทำแท้งแม้ว่าตนเองจะไม่พร้อมและไม่อยากเป็นแม่ แต่วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มนี้ก็ต้องดำรงครรภ์จนกลายเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในเวลาต่อมา

“เคยคิดจะไปเอาออก แต่ไม่ทำ เพื่อนเล่าให้ฟังว่าเจ็บมาก กลัว ไม่กล้าเลยไม่คิดจะทำแล้ว”(กรณีที่ 6 แบม)

“ไม่เคยคิดทำแท้งเลย หนูไม่ทำหรอกเพราะมันไม่ใช่สิ่งที่ดี หนูกลัว มันบาป หนูดูในรายการคนอวดผีแล้วมันน่ากลัว”(กรณีที่ 10 เม)

“ยายให้เอาออก แต่หนูไม่เอา หนูกลัว กลัวตกเลือดตาย”(กรณีที่ 8 โอ)

ถูกชักจูงโน้มน้าวให้ดำรงครรภ์

การยอมดำรงครรภ์จนคลอดกลายเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมของวัยรุ่นหญิงนั้น ไม่ได้เกิดจากความต้องการของวัยรุ่นหญิงอย่างแท้จริง แต่เป็นเพราะถูกครอบงำโดยฝ่ายชายผู้เป็นพ่อของลูกในท้องและพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ในบ้านที่บอกให้พวกเธอเก็บเด็กไว้ไม่ให้เอาออก ท้ายที่สุดแล้ววัยรุ่นหญิงกลุ่มนี้จึงต้องกลายเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในเวลาต่อมา

“พอรู้ว่าท้องทีแรกคิดว่าการทำแท้งเป็นทางออกเดียวเลยสำหรับหนูตอนนั้นอยากเรียนต่อมาก ตอนที่หนูตรวจแฟนก็อยู่ด้วย เค้าก็ตกใจเหมือนกัน พยายามช่วยกันคิดหาทางออกนะว่าจะทำยังไงดี เค้าก็บอกให้เอาไว้ไม่ให้หนูไปทำแท้งกลัวบาป” (กรณีที่ 3 แก้ว)

“ตอนแรกหนูไม่ได้บอกแม่ ก็ว่าจะไปเอาออก แต่พอแม่รู้แม่ให้เอาไว้” (กรณีที่ 9 ฝ้าย)

ค.หลังตัดสินใจดำรงครรภ์เป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

ไม่ได้ไปโรงเรียนเพราะอาย ครูให้ออก ท้องแล้วพ่อส่งเรียน

ความอายเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ตัววัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมไม่สามารถไปเรียนได้เพราะเมื่อตนเองตั้งครรภ์ไม่พร้อมก็จะรู้สึกว่าเป็นเรื่องเสื่อมเสียน่าอับอายไม่กล้าสู้หน้าใครๆ โดยเฉพาะเพื่อนๆที่โรงเรียน และแม้ว่าวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมบางกลุ่มยังต้องการที่จะไปเรียนต่อแต่เพราะการถูกกีดกันและเลือกปฏิบัติของครูที่โรงเรียนทำให้ไม่ได้เรียนต่อตามที่ตั้งใจ ครูให้พวกเธอออกจากโรงเรียนเพราะอ้างว่าการที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นสิ่งไม่เหมาะสม กลัวรุ่นน้องทำตามเอาเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี และวัยรุ่นหญิงกลุ่มมีปัญหาด้านเศรษฐกิจต้องพึ่งพาด้านการเงินจากพ่อแต่การที่เธอตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นเรื่องที่ทำให้พ่อโกรธมากจึงใช้อำนาจเหนือกว่าทางด้านเศรษฐกิจมาลงโทษลูกสาวโดยการไม่ส่งเงินให้อีกวัยรุ่นกลุ่มนี้จึงขาดทุนทรัพย์และไม่ได้เรียนต่อตามที่ตั้งใจไว้

“ทางโรงเรียนเขาคงไม่รู้หรอกว่าหนูท้อง สอบเสร็จแล้วหนูก็ปิดเทอม พอดีตอนที่หนูหยุดเรียน มีอาจารย์คหกรรมโทรมาถามเรื่องเอกสารเงินกู้ กยศ. หนูเลยบอกไปว่าหนูไม่เอาแล้ว หนูท้องคงไม่ได้ไปเรียนแล้ว เขาก็บอกท้องก็เรียนต่อได้ แต่หนูไม่อยากเรียนแล้ว อายเพื่อน”(กรณีที่ 7 กร)

“ครูที่โรงเรียนรู้ก็ให้ออกจากโรงเรียน กลัวรุ่นน้องเอาอย่าง”(กรณีที่ 4 แอน)

“หนูเพิ่งไปสมัครเรียนม.ปลายมา เพิ่งขอพ่อได้ ตอนแรกหนูจบม.3 แล้วไม่ได้เรียนต่อเพราะไม่ค่อยมีเงิน ตอนนี้พ่อเค้าจะส่งเรียนแล้วแต่หนูมาท้องซะก่อน พอพ่อรู้พ่อโกรธมาก โทรไปก็ไม่พูดกับหนูเลย เค้าบอกไม่รับรู้ ไม่ได้ไปท้องตอนไปอยู่กับเค้า เค้าไม่ส่งเสียหนูกับน้องแล้ว เหมือนจะตัดขาดกันไปเลย”(กรณีที่ 8 โอ)

ไปเรียนตามปกติ ครูใจดีให้อุ้มท้องไปเรียนได้

วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่โชคดีที่ได้รับโอกาสจากทางโรงเรียน อนุญาตให้พวกเธออุ้มท้องไปเรียนได้ตามปกติเพราะใกล้จบชั้น ม.6 แล้ว และยังอนุญาตให้พักการเรียนไว้ก่อนได้เมื่อใกล้คลอด นอกจากนี้ยังได้รับกำลังใจจากครูที่คอยช่วยดูแลคอยบอกและคอยสอนในเรื่องการปฏิบัติตัวอีกด้วย

“ครูที่สนิทกันเขาเห็นท้องหนูโตๆก็เรียกไปถาม หนูก็บอกเขาตามตรงว่าหนูท้อง เขาก็ปลอบใจแล้วก็แนะนำเรื่องว่าต้องปฏิบัติตัวยังไงอะไรทำนองนี้ เขาก็ใจดีให้เรียนจนจบเทอม เขาเสียดาย เพราะใกล้จะจบ ม.6 แล้ว หนูก็อุ้มท้องไปเรียนอย่างงั้นแหละ ใส่กระโปรงก็ไม่ต้องติดตะขอเอา (กรณีที่ 6 โอ)”

ท้องแล้วสินสอดราคาถูก มีแค่พิธีผูกข้อมือ

การตั้งครรภ์ไม่พร้อมของวัยรุ่นหญิงนั้นมีส่วนทำให้ต้องมาใช้ชีวิตคู่กับฝ่ายชายโดยไม่ได้ตั้งตัว มีเพียงการจัดงานผูกข้อมือแบบเรียบง่ายพอเป็นพิธี การตั้งครรภ์ไม่พร้อมทำให้วัยรุ่นหญิงถูกลดมูลค่าลง การเจรจาสู่ขอไม่มีการต่อรองกันมาก ค่าสินสอดไม่สูงนักเพราะฝ่ายหญิงตั้งครรภ์แล้ว

“แม่ก็บอกให้ไปบอกพ่อแม่แฟนมาคุยเลย หนูก็บอกแฟนหนูไป แล้วสองวันผู้ใหญ่เขาก็มาคุยกัน แล้วเดือนต่อมาก็แต่ง ทีแรกแม่เค้าเรียกค่าสินสอดไปหกหมื่นหกบาท แต่ทางโน้นเค้าต่อเหลือสี่หมื่นสี่บาท เค้าบอกเด็กมันรักกันชอบกันไหนๆมันก็ท้องแล้วให้มันแต่งๆกันไปเหอะ” (กรณีที่ 1 สายธาร)

แม่เขาไม่ชอบหนู กลัวชีวิตลูกชายล่ม

การมีคู่ครองในวัยรุ่นวัยเรียนมักถูกมองว่าไม่เหมาะสม ญาติผู้ใหญ่ฝ่ายชายอาจไม่ชอบ แม่ของชายผู้เป็นพ่อของลูกในท้องวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมก็เช่นเดียวกันที่ให้ความสำคัญกับอนาคตของลูกชายตัวเองมากกว่าความเห็นอกเห็นใจในความเป็นลูกผู้หญิงด้วยกัน เพื่อให้ลูกชายของตนเองได้เรียนต่อไม่ต้องมารับผิดชอบกับการกระทำนั้น จึงพยายามให้วัยรุ่นหญิงไปทำแท้งเพื่อเป็นการกำจัดสิ่งที่เป็นปัญหาไปเสีย เมื่อวัยรุ่นหญิงไม่ยอมทำตามแม่ฝ่ายชายจึงต้อง

แยกลูกชายของตนเองให้ไปอยู่ที่อื่น เพื่อหนีความรับผิดชอบที่ต้องเป็นพ่อเด็กไป วัยรุ่นหญิงจึงถูกซ้ำเติมให้ต้องรับผิดชอบการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเพียงลำพัง

"แม่เขาไม่อยากให้ลูกมีแฟน อยากให้เรียนอย่างเดียว กลัวเหมือนพี่ชายเขา มีแฟนแล้วก็ไม่ได้เรียนอีก ลูกตัวเองมีแฟนกี่คนพอท้องก็ให้ไปทำแท้งหมด แฟนหนูเขาก็พยายามบอกให้แม่เขายอมรับหนู แต่แม่เขาไม่ยอมเพราะลูกชายกำลังเรียนอยู่กลัวชีวิตล่มเหมือนพี่ชายเขา แม่เขาให้หนูไปทำแท้งแต่หนูไม่ยอม แม่เขาก็ไม่ให้ติดต่อกัน เขาย้ายลูกชายเขาให้ไปเรียนที่พิษณุโลกเลย หนูก็เสียใจนะ อยากให้ลูกมีพ่อ หนูก็รู้สึกว่าทำไมหนูต้องมารับอยู่คนเดียว ทำไมผู้ชายไม่เห็นต้องมารับผิดชอบอะไรบ้างเลย หนูว่ามันไม่ยุติธรรม"(กรณีที่ 7 กร)

อับอาย ถูกเพื่อนบ้านดูถูก ซุบซิบนินทา

การตั้งครรภ์ในช่วงที่อยู่ในวัยรุ่นวัยเรียนนั้นก็ยิ่งเป็นสิ่งที่ไม่สมควร เพราะสังคมไทยเชื่อว่ายังเป็นเด็กควรอยู่ในรั้วโรงเรียนมากกว่าที่จะเป็นแม่คน การตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นหญิงนั้นเป็นสิ่งที่ผิดไปจากความคาดหวังของสังคม จึงทำให้ถูกเพื่อนบ้านมองว่าวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นเป็นวัยรุ่นใจแตกท้องก่อนแต่ง ทำผิดจารีตที่ควรเป็นต้องถูกลงโทษ เพื่อนบ้านจึงทั้งนินทาว่ากล่าวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมเพื่อเป็นการลงโทษพวกเธอนั่นเอง การตั้งครรภ์ไม่พร้อมถูกมองว่าเป็นเรื่องที่น่าอาย และตัววัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเองก็ถูกทำให้เชื่ออย่างนั้นเช่นกัน กลัวถูกคนอื่นนินทาว่ากล่าว จึงเก็บตัวอยู่แต่ในบ้านไม่อยากออกไปข้างนอกเพราะอายคน

"ชาวบ้านเค้าก็นินทาว่ายังเด็กอยู่แล้วท้อง ให้ไปเรียนดีๆดันท้องได้ ว่าเราไม่ดียังงั้นยังงี้ สารพัดล่ะที่เค้าจะพูดกัน"(กรณีที่ 5 ฟ้า)

"ก่อนหน้านี้เค้าก็ดี ไม่ได้ว่าอะไรเรา แต่พอหนูท้องคนแถวนี้เค้าก็ดูถูกหาว่าแฟนทิ้ง เค้าไม่มาหรอก ท้องไม่มีพ่อ"(กรณีที่ 8 โอ)

ตกงาน ท้องใหญ่แล้วไม่รับเข้าทำงาน

เมื่อวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมจำเป็นต้องดำรงครรภ์ไปจนคลอด ทำให้วัยรุ่นหญิงกลุ่มหนึ่งที่เคยเป็นสาวเสิร์ฟต้องออกจากงานและไม่มีงานทำ เนื่องจากท้องที่โตขึ้นไม่สามารถช่วยดึงดูดลูกค้าชายเข้าร้านได้เหมือนสาวๆทั่วไปทำให้ไม่มีเจ้าของกิจการร้านอาหารที่ใดรับเข้าทำงาน

"ลูกก็มีส่วนเกี่ยวด้วยเหมือนกันนะ ท้องใหญ่แล้ว พอไปสมัครงานตามร้านอาหารที่ไหนเค้าก็ไม่รับ พอท้องหนูเลยต้องมาอยู่บ้าน ไม่ได้ทำงาน"(กรณีที่ 9 ฝ้าย)

ระยะที่ 3 การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกในช่วงวัย 2 ขวบปีแรก

ชีวิตถูกผูกติดไว้กับการเลี้ยงลูก ไม่ได้เรียน ไม่ได้ทำงาน

การที่วัยรุ่นต้องมาทำหน้าที่แม่ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการเรียนหยุดชะงักลงเนื่องจากบทบาทในการเลี้ยงดูลูกถูกผูกติดไว้กับผู้หญิงที่ให้กำเนิดแต่เพียงฝ่ายเดียว สามีไม่ช่วยเลี้ยงเพียงแต่นำลูกไปอุ้มเล่นบางครั้งเท่านั้น นอกจากนี้ยังทำให้แม่เหล่านี้ไม่สามารถปลีกตัวออกไปทำงานที่มีรายได้นอกบ้านได้

"ทุกครั้งที่เพื่อนมาหาหนูก็อยากกลับไปเรียน น่าจะมีอนาคตที่ดีกว่านี้ เวลาเพื่อนมาก็ได้แต่บอกมันว่าให้มันตั้งใจเรียนนะ ตัวอย่างก็มีให้เห็น พวกมึงดูกูนี่ต้องมานั่งเลี้ยงลูก อยากเรียนก็ไม่ได้เรียน พวกมึงมีโอกาสแล้วให้ตั้งใจเรียน นึกถึงพ่อแม่ที่ส่งพวกมึงเรียนว่าเลี้ยงมาเหนื่อยขนาดไหน"(กรณีที่ 3 แก้ว)

"ไม่ได้ทำงาน ก็หนูต้องเลี้ยงลูก เวลาที่คนอื่นเค้าไปทำงานกันหมด ไม่มีคนดูลูกให้หนู แม่ก็ช่วยเลี้ยงได้เป็นพักๆเอง ไม่ได้เลี้ยงให้ตลอด แล้วลูกหนูก็เพิ่ง 6 เดือนกว่าเอง ว่าจะรอให้ลูกโตอีกหน่อยแล้วค่อยไปหางานทำ"(กรณีที่ 6 แบม)

ไม่ได้ทำงาน ไม่มีเงิน ต้องพึ่งเงินจากสามี ไม่มีปากมีเสียงในบ้าน

การที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องทำหน้าที่แม่ในการเลี้ยงดูลูก ทำให้ตัวแม่วัยรุ่นเองไม่ได้ทำงานนอกบ้านจึงไม่มีเงิน จึงไม่มีอำนาจต่อรองเรื่องในครอบครัวต่างๆ แม้กระทั่งเลือกการกำหนดว่าจะมีลูกกี่คนก็ต้องรอให้สามีเป็นผู้ตัดสินใจ โดยให้เหตุผลว่าเป็นเพราะสามีเป็นคนหาเลี้ยงครอบครัว โดยตัวแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องเป็นฝ่ายรับภาระคุมกำเนิดแทนสามี นอกจากนี้ในส่วนของงานบ้านต่างๆก็ยังต้องเป็นฝ่ายรับผิดชอบเพราะถูกทำให้เชื่อว่าสามีทำงานนอกบ้านเหนื่อยมากพอแล้วงานบ้านเป็นหน้าที่ของตนเองที่จะต้องช่วยแบ่งเบาภาระสามี แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงต้องเหนื่อยเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าทั้งการเลี้ยงดูลูกและการทำงานบ้านในเวลาเดียวกันเนื่องจากสามีเป็นผู้มีอำนาจทางเศรษฐกิจดังนั้นสามีจึงเป็นผู้มีสิทธิชี้ขาดในการตัดสินใจเพราะเป็นผู้กุมอำนาจทางเศรษฐกิจของครอบครัวไว้ในมือนั่นเอง

"คิดไว้ว่าจะมีลูกอีกแต่รอสักพักก่อน แฟนอยากมี ต้องให้แฟนเป็นคนตัดสินใจว่าจะมีลูกกี่คน เพราะเค้าเป็นคนทำงานหาเลี้ยงครอบครัวคนเดียว"(กรณีที่ 1 สายธาร)

"แฟนทำงานคนเดียว เค้าเป็นคนรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด หลังคลอดมาหนูก็เลยต้องทำงานบ้านทุกอย่างแบ่งเบาภาระให้เค้า" (กรณีที่ 1 สายธาร)

มีลูกไม่พร้อมต้องอาศัยพ่อแม่ช่วย

การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นเป็นแม่มือใหม่ที่ยังขาดประสบการณ์ในการเลี้ยงดูลูกจึงจำเป็นต้องพึ่งพาพ่อแม่ทั้งของตนเองและพ่อแม่สามีที่มีในการช่วย

ดูแลลูก หากแม่วัยรุ่นทำอะไรที่ไม่ถูกใจผู้ใหญ่ก็จะถูกว่ากล่าวในทำนองว่าทำหน้าที่แม่ได้ไม่ดี เพราะพ่อแม่ก็คาดหวังการทำหน้าที่แม่ในการเลี้ยงดูลูกจากตัวแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม แต่ไม่ได้คาดหวังบทบาทเหล่านี้จากฝ่ายสามี ดังนั้นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงถูกตำหนิแต่เพียงฝ่ายเดียว จนบางครั้งแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเองก็รู้สึกอึดอัดแต่ไม่กล้าตอบโต้กลับเพราะพ่อแม่มีความอาวุโสมากกว่า

"หนูก็รู้สึกว่าการตั้งท้องโดยที่เรายังไม่พร้อม พอเราคลอดลูกออกมา เราไม่มีการวางแผนก็เลยจำเป็นต้องอาศัยพ่อแม่ช่วยเลี้ยงลูก อย่างหนูงี้หลังคลอดก็ต้องไปอยู่บ้านแฟนเพราะต้องให้พ่อแม่แฟนช่วยเลี้ยง พอกลับมาอยู่บ้านเราเองพ่อแม่ก็ช่วยเลี้ยงหลาน เอาใจใส่ทุกรายละเอียดกับหลานมากจนเว่อร์ ก็เคยถูกแม่หนูเองกับแม่แฟนดุบ้าง ด่าบ้างบางที บางครั้งเราก็ยังไม่รู้มากนักเกี่ยวกับการเลี้ยงเด็ก"(กรณีที่ 1 สายธาร)

นอกจากนั้นแล้วแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมส่วนหนึ่งก็ยังต้องพึ่งพาพ่อแม่ตนเองและพ่อแม่ฝ่ายสามีในเรื่องค่าใช้จ่าย เพราะแม่วัยรุ่นกลุ่มนี้ไม่ได้ทำงานนอกบ้านจึงไม่มีรายได้มาใช้จ่ายและแม้ว่าจะมีงานทำได้รับเงินค่าจ้างแต่ก็เป็นแรงงานรายวันที่มีค่าตอบแทนต่ำทำให้ก็ไม่สามารถเลี้ยงดูตนเองและลูกได้ ส่วนสามีบางรายก็ยังอยู่ในวัยเรียนไม่มีรายได้เช่นกัน หรือสามีบางกลุ่มมีรายได้แต่ก็ไม่ให้เงินมากพอที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมและลูกจะเพียงพอในการดำรงชีวิต ดังนั้นที่พึ่งหลักของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงเป็นพ่อแม่ของตนเองและพ่อแม่สามีที่จะช่วยสนับสนุนเรื่องเงินในส่วนนี้ได้

"เรื่องค่าใช้จ่าย ถ้าที่นี่ก็พ่อแม่หนู ถ้าที่โน่นก็พ่อแม่แฟนเค้าจัดการ หนูเองก็อยู่สองบ้านไปๆมาๆ ไม่ได้มีรายได้อะไรพอจะเลี้ยงตัวเองกับเค้าได้ แค่ทำงานเล็กๆน้อยๆเวลาวันเสาร์อาทิตย์ ยังต้องเรียนหนังสืออยู่เพิ่งกลับไปเรียน แฟนก็กำลังเรียนอยู่เหมือนกัน ไม่ได้ทำงานยังต้องขอเงินพ่อแม่ใช้อยู่เลย" (กรณีที่ 2 จุ๊บแจง)

ยากลำบากจากการพยายามทำหน้าที่แม่

แม้ว่าการตั้งครรภ์ครั้งนี้จะเป็นการตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ตัวแม่วัยรุ่นไม่ต้องการ แต่เมื่อความจำเป็นกดดันและบีบคั้นให้ต้องเป็นแม่แล้ว แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเหล่านี้ก็พยายามที่จะปรับตัวและเรียนรู้บทบาทที่จะเป็นแม่คน ต้องทำหน้าที่เลี้ยงดูลูกให้ดีที่สุด ต้องยอมเสียสละ อดทนต่อความเหน็ดเหนื่อยและความยากลำบากทุกชนิดเพื่อลูก ดูแลเอาใจใส่ลูกและดูแลลูกในทุกๆด้าน ดังนั้นแม่วัยรุ่นที่เลี้ยวดูลูกจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงยอมทุ่มเท ซึ่งทุกคนอาจมองว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่แม่ต้องทำแต่ไม่มีการพูดถึงบทบาทหรือสิ่งที่ผู้ชายต้องทำในฐานะที่เป็นพ่อ

"พอได้มาเลี้ยงลูกเองนะ คิดว่าต้องเสียสละมากขึ้น แล้วก็พยายามทุ่มเทเอาใจใส่กับการเลี้ยงลูก อย่างตอนนี้มีเท่าไรหนูก็ทุ่มเทให้ลูกหมด"(กรณีที่ 1 สายธาร)

"ลำบากสิพี่ เลี้ยงลูกก็ลำบากกว่าแต่ก่อนนะ ยังเลี้ยงลูกไม่ค่อยรู้เรื่องเพราะหนูยังไม่เคยมี ยังไม่พร้อมหลายๆอย่าง ตอนแรกอึดอัดที่ต้องมานั่งเลี้ยงลูก เวลาเค้าไม่สบายเราก็ไม่รู้เรื่องว่าเค้าเป็นอะไร"(กรณีที่ 9 ฝ้าย)

การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวยิ่งทำให้ต้องเผชิญกับความยากลำบากมากขึ้นเป็นทวีคูณ เพราะต้องรับภาระในการเลี้ยงลูกแต่เพียงลำพัง ในขณะที่ฝ่ายชายไม่แสดงความรับผิดชอบทิ้งไปหน้าตาเฉยโดยไม่มีใครว่าอะไรเหมือนไม่มีส่วนทำให้เรื่องนี้เกิดขึ้น

"ตอนคลอดหนูก็โทรไปบอกเค้านะว่าลูกคลอดแล้ว เค้าก็อือๆ รับรู้เฉยๆ ไม่ได้ว่าอะไร ก็เค้าก็มีแฟนใหม่ไปแล้ว ไม่ได้เกี่ยวอะไรกันแล้วด้วย เค้าก็ไม่ได้มาช่วยอะไร หนูก็ต้องมานั่งเลี้ยงลูกเองคนเดียว ต้องมาทำงานรับจ้างเขา" (กรณีที่ 7 กร)

เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวเพราะพ่อเขาไม่ชอบหนู

การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมทำให้ต้องรีบใช้ชีวิตคู่อย่างเร่งด่วน โดยไม่ได้มีการเรียนรู้นิสัยใจคอ ปรับตัวสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัวอีกฝ่ายหนึ่งก่อนการเข้ามาใช้ชีวิตร่วมกัน จึงมักเกิดปัญหาในภายหลัง แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่เลี้ยงดูลูกส่วนหนึ่งต้องกลายเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวเพราะพ่อสามีไม่ชอบที่ตัวแม่วัยรุ่นนั้นยังเป็นเด็ก ไม่มีงานทำ ฐานะไม่มั่นคง ไม่สามารถช่วยส่งเสริมลูกชายตนเองได้ จึงกีดกันให้ทั้งคู่แยกทางกันทิ้งภาระการเลี้ยงดูให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว

"อยู่ด้วยกันแค่ 3 เดือนเองพอลูกออกมาก็ทิ้งกัน เมื่อก่อนก็อยู่ด้วยกันที่นี่แหละ แต่พ่อเค้าไม่ค่อยชอบหนูเค้าว่าหนูไม่ดีก็เลยอยู่ด้วยกันไม่ได้ หนูก็ยังเด็กเนาะ ยังไม่มีอะไรเลย บ้านก็ไม่มีตังค์ยังงี้"(กรณีที่ 4 แอน)

เขานอกใจหนูไปมีเมียน้อย

ในขณะที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูลูก ฝ่ายสามีก็เปลี่ยนไปไม่ได้ใส่ใจดูแลทั้งเรื่องเงินค่าใช้จ่ายและเรื่องการดูแลลูก ฝ่ายสามีที่ไม่ต้องรับผิดชอบดูแลลูกก็ยังคงแสวงหาความสุขทางเพศนอกบ้านเท่าที่จะหาได้โดยไม่สนใจว่าตนเองมีลูกเมียต้องรับผิดชอบดูแลอยู่แล้ว ซึ่งค่านิยมในสังคมไทยถือว่าการที่ผู้ชายมีเมียน้อยเป็นเรื่องปกติธรรมดาไม่ใช่เรื่องร้ายแรงเหมือนการที่ผู้หญิงมีชู้

"เค้าเปลี่ยนไป ไม่ค่อยดูแลไม่ค่อยสนใจ เงินก็ไม่ค่อยส่งให้ใช้ ส่งมาให้บางครั้งก็ห้าร้อย บางครั้งก็พันนึงบ้าง แต่ช่วงหลังๆนี่ไม่ค่อยได้ให้แล้ว แฟนมันนอกใจหนูไปมีเมีย

น้อย พอแม่แฟนรู้เรื่องเค้าก็ด่าลูกชายเค้านะ เค้าห่วงหลาน เรื่องมันนอกใจเนี่ยะเจ็บที่สุดแล้ว ถูกด่าถูกนินทามันไม่เท่าไร"(กรณีที่ 5 ฟ้า)

ทะเลาะและต่อสู้ทำร้ายกัน

การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกกับสามีบางครั้งก็มีเรื่องทะเลาะเบาะแว้ง มีปากเสียงดุด่าว่ากล่าวกัน และบางครั้งก็ตามมาด้วยการทำร้ายร่างกายกัน โดยที่กลุ่มแม่วัยรุ่นเหล่านี้มองไม่เห็นว่าเป็นความรุนแรงในครอบครัวที่บางครั้งเป็นความรุนแรงทางใจและบางครั้งก็กลายเป็นความรุนแรงทางด้านร่างกาย กลับมองเป็นเรื่องปกติธรรมดาในครอบครัว มองเป็นเรื่องลิ้นกับฟันที่ต้องมีการกระทบกระทั่งกันบ้างก็ต้องยอมๆกันไป และท้ายที่สุดแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มนี้ก็เป็นฝ่ายถูกกระทำความรุนแรงโดยไม่รู้ตัวและไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

"เค้าไม่เคยทำหนูนะ มีบ่นด่ากันบ้างเล็กๆน้อยๆ ไม่ได้แรงอะไร หนูก็โกรธนะ หนูก็เถียงกลับไปเหมือนกัน แต่หนูว่าเป็นเรื่องธรรมดานะคงเหมือนลิ้นกับฟันอย่างที่เค้าเคยพูดกันมั้ง"(กรณีที่ 1 สายธาร)

"หนูโกรธเลือดขึ้นหน้าเลยพี่ก็เคยคุยกันแล้วว่าหนูไม่ได้เที่ยวก็ต้องไม่ได้ไปเหมือนกัน มันก็สัญญากับหนูดิบดีแล้วมันไป หนูกลับบ้านนั่งรอมันตั้งแต่สามทุ่มยันตีสามเลย พอมันกลับมาก็ทะเลาะกันไหนว่าคุยกันแล้วไงทำไมทำแบบนี้ หนูทั้งทุบทั้งตีมัน สู้กัน มันก็จับตัวหนูยกทุ่มลงไปบนพื้น หนูก็ลุกขึ้นมาสู้กับมันอีก หนูไม่ยอมคนอยู่แล้ว ตอนนั้นโมโหมากไม่รู้สึกเจ็บเลย ทั้งด่าทั้งสู้กันจนได้ยินเสียงลูกร้องถึงได้หยุดไปดูลูก คืนนั้นตัดสินใจเลิกเป็นเลิกไม่อยู่แล้วแต่ผู้หญิงก็อย่างว่าแหละพอเค้ามาพูดดีด้วยหน่อยก็ยอมเค้าอีก ก็เลยยังอยู่ด้วยกัน"(กรณีที่ 3 แก้ว)

ทนอยู่เพราะลูก

การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นหญิงต้องมาใช้ชีวิตคู่โดยไม่ได้มีการศึกษานิสัยใจคอฝ่ายชายผู้เป็นพ่อของลูกให้ดีเสียก่อน ตัวแม่วัยรุ่นเองก็เกิดความเบื่อหน่ายและไม่อยากทนอยู่กับฝ่ายสามีที่นิสัยไม่ดี ติดยาเสพติด และมีพฤติกรรมลักขโมยจนต้องโทษเป็นคดีความ แต่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกก็ไม่สามารถละทิ้งการทำหน้าที่แม่ได้ เพราะถูกทำให้เชื่อว่าหน้าที่เลี้ยงดูลูกเป็นความรับผิดชอบของคนที่เป็นแม่ไม่ใช่หน้าที่ของพ่อ ลูกสามารถขาดพ่อได้แต่จะขาดแม่ไม่ได้

"...หนูก็เบื่อทนไม่ไหวแล้วมันหลายครั้งหลายหนแล้ว เวลามันอยากยาขึ้นมามันก็ทำเสียงดังข่ม ตวาดหนู มันก็ไม่เลือกว่าของใครมันเอาหมด ญาติกันก็ไม่สนแล้ว นี่ยิ่งเค้าเอาเรื่องด้วยมันคงไม่ได้กลับมาแล้ว หนูก็ห่วงคิดถึงลูกเคยเล่นกันทั้งวัน ยังกินนมหนูนอนอยู่เลย

ตอนกลางคืน ทนไม่ไหวทิ้งมาได้แค่วันเดียวก็กลับแล้ว แม่แฟนโทรตามบอกลูกร้องไม่หยุดเลย หนูสงสารลูก ขาดพ่อไม่เป็นไรแต่ต้องมีแม่"(กรณีที่ 10 เม)

สรุป

1.เพศสัมพันธ์ที่นำมาสู่การตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นเพศสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชาย ฝ่ายชายเป็นผู้กุมอำนาจโดยจะพยายามทุกวิถีทางเพื่อให้วัยรุ่นหญิงยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วยทั้งการใช้เรื่องความรักและการให้คำมั่นสัญญามาล่อลวงโน้มน้าวให้เชื่อใจจนฝ่ายหญิงยอมตามและการล่อลวงใช้กำลังบังคับข่มเหงเมื่อฝ่ายหญิงไม่ยินยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วย

2.การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมไม่เป็นที่ยอมรับและถูกทำให้เป็นเรื่องผิดในสังคมไทย เพราะคนทั่วไปในสังคมยังตกอยู่ภายใต้การครอบงำทางความคิดที่กดดันบีบคั้นและควบคุมผู้หญิงให้อยู่ภายใต้จารีตประเพณี วัยรุ่นหญิงเหล่านี้จึงต้องทุกข์ทั้งจากแรงกดดันจากสังคมภายนอกและความรู้สึกผิดจากแรงกดดันภายในของตัวเองตั้งแต่เมื่อเริ่มรู้ว่าตั้งครรภ์ไม่พร้อมระหว่างดำรงครรค์และหลังคลอดเป็นแม่วัยรุ่นที่ต้องเลี้ยงดูลูก เช่น การถูกให้ออกจากโรงเรียน การไม่รับเข้าทำงานเมื่อท้องโต การถูกเพื่อนบ้านนินทา และตัววัยรุ่นเองยังต้องเผชิญกับความรู้สึกผิดเศร้าเสียใจ อยากตาย เป็นต้น

3.การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมตกอยู่ภายใต้การถูกบังคับควบคุมไม่มิอิสระในการเลือกเป็นแม่ด้วยตนเอง ซึ่งแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมทุกคนในที่นี้ไม่มีใครต้องการที่จะเป็นแม่อย่างแท้จริง แต่ต้องเป็นแม่เพราะความจำยอมอันเนื่องมาจากทำแท้งไม่สำเร็จ ต้องเป็นแม่เพราะความกลัวไม่กล้าทำแท้ง และต้องเป็นแม่เพราะการถูกโน้มน้าวให้ดำรงครรภ์โดยชายผู้เป็นพ่อของเด็กในท้องและญาติผู้ใหญ่ในบ้าน

4.เมื่อเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกชีวิตลำบาก ตกเป็นรอง ถูกควบคุมและขาดอิสระ การเป็นแม่วัยรุ่นที่ต้องเลี้ยงดูลูกซึ่งเกิดจากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมนั้นทำให้ชีวิตของวัยรุ่นหญิงต้องผูกติดอยู่กับการเลี้ยงดูลูกและงานบ้านจนไม่สามารถปลีกตัวออกไปทำงานนอกบ้านและไม่สามารถกลับไปเรียนต่อตามที่มุ่งหวังได้ จึงตกอยู่ในภาวะของการพึ่งพาทางด้านเศรษฐกิจจากฝ่ายสามีที่กุมอำนาจในครัวเรือนจากการเป็นผู้ทำงานหาเงินเข้าบ้านแต่เพียงผู้เดียว แม่วัยรุ่นเหล่านี้จึงต้องทำงานบ้านและรับภาระคุมกำเนิดแทนสามีโดยให้สามีเป็นผู้กำหนดว่าจะมีลูกเมื่อไร มีกี่คนเพราะเขาเป็นคนหาเลี้ยงครอบครัว

อภิปรายผล

1.การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมถูกมองว่าเป็นความผิดเพราะภาพรวมที่สังคมมองว่าการเป็นแม่ต้องเกิดขึ้นในหญิงที่เป็นผู้ใหญ่ภายใต้การสมรสจึงจะเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นเด็กควรเป็นวัยที่ต้องศึกษาเล่าเรียน ไม่ใช่วัยที่จะเป็นแม่คน ทั้งนี้เป็นเพราะอำนาจทุนนิยมชายเป็นใหญ่ที่แทรกซึมเข้ามาครอบงำทุกคนในสังคมให้ตกอยู่ภายใต้ความคิดความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมผู้หญิงที่เรียกว่าอุดมการณ์หญิงดี ดังนั้นการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มนี้ซึ่งเป็นการตั้งครรภ์นอกสมรสจึงถูกมองว่าเป็นเรื่องไม่เหมาะสม เป็นผู้หญิงเลว ใจแตก เป็นความผิดที่ไม่ทำตามจารีตประเพณีในสังคม แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงถูกบีบคั้นกดดันมากเป็นพิเศษ ทั้งการถูกลงโทษโดยครูที่บีบบังคับให้ต้องออกจากโรงเรียนโดยอ้างว่าเพราะกลัวรุ่นน้องทำตาม และยังต้องทนกับคำนินทาจากเพื่อนบ้านที่ทำให้ต้องเจ็บช้ำน้ำใจ

2.เพศสัมพันธ์ที่นำไปสู่การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมกับชายคู่เพศสัมพันธ์เป็นเพศสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ฝ่ายชายเป็นผู้กุมอำนาจอยู่เหนือผู้หญิง ถูกเอารัดเอาเปรียบจากชายคู่เพศสัมพันธ์ โดยชายคู่เพศสัมพันธ์จะพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อแสวงหาประโยชน์จากเนื้อตัวร่างกายของวัยรุ่นหญิง ทั้งการล่อลวงโน้มน้าวใจด้วยเรื่องความรักโรแมนติกและใช้กำลังบังคับเมื่อวัยรุ่นหญิงไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วย จากนั้นชายคู่เพศสัมพันธ์จะกุมอำนาจโดยการเป็นผู้กำหนดว่าจะไปมาหาสู่เพื่อมีเพศสัมพันธ์ด้วยเมื่อใด ไม่มีความแน่นอน ไม่สม่ำเสมอ ทำให้วัยรุ่นหญิงไม่สามารถรู้ล่วงหน้าและไม่สามารถวางแผนคุมกำเนิดเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์อย่างมีประสิทธิภาพได้ จึงเกิดความผิดพลาดจากการคุมกำเนิด และชายคู่เพศสัมพันธ์เองก็ไม่รับผิดชอบภาระการคุมกำเนิดแต่กลับผลักภาระไปให้วัยรุ่นหญิงเป็นผู้รับผิดชอบหลักแต่เพียงฝ่ายเดียว ดังนั้นวัยรุ่นหญิงจึงมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้นตามมา

3.การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมไม่ได้มีอิสระในการเลือกตัดสินใจเป็นแม่ด้วยตัวของผู้หญิงเองอย่างแท้จริง เมื่อวัยรุ่นหญิงมีการตั้งครรภ์ไม่พร้อมเกิดขึ้นก็จะถูกกดดันทั้งจากสังคมภายนอกและจากความรู้สึกภายในตัวของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเองที่ถูกทำให้เชื่อว่าตัวเองทำความผิด ดังนั้นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงเหมือนยืนอยู่บนทางแยกที่ต้องเลือกระหว่างการดำรงครรภ์เป็นแม่ใจแตกที่ท้องก่อนแต่งในวัยเรียน หรือยุติการตั้งครรภ์เป็นแม่ใจร้ายที่ฆ่าลูกในไส้ได้ลงคอ ด้วยแรงกดทับที่มากระทำต่อตัววัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมทำให้รู้สึกทั้งอับอายที่จะต้องถูกประณามโดยเพื่อนบ้าน ทำให้ครอบครัวเสื่อมเสียชื่อเสียง และตนเองจะต้องหมดอนาคตไม่ได้เรียนต่อดังที่ตนเองและครอบครัวหวังไว้ ไม่ต้องการที่จะได้ชื่อว่าเป็นผู้หญิงเลว ใจแตก ท้องก่อนแต่ง ด้วยความที่ไม่ต้องการเป็นแม่ทำให้วัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มหนึ่งพยายามยุติการตั้งครรภ์ด้วยการทำแท้งโดยวิธีการต่างๆ เมื่อทำแท้งไม่สำเร็จจึงต้องดำรงครรภ์จนคลอดกลายเป็น

แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมอย่างไม่มีทางเลือก ส่วนวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมอีกกลุ่มหนึ่งก็รู้สึกอับอายและไม่ต้องการเป็นแม่เช่นเดียวกันกับกลุ่มแรกแต่ไม่ได้ทำแท้งก็เพราะกลัวบาปกรรมจากจากทำแท้งและกลัวตายจนสุดท้ายก็ต้องเป็นแม่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมอย่างไม่มีทางเลือกเช่นเดียวกัน

4.การต้องเป็นแม่จากการตั้งครรภ์ไม่พร้อมทำให้วัยรุ่นหญิงต้องเกิดความทุกข์ยากในชีวิต หน้าที่แม่ถูกมอบหมายให้เป็นหน้าที่ของผู้หญิงที่ต้องดูแลลูก เพราะเชื่อว่าผู้หญิงมีความอ่อนโยนเหมาะสมที่จะดูแลผู้อื่น อีกทั้งตัวแม่วัยรุ่นเองยังเป็นฝ่ายที่มีเต้านมที่ใช้ในการใช้นมลูกจึงถูกผลักภาระการดูแลลูกให้อยู่ในความรับผิดชอบอย่างเลี่ยงไม่ได้ เมื่อต้องเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องมาเลี้ยงดูลูกทำให้ชีวิตส่วนใหญ่ของผู้หญิงผูกติดไว้กับการดูแลลูกจนไม่อาจมีชีวิตที่อิสระได้ ไม่สามารถไปเรียนหนังสือหรือออกไปเที่ยวเตร่กับเพื่อนวัยเดียวกัน และไม่สามารถออกไปทำงานหาเงินนอกบ้าน ด้วยเหตุนี้เองทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมตกอยู่ในฐานะของคนที่ต้องพึ่งพาด้านเศรษฐกิจจากสามีที่เป็นฝ่ายออกไปทำงานหาเงินนอกบ้าน สามีจึงกลายเป็นผู้กุมอำนาจในครอบครัว แม่วัยรุ่นตกอยู่ใต้อำนาจของสามี เป็นรองในทุกๆ

5.สำหรับในประเทศไทยนั้นยังไม่มีนโยบายรองรับเพื่อตอบสนองความต้องการหากวัยรุ่นไม่ต้องการเป็นแม่ อำนาจในการยุติการตั้งครรภ์นั้นกลับตกอยู่ในมือของวิชาชีพแพทย์และนักกฎหมายเท่านั้นที่จะชี้ชัดได้ว่าจำเป็นต้องยุติการตั้งครรภ์ได้หรือไม่ ความเป็นตัวตนและเงื่อนไขในชีวิตของวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมผู้เป็นเจ้าของครรภ์กลับไม่ถูกนำมาพิจารณาเป็นเหตุผลในการยุติการตั้งครรภ์โดยถูกกฎหมายในสถานพยาบาลที่ปลอดภัยได้

ภาครัฐยังไม่มีนโยบายที่มีประสิทธิภาพเพื่อดูแลแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม และไม่สามารถควบคุมคนของรัฐปฏิบัติตามนโยบายได้ เช่น พระราชบัญญัติอนามัยเจริญพันธุ์ มาตรา 12 ที่อนุญาตให้นักเรียนที่ตั้งครรภ์อุ้มท้องไปเรียนได้ แม้ว่าจะมีนโยบายแต่ไม่สามารถนำลงมาใช้ได้จริงคนของรัฐไม่ปฏิบัติตาม เพราะยังมีครูบางคนที่ยังคงเห็นว่าการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของนักเรียนเป็นเรื่องผิดจึงบีบบังคับให้ต้องออกจากโรงเรียน ทั้งนี้เพราะในภาครัฐเองไม่ได้ขจัดความอคติต่อการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมออกสู่ทุกคนในสังคม ทำให้ทั้งบุคลากรในภาครัฐและคนในสังคมทั่วไปต่างมองการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมอย่างอคติ มองด้วยสายตาที่ตำหนิเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องผิดอยู่ร่ำไป อีกทั้งภาครัฐก็ยังไม่มีสวัสดิการที่ตอบสนองต่อความต้องการของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมโดยตรง ด้วยการที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นแม่วัยใส เป็นแม่มือใหม่ที่ยังขาดประสบการณ์การเลี้ยงดูลูก และแม่เหล่านี้ส่วนหนึ่งยังต้องพึ่งพาทางเศรษฐกิจไม่มีงานทำ ไม่สามารถหาเงินเลี้ยงดูตนเองและลูกได้ บางกลุ่มเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวที่ต้องยากลำบากมากว่ากลุ่มอื่นเพราะต้องเลี้ยงลูกตามลำพัง แต่รัฐก็ยังไม่มีสวัสดิการช่วยเหลือเพื่อตอบสนองถึงความต้องการของกลุ่มแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มนี้

6.ในประเด็นของทุนนิยมนั้นไม่สามารถมองเห็นได้ไม่ชัดเจนในส่วนของผลการศึกษา เพราะระบบทุนนิยมได้แทรกซึมลงไปในทุกๆโครงสร้างของสังคมจนเป็นเนื้อเดียวกันเห็นได้ยากในข้อมูล แต่จากการวิเคราะห์เห็นว่าทุนนิยมได้แทรกซึมเข้าไปในระบบครอบครัว โรงเรียนและรัฐ โดยเฉพาะภาครัฐเรื่องการให้สวัสดิการสำหรับแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่รัฐไม่ได้จัดหาให้แต่กลับฉวยโอกาสจากการที่แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมถูกทำให้เป็นเรื่องที่ผิดและสมควรได้รับการลงโทษมาเป็นข้ออ้างในการเพิกเฉยไม่สนับสนุนและไม่ให้สวัสดิการเพื่อเป็นการลดทอนค่าใช้จ่ายของภาครัฐในส่วนนี้ลงไป ภาครัฐนั้นไม่สนับสนุนช่วยเหลือในเรื่องการยุติการตั้งครรภ์เมื่อตั้งครรภ์ไม่พร้อมเพราะไม่ได้ประโยชน์จากเรื่องนี้แต่กลับเป็นภาระที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเพิ่มมากขึ้นอันเนื่องมากจากแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นชนชั้นล่างที่มีรายได้น้อยไม่สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายเองได้ แตกต่างจากการให้บริการทางการแพทย์ในเรื่องของการคลอดและบริการเกี่ยวกับภาวะมีบุตรยากซึ่งได้รับค่ารักษาราคาแพงจากชนชั้นกลางและชนชั้นสูงที่มาใช้บริการ ภาครัฐจึงให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีเพราะได้ประโยชน์จากบริการเหล่านั้น ได้ผลผลิตเป็นเด็กทารกที่จะเติบโตเป็นแรงงานในระบบทุนนิยมต่อไป

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1.รัฐต้องสร้างนโยบายที่ไม่คติต่อการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ไม่ควรกล่าวโทษหรือตำหนิแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ควรมองที่ความเป็นตัวตนและความเป็นมนุษย์ของแม่วัยรุ่นในฐานะผู้หญิงคนหนึ่งที่มีสิทธิจะเป็นแม่ตามความต้องการของตนเองได้

2.ครูที่โรงเรียนควรปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของ พระราชบัญญัติอนามัยเจริญพันธุ์ ควรมองแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมโดยปราศจากอคติในฐานะผู้หญิงวัยเจริญพันธุ์ที่มีสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของตนเอง ไม่ควรจำกัดและละเมิดสิทธินักเรียนหญิงที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อม ควรให้โอกาสแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมในการเรียนต่อตามความต้องการ

3.แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมและสามีควรตระหนักว่าหน้าที่ความรับผิดชอบในการเลี้ยงดูลูกนั้นเป็นความรับผิดชอบร่วมกันทั้งฝ่ายสามีและภรรยา แม้ว่าแม่จะมีเต้านมสำหรับให้นมลูกก็ไม่ใช่หน้าที่ของผู้หญิงผู้ที่เป็นแม่เพียงฝ่ายเดียว

4.ทุกคนในสังคมรวมทั้งสามีและตัวแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเองควรตระหนักว่าการใช้แรงงานเพื่อทำงานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ไม่มีค่าตอบแทนเป็นตัวเงินก็ถือว่าเป็นงาน

5.แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมควรตระหนักว่ามีความรุนแรงในครอบครัว ไม่ได้เป็นเพียงเรื่องลิ้นกับฟันหรือเป็นเรื่องในครอบครัว สามารถร้องขอความช่วยเหลือจากคนอื่นได้

6.วัยรุ่นหญิงทุกคนควรมีสิทธิเลือกเป็นแม่ได้อิสระอย่างแท้จริง โดยสังคมภายนอกต้องไม่เข้าไปกดดัน เมื่อไม่ต้องการเป็นแม่ควรมีสิทธิเข้าถึงบริการทางการแพทย์ที่ปลอดภัยทั้งการคุมกำเนิดและการยุติการตั้งครรภ์

7.ภาครัฐควรจัดให้มีบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการทางด้านสุขภาพการเจริญพันธุ์ของวัยรุ่นให้ครอบคลุมในทุกบริบททั้งการคุมกำเนิด การส่งเสริมสุขภาพเมื่อดำรงครรภ์ การยุติการตั้งครรภ์ที่ถูกกฎหมายตามความต้องการในเงื่อนไขชีวิตของวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมเพื่อลดอันตรายจากภาวะแทรกซ้อนจากการทำแท้งผิดกฎหมายทั้งจากการตกเลือดและการติดเชื้อ

8.หน่วยงานภาครัฐควรจัดให้มีบริการและสวัสดิการเฉพาะสำหรับแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม เช่น การสอนเลี้ยงลูกในแม่มือใหม่วัยรุ่น บริการปรึกษาปัญหาแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม จัดให้มีสวัสดิการช่วยเหลือค่าใช่จ่ายในแม่วัยรุ่นที่เดือดร้อน จัดให้มีสถานรับเลี้ยงเด็กในตอนกลางวันเพื่อให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมสามารถไปทำงานหาเงินนอกบ้านได้

9.ในระบบการศึกษาในรั้วโรงเรียนควรมีการร่วมขจัดมายาคติเกี่ยวกับความเป็นหญิงและความเป็นชาย ควรให้เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงได้ตระหนักถึงสิทธิความเท่าเทียมกันหรือความเสมอภาคระหว่างหญิงชายในทุกช่วงชั้นของระบบการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาลไปจนถึงระดับมหาวิทยาลัย เพื่อช่วยช่วยลดทอนอำนาจของระบบชายเป็นใหญ่ที่แทรกซึมอยู่ในสังคม

THE EXPERIENCE OF UNWANTED PREGNANCY IN TEEN MOMS: A FEMINIST PERSPECTIVE

PHETCHARAT NETMUY 5036101 SHMS/M

M.A. OF ARTS (MEDICAL AND HEALTH SOCIAL SCIENCES)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SUPHOT DENDOUNG, Ph.D., NARTRUDEE DENDOUNG, M.A., VANAWIPHA PASANDHANATORN, Ph.D.

EXTENDED SUMMARY

Rationale

Thai teen births are more tendencies to rise than before. In 2009 there are teenagers give birth around 122,736. It's about 336 newborns per day. In case, the teenagers who is below 15 ages. Newborn have doubled more 0.2 percent and in 2000 is around 0.4 percent. In 2009, the deliver a child from the teenagers who is 15.19 years old increase 11.2 percent and in 2000 it is around 15.7 percent. In 2009 and it is found the reproductive rates of young girls increase from 31.1 and in 2000, they are 50.1 person per 1,000 female populations. In 2009, the young girls who are 15-19 years old can give birth than the other period of ages. The youngest pregnant girls who is below 10 years old and 15 years old around 3,000 girls per year can give birth. (Benjaporn Panyayong,2010:12). In 2009 there are the pregnant rates for 15.19 years old in the young girls are high 132,147 persons. (Reproductive Health Unit, Department of Health, Ministry of Public Health). From the study "about reproductive right and infringe among teen woman from situation of reproductive right among teenage woman in Thailand project" are making the database reproductive rights situation of young women across the country and found the young girls who have ever

been pregnant; they had unwanted pregnancy 69.7 percent (Nartruedee Dendoung,2008)

The effect of the policy to reduce the populations for developing country on last 50 years ago. Since 1957, the causing “low birth rate and low quality” The government said that the quality birth have to come from the mother who have only ready and attention. According to the government said “low birth rate and low quality” it is effected the unwanted pregnancy. Especially, the most women who had been watched that the cause of low birth and low quality that is the young mother. The women aged less than 18 years old. The government watched the young girls who had below 15 years old; they was not ready to be mother and the young girls was aged less than 18 years old is not considered to be adult follow the legal. Teenage mother who had unwanted pregnancy; they had not accepted in Thai society and it became a social problem because the Thai society had the period of the mother ages.

According to the information are reflected the views of the executive government for watching the teenage mother who had unwanted pregnancy unfairly without sympathize with the women. The government interfere into every woman’s decision instead “How old should be the mother?” In fact, the women should have decided themselves and the right to select decision to be the mother individual.

The social has created the women's ideology "Women should reserved and always stay at home. The unwanted pregnancies in teenage mothers (the former pregnancy) are being a bad girl, the credulous mother and unaccepted from the Thai society. It makes the family and social always blame the unwanted pregnancy mother

The society and government still have an attitude about the teenage pregnancy ; they are fault and have a problem, but the government never take care and lack of enough help; for example, they have a information about the teenage pregnancies are not ready to take care the children. They do not have work and without the welfare.

A researcher believes the causes of teenage pregnancy are not ready that it is a problem and ignorant. Also, a mother who are not accepted from the society because it is their fault. However, the unwanted pregnancy experiences from them. It is shown the other side the female without prejudice. With feminist theory helps them

open something is hidden for the Thai social understands with the problem of the teenage mothers face for giving hand to help all unwanted teenage on the right way.

Research question

How do the teenage mothers with unwanted pregnancies experience and have a child who is below 2 years old, and why?

Research objectives

1. To study the experiences of the teenage mothers with unwanted pregnancies.
2. To study the relationship between patriarchal capitalism and the experiences of the teenage mothers with unwanted pregnancies.

Scope of the study

The study in focused on the experiences of the unwanted teenage pregnancy that are 13-21 years old around 10 volunteers. During the study the teenage mother which they have a children in newborn to 2 years, but they do not want to have a child any reason.

Conceptual framework

This study, the researcher uses the conceptual framework of masculine capitalism follow the feminist concept to explain on the teenage mothers with unwanted pregnancies experiences.

The feminist concepts are started on 1960 in America and Europe countries. From the idea, explain to ignore the problem of the social. Meanwhile, the female are oppressed by the male clearly all around the world for a long time (Nartruedee Dendoung,2008). Grimshaw said feminism is belief that the women were cruel atrociously and they had been distressing from the unfair social system (Grimshaw, 1986, quoted in Varunee Phurisinsit, 2002 page 3). The feminist concept

is belief that the women were cruel because of the capitalism and patriarchy system. The capitalism said the worker have been taken advantage by the entrepreneur. The Patriarchy said the father is the most power person in his family and then the authority of his father from the family to society. Finally, it became the authority of the man from the family to society moreover the social are respect the masculinity It makes disparities between female and male because they believe the male were oppression against to female clearly.

Eisenstein explained the men are the most power in the capitalist society. Being defined as a woman is “Mother” they were not the worker in the male’s ideology. Female had to stay at house and only doing the housework. He tried to improve in their ideology about the work for women, so he gave a new define as “Working mother” (Varunee Phurisinsit, 2003: p.118)

The feminist are analyzed about the women life always take advantage from the men such as sexual, cruel, reproductive, and making the ideology for Feminine and masculinity in the society (Nartruedee Dendong, 2008)

Methods

The study of research is a qualitative research by using purposive sampling to select 10 volunteers who have unwanted pregnancy mother is 13-21 years old and they have to take care their children is newborn to 2 years old from Phichit province in Thailand.

The researcher approached the group over the individual's two depth information. First group are the health unit staffs at some hospital in Phichit province and another one is the student have known someone who had an unwanted pregnancy. By both of them introduced the researcher knows with the teenage mother in the selection criteria. And then, the researcher has explained the study project and asked them to give their information. They agree and welcome to give their information, so the researcher makes an appointment to interview for 2 times and the researcher usually gives 150 baht per trip.

In this study, the researcher conducted in-depth interview by talk to the teenage mother who is an unwanted pregnancy. The researcher has hidden their real names. While the interview have not pressure to answer all the questions and they can stop the interview if they want. The researcher is recorded sound and makes notes to collect all data. Then, the researcher is analyzed content analysis by using the feminist theory, the capitalism for analyzing the data and presents the result of research in a descriptive.

Findings

From the study, the experiences of a teenage mothers with unwanted pregnancy; their children are 2 years old and they were born in Phichit province. There are 2 single mothers and someone has educated the lowest Matthayom 2 and the highest is a high secondary levels. When they had known that they were going to be pregnant and there were 6 teenagers tried to abort, but it was not successful and 4 teenagers were still be pregnant because they were afraid of aborting. 7 teenagers were leave from school and there were 2 teenagers had stopped to study anymore. Later, there were 2 teenage mothers are doing work in the offices and the other are still staying at houses for taking care of their children. The results of the teenage mothers' experiences are

1ST periods "Having sex into the unwanted pregnancy"

A: The first sexual: It is having confidence and taking the opportunity

Persuaded with the love promise words

The main reason that the girls were allowed to have sex because of their couples tells them persuade and following the romantic's ideology. Some makes a promise to get marry in later; for example,

"*Let's he want to be engaged and after he discharge from the soldier. We would get marry (Having sex). He said, it was not any problem because we already have engaged, so the girl decides to have sex with him." (Case 8: O)*

"At the friend's rent room: her boyfriend asked to have sex in several times. On that day she didn't know what it was he told her love and need take care her, so she also was allowed him to have sex." (Case 6: Bam)

Not unwilling, but the girl couldn't fight him

After the man couldn't persuade with the girl to have sex unsuccessful. Then, the man will have trick and violate to have sex with the girl.

"*We went to nightclub and go drunk together. I was a waitress. He invited me to go to the other nightclub and my friends came with me. I thought it was safe. Unfortunately, I was liquor by him and he took me to the save house. First time, I was unwilling, but I couldn't fight him.*" (case 9: Fay)

"*When we were a new lover, he usually gave me everything I want. Because he was a sweet words and I also had confident in him. Finally, he took me his house, but I wasn't unwilling. He also rape me and I couldn't fight him." (case10:May)*

B: Having sex into the unwanted pregnancy: The man wants, but it become the woman's mistake

He wanted to have sex, but I didn't know

Every a teenage girls couple, they are illegal. Only the men knows when he wants to meet and having sex with his couple; for example, he comes to meet his couple on the weekends, but he had planned and tried to persuade to have sex. On the other hand, his couple hadn't prepared themselves to safe sex.

"*We were lovers for a while, on that day I went to his house. He told me love and wanted more close up than these. He also rape me, but I didn't know what to do next."(case 4: Anne)*

Sometime he didn't use condom

When the man came to have sex with teenage girls. The men sometime protected against pregnancy by using a condom.

"My boyfriend sometime was protected by himself by using a condom."(case2: Jubjang)

He was not ready, but why I didn't protect by myself

Meanwhile, the male who is her lover doesn't not have the responsibility for contraception, but he try to push out of his responsibility.

"I told my boyfriend. He was shock and said that he was not ready. Why I didn't protect to pregnancy by myself" (case 8: O)

I wouldn't like to pregnant, but it was my big mistake with the birth control pill

It is the illegal marriage. The man is determined when they will come to meet their girls. Absolutely, the teenage girls don't know about the exact of a couple sexes. So, preparing prevent pregnancy by using birth control polls are uneven. These unwanted pregnancy happened by their lover. Some girls didn't protect themselves because they didn't know when they have sex, so it happened to the unwanted pregnancy.

"I took birth control pills all along time, but when I stopped to take it for a month, I also have a pregnancy." (case: Fa)

"I usually take a birth control pill, but I wonder why it happened to pregnant. I take a twenty tablet panels, but sometime I didn't take it." (case 1: Sai-Tharn)

"I didn't take a pill and my boyfriend didn't use a condom. And, my menstruate wasn't normal." (case 6: Bam)

2nd periods "Decisions that lead to unwanted pregnancy."

A: Became aware that an unwanted pregnancy

I doubted to pregnant, so I check.

Mostly, the intimate persons and the teenage girls are recognized abnormalities in their own body such as a lack of period, breasting is getting big, too much eat some food, out of control in appetite and some are getting anorexia, dizziness or fatigue. Eventually, they bring disorder into the whole of the needs of pregnant teenage girls. Poaching of a teenager reproductive rights become a force in home visits by relatives.

"I always fainted and I couldn't eat anything. My grandma asked me menstruation, so I told her it was lack for 4 months. Then, my neighbor checked me and told me that I was pregnant." (case 8: O)

"I felt dizzy and my menstruation was abnormal. I eat and sleep much, not enough. My grandma doubted me, so she checked by herself." (case 7: Korn)

I was shock and felt guilty, stress, confuse, embarrassing and want to die

Women experiences when they have an unwanted pregnancy and they have a lot of feeling. Mostly, they are shock first because it is unexpected for them. Some girls are too young to have a child; moreover, they still study. Some young women feel guiltily to their families. All of them are sad/upset. They don't need it happens. From this situation, it makes them disappointment, stress, confuse, and they don't know what to do next.

"I would have never thought before about the kid, but it was my big fault to pregnant. I was sad because I had studied and I wouldn't have stopped everything on that time." (case2: Jubjang)

"I wouldn't have alive anyway. All my neighbors liked to gossip me." (case 8: O)

“I felt very guilty. On that time, I was on last semester of Mathayom which it had almost finished education. I was thinking of my family and my brother was supposed me to study. I afraid of they would be sad me.” (case 6: Bam)

I knew that I was pregnant, I told my boyfriend, consulted friends, and my parents.

The unwanted pregnancy for young girls is a bad situation to effect all their life. After it happens to them, they always consult to find a good way for helping them by someone who is their confidence such as their couples, friends, relatives and the finally person that they will consult is their parents. Because of they are afraid to tell.

“When my boyfriend knew, he was shock and didn't know what to do next. I afraid to tell my parents. First, he told me to take some menstrual stimulants, and I did not take it” (case 2: Jubjang)

“I was consulting a friend who had an experience; she had conceived and suggested me to tell my parents.” (case2: Jubjang)

“I afraid that my parents sad because they worked hard to suppose me study, so I didn't what to do until I had 6 months pregnant and it had really started to grow. I decided to tell my mother, she cried with something happened, but my father didn't talk to me for a while. I knew that he would be very angry and they didn't hit me.” (case6: Bam)

B: Reasons for pregnancy

An unwanted pregnancy in the teenage girls, nobody attends happen. There isn't much choice for this. Absolutely, there are 2 choice to force them to select, aborting and don’t aborting. The teenage girls don't want to pregnant until they give birth. This is the main reason to have pregnancy**:**

Abortion was not successful

With unwanted motherhood, they don't want to be labeled a spoiled girl. This young girl try to abortion by taking menstrual stimulants because they believe that medication makes the child away from their body. And drugs are easily available sell in the market such as Ben Lo woman medicine or liqueur. The teenage mother select to take this medicine when they have pregnant and no one success to do like that.

“My friend suggested me to take a medicine, so I ate a half of bottle. Until I had 4 months pregnant and I felt pity my kid, so I had stopped.” (case 4: Anne)

“its normal menstruation is 25 days, but it's lack out. And the end of the month, I decided to take a medicine and drink liqueur for aborting, but I didn't let it out.” (case 9: Fay)

The blood medicine doesn't cause a miscarriage. Some girl have also struggled to be the teenage pregnancy who does not want to pregnant and try to find a place of abortion. However, they can't find that a place because of the age of pregnant and some doesn’t know where it is.

“I told him about aborting. I asked him where it did aborting. He wouldn't tell me and I didn't do anything.” (case 9: Fay)

“Then, my parents would take me to aborting, but the doctor said the child was 3 months to grow out of it and he recommended me to others, but I didn't.” (case 2: Jubjang)

God-fearing – death – not aborting

Although embarrassing, the teenage pregnant. They are not dare for aborting because of they fear for paining and aborting bleeding to death. In addition, Thailand is a Buddhist society that believes in the sin. The sin of aborting is scary. For

these, it makes the teenage pregnancy are getting scare for aborting; even though, they are not ready to be motherhood. Absolutely, they become as a teenage pregnancy.

"I had thought to aborting, but I didn't. My friend told me how much pain, so I was afraid not to do it anymore." (case 6: Bam)

"I had never considered abortion; I wouldn't like to do because it wasn't good thing." (case 10: May)

"My grandma wanted me to aborting, but I fear for bleeding to death." (case 8: O)

Persuaded to maintain pregnancy

Maintain pregnancy until giving birth become the pregnant teenagers. Not caused to a real teenage girls, but they are possessed by man and parents or relatives to need her not aborting.. Finally, these women become the teenage pregnancy.

"When I knew that I had a pregnancy, but thought of abortion was only one way for help me. On that time, I wanted to study and when I checked it my boyfriend was with me. He shocked and tried to help me find the way out. We didn't know what to do and he told me not aborting because we were afraid of sin." (case 3: Keaw)

"At friend, I didn't tell my mother because I thought to rid out. But when my mother knew, she needs me not aborting." (case 9: Fay)

C: After decide to maintain the pregnancy become a teenage mother.

Don't go to school because it is embarrassing. Leaving school and no one supposes about study

Embarrassing is one of the cause that the teenager who have pregnancy can't go to study anymore because it is a shameful and can't face to the teachers and friends. And although, some teenage pregnancy still study but they was deprived and forced them to leave school. Teachers need them leave the school because the teenage

pregnancy is not a good sample. And another group of teenage girls who have an economically problem and their parents are supposed them that some parents' stops do anything for them.

"The school didn't know that I was pregnant and after I just finished my semester exams and I also stop studying. The teacher called me about the education loan's documents and I also rejected and told her that I wouldn't study anymore. The teacher told me if I pregnant; I could study as usual, but I was very shy and wanted to stop study." (case 7: Korn)

"The teacher wanted me leave the school because they afraid of I would be a bad sample." (case 4: Anne)

"I had to apply for study in the higher secondary. After I finished in Mattayom 3, I also had stopped to study because I had no money. On that time, my father would suppose me all, but when he knew that I was pregnancy. He was very angry me and he had stopped to take care me liked to break off relationship." (case 8: O)

Studying as usual, the teachers are very kind and allow the teenage pregnancy study

Some teenage pregnancy is lucky because they have been given the opportunity by the school. Allowing them surrogates to school as usual. And also allowed the students to approach women. It also has the support from teachers who care and looking forward to teaching as well.

"The teachers who were intimate with me. They asked me what happened to me, and they also consulted and suggested me how to perform something like this. Because I almost had finished study in school." (case 6: O)

No the dowry, No wedding ceremony or having only wrist tying ceremony

The unwanted pregnancy for a teenager has to live with a man without willing. There are only wrists tying ceremony. Pregnancy in a teenage make the less

value. No negotiation for bargaining together. The dowry is not high value because the women already have pregnant.

"My mother wanted me tell the man's parents to agree in this problem. And I had told him. 2 days later, his parents were agreed in the dowry. My parents had requested for six thousand baht, but their parents only needed to forty thousand because of I already had pregnant." (case 1: Sai-Tharn)

His mother didn't like me because she was afraid of her son's life would broke

Having a partner in teenager often is inappropriate. The man's relatives may not like the girl. His mother's only more care for his future than feel sympathize with the girls. She will do anything to avoid her son be responsible for this situation. Moreover, she tried to force the teenage girl get aborting. If they don't do follow her request, she will take her son stay away from them. Teenage pregnancies always leave alone.

"His mother didn't want him to have a girlfriend. She wanted him to study only because she was afraid of him like his brother. My boyfriend tried to tell his mum to accept me, but she didn't allow because she was afraid her son's life break liked her older son. His mother needed me to aborting, but I didn't. She moved him to live in Phusanulok. It made me very sad because I didn't want to be a single mother. I felt why I had to have this problem alone. It was unfair." (case 7: Korn)

Shameful, gossip and contempt by the neighbors

During the teenage pregnancies when they are in school. It is not appropriate because Thai society believes the children should have studied rather than as a mother. Teenage pregnancy is deviated from the expectation of society. The neighbors are not seen them as a spoiled girls. It's heretical to be punished. So, the neighbors' liked to gossip and contempt the girls for punishing. Pregnancies are embarrassing. The teenage pregnancies also believed that. It makes them to be withdraw from the society because of they are shy.

“It was gossip that I was young and already pregnant. They blamed me all.” (case 5: Fa)

“Before I had pregnant, they never had blamed me. When I had pregnant, they was look down me, and said my boyfriend left me. I might be a single mother.” (case 8: O)

Unemployed and refuse to get work

When the teenage pregnancies have to maintain pregnancy until give birth. A group of the teenage girls who had been unemployed and jobless. Because their pregnancy is the cause of them can't do anything before.

“My kid was involved me on the job. I couldn't apply me for a job because of I had pregnant.” (case 9: Fay)

3th period: A teenage pregnancies have to care for their children who are two years old.

Life is tied with the child, can't study and no work

The teenage mothers are the part of causes stop to study because their new roles are care for their children. Their husband has not have role to care. These mothers can't work outside the house.

“When my friends came to visit me, I would like back to school. I always told my friend to study because of I didn't want them same as me.” (case 3: Keaw)

“I didn't have work, but I had to take care my kid. No one helped me to take care. Sometime my mother helped me. And my kid was 6 months and I had to wait to grow; I would find a job.” (case 6: Bam)

No work, no money and have to rely on money from a husband, No argue in the house

The teenage mothers have to care for their kids. They can't go work outside and don't have money, so they can't argue in the house. Even though, their husband is only one decision everything in their family. Because the husband who is breadwinner. By the teenage mother have to contraception protect for pregnancy instead of the husband. Other, the teenage mother there are a duty to do housework. A teenage pregnancy have increased twice as tired as their children and do housework at the same time.

“I would like to have a second kid again because we wanted. But my husband decided how many children to have because he was the breadwinner and working alone.” (case1: Sai-Tharn)

“My husband worked alone. He was responsible for all costs. And after birth, I had to do chores for sharing the work.” (case 1: Sai-Tharn)

No ready to have a kid and the parents to help

Being a teenage mother is a new mother who do not have experience of take care of their children, so the both of parents help them take care of children. Because the parents are expected in the teenage mother to take care their children, but the parents have not except about this from their husband. So, the teenage mothers are only blame unilaterally. Sometime, the teenage mothers feel uncomfortable, but they can't dare to argue with the parents.

“Outgoing. Our parents were supported both of us. Because we had no income to support ourselves. I had a part time job in the weekend, and I was just back to school and my husband was still study. We had no work and still use our parents' money” (case2: Jubjang)

Difficultly of trying to be motherhood

Although, it is an unwanted pregnancy in the teenager and they was pressured and stress to be the motherhood. These teenage pregnancy were trying to adjust and learn to be a mother's role for taking care the best their children. So, the teenage mother must have more caring their children and no one talks to the father's role to do as a father.

"Caring the kid by myself, it made me more sacrifice. I tried to focus attention on the caring kid. And I did anything for my kid." (case 1: Sai-Tharn)

"It was very trouble because when I had a kid. I had no anything about caring the kid. At first I felt uncomfortable and when they had a fever, I didn't know what to do." (case9: Fay)

When the teenage mother is a single mother. They have to face to trouble because they care for children alone. At the same time, the man doesn't show his responsibilities and do liked something isn't happened.

"When I gave birth, I also called to tell him that our son was born. But he didn't say anything because he already had a new girl and didn't want to help me anything. I had to care my kid alone." (case 7: Korn)

Being a single mother because his father don't like me

A teenage mother who have an unwanted pregnancy without learning temperaments and adapt a good relationship with each other families before living together. It's cause of problem in later. A teenage mother is part of a single mother because of his father don't like the mother is a young teenager, no work, and not stable. The women can't support his son, then he try to deprive the pair to break out and leaving the burden of caring for the teenage pregnancy alone.

"He stays with me around 3 month then we are separate because his father doesn't like me. He say I am not good , I am younger and my family is poor. " (case 4: Anne)

He cheated on me and has a new wife

As the teenage mother are not ready to have responsibilities for caring their kinds. For husband doesn't care for everything to support the women and kids. He can't be responsible for caring child, so he also still seeking sexual outside the house and never care for his family. In Thai society as a man who has a new wife is not as common; on the other hand, the women feel as a serious affair.

"He changed and never had caring the family. He seldom gave me money, some he gave only 500 - 1000 baht. He was cheated me because of he had a new wife. When his mother knew, she also was blaming him because she was care for her nephew. Cheating made me hurt." (case5: Fa)

Quarrel and fight together

Living together as a family for the teenage mother, they have to take care a kid and husband. Sometime, they fights and argue to each other; moreover, they sometime followed by another assault. They don't think it would be the domestic violence, but they think it is only normal. Finally, the teenage mothers are only the victim of violence, unconsciously and may not be avoided.

"He had never hit me, just only had complained. I was angry that I also was arguing back him. But I thought it was a normal." (case 1: Sai-Tharn)

"I was very angry. I was tell him about we should stopped to hang out. He was promised me. I waited him until 9pm, when he came home we were getting argue together. On that time, I was very mad and both of us were fighting and arguing until we heard our kid cried. That night, I decided separate him, but he didn't. However, we were still stay together." (case 3:Keaw)

Be Patience because of the kid

The part of the teenage pregnancy makes the teenage girl have to be a couple lives without learning temperaments each other. A teenage mother is also boring with a habit of husband, some gets anti-drug and lawsuit until he become a sentence. It make the teenage mother can't stop their duty for caring the kids. They believe the mother can take care her kid by herself.

“I was very boring with him. When he needs some drug, he always made a loud and berated me. I had to away from the house, but I was still missing my kid. Until his mother called me to go back home.” (case 10: May)

Conclusion

1. Sexual into the unwanted pregnancy. The man who takes power by trying every possible way to get teenage girls to have sex. With all the love and commitment that leads to convince trusting the woman following and fore the women when they don't have sex with him.

2. Becoming a teenage pregnancy is not established and is the mistake in Thailand. Becuase of the people still falls until the overwhelming pressure of thought control and oppression of women under customary. During the teenage pregnant and after they give birth, they always take care their children such as leave a school, jobless, neighbor gossip and facing to guiltily, grieving and death.

3. The teenage pregnancy is forced to tall under voluntary control for selecting motherhood. No teenage pregnancies need to be a real mother, but they have to agree to be a mother; they are aborting unsuccessful. Being motherhood because they are afraid of abortion. And they was force to have pregnant by the man who is the father of the children and the relatives.

4. When the teenage pregnancies are very trouble to stay alive and take care of their children. They were force and lack of freedom. The teenage mothers who have an unwanted pregnancy makes them tied with children, housework and can't go to school anymore. It is in a state of dependence on the economic power of the

husband of the household work which he only makes money. Even though, their husband is only one decision everything in their family. Because the husband who is breadwinner. By the teenage mother have to contraception protected for pregnancy instead of the husband.

Discussion

1. The unwanted pregnancy in a teenager are their fault because the mother must have get marriage. The children should have studied; it is not the age of mother. Because the capitalist male dominance that permeated the whole society under the control and beliefs about women ideology. So, being the teenage mothers is an illegal marriage and they are punished by teachers forced to leave school because they are afraid the women is not good sample and have to endure in the neighbors' gossip must them suffer.

2. Sexual relationship that led to a teenage mother is pregnant with a male sexual partner's gender power relations is the man who holds power over women. Exploitation of female sex partners. Sex by the male partner is trying to do whatever it takes to exploit the body torso female adolescents. Tempted by the persuasive on love, romance and forcible when women did not have sex with teenagers. Then a pair of power by Congress to determine whether calling for sex when. Irregular uncertain Girls cannot know in advance and cannot be planned contraception to prevent pregnancy effectively. Therefore, the error of the contraceptives. Men and sex itself is not responsible for contraception, but pass through to teenage girls is the sole responsibility. The teenage girls are getting pregnant and not be followed.

3. The teenage mother are pregnant and don't have the freedom to choose to be a mother, a woman's own experience. When teenage girls are pregnant and do not occur, it will be under pressure both from society and from the inner feelings of a mother, teenage pregnancy. So the teenage pregnancy is like standing on the crossroads of having to choose between their pregnant mothers are in a spoiled pregnancy before school age. Or terminate a pregnancy is a heartless mother who murdered shamelessly. With the pressure exerted on the teenagers and pregnant

women not to feel the embarrassment that would have been condemned by neighbors. The family reputation. And the future will not have to study as their own and their family's wish. Do not want to be a spoiled girl who doesn't want the mother to teenage pregnancy and no one tries to end a pregnancy by abortion by various means. When abortion is not successful, it has to maintain a pregnancy until birth mother and teenage pregnancy is not an option. The young pregnant are embarrassed and does not want the mother as well as the first group but not abortion because they fear of sin and death until the end of abortion to the mother and the pregnancy. No choice as well.

4. being the teenage mother is very suffer in their lives. Because they should take care their children. They believe that women have to gentle caring the others. A teenage mother is also a party to the breast milk was used to pass on the responsibility to care for the inevitable. Teen pregnancy on the mother and the child to make the most of a woman tied to their care until the child cannot live independently. Cannot go to school or to hang out with friends of the same age. And cannot go out to work to earn money outside the home. For this reason, the teenage mother is pregnant and is in a position of economic dependence on the husband is out to work to earn money outside the home. Husband took power in the family. Teenage mothers under the authority of her husband.

5. For in Thailand, there is no policy support to meet the requirements if the teen does not want to be a mother. Authority to terminate a pregnancy, then back into the hands of medical professionals and lawyers to stipulate that only need to terminate a pregnancy or not. The identity and condition of life of teen pregnancy and the fetus could not be considered a reason to terminate a pregnancy is legal in hospital safety.

The Government has no effective policy to take care of the teenage pregnancy. And they cannot control the state of compliance with policies, such as reproductive health act, section 12, which allows students to study for pregnant surrogates. Although, there are practical, but they cannot be brought down. The state of non-compliance. Because there are some teachers still see that pregnancy is not the student's fault and therefore forced to drop out of school. Because the government is not a fair attitude towards teenage pregnancy and being a mother to everyone in society. Personnel in both the public and people in general are looking for a mother

and teenage pregnancy is not bias. Look with the eyes of the blame because that is generally wrong. The government is not being responsive to the needs of the mother and teenage pregnancy directly. Mother with teenage pregnancy and maternal age is clear. I do not have experience as a mother to their children. And that these are dependent on the economic unemployed. They cannot raise their own money and children. Some are very difficult to be a single mother's group because children alone. But there is no welfare state to help meet the needs of the mother and teenage pregnancy group.

6. The capital involved the teenage mothers with unwanted pregnancies life by the structure of a society. But it cannot see in the result of the research because its deep involve in the root structure of a society such as by the school, by the family, and by the state. Especially the state policies do not provide welfare and do not support for teenage mothers with unwanted pregnancies. The state ignores them because they are socially stigmatized. The state do not support about an abortion in case of unwanted pregnancies because they not get benefit from them. But they must increase spent monetary support for teenage with unwanted pregnancies because most of them are low economic class. The state policies support for case of delivery or infertile among women in supper economic class because they pay expensive cost for these health care services and it get a baby for support a labor market in the future.

Recommendations

1. The government must establish policy principle to a mother and teenage pregnancy. They don't accuse or blame the teenage pregnancy. They should look at the identity of the teenager and the teenage mother has the right to their own needs.

2. The teachers should follow the regulations. Reproductive Health Act says they should look even teen pregnancy and without prejudice as a woman of reproductive age who are eligible in their own torso. No limited in the right of pregnant student and should provide an opportunity in the study as required.

3. The teen parents should realize that responsibilities of taking children are a shared responsibility in both of husband and wife. Even if the mother is breast feeding the baby is not responsible for the mother unilaterally.

4. Everyone in society, including her mother and teenage pregnancy and they should be aware that the use of labor for work that does not generate revenue. No monetary compensation was considered a job.

5. Teenage pregnancy should realize that violence in the family. May request assistance from others.

6. Every teenager female should have the right to be motherhood independent. No pressured by society. When they should have the right to access medical services, including contraception and safe termination of pregnancy.

7. The government should provide services that respond to the reproductive health needs of adolescents in the context both to cover contraception. Health Promotion held on pregnancy. Termination of pregnancy is legal according to the conditions of life of teen pregnancy and to reduce the risk of complications from an illegal abortion, both of hemorrhage and infection.

8. The government should provide services and benefits for mother and teenage pregnancy such as teaching children in adolescent mothers. Consultation services for mothers and teenage pregnancy. To provide welfare assistance costs teenage mother in trouble. Provide a nursery during the day so the mother and teenage pregnancy are not able to work to earn money outside the home.

9. The educational system in school should be included to eliminate myths about femininity and masculinity. Should boys and girls be aware of the right to equality between men in every stage of the education system from kindergarten to university level. Helping mitigate the power of a big man who had infiltrated the social.

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กนกวรรณ ธราวรรณ.(2545).*บันทึกประสบการณ์ของผู้หญิงที่ตั้งท้องเมื่อไม่พร้อมโครงการรณรงค์เพื่อสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์*.กรุงเทพฯ:สภาประชากร สำนักงานประเทศไทย.

กรวิณท์ วรสุข. (2551). *ฉันไม่ใช่แม่ใจยักษ์ เสียงสะท้อนของผู้หญิงในบ้านพักฉุกเฉิน*.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ,มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กระทรวงสาธารณสุข(2553).*นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาอนามัยและการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ฉบับที่ 1(พ.ศ.2553-2557)*.สืบค้นเมื่อวันที่ 20มีนาคม 2555 จากhttp://rh.anamai.moph.go.th/vision.html

จรัฐภรณ์ อินทะวงค์. (2552). *การศึกษาความคิดเห็นของสตรีที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันสมควรที่มีต่อประเด็นวิถีเพศ(Gender) และเพศวิถี(Sexuality)*.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์. (2550). เมื่อ*ผู้หญิงคิดจะมีหนวด : การต่อสู้ "ความจริง" ของเรื่องเพศในสภาผู้แทนราษฎร*. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

ทำไงดีฉันท้องแฟนไม่รับผิดชอบ(2555).สืบค้นเมื่อ10มกราคม2555จาก http://topicstock.pantip.com/isolate/topicstock/2009/05/M7900443/M7900443.html

นาถฤดี เด่นดวง. (2549). *คู่มือสำหรับการฝึกอบรมเพื่อการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย*. มหาวิทยาลัยมหิดล: สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

นาถฤดี เด่นดวง(2551).*รายงานผลการศึกษาเรื่องสิทธิและการละเมิดสิทธิการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นหญิง โครงการจัดทำฐานข้อมูลสถานการณ์สิทธิการเจริญพันธุ์ของเยาวชนหญิงทั่วประเทศ*.กรุงเทพ: สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

นาถฤดี เด่นดวง. (2551). *สิทธิการเจริญพันธุ์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว .

นาถฤดี เด่นดวง. (2551). *อำนาจและความขัดแย้งบนร่างกายผู้หญิง สิทธิการเจริญพันธ์และเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิง : แนวคิดสตรีนิยม*. กรุงเทพฯ: เอ พี กราฟิกดีไซน์และการพิมพ์ จำกัด.

บุศรินทร์ พิมพ์ใจชน.(2552).*มิติอำนาจระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับการเป็นสาวโคโยตี้*. มหาวิทยาลัยมหิดล: วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยมหิดล.

เบญจพร ปัญญายง.(2553). *การทบทวนองค์ความรู้ :การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น*.นนทบุรี:กระทรวงสาธารณสุข.

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์(2555).สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2555 จาก http://www.kodmhai.com/m2/m2-4/m4-1561-1584-1.html

ปาวดี สีหาราช.(2552).*การวิเคราะห์การนำเสนอภาพลักษณ์ของแม่ในนิตยสารสำหรับแม่และเด็ก*. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พระดุษฎี เมธงฺกุโร.(2538).*แม่*.กรุงเทพฯ:ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

พิมพ์รำไพ สุนทรารชุน.(2549).*แนวทางการสร้างเสริมศักยภาพของแม่คนเดียวที่เลี้ยงลูก*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พุ่มพวง ดวงจันทร์.*เพลงกล่อม*.สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2554 จาก http://lyrics.ohozaa.com

มูลนิธิเพื่อนหญิง. (2547). *คู่มือแรงงานหญิง : เธอ...ผู้สร้างเศรษฐกิจและสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักแรงงานระหว่างประเทศ.

รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์.(2531).*ความรู้เกี่ยวกับแม่และเด็ก. โครงการพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกับโครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ*.คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารุณี ภูริสินสิทธิ์(2545).สตรีนิยม:ขบวนการและแนวคิดทางสังคมแห่งศตวรรษที่ 20.กรุงเทพฯ, โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

แววรุ้ง นาวาบุญนิยม.(2554).ความรุนแรงต่อภรรยา : ข้อเท็จจริงจากผู้ถูกกระทำทารุณเปรียบเทียบกับผู้กระทำทารุณ และทรรศนะจากชุมชน ปริญญาสังคมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิจัยประชากรและสังคม ,มหาวิทยาลัยมหิดล.

ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต,นพวรรณ มาดารัตน์,วาที สิทธิ,แคริ ริคเตอร์และอุไรวรรณ คะนึงสุขเกษม.*หนูยังไม่อยากเป็นแม่*.สืบค้นเมื่อ 29 กุมภาพันธ์2555 จาก http://www2.ipsr.mahidol.ac.th/ConferenceVII/Download/2011-Article-10.pdf.

ศรีอำภา ส่องรอบ.(2551).*ความสัมพันธ์หญิงชายและการตีตรา : เส้นทางชีวิตของหญิงไทยในการเปิดเผยและไม่เปิดเผยผลการติดเชื้อเอชไอวีต่อผู้ชายที่ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน*. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข . มหาวิทยาลัยมหิดล .

สมใจ พุทธาพิทักษ์ผล.(2547).*ประสบการณ์ชีวิตมารดาวัยรุ่นที่ไม่ได้วางแผนการตั้งครรภ์: การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา*.วารสารพยาบาลศาสตร์, *1*(1).53-63.

สิรินุช เสงี่ยมศักดิ์.(2547).*การเผชิญปัญหาภาวะวิกฤติภายใต้กระบวนการตัดสินใจเพื่อการตั้งครรภ์ต่อของหญิงตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ*.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุธิดา ฉายาลักษณ์.(2531).*การศึกษาสาเหตุและปัญหาของการเป็นมารดาวัยรุ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ป่วยสูติกรรม โรงพยาบาลราชวิถี ระหว่างเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน 2531*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

Chase, S. E. and Roger, M. F. (2001). *Mothers and Children: Feminist Analyses and Personal Narrative.* London, Rutger University Press.

Earle S.,Woodward K.(Eds.).(2003).*Gender.Identity&Reproduction*,Palgrave Macmillan Ltd.New York.

Erving G. (1963). *Stigma: Notes on the Management of Spoiled Identity*. Prentice-Hall. ISBN 0-671-62244-7. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2555 จาก http://en.wikipedia.org /wiki/Social_stigma#cite_ref-6

Jones P.(2003).*Introducing Social Theory*.Blackwell Publishing Ltd.USA.

Mcmanahan S. and Booth K.(Aug.,1989).*Mother-Only Families : Problem ,Perspects and Politic*.Journal of Marriage and Family,Vol.51,No.3 สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2555 จาก http//www.jstor.org./stable/352157

Neuhouser K.(Sep.,1998) .*If I Had Abandoned My Children*: Community Mobilization and Commitment to the Identity of Mother in Northeast Brazil.Vol. 77,No.1.สืบค้นเมื่อวันที่ 19 มกราคม 2555 จาก http//www.jstor.org./stable/3006020

Walby, S. (1990). *Theorizing Patriarchy.* UK, Athenaeum.

World Health Organization. *Adolescent health*.สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2555 จาก http://www.who.int/topics/adolescent_health/en/

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

เป็นการซักถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ สถานภาพการสมรส ภูมิลำเนา การย้ายที่อยู่ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจในครอบครัว และภาวะสุขภาพโดยทั่วไปของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ซึ่งมีคำถามย่อยไว้เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ ดังนี้

- คุณอายุเท่าไร
- ภูมิลำเนา หรือ บ้านเกิดของคุณอยู่ที่ไหน
- คุณประกอบอาชีพอะไร ทำงานหรือกำลังเรียนอยู่
- คุณจบวุฒิการศึกษาสูงสุดอะไร
- สถานภาพสมรสของคุณเป็นอย่างไร
- คุณมีพี่น้องกี่คน
- คุณอาศัยอยู่กับใคร
- คุณเคยมีการย้ายที่อยู่บ้างหรือไม่
- ใครเป็นคนคนดูแลค่าใช้จ่ายในครอบครัว
- คุณมีรายได้เท่าไร รายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายหรือไม่
- คุณเจ็บป่วยหรือมีโรคประจำตัวหรือไม่

ส่วนที่ 2 ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

เป็นข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ซึ่งผู้วิจัยจะเริ่มจากการขอให้ผู้ให้ข้อมูลเล่าถึงประสบการณ์ตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ การจัดการกับการตั้งครรภ์ครั้งนี้ และการตัดสินใจเข้าสู่การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ซึ่งรวมถึงการแสดงออกทางด้านพฤติกรรมและด้านอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของแม่วัยรุ่นในขณะตั้งครรภ์จนคลอดลูกและเลี้ยงดูลูก เพื่อนำมาสู่ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ซึ่งประเด็นประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่น

ตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่ต้องเลี้ยงดูลูกจะเป็นประเด็นหลักที่ผู้วิจัยต้องการให้เห็นถึงความเป็นตัวตนของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ในการดำรงบทบาทแม่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมในช่วงชีวิตวัยรุ่น โดยจะครอบคลุมในมิติโครงสร้างชีวิตผู้หญิงทั้ง 6 โครงสร้าง ได้แก่ อุดมการณ์ (Ideology), งานหรือการผลิต (Productive), การเจริญพันธุ์ (Reproductive), เพศสัมพันธ์ (Sexuality), ความรุนแรง (Violence) และ รัฐ (State) ภายใต้แนวคิดความไม่เท่าเทียมกันทางเพศระหว่างหญิงชายที่เกิดจากอำนาจความสัมพันธ์ของระบบสังคมแบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่ โดยผู้วิจัยได้สร้างแนวคำถามย่อยไว้เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ให้ได้ข้อมูลที่ต้องการโดยละเอียดในแต่ละระยะของประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ดังนี้

ระยะที่ 1 แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม: เริ่มการตั้งครรภ์

- ก่อนการตั้งครรภ์ครั้งนี้คุณมีการวางแผนการมีลูกหรือไม่ อย่างไร
- ก่อนการตั้งครรภ์ครั้งนี้คุณมีการคุมกำเนิดหรือไม่ อย่างไร ใครเป็นผู้คุมกำเนิด
- คุณรู้สึกอย่างไร ตอนทราบว่าตั้งครรภ์ และคุณทำอย่างไรเมื่อรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์
- ก่อนการตั้งครรภ์คุณคิดว่าการเป็นแม่คืออะไร ต้องมีลักษณะเป็นอย่างไร และมีหน้าที่อะไรบ้าง
- ก่อนหน้านี้คุณมองการตั้งครรภ์ไม่พร้อมว่าเป็นอย่างไร
- สามีหรือคู่รักของคุณมีปฏิกิริยาอย่างไร ตอนทราบว่าคุณตั้งครรภ์
- พ่อแม่ของคุณมีปฏิกิริยาอย่างไร ตอนทราบว่าคุณตั้งครรภ์
- เพื่อนๆที่ทำงานหรือที่โรงเรียนของคุณมีปฏิกิริยาอย่างไร ตอนทราบว่าคุณตั้งครรภ์
- เพื่อนบ้านของคุณมีปฏิกิริยาอย่างไร ตอนทราบว่าคุณตั้งครรภ์
- คุณมีการบอกหรือปรึกษาใครหรือไม่เมื่อรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์ แล้วเขาแสดงออกกับคุณอย่างไรบ้าง
- คุณคิดว่าคุณพร้อมจะเป็นแม่หรือไม่ในการตั้งครรภ์ครั้งนี้ เพราะอะไร
- ก่อนการตั้งครรภ์ครั้งนี้คุณต้องทำงานอะไรบ้าง
- ก่อนการตั้งครรภ์สามีหรือคู่รักคุณช่วยทำงานบ้านอะไรบ้าง
- ก่อนการตั้งครรภ์คุณหรือสามีเป็นผู้ดูแลจัดการทรัพย์สินและเงินในบ้าน
- ก่อนการตั้งครรภ์ครั้งนี้คุณเคยถูกตบตี ทำร้ายร่างกายบ้างหรือไม่ อย่างไร ใครเป็นผู้กระทำ แล้วคุณคิดว่าเป็นเพราะอะไรจึงคุณจึงถูกกระทำเช่นนั้น

- ก่อนการตั้งครรภ์ครั้งนี้คุณเคยถูกดุด่า ว่ากล่าว พูดจาเสียดสี ประณามหรือทำให้อับอาย บ้างหรือไม่ อย่างไร ใครเป็นผู้กระทำ แล้วคุณคิดว่าเป็นเพราะอะไรจึงคุณจึงถูกกระทำเช่นนั้น
- ก่อนการตั้งครรภ์ครั้งนี้คุณเคยได้รับสวัสดิการใดๆจากรัฐบ้างหรือไม่
- ก่อนการตั้งครรภ์ครั้งนี้คุณเคยถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่เต็มใจบ้างหรือไม่

ระยะที่ 2 ขณะ แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม :กำลังตั้งครรภ์

- ขณะตั้งครรภ์คุณมองการตั้งครรภ์ไม่พร้อมว่าเป็นอย่างไร
- ระหว่างการตั้งครรภ์แนวคิดเรื่องการเป็นแม่คืออะไร ต้องมีลักษณะเป็นอย่างไร และมีหน้าที่อะไรบ้าง เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่
- ขณะที่คุณตั้งครรภ์สามีหรือคู่รักของคุณมีปฏิบัติต่อคุณอย่างไร เหมือนหรือแตกต่างจากก่อนหน้านี้ เพราะอะไรจึงเป็นเช่นนั้น
- พ่อแม่ของคุณมีปฏิกิริยาเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ในช่วงระหว่างที่คุณตั้งครรภ์ มีการแสดงออกกับคุณอย่างไร
- เพื่อนๆที่ทำงานหรือที่โรงเรียนของคุณปฏิกิริยาเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ในช่วงระหว่างที่คุณตั้งครรภ์ มีการแสดงออกกับคุณอย่างไร
- เพื่อนบ้านของคุณมีปฏิกิริยาปฏิกิริยาเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ในช่วงระหว่างที่คุณตั้งครรภ์ มีพูดถึงคุณอย่างไรบ้าง แล้วคุณรู้สึกอย่างไร
- คุณคิดว่าคุณพร้อมจะเป็นแม่หรือไม่ในระหว่างการตั้งครรภ์ครั้งนี้ เพราะอะไร
- ระหว่างการตั้งครรภ์ครั้งนี้คุณต้องทำงานอะไรบ้าง เป็นงานอะไร แตกต่างอย่างไรกับก่อนตั้งครรภ์
- ขณะตั้งครรภ์ครั้งนี้คุณเคยถูกตบตี ทำร้ายร่างกายบ้างหรือไม่ อย่างไร ใครเป็นผู้กระทำ แล้วคุณคิดว่าเป็นอะไรจึงคุณจึงถูกกระทำเช่นนั้น
- ขณะตั้งครรภ์ครั้งนี้คุณเคยถูกดุด่า ว่ากล่าว พูดจาเสียดสี ประณามหรือทำให้อับอายบ้างหรือไม่ อย่างไร ใครเป็นผู้กระทำ แล้วคุณคิดว่าเป็นอะไรจึงคุณจึงถูกกระทำเช่นนั้น
- ระหว่างตั้งครรภ์ครั้งนี้คุณได้รับสวัสดิการใดๆจากรัฐบ้างหรือไม่ แตกต่างจากก่อนตั้งครรภ์อย่างไร
- คุณเคยคิดเรื่องการทำแท้งลูกคนนี้หรือไม่ระหว่างตั้งครรภ์ วิธีใด

- ระหว่างตั้งครรภ์ครั้งนี้มีผลต่อชีวิตของคุณอย่างไรบ้าง แบบแผนการดำรงชีวิตของคุณเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ อย่างไร มีอะไรบ้างที่เปลี่ยนแปลงไป
- ระหว่างการตั้งครรภ์ครั้งนี้คนที่รับรู้เรื่องการตั้งครรภ์ของคุณ แล้วพวกเขาเหล่านั้นแสดงออกกับคุณเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ พูดถึงคุณว่าอย่างไรบ้าง
- เพื่อนๆ และครูที่โรงเรียนมีการแสดงออกกับคุณอย่างไร ในระหว่างที่คุณตั้งครรภ์
- พ่อ แม่ พี่น้อง ญาติๆ และเพื่อนบ้าน มีการแสดงออกกับคุณเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่อย่างไรในระหว่างที่คุณตั้งครรภ์
- นายจ้างมีการแสดงออกกับคุณอย่างไรระหว่างที่คุณตั้งครรภ์
- คุณมีการฝากครรภ์หรือไม่ เจ้าหน้าที่รับฝากครรภ์แสดงออกกับคุณอย่างไร
- ตอนตั้งครรภ์คุณ ใครรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในบ้าน สามีช่วยเหลือค่าใช่จ่ายหรือไม่
- คุณเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงตนเองอย่างไรบ้างในระหว่างตั้งครรภ์ มีการเตรียมตัวเป็นแม่อย่างไร
- ขณะกำลังตั้งครรภ์คุณรู้สึกกับลูกในท้องอย่างไร
- ขณะตั้งครรภ์ครั้งนี้คุณมีรายได้หรือไม่ ต้องทำงานไหม อย่างไร
- ขณะตั้งครรภ์ครั้งนี้คุณสามารถไปไปโรงเรียนได้ตามปกติหรือไม่ ครูที่โรงเรียนแสดงออกกับคุณอย่างไร
- ตอนอยู่โรงพยาบาลใครมาเยี่ยมบ้าง คนที่มาเยี่ยมมีการแสดงออกกับคุณอย่างไร

ระยะที่ 3 แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม :เข้าสู่ช่วงหลังคลอดที่ต้องเลี้ยงดูลูก

- หลังคลอด และเลี้ยงดูลูก คุณมองการตั้งครรภ์ไม่พร้อมว่าเป็นอย่างไร
- หลังคลอด และเลี้ยงดูลูก คุณมีแนวคิดเรื่องการเป็นแม่คืออะไร ต้องมีลักษณะเป็นอย่างไร และมีหน้าที่อะไรบ้าง เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่
- หลังคลอด และเลี้ยงดูลูกสามีหรือคู่รักของคุณมีปฏิบัติต่อคุณอย่างไร เหมือนหรือแตกต่างจากก่อนหน้านี้ เพราะอะไรจึงเป็นเช่นนั้น
- ในช่วงหลังคลอด และเลี้ยงดูลูกพ่อแม่ของคุณมีปฏิกิริยาเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ มีการแสดงออกกับคุณอย่างไร
- ในช่วงหลังคลอด และเลี้ยงดูลูกเพื่อนๆที่ทำงานหรือที่โรงเรียนของคุณปฏิกิริยาเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ มีการแสดงออกกับคุณอย่างไร
- เพื่อนบ้านของคุณมีปฏิกิริยาปฏิกิริยาเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ในช่วงหลังคลอด และเลี้ยงดูลูกมีพูดถึงคุณอย่างไรบ้าง แล้วคุณรู้สึกอย่างไร

- หลังคลอด และเลี้ยงดูลูก คุณคิดว่าคุณพร้อมจะเป็นแม่หรือไม่ เพราะอะไร
- หลังคลอด และเลี้ยงดูลูก คุณต้องทำงานอะไรบ้าง เป็นงานอะไร แตกต่างอย่างไรกับก่อนตั้งครรภ์ และระหว่างตั้งครรภ์
- หลังคลอด และเลี้ยงดูลูก คุณเคยถูกตบตี ทำร้ายร่างกายบ้างหรือไม่ อย่างไร ใครเป็นผู้กระทำ แล้วคุณคิดว่าเป็นอะไรจึงคุณจึงถูกกระทำเช่นนั้น
- หลังคลอด และเลี้ยงดูลูก คุณเคยถูกดุด่า ว่ากล่าว พูดจาเสียดสี ประณามหรือทำให้อับอาย บ้างหรือไม่ อย่างไร ใครเป็นผู้กระทำ แล้วคุณคิดว่าเป็นอะไรจึงคุณจึงถูกกระทำเช่นนั้น
- หลังคลอด และเลี้ยงดูลูก คุณได้รับสวัสดิการใดๆจากรัฐบ้างหรือไม่ แตกต่างจากก่อนตั้งครรภ์ และระหว่างตั้งครรภ์อย่างไร
- หลังคลอด และเลี้ยงดูลูก คุณคิดอย่างไรกับการทำแท้ง ถ้าเลือกได้คุณต้องการจะทำแท้งหรือไม่ เพราะอะไร
- หลังคลอด และเลี้ยงดูลูก ชีวิตของคุณเป็นอย่างไรบ้าง แบบแผนการดำรงชีวิตของคุณเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ อย่างไร มีอะไรบ้างที่เปลี่ยนแปลงไป ดีขึ้นหรือแย่ลง
- หลังคลอด และเลี้ยงดูลูก คนที่รับรู้เรื่องการตั้งครรภ์ของคุณ แล้วพวกเขาเหล่านั้นแสดงออกกับคุณเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ พูดถึงคุณว่าอย่างไรบ้าง
- หลังคลอด และเลี้ยงดูลูก เพื่อนๆ และครูที่โรงเรียนมีการแสดงออกกับคุณอย่างไร ให้โอกาสคุณกลับเข้าเรียนหรือไม่
- พ่อ แม่ พี่น้อง ญาติๆ และเพื่อนบ้าน มีการแสดงออกกับคุณเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ อย่างไรในช่วงหลังคลอด และเลี้ยงดูลูก
- หลังคลอด และเลี้ยงดูลูก คุณมีงานทำหรือไม่ ทำงานอะไรบ้าง นายจ้างมีการแสดงออกกับคุณอย่างไร
- หลังคลอด และเลี้ยงดูลูก ใครรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในบ้าน สามีช่วยเหลือค่าใช่จ่ายหรือไม่
- คุณเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงตนเองอย่างไรบ้างในช่วงหลังคลอด และเลี้ยงดูลูก มีการเตรียมตัวเป็นแม่อย่างไร
- คุณเคยถูกปฏิเสธไม่รับเข้าทำงานเพราะการมีลูกเล็กที่ต้องดูแลบ้างหรือไม่ อย่างไร
- นายจ้างมีการแสดงออกกับคุณอย่างไรบ้างเมื่อต้องลาหยุดงาน หรือไม่สามารถอยู่ทำงานล่วงเวลาได้เพื่อดูแลลูก

- ในช่วงหลังคลอดและดูแลลูก คุณมีการวางแผนคุมกำเนิดหรือไม่ ใครมีอำนาจตัดสินใจ และใครต้องรับภาระในการคุมกำเนิด
- ในช่วงหลังคลอดและดูแลลูก คุณมีการวางแผนการมีบุตรคนต่อไปหรือไม่ ใครมีอำนาจตัดสินใจว่าจะมีลูกกี่คน

ในขณะเริ่มตั้งครรภ์ ระหว่างตั้งครรภ์และหลังคลอดที่ต้องเลี้ยงดูบุตร ท่านรู้สึกอย่างไรกับคำเหล่านี้ เพราะอะไร การตั้งครรภ์ครั้งนี้ทำให้ท่านมีความคิดเหมือนหรือเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ อย่างไร

1. “เป็นผู้หญิงต้องรักนวลสงวนตัว”
2. “ผู้ช่วยเป็นช้างเท้าหน้า ผู้หญิงเป็นช้างเท้าหลัง”
3. “แม่ต้องยอมทน ทำทุกอย่างได้เพื่อลูก”
4. “ผู้หญิงต้องอดทนเพื่อครอบครัว แม้ว่าจะถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ”
5. “งานบ้านเป็นงานของผู้หญิงเท่านั้น”
6. “ผู้หญิงมีสิทธิเลือกที่จะเป็นแม่หรือไม่ก็ได้อย่างอิสระ”

ภาคผนวก ข
การรับรองจากคณะกรรมการการวิจัยในคน

COA.No.2012/204.1106

Documentary Proof of The Committee for Research Ethics (Social Sciences)

Title of Project:	The Experience of Unwanted Pregnancy Teen Mom: The Feminism Theory (Thesis for Master Degree)
Principal Investigator:	Miss Phetcharat Netmuy
Name of Institution:	Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University
Approval includes:	1) MU-SSIRB Submission Form version received date 1 June 2012 2) Assent Form for 13-14 years old version date 1 June 2012 3) Participant Information Sheet for 15-17 years old version date 1 June 2012 4) Participant Information Sheet for more aged 18 years old version date 1 June 2012 5) Informed Consent Form for 15-17 years old version date 26 April 2012 6) Informed Consent Form for more aged 18 years old version date 26 April 2012 7) In-depth Interview Guideline version received 26 April 2012

The Committee for Research Ethics (Social Sciences) is in full compliance with International Guidelines of Human Research Protection such as Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guidelines and the International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP)

Date of Approval: 11 June 2012

Date of Expiration: 10 June 2013

Signature of Chairman:.....

(Assoc. Prof. Pichet Kalamkasait)

Signature of Head of the Institute:.....

(Assoc. Prof. Dr.Wariya Chinwanno)

Dean of Faculty of Social Sciences and Humanities

Office of The Committee for Research Ethics (Social Sciences), Faculty of Social Sciences and Humanities,
Mahidol University, Phuttamonthon 4 Rd., Salaya, Phuttamonthon District, Nakhon Pathom 73170. Tel.(662) 441 9080 Fax.(662) 441 9081

ภาคผนวก ค
หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยโดยการบอกกล่าวและเต็มใจ

หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อาศัยอยู่บ้านเลขที่.....

ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์ .....

ขอแสดงเจตนายินยอมให้เด็กในปกครองของข้าพเจ้าเข้าร่วมโครงการวิจัยเรื่อง **"ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม: ทฤษฎีสตรีนิยม"**

โดยเด็กในปกครองของข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและจุดมุ่งหมายในการทำวิจัยรายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของการวิจัยและความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมการวิจัยรวมทั้งแนวทางป้องกันและแก้ไขหากเกิดอันตราย โดยอ่านข้อความที่มีรายละเอียดอยู่ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยตลอด อีกทั้งยังได้รับคำอธิบายและตอบข้อสงสัยจากหัวหน้าโครงการวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้าจึงสมัครใจให้เด็กในปกครองของข้าพเจ้าเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้

เด็กในปกครองของข้าพเจ้าได้ทราบถึงสิทธิ์ที่เด็กในปกครองของข้าพเจ้าจะได้รับข้อมูลเพิ่มเติมทั้งทางด้านประโยชน์และโทษจากการเข้าร่วมการวิจัย และสามารถถอนตัวหรือถอดเข้าร่วมการวิจัยได้ทุกเมื่อ โดยจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อเด็กในปกครองของข้าพเจ้าที่จะได้รับในอนาคตและยินยอมให้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลส่วนตัวของเด็กในปกครองของข้าพเจ้าที่ได้รับจากการวิจัย แต่จะไม่เผยแพร่ต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล โดยจะนำเสนอเป็นข้อมูลโดยรวมจากการวิจัยเท่านั้น

หากเด็กในปกครองของข้าพเจ้ามีข้อข้องใจที่จะสอบถามเกี่ยวข้องกับการวิจัย เด็กในปกครองของข้าพเจ้าสามารถติดต่อไปยัง นางสาวเพชรัตน์ เนตรมุ่ย หมายเลขโทรศัพท์ 0899397088 ได้ตลอดเวลา

หากเด็กในปกครองของข้าพเจ้า ได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย เด็กในปกครองของข้าพเจ้าสามารถติดต่อกับประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ หรือผู้แทนได้ที่ สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนพุทธมณฑล สาย 4 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 โทรศัพท์ 0 2441 9180โทรสาร 0 2441 9181

เด็กในปกครองของข้าพเจ้าเข้าใจข้อความในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และหนังสือแสดงเจตนายินยอมนี้โดยตลอดแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้

ลงชื่อ.....ผู้เข้าร่วมวิจัย

(.....) วันที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้ข้อมูลและขอความยินยอม

(.....) วันที่.....

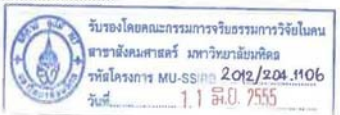

หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อาศัยอยู่บ้านเลขที่.....

ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์ .....

ขอแสดงเจตนายินยอมให้เด็กในปกครองของข้าพเจ้าเข้าร่วมโครงการวิจัยเรื่อง **"ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม: ทฤษฎีสตรีนิยม"**

โดยเด็กในปกครองของข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและจุดมุ่งหมายในการทำวิจัยรายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของการวิจัยและความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมการวิจัยรวมทั้งแนวทางป้องกันและแก้ไขหากเกิดอันตราย โดยอ่านข้อความที่มีรายละเอียดอยู่ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยตลอด อีกทั้งยังได้รับคำอธิบายและตอบข้อสงสัยจากหัวหน้าโครงการวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้าจึงสมัครใจให้เด็กในปกครองของข้าพเจ้าเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้

เด็กในปกครองของข้าพเจ้าได้ทราบถึงสิทธิ์ที่เด็กในปกครองของข้าพเจ้าจะได้รับข้อมูลเพิ่มเติมทั้งทางด้านประโยชน์และโทษจากการเข้าร่วมการวิจัย และสามารถถอนตัวหรืองดเข้าร่วมการวิจัยได้ทุกเมื่อ โดยจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อเด็กในปกครองของข้าพเจ้าที่จะได้รับในอนาคตและยินยอมให้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลส่วนตัวของเด็กในปกครองของข้าพเจ้าที่ได้รับจากการวิจัย แต่จะไม่เผยแพร่ต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล โดยจะนำเสนอเป็นข้อมูลโดยรวมจากการวิจัยเท่านั้น

หากเด็กในปกครองของข้าพเจ้ามีข้อข้องใจที่จะสอบถามเกี่ยวข้องกับการวิจัย เด็กในปกครองของข้าพเจ้าสามารถติดต่อไปยัง นางสาวเพชรัตน์ เนตรมุ่ย หมายเลขโทรศัพท์ 0899397088 ได้ตลอดเวลา

หากเด็กในปกครองของข้าพเจ้า ได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย เด็กในปกครองของข้าพเจ้าสามารถติดต่อกับประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ หรือผู้แทนได้ที่ สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนพุทธมณฑล สาย 4 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 โทรศัพท์ 0 2441 9180โทรสาร 0 2441 9181

เด็กในปกครองของข้าพเจ้าเข้าใจข้อความในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และหนังสือแสดงเจตนายินยอมนี้โดยตลอดแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้

ลงชื่อ.....ผู้เข้าร่วมวิจัย

(.....) วันที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้ข้อมูลและขอความยินยอม

(.....) วันที่.....

รับรองโดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน
สาขาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
รหัสโครงการ MU-SSIRB 2012/204.1106
วันที่ 11 มิ.ย. 2555

ภาคผนวก ง

คำอธิบายโครงการวิจัยและขอความยินยอมสำหรับเด็กอายุ 13-14 ปี

คำอธิบายโครงการวิจัยและการขอความยินยอมสำหรับเด็กอายุ 13-14 ปี

โครงการวิจัยนี้ทำขึ้นเพื่อจะศึกษาถึงประสบการณ์ของวัยรุ่นหญิงกับการดำรงบทบาทการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม

พี่ชวนน้องเข้าร่วมโครงการนี้เพราะว่าน้องมีอายุระหว่าง 13-14 ปี ที่เลี้ยงดูบุตรในช่วงอายุ 2 ขวบปีแรก ซึ่งขณะตั้งครรภ์นั้นไม่ได้วางแผนการตั้งครรภ์ไว้ล่วงหน้าหรือไม่ได้มีความต้องการมีบุตรอย่างแท้จริง

ถ้าน้องยินดีร่วมโครงการนี้ น้องจะได้รับการปฏิบัติดังนี้

1. สัมภาษณ์เกี่ยวกับประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม โดยแนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งแบ่งคำถามออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ได้แก่

ส่วนที่ 1 **ข้อมูลส่วนบุคคล**

ส่วนที่ 2 **ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม**

ทั้งนี้ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 60-90 นาที/ครั้ง โดยทำการสัมภาษณ์ประมาณ 2 ครั้ง พี่จะขออนุญาตบันทึกเสียงหรือจดบันทึกข้อมูลขณะสัมภาษณ์

2. การเข้าร่วมวิจัยนี้ น้องจะได้รับค่าตอบแทนเป็นค่าเดินทาง 150 บาท/ครั้ง และไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ

งานวิจัยนี้มีความเสี่ยงอยู่บ้าง พี่จะคอยดูแลน้องอย่างดี ไม่ให้น้องเหนื่อยเกินไป แต่ถ้าน้องรู้สึกไม่สบายใจ อึดอัด ไม่อยากเข้าร่วมในการวิจัยนี้ น้องสามารถบอกพี่ได้ตลอดเวลา และถ้าน้องหรือผู้ปกครองมีเรื่องสงสัยประการใดสามารถถามได้ พี่ชื่อ น.ส.เพชรัตน์ เนตรมุ่ย โทรศัพท์ 0899397088

พี่จะเก็บเรื่องส่วนตัวน้องเป็นความลับ ไม่เปิดเผยให้ใครทราบ

น้องอ่านรายละเอียดแล้วเข้าใจหรือไม่

☐ เข้าใจ..... ☐ ไม่เข้าใจ

มีข้อสงสัยต้องการซักถามหรือไม่

☐ ต้องการถาม..... ☐ ไม่ต้องการถาม

น้องได้อ่านและเข้าใจรายละเอียดของโครงการแล้ว

☺ **ถ้าน้องเต็มใจ เข้าร่วมในโครงการนี้ลงชื่อ.....**

☹ **ถ้าน้องไม่เต็มใจเข้าร่วมโครงการนี้ ลงชื่อ.....**

Assent form for 13-14 years old version 1 June 2012

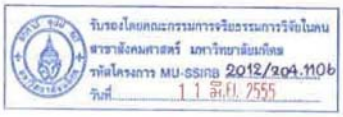

ภาคผนวก จ
เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมวิจัยอายุ 15-17 ปี

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
(Participant Information Sheet)

ในเอกสารนี้อาจมีข้อความที่ท่านอ่านแล้วยังไม่เข้าใจ โปรดสอบถามหัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้แทนให้ช่วยอธิบายจนกว่าจะเข้าใจดี ท่านจะได้รับเอกสารนี้ 1 ฉบับ นำกลับไปอ่านที่บ้านเพื่อปรึกษาหารือกับเพื่อนร่วมงานหรือผู้อื่นที่ท่านต้องการปรึกษา เพื่อช่วยในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย

ชื่อโครงการ ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม: ทฤษฎีสตรีนิยม
ชื่อผู้วิจัย นางสาวเพชรัตน์ เนตรมุ่ย
สถานที่วิจัย จังหวัดพิจิตร
สถานที่ทำงานและหมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้ทั้งในและนอกเวลาราชการ
117/76 บ้านบางขุนนนท์ริมน้ำคอนโด อาคาร B ซอยบางขุนนนท์ 29 แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700 หมายเลขโทรศัพท์ 089 939 7088

โครงการวิจัยนี้ทำขึ้นเพื่อที่จะทำความเข้าใจถึงประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาประสบการณ์ของวัยรุ่นหญิงกับการดำรงบทบาทการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ซึ่งประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับคือ ทำให้เกิดความเข้าใจและความตระหนักในปัญหาที่แท้จริงที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นหญิงที่ดำรงบทบาทการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม สามารถใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและแผนงานในการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของแม่วัยรุ่นทั้งทางด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต และช่วยปรับเปลี่ยนทัศนคติของสาธารณชนต่อการมองปัญหาการการท้องไม่พร้อมของแม่วัยรุ่น (ลดการตีตรา)

เด็กในปกครองของท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยนี้เพราะเด็กในปกครองของท่านเป็นแม่วัยรุ่นอายุ 15-17 ปี ที่เลี้ยงดูบุตรในช่วงอายุ 2 ขวบปีแรก ซึ่งขณะตั้งครรภ์นั้นแม่วัยรุ่นไม่ไว้วางแผนการตั้งครรภ์ไว้ล่วงหน้า หรือไม่ได้มีความต้องการมีบุตรอย่างแท้จริงจากตัวของแม่วัยรุ่นเอง

จะมีผู้เข้าร่วมการวิจัยนี้ทั้งสิ้นประมาณ 10 ท่าน ระยะเวลาที่จะทำวิจัยทั้งสิ้น 1 ปี 9 เดือน

หากเด็กในปกครองของท่านตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยแล้ว จะมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

ผู้วิจัยจะขอนัดวัน เวลา และสถานที่ที่เด็กในปกครองของท่านสะดวกเพื่อดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับ *"ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม: ทฤษฎีสตรีนิยม"* โดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ด้วยแนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 **ข้อมูลส่วนบุคคล**
ส่วนที่ 2 **ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม**

ทั้งนี้ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 60-90 นาที/ครั้ง โดยทำการสัมภาษณ์ประมาณ 2 ครั้ง

รับรองโดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล รหัสโครงการ MU-SSIRB 2012/204.1106 วันที่ 11 มิ.ย. 2555

ในระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะขออนุญาตบันทึกเสียงหรือจดบันทึกข้อมูลขณะสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะใช้รหัสแทนชื่อและข้อมูลส่วนตัวของท่าน ผู้วิจัยจะดำเนินการทำลายข้อมูลทั้งหมด ตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับของเด็กในปกครองของท่านภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย

ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อเข้าร่วมการวิจัย เด็กในปกครองของท่านอาจรู้สึกอึดอัด หรืออาจรู้สึกไม่สบายใจอยู่บ้างกับบางคำถาม เด็กในปกครองของท่านมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นได้ รวมถึงเด็กในปกครองของท่านมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่านแต่ประการใด

หากเด็กในปกครองของท่านมีข้อข้องใจที่จะสอบถามเกี่ยวข้องกับการวิจัย เด็กในปกครองของท่านสามารถติดต่อไปยัง นางสาวเพชรัตน์ เนตรมุ่ย หมายเลขโทรศัพท์ 089 939 7088 ได้ตลอดเวลา

หากมีข้อมูลเพิ่มเติมทั้งด้านประโยชน์และโทษที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบโดยรวดเร็ว ไม่ปิดบัง

ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัยจะถูกเก็บรักษาไว้ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล แต่จะรายงานผลการวิจัยเป็นข้อมูลส่วนรวม ข้อมูลของผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นรายบุคคลอาจมีคณะบุคคลบางกลุ่มเข้ามาตรวจสอบได้ เช่น ผู้ให้ทุนวิจัย, สถาบัน หรือองค์กรของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบ, คณะกรรมการจริยธรรมฯ เป็นต้น

การเข้าร่วมวิจัยนี้ เด็กในปกครองของท่านจะได้รับค่าตอบแทนเป็นค่าเดินทาง 150 บาท/ครั้ง และไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ

โครงการวิจัยนี้ได้รับการพิจารณารับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนพุทธมณฑล สาย 4 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 หมายเลขโทรศัพท์ 02-441 9180 โทรสาร 02-441 9181 หากท่านได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้ ท่านสามารถติดต่อกับประธานคณะกรรมการฯ หรือผู้แทน ได้ตามสถานที่และหมายเลขโทรศัพท์ข้างต้น

ข้าพเจ้าได้อ่านรายละเอียดในเอกสารนี้ครบถ้วนแล้ว

ลงชื่อ.....ผู้เข้าร่วมวิจัย

(.....)

วันที่ ...../...../.....

รับรองโดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล รหัสโครงการ MU-SSIRB 2012/204.1106 วันที่ 11 มิ.ย. 2555

ภาคผนวก ฉ
เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมวิจัยอายุ 18-21 ปี

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
(Participant Information Sheet)

ในเอกสารนี้อาจมีข้อความที่ท่านอ่านแล้วยังไม่เข้าใจ โปรดสอบถามหัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้แทนให้ช่วยอธิบายจนกว่าจะเข้าใจดี ท่านจะได้รับเอกสารนี้ 1 ฉบับ นำกลับไปอ่านที่บ้านเพื่อปรึกษาหารือกับเพื่อนร่วมงานหรือผู้อื่นที่ท่านต้องการปรึกษา เพื่อช่วยในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย

ชื่อโครงการ ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม: ทฤษฎีสตรีนิยม
ชื่อผู้วิจัย นางสาวเพชรัตน์ เนตรมุ่ย
สถานที่วิจัย จังหวัดพิจิตร
สถานที่ทำงานและหมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้ทั้งในและนอกเวลาราชการ
117/76 บ้านบางขุนนนท์ริมน้ำคอนโด อาคาร B ซอยบางขุนนนท์ 29 แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700 หมายเลขโทรศัพท์ 089 939 7088

โครงการวิจัยนี้ทำขึ้นเพื่อที่จะทำความเข้าใจถึงประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาประสบการณ์ของวัยรุ่นหญิงกับการดำรงบทบาทการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของระบบทุนนิยมชายเป็นใหญ่กับการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ซึ่งประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับคือ ทำให้เกิดความเข้าใจและความตระหนักในปัญหาที่แท้จริงที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นหญิงที่ดำรงบทบาทการเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม สามารถใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและแผนงานในการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของแม่วัยรุ่นทั้งทางด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต และช่วยปรับเปลี่ยนทัศนคติของสาธารณชนต่อการมองปัญหาการการท้องไม่พร้อมของแม่วัยรุ่น (ลดการตีตรา)

ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยนี้เพราะท่านเป็นแม่วัยรุ่นอายุ 18-21 ปี ที่เลี้ยงดูบุตรในช่วงอายุ 2 ขวบปีแรก ซึ่งขณะตั้งครรภ์นั้นแม่วัยรุ่นไม่ไว้วางแผนการตั้งครรภ์ไว้ล่วงหน้าหรือไม่ได้มีความต้องการมีบุตรอย่างแท้จริงจากตัวของแม่วัยรุ่นเอง

จะมีผู้เข้าร่วมการวิจัยนี้ทั้งสิ้นประมาณ 10 ท่าน ระยะเวลาที่จะทำวิจัยทั้งสิ้น 1 ปี 9 เดือน

หากท่านตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยแล้ว จะมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

ผู้วิจัยจะขอนัดวัน เวลา และสถานที่ที่ท่านสะดวกเพื่อดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับ *"ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม: ทฤษฎีสตรีนิยม"* โดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม ด้วยแนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 **ข้อมูลส่วนบุคคล**
ส่วนที่ 2 **ประสบการณ์การเป็นแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อม**

ทั้งนี้ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 60-90 นาที/ครั้ง โดยทำการสัมภาษณ์ประมาณ 2 ครั้ง

รับรองโดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล รหัสโครงการ MU-SSIRB 2012/204.1106 วันที่ 11 มิ.ย. 2555

ในระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะขออนุญาตบันทึกเสียงหรือจดบันทึกข้อมูลขณะสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะใช้รหัสแทนชื่อและข้อมูลส่วนตัวของท่าน ผู้วิจัยจะดำเนินการทำลายข้อมูลทั้งหมด ตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับของท่านภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย

ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อเข้าร่วมการวิจัย ท่านอาจรู้สึกอึดอัด หรืออาจรู้สึกไม่สบายใจอยู่บ้างกับบางคำถาม ท่านมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นได้ รวมถึงท่านมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่านแต่ประการใด

หากท่านมีข้อข้องใจที่จะสอบถามเกี่ยวข้องกับการวิจัย ท่านสามารถติดต่อไปยัง นางสาวเพชรัตน์ เนตรมุ่ย หมายเลขโทรศัพท์ 089 939 7088 ได้ตลอดเวลา

หากมีข้อมูลเพิ่มเติมทั้งด้านประโยชน์และโทษที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบโดยรวดเร็ว ไม่ปิดบัง

ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัยจะถูกเก็บรักษาไว้ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล แต่จะรายงานผลการวิจัยเป็นข้อมูลส่วนรวม ข้อมูลของผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นรายบุคคลอาจมีคณะบุคคลบางกลุ่มเข้ามาตรวจสอบได้ เช่น ผู้ให้ทุนวิจัย, สถาบัน หรือองค์กรของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบ, คณะกรรมการจริยธรรมฯ เป็นต้น

การเข้าร่วมวิจัยนี้ น้องจะได้รับค่าตอบแทนเป็นค่าเดินทาง 150 บาท/ครั้ง และไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ

โครงการวิจัยนี้ได้รับการพิจารณารับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนพุทธมณฑล สาย 4 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 หมายเลขโทรศัพท์ 02-441 9180 โทรสาร 02-441 9181 หากท่านได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้ ท่านสามารถติดต่อกับประธานคณะกรรมการฯ หรือผู้แทน ได้ตามสถานที่และหมายเลขโทรศัพท์ข้างต้น

ข้าพเจ้าได้อ่านรายละเอียดในเอกสารนี้ครบถ้วนแล้ว

ลงชื่อ.....ผู้เข้าร่วมวิจัย

(.....)

วันที่ ...../...../.....

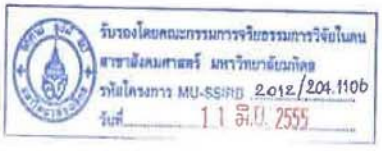

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล	เพชรัตน์ เนตรมุ่ย
วัน เดือน ปีเกิด	23 พฤษภาคม 2525
สถานที่เกิด	จังหวัดพิจิตร ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยมหิดล, พ.ศ. 2544-2548 พยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, พ.ศ. 2556 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข)
ประวัติการทำงาน	พยาบาลวิชาชีพ, พ.ศ.2548-2556 หอผู้ป่วยอนันทมหิดล 4 งานการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลศิริราช
ที่อยู่ที่ติดต่อได้	117/76 บ้านบางขุนนนท์ริมน้ำคอนโด B ซอยบางขุนนนท์ 29 (วัฒนสุขนิเวศน์) ถนนบางขุนนนท์ แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์	089-939-7088
E-mail Address	phet_muns@hotmail.com